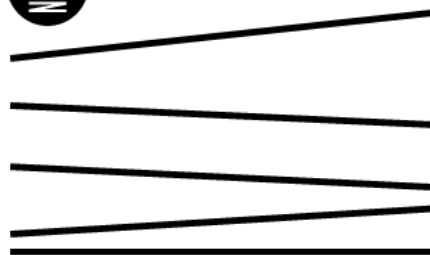

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

sammendragne og oversatte, med
Bemærkninger, af Adam Oehlenschläger.

Titel | Title:

Eventyr af forskellige Digtere

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 2

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Gyldendal, 1816

Fysiske størrelse | Physical extent:

2 bd.

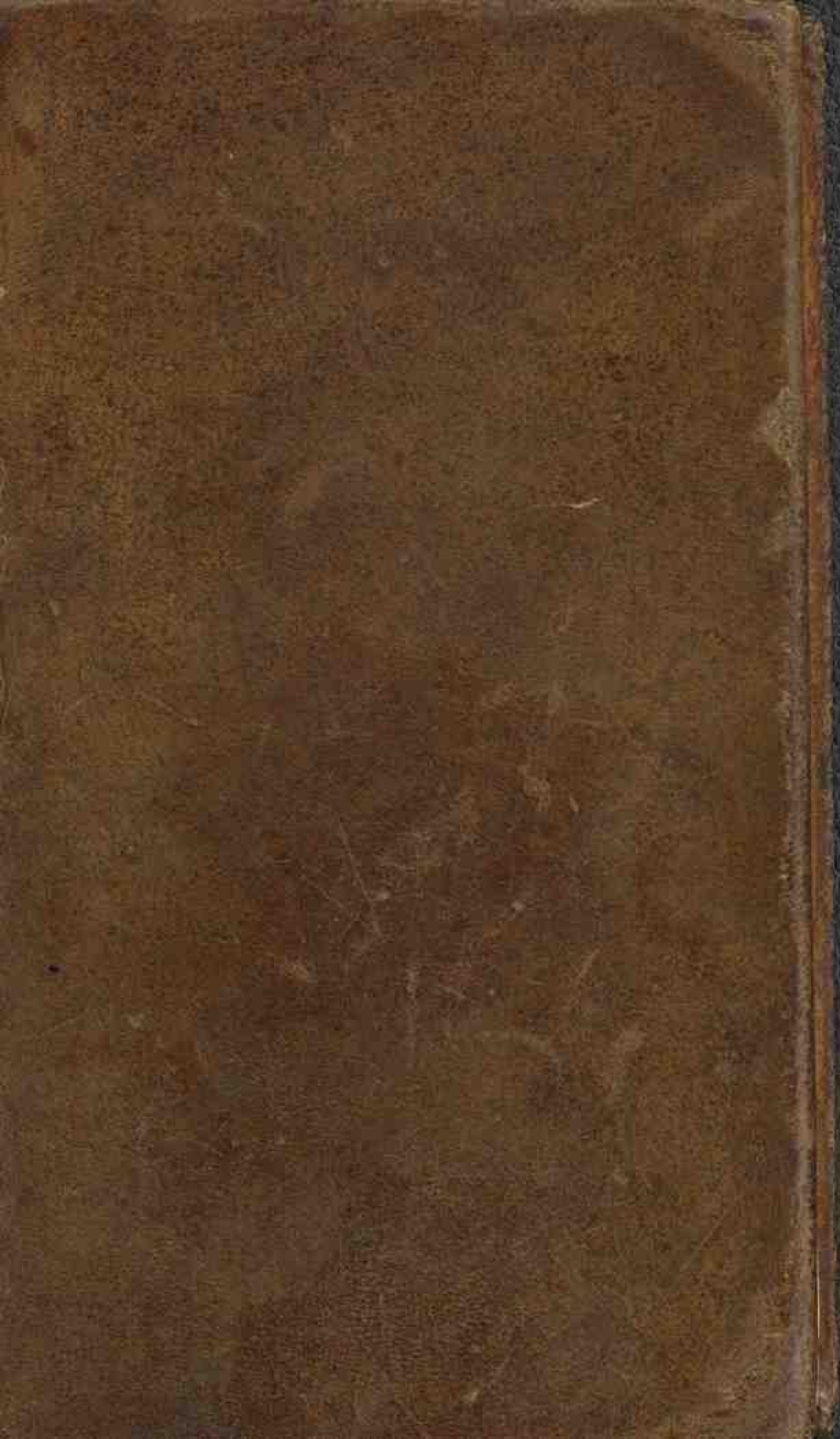
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

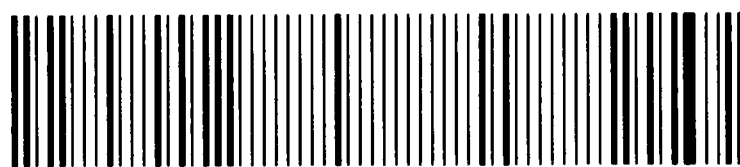
UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

1 1 57 0 8 00820 0

+Rox

G v e n t y r

af

forskjellige Digtere;

sammendragne og oversatte

med Bemærkninger,

af

Adam Dehlenschläger.

Anden Deel.

Kjøbenhavn 1816.

Trykt paa den Gyldenbalske Boghandlings Forlag
hos C. Græbe,

57, - 24, - 8°

1811

10

1811

1811

1811

10

1811

1811

1811

1811

1811

S n d h o l d.

Michael Kohlhaas (Pag. I.)

Denne fortræffelige Charaktereskildring er af Heinrich von Kleist, en ung Digter med stort Genie, som ved sit Sørgespil „Das Käthchen von Heilbronn, og sit Lystspil „Der zerbrochene Krug“ lovede meget; men desværre ved Døden sveeg de glade Forventninger. Michael Kohlhaas har han udarbejdet efter virkelige Mætsakter; denne Fortælling er altsaa tildeels at ansee som en sand Tildragelse. Jeg har sammentrængt og forkortet den meget, uden at udelade noget Væsenligt.

Da disse Anmærkninger især gaae ud paa at forsvare den eventyrlige Poesie mod den forstandsløse Bragen, skulde jeg egentlig ikke her vidtløftigt udbrede mig over Kohlhaas's Charakter. Men da en stor Charakter ikke er lettere at fatte og vurdere, end et sindrigt Eventyr, troer jeg det ikke af Veien, med faae Ord, at omtale den.

Ethvert Menneske, med Kraft til at erkiende og virke det Gode, elsker Billigheden; dette mæglende Princip, der forbinder de forskellige Villier, og som i sin høieste Grad bliver Kærlighed til Næsten. I en Tidsalder hvor Billigheden mangler, hvor selv Retfærdigheden ikke haandhæves, skiller det udmærkede Anlæg sig fra Mængden, eller rettere sagt: Uretfærdigheden skiller sig selv derved. Det varme Hjerte slaaer allene. Naar det ikke meer kan virke i Forbindelse, spildes derved ofte de skønneste Kræfter, og tage en klæv Retning. Denne Retning bestemmes efter Omstændighederne til Trods eller Bæmmod. Er der at kæmpe mod kraftigt Barbari, saa vækkes derved tit den elegiske Følelse hos den Vædler; han kan ikke stride mod Strømmen, og indslutter sig i sig selv. Den indsluttede Kraft sprænger ofte Karret; han bliver en from Sværmer. Saaledes gik det endeel af de første Eremitter i den mørkeste Middelalder. De forlode Verden, fordi de mistvivlede om at kunne virke formildende paa den. I en lunken Tidsalder, der mindre skader ved sit Sammenhold, end ved sin Opløsning, gaaer det modsat. De menneskelige Naturer, naar de virke fiendtligt paa hinanden, frembringe en modsat Overdrivelse. Det er i denne Oscillation Livet og Historien bestaaer. Den skønne sunde Ligevægt finder sielden Sted. Kraft udarter til Grusomhed, Mildhed

til Svækkelse; og derfra skrækkes de tilbage til de modsatte Yderligheder. — Her see vi et Exempel paa, hvorledes fæl uretfærdig Lunkenhed og Ligegyldighed forvilder det herligste Menneske. Godmodigheden forvandler sig til Harm, Barmhiertighedsfølelsen til Raserie. I det Hele har ogsaa Skiebne (de tilfældige, uberegnelige Omstændigheder) deres Deel. Maaden hvorpaa disse Omstændigheder bestemme Kohlhaas er skildret ægte poetisk; ikke ved tom Reflection, men ved Handling. Den pæne Siæl som i Natmandscenen ikke opdager andet end en Natmandscene, maa naturligviis forkaste alle dens udmalede Biomstændigheder, som yderst smagløse. Læsere med Forstand og Hierte ville derimod i disse Smaabegivenheder see det mægtige hemmelige Drivehiul til Kohlhaases Ulykke. De ville opdage de affæyelige Skadefro Hexer igien, der danse paa Heden for Makbeth.

Hvad der især i Kohlhaases Charakter rører, er den herlige Blanding af en Siælskraft, der svulmer over til Ubændighed, forbunden med det ædleste, blideste Hierte. Trods kan ikke kue ham. Østerrig, Særen og Brandenburg kan ikke kue ham, men et eeneste Ord af den ædle Luthers Mund er istand dertil. Og dog beholder han selv for denne Helt sin Værdighedsfølelse, og Bevidstheden om sin oprindelige Ret. Herlig er den Scene, hvori Lu-

thers Ugtelse for Kohlhaas skinner frem, uagtet den foragtelige Tiltale, og hvori Kohlhaases Storhed just viser sig ædelst i sin Ydmyghed. — Hvilket rørende Billed, naar han figurer til sin Død med sine Værn, forbi de prægtige Telte, og med Lanken om Benet, giver sit lille syge Moer Mad, medens de andre smaae Stakler lege omkring ham. Det er især hans Hustru Elisabeths ynkelige Død, der har forstyrret og ophidset den ullykkelige Mand. Den hele Forestilling om Villighed i Verden, om Folket, er forsvundet; han forkynnder Menneskeheden Krig, hvis den ikke skaffer ham Ret og Hævn; og da det nægtes ham, anseer han sig selv for en Hævnens Engel. Kohlhaas er en Forbryder; men Vee den Forargelsen kom fra! Hvo kan andet end elske ham, og holde med ham, saasnart de vilde Krigsbegivenheder ere forbi, i hvilke han beundringsværdig spiller samme Rolle, som enhver anden opbragt Helt, der ofte, langt mindre end han, er berettiget til sin Misgierning.

Efter at nu Digteren Skridt for Skridt har ledet os ad den naturlige Vej, til Catastrofen, hvilken vi let forudsee, gjør han pludselig et Saltomortale, og lader det Forunderlige virke. Om der er Noget for dette i Kohlhaases Historie, veed jeg ikke. De som blot i en Digtning ville læse hvad der kan foregaae i den virkelige Verden, og som ere over-

VII

beviste om Spaadomsgavens Umulighed, kunne jo betragte dette som et Bedrageri, et Tilfælde, hvad de ville! Vi andre gaae videre. Vore Følelser ere vakte, vor Phantasie stemt for det Forunderlige, vore Taarer flyde for Kohlhaas, vore Hjerter trænge til Trøst. Vi ønske en tugtende *M e m e s i s*, og hun kommer. Det første uskyldige Offer for hin borgerlige Uorden, en ædel trofast Hustru aabenbarer sig som Mand, for at redde sin Mand, for at beskytte sine Børn. Men i Kohlhaases strænge Hjerter beredes den Lægedom, hun byder ham, til Gift for hans Fiende. Hvilken behagelig Følelse, at see Bladet vende sig; den lange Fyrste skælver i sin Magt, det rolige Slagtoffer staaer høi og imponerende selv paa Retterstedet. Det er ikke længer blot Hævn af Kohlhaas, der byder ham ei at give Churfyrsten Seddelen. Han troer ham ikke. Og hvad skulde hin ogsaa med den? Enten er det Usandhed, hvad der staaer i, og saa vilde det jo kun forurolige ham meer; eller det er Sandhed, og saa faaer han det tidsnok at vide. Denne Hændelse bidrager da, digterisk betragtet, især til at sætte Kohlhaas i det høiere, ærværdigere Lys, i sit sidste Djeblisk, som han fortjener. Den evige Magt fæster sin Opmærksomhed paa ham, indvier ham i sin Hemmelighed. Dette har den desuden længe giort. Enhver udmærket stor Mand staaer den evige Natur nærmere

end Hverdagsmennesket. Og dette er den Tanke For-
standen kan uddrage af hin skønt, rystende Allegorie.

Den store Christopher (Pag. 80) og
Sysoverne (Pag. 87.)

Disse Eventyr findes i Legendens von Ro-
segarten; en, efter de gamle Munkes-Legender,
vel udarbejdet Samling. Jeg har oversat dem, for
at give danske Læsere et Par Exempler af en Digt-
art, hvormed man ikke pleier at forbinde fordeelag-
tige Begreb. Herder har allerede før Rosegar-
ten, ved sine skønne Bearbejdelser, sat Legendens
Bæsen i sit rette Lys. — Skøndt disse Fabler, ved
deres hyppiggentagne Henrettelses-scener, og ofte
ved det Barmagtige i Opfindelserne, selv havde givet
Anledning til den Foragt, man i en senere Tid viste
dem; indsaaes dog snart, at man ikke maatte ud-
røbbe Hveden med Klinten. Man fandt, at disse
Digtninger deels fortiente Undskyldning ved, at de
indeholdt virkelige Efterretninger om Martyrernes En-
deligt; deels at de maatte agtes, som Gjemmestæder
for de første christne Aarhundredes poetiske Blomster-
flor; og at det vel lønnede Umagen at opsøge disse
Blomster mellem Ufrugt. Uagtet den fæle van-
vittige Trods og Hovmod, hvormed Sværmerne selv

æggede deres Vinere til Grusomhed, for saaledes at fare høiere til Himmels, og at faae Hine dybere ned i Helvede, altfor ofte fremstilles i Legenderne som en elskværdig, beundringsværdig Dyd; aander dog mange af disse, uagtet al Munkesfordreielse, sand Humanitet og sindrig Viisdom. Den store Christopher og Sysoverne høre uidentvivl blandt de Skønneste.

I den Første finde vi et Billed paa consequent Mod og Kraft, der altid maa komme til Maalet, og forbinde sig med det Gode, om den ogsaa i Førstningen forvilder sig af en Misforstaaelse. Der gives ingen Consequens uden hos det Gode. Thi Consequens er ikke mulig, uden Følgen af Sammenhæng, og Sammenhæng har kun det Gode. At sige om et ondt og ukierligt Menneske, at han „dog er consequent“, er et Ordspil, ingen Tanke. Han er consequent i at være uconsequent, det vil sige: i at fornægte og forstyrre det Consequente. Hans flette Maxime er altsaa vel consequent, men ikke hans Handlinger, der blot ere negative, uden Sammenhæng og uden Maal. Paa denne Maade er ogsaa Diævelen meget consequent. Men denne Consequens er ussel, og det er kun Hovmod og Egoisme, ikke Menneskelighed og Begeistring for det Edle, som kan agte denne skadelige Consequens mere, end godmodig Skrøbelighed. Noget ganske

andet er det, at man hos den Onde ofte finder en stærkere misbrugt Evne, end hos den Svage. Dette kan vel vække Beundring for hans Natur, men aldrig for hans Person, hvilken, just fordi den misbruger Evnen, bliver dobbelt foragtelig.

Christophers Erlighed og uforsængelige Stræben er med faa Træk vel skildret. Han lover ikke meer, end han kan holde; men hvad han har lovet, det holder han.

Den rivende Strøm og Færgemandsarbeidet sætter os, hvad Stedet angaaer, tilbage i de første Aarhundreder i Europa; hvorhen man kan tænke sig ham draget fra Canaan. Dengang var der endnu ingen kunstige Broer, ingen Færgestæder af Betydning; Floderne skyllede vel ogsaa dengang vildere og stærkere.

Det skønne Billed af Kæmpen med Stang i Haand og med det himmelske Barn paa sine Skuldre, kæmpende med Bølgerne i den stormfulde Nat, er ofte fremstillet af Italiens og Tydsklands gamle Malere. Et herligt Billed paa skøn aandelig Kraft, der behersker og tvinger legemlig Anstrængelse. Og saa de store Sandsteensstøtter i tydske Stæder, som i Carl den Stores Tid bleve opstillede, for at vise hvorvidt hans Magt strakte sig, kaldes ikke altid Roland (efter Carls Krigshøvding), men ofte

den store Christoffer, fordi Folkesagnet blander Traditionerne.

S y v s o v e r n e. Oprindelsen til dette Ord, der findes ved en Dag i Almanakken og som er bleven til et almindeligt Ordsprog, om dem der sove for længe, er dog neppe bekendt af de Fleste, som bruge det. Her see vi Oprindelsen.

Kunde man smukkere male hvilken Lyksalighed det maatte være for den Edle, som stræbte efter at iværksætte noget Godt paa Jorden, hvorfor han i levende Live blev forfulgt, hvis han opvaagnede efter en rum Tid, og nu saae Frugterne af det Sædekorn han havde lagt; nu saae sig forgudet for det samme, hvorfor man tilforn kaldte ham en Ugudeligg? Denne skønne Tanke forbinder sig endnu med en anden af større Vigtighed: Troen paa Opstandelsen og det evige Liv. Tvivl om dette røber altid en sløv Tænkemaade og et koldt Hjerte. Vi behøve jo ikke engang at gaae længer end til Naturen, for at see hvorledes intet forgaaer, men blot omvexler Skikkelse. Hvorfor skulde da det Høieste i Naturen, Sielen, T a n k e n forgaae? Alting er, det vide vi; at noget hører op at være, vide vi ikke. Forestillingen om Tilintetgjørelse er altsaa langt mere ubegribelig for den menneskelige Fornuft, end den om Bedvarenhed.

Man kunde ogsaa tænke sig en modsat Lægende, der ikke vilde ende saa lykkeligt, men mere tragisk, og ligesaa poetisk; nemlig: een af disse fromme Sysovere nogle hundrede Aar sildigere at vaagne, ved en Auto da Fee i Spanien, eller midt i Trediveaarskrigens Nædser, eller i et forføngeligt Selskab af moderne Sværmere. Det maatte være gyseligt for en uskyldig Jesu Discipel at see, hvorledes for det meste Jesu Hovedlærdomme: Kiærlighed til Gud og Næsten, til den rene Natur, til Dyd og Selvopoffrelse, meer eller mindre er traadt uden Fodder og forskruet tilbage igien, enten til Phariseernes Afguderie, eller Saducæernes Bantro; og at oftest de som kaldte sig Christne, vare blinde Hedninger, der endnu bleve ved at rase mod Kiærlighedens og Uskyldighedens, (det vil sige Christi) sande Disciple.

Runebjerg. (Pag. 97.)

Denne herlige Fortælling af Ludvig Tieck var allerede nok, til at give ham Navn af en sublim Digter, om han end ikke havde skrevet andet. Den kan betragtes paa flere Maader. Først som en Allegorie, hvori den døde Steennatur og den

levende Blomsterverden optræder i Modsetning, som Billeder paa Mennesket med den fure Idee, og paa Mennesket med den bevægelige sunde Forestillings-
evne. At dette Billed er vilkaarligt, forstaaer sig selv, og kan ikke komme de uskyldige Edelstene eller Biergmasser til Forringelse. Allegorien gjælder blot den stolte skæve Tænkemaade, som Indtryk-
ket af disse Gienstande uskyldigviis forarsage i den skyldige menneskelige Siæl. Det Raserie som disse Forestillinger vække hos Christian er da intet vildt Phantasterie af Digteren; denne Fiction grunder sig paa en dyb Betragtning af det virkelige Liv.

Det stolte, utilfredse Menneske sammenligner gierne sin Tilstand med Andres, for at faae Leilighed til at knurre mod Forsynet. Hvad er naturligare, end at den store stærke, evige Natur kan gjøre ham forrykt; han som selv kun lever saa kort en Tid, og ikke hæver sin Aand til Tanken om Gud og U dødelighed? Hine Gienstandes Vedvaren, og hans Forgiængelighed staaer klart for ham og gjør ham urolig. I Rubinen finder han de røde Kinder, i Saphiren de straalende Dine, som han selv kun saa kort besidder. De uhyre Masser, med deres Kløster og Tårke, tyde hen paa en overordentlig Virksomhed, en forunderlig Tildragelse, i hvis Historie han er uindviet. Dette vækker Lysten til at trænge ind i Naturens Hemmeligheder, og gjør

ham misfornøiet med sin egen Tilstand, hvilken han anseer for smaalig og jammerlig.

Hvor mange slige Forryktheder har man ikke oplevet? Hvad er en sygelig menneskefiendst Rousseau andet, end slig en (uelskværdigere) Christian; der ikke kan forbinde sig i Kiærlighed med sine Venner og sin Familie, og derfor iler hen til den døde Natur, for blot i den at finde en Storhed og Skønhed (som han ei kan misunde); for i Orken at harmes over sine Medmennesker, og blot at elske dem i Begrebet, for hvad han i sin skæve Egoismus bilder sig ind de burde være. — Men Christian her er langt elskværdigere, hans Charakter svæver imellem hin Hovmod, og et vist melankolskt Sværmerie, som rører os til Medlidenhed. Det er hos ham virkelig mere Vanvid end Hovmod. At Vanvittigheden er en rørende poetisk Gienstand, vil vel ingen nægte. Shakespeare har tegnet den med store dramatiske Træk. Tieck besidder en egen Gave til episk stille i sine Eventyr at udvikle dens gyselige Natur.

Endnu en anden Vanvid end Stolthedens og Sværmeriets finde vi fremstillede her, nemlig i Gierigheden. Den Gierrige begynder med at elske Penge som et Middel, naar Lidenstaben har gjort ham affindig, elsker han dem som Djemed. Han stirrer paa dem, befamler dem, de ere hans Elskerinder. De berøve ham hans Mattered, han hører

dem i Kildens Nislen, seer dem i Maanens gule Skive, i Solens lyse Straaler; med dem tilbringer han sine saligste Timer. Saalænge denne Lidenſkab endnu ikke har naaet egentlig Aſſindigheds Grad er den comiſk og foragtelig. I ſin høieſte Epidſe bliver ogſaa den græffelig og tragik. Hvo kan andet end læſe den ſidſte Scene i fjerde Akt af Molieres Gierrige uden kildrende Rædsel? Den ſæle umenneskelige Laſt, ſaa uſigelig menneſkeligſkion fremſtillet! Med hvilken Pathos træder her Lidenſkaben frem. See den Skueſpiller, der ikke følte ædelt nok til at give denne Scene i ſin hele Alvor. Den ſamme Karrikatur, ſom nys fik os til at ſkogerlee, maa her bringe os Medlidenhedens Taarer i Øinene. Thi han er aſſindig, han er ſtraffet, Laſten har hævnnet ſig; og Slagtofferet kan man ikke længer hade og foragte.

I Molieres Comedie bliver dette kun en øjeblikkelig Tilſtand, der gaaer ſtrar over igien og gjør Harpagan til det ſamme latterlige Dyr, ſom han var. Hos Tieck vedbliver denne Tilſtand. Der kunde være dem, ſom ſpurgte: Hvi maler dog de kiære Digtere altid ſaa giærne ſlige græffelige Gienſtande, hvori ingen Trøſt findes? Hvor kan de være ſaa gruſomme? — Sandelig, jeg finder det langt gruſommere i magelig egenkiærlig Belyſt, at fiern ſig ligegyldig fra ſlige Foreſtillinger, end at have dem, og fremſtille dem med elſkværdig inderlig Med-

lidenhed, som her Tieck gjør. Skænder ikke paa Digteren, som med human Følelse og sindrig Advarsel skildrer os det Gyselige, for at vi skulle erkende det, røres derved, komme det til Hielp og vogte os selv derfor; men sukker over at det er saaledes i Naturen.

Skøndt dette Eventyr indeholder megen Allegori, udvikler det sig dog meget naturligt; og man behøver ikke engang at holde det for et Eventyr, naar man ikke vil. Udletter man et Par Ord, saa kan det Hele gaae for en virkelig Tildragelse, hvor alt hvad Christian troer at see, bliver Indbildninger af en forrykt Hierne.

Betydningen af Alruneroden *) er ogsaa brugt sindrigt, som et Billed paa den sjælsfortærende Grublen i Eensomheden, der lidt efter lidt uddrager Roden af Christians Liv, fra sin naturlige Grund, og gjør ham til en afbrudt, ikke længer grønnende, men visnende Plante.

Høist pathetiske og rørende ere de Reflexioner, som den Ulykkelige selv gjør over sin Tilstand; og til Taarer smeltende den sidste Scene, hvor han kommer ud som en Bildmand af Skoven, slaaer Funken af Flintestenen, og tager Afsked med sin Hustru og sit Barn.

*) Om flige Rødder fortælle Folkesagnet at de især vorte under Galgen, vare spaltede, lignede en Menneskekrop, bragte timelig Lykke, men fordærvede Sjælen.

Det rannede Slør (Pag. 127.)

Af Musæus. Det er behageligt at see, hvorledes Forfatternes Charakterer og Temperamenter spejle sig i deres Værker, og forårsage derved den skønneste Forskiellighed. En bøielig Siæl for alle Indtryk, et bøieligt Organ for at udtale dem alle er sielden hos en Digter. Jo mere omfattende Talent han besidder, jo mere Styrke han eier til at udtrykke ethvert Billed, enhver Sindsstemning, jo meer er han Digter. Men selv hos de Største finde vi den personlige Indskrænkning. Og det var ikke godt andet; thi Digteren er ikke et koldt gienemsigtigt Prisma, uden Barne og Farve selv, der kun reflecterer Solens Lys i alle Farver. Han er et levende Væsen, han har en Siæl, en Tilbøielighed; han erkender, elsker og vælger. Uden denne Personlighed vilde hans Værker savne Følelse og Dybde. En vis Grad af hans eget Væsen maa altsaa stedse blande sig med den behandlede Gienstand. Og det gjør den ogsaa altid. Derfor vil man, med et øvet Øie, stedse finde Digteren ud af hans Digt. At affondre Digteren fra Værket er en Vildfarelse, som deels kommer af Mangel paa Øie, deels vel ogsaa undertiden af Mangel paa god Anden Deel.

Willie. Det er ikke muligt at Siælen bestandig kan beskæftige sig med noget, som Hjertet ikke elsker, som Tilbøieligheden ikke foretrækker. Hvad Digteren faaer andre til at føle, maa han føle selv først. Derfor kan et slet Menneske vel være vittig, og elegant; gaaer han videre bliver han svulstig og overspændt, philosophisk, rørende, naturlig og godhiertig bliver han aldrig. Undertiden kan der vel i et skikkeligt Øjeblik, undfanges en ædel Følelse i hans Bryst; ligesom den Dumme undertiden kan være vittig; men Hovedtilbøieligheden, Hovedstemningen vender snart tilbage, og forsyner hans Arbejde med de samme Feil, som han selv har. Det slette Menneske kan ligesaa lide som det indskrænkede være objektiv. Thi da han kun elsker og er beskæftiget med sig selv, savner han den kærelige Opmærksomhed, som er nødvendig til at opfatte Charaktererne og Naturen med, uden for sig. Ligesom da altfor meget af det Fremmede vilde tilintetgjøre Digterens Væsen, naar han koldt hagede derefter, saa gjør altfor megen Egenhed det samme. Det er i den skønne Blanding, i Ligevægten af begge, hans Kunst bestaaer, og det er efter Graderne, hvori han nærmer eller færrer sig fra dem, at hans Værd maa bedømmes.

Ligesom vi hos Tieck beundre den sindrige sørgelige Phantasie, der vel ofte gaaer over til Gratie, ja til vild Overgivenhed, men sielden til

den veltilfredse Munterhed, saa gælder dette modsat om Musæus. Med sin rige Indbildningskraft griber han enhver Gienstand; og skøndt han gierne dvæler ved det Forunderlige, seer dette ikke saameget for at allegorisere Livets Ideer, som for med Skaberkraft at sætte visse Handlinger i et levende Lys. „For den Muntre viser sig ogsaa Verden munter“ siger Gøthe. Dette lader sig vel anvende paa Musæus. Enkelte Charakterer og Situationer henriver ham meer end Tanken om Død, Evighed, Menneſtebeſtemmelse, Undergang, Synd og Straf. Tieck er mere germanisk, han mere østerlandsk. Det er ingen store Tanker han vil digterisk billedliggjøre; det er Livets sunde Philosophie, som han forbinder med sine yndige Skildringer. Han er jovialisk, ikke lidenskabelig; derfor har han ikke den Pathos som Tieck, ikke det Mystende, men mer Elſkverdighed og mere Wiisdom.

Ligesom man hos Tieck undertiden savner Lys i Skyggebilledet, saa leger Musæus lidt vel meget med Lyset, og det forleder ham (som jeg allerede har anmærket) til Plaisanterie. Ved Plaisanterie forstaaer jeg altfor megen Spas med den vittige Indklædning, med Biomſtændigheder og Indfald, der ikke vedkomme Situationen og Personerne, men blot Læseren og Digteren. Jeg har intet imod at Forfatteren engangimellem fra Phantasiens Theater selv

taler, eller lader sine Mæsker tale ud til Tilskuerne; men det maa ikke skee for tidt; thi da forstyrres det Illusionen. Denne Tiltale maa bruges ligesom Choret i det græske Skuespil, der forvandler den enkelte Forestilling til en almindelig Tanke, som lyrisk yttres sig, for at gjøre saameget stærkere Indtryk, og for at virke paa Forstanden med, naar allerede Phantasien og Hjertet er i Bevægelse.

I det ranede Slør findes mindre af denne Misbrug, end i flere andre Eventyr af Digteren, og det kommer deraf at Situationen selv tildels er plaisant, og at altsaa Forfatterens personlige Bane her bliver en poetisk Fuldkommenhed. Jeg mener nemlig i Forholdet mellem den gamle Eremit og den unge Soldat; og dennes arter til sin ranede Brud. Det feilsplagne Haab er i dette herlige Eventyr ikke skildret med sørgelige, men med muntre Farver. Alting smiler under Digterens Haand. Selv naar han fortæller gyselige Tildragelser, som den om Dvngasteriet og om Hungerstaarnet, veed han at gjøre det paa en Maade, at man glemmer det Gyselige, uden dog derfor at forledes til Lige-gyldighed mod det Mennekelige. Det er ikke den ulykkelige Beiler, som strax efter sit Tab sukker over sin Ulykke, det er den muntre Olding, halv Anakreon, halv Een af de syv græske Vise, som jovialt philosopherer over sin forrige Tilstand. For at

trøste os (thi med Trøst er Musæus altid rede) kommer der en Modsatning til Oldingens Historie i Friedberts, hvori den Førstes feilsagne Plan gaaer i Opfyldelse.

Hvilke søde Billeder af Dammen og Svanerne, der forvandles til skønne Piger. Det er Tanken om de deilige Trækfugle, der komme fra ubekendte Lande og vende tilbage igien, der har givet Anledning til denne Forestilling. Ved at see hvide Svaner flyde paa Vandet, med de fulde blændende Barne, tænker man saa let paa badende Nymfer.

Meget heldigt har Musæus, ved Hentydningen paa Leda's Æg, forbuden det nordiske Folkesagn med græsk Mythologie; thi det Hele her aander hellensk Gratie. — Med faae Træk skildres Skoven og Ensomheden, den tydske Rigsstad, det græske Maros.

Kun i Slutningen har jeg vovet en lille Forandring. For at lade Fortællingen ende mere godhiertig end satirisk, lader jeg Kalliste opoffre sit Blod paa sin Sølvbryllupsdag.

I Charakter-skildringen viser Musæus sig som den sædvanlige Mester: den gamle Veno, den unge Friedbert, den rynkede Moder, de skønne Grækerinder og Lægen Theofrast, ere alle, uagtet det comiske Anstrøg, vel skildrede.

Middelfælden paa Kyffhauserborgen
(Pag. 169) Hafelnberg og Ludw. Osel
ved Bundløsekiær (Pag. 173.)

Disse Smaafortællinger ere virkelige Folkesagn fra Harzen, og findes i Ottmars Volksagen. Man seer her blotte Eventyr fortalte, som af Folkets Mund, uden Bearbejdelse fra Digterens Side. Det er vigtigt for den som vil studere en Nations Tænke- og Forestillingsmaade at kiende slige Sagn. De have, foruden deres poetiske, en historisk Værd. Dette er Aarsag i, at de der ikke indsee Poesiens Værd, sætte slige Sagaer over de digteriskbehandlede. Enhver saadan Forkiærlighed er skævt. Begge Slags Eventyr ere gode, vække sin Fornøielse, gjør sin Nytte. Dersom de gamle Poeter, der have digtet disse Fabler, havde tænkt ligesom den upoetiske Historiker, der blot agter dem for deres historiske Betydnheds Skyld, saa vare de aldrig blevne til. Thi ogsaa disse Sagn ere vilkaarlige Digtninger, som eet eller andet Tilfælde har foraarsaget. Vilde man saaledes blive ved at afklæde, saa fik vi tilsidst ikke andet tilbage, end en Hverdagsanekdote, som man ikke behøvede at gaae ud af sin egen Tid, eller sin egen Kreds, for at finde. Dersom nu Philoso-

p hen tager Historikerens Partie, og siger: Slige Sagn er af Bigtighed, fordi vi i dem finde Træk, der lære os at kiende en forsvunden Tidsalder's Tænkemaade." Saa svare vi: Hvorfor ville J kiende denne Tænkemaade? Er det af blot Nysgierrighed, for at vide hvad der er skeet før? det er en barnagtig Nysgierrighed. Er det for at tydeliggjøre Eder det menneskelige Hierte, Menneskets Lidenstaber og Handlinger i en vis Stilling? Det er en anden Sag. Det er en poetisk Grund; og Fremstillingen af Sligt er Poesie. Ogsaa vor Tidsalder skal forsvinde, ogsaa dens Tænkemaade vil man lære at kiende af vore Digtninger. Altsaa har hine, i saa Henseende, intet Fortrin. Den gamle Poesies egentlige Værd bestaaer (som de nyes) i de skønne Billeder, der forbinde sig med skønne Tanker og Følelser. Den historiske Colorit er interessant og lærerig, men ikke saa interessant, ikke saa lærerig, som hvad der er Skønt til alle Tider. Den skal altsaa bevares, kiendes og skattes, bruges af Kunstnere, men ikke foretrakkes den egentlige Kunst.

Noget ganske andet er idet, naar man beklager, at flotte Digtere ofte i nyere Tider have fordærvet gode gamle Eventyr, især dersom disse derved ere forkomne. Men at forskønne de gamle Sagn ved senere Behandling, det er Digterens Kald og Pligt. Det er det Grækerne have gjort, og det vilde være Barbarie at spærre disse Gruber, hvori den ufortrødne

Biergmand stiger, med Anstrængelse skaffer Guldet for Lyset, og renser det fra flette Tilsetninger, for at Guldsmeden kan give det sin Form og sin Bestemmelse.

Men hvo vilde ikke gierne eje Værter i sit Kabinnet, for at kiende det ædle Malm i sin første Skikkelse? Det er altsaa heel priseligt, at man i senere Tider har gjort sig Umage for at samle, studere og oversætte gamle Sagn, kun at dette ikke skeer polemisk imod nyere digteriske Bearbejdelser, og at hine ikke paa en barnagtig sværmerisk Maade foretrakkes disse.

Det bedste den tydske Oldtid har levnet af poetiske Opfindelser er uden tvivl deres *Folkesagn* og *Folkedviser*; hvilke i mine Tanker staae langt over den tidligere Middelalders Minnesange, og over de lange rimede eller urimede Ridderromaner, i hvis Vidtløftighed man ofte maa seile flere Uger, ligesom Cook i Sydhavet, før man træffer en lille smuk Ø, hvor man kan forfriske sig. Jeg undtager da *das Lied der Nibelungen*, i hvilket virkelig hersker en stor episk Tone, og herlige Skildringer med Kraft og Gratie, udtrykt i et skønt Sprog. Men selv dette Digt indeholder overordentlig megen Vidtløftighed og trættende Gientagelse. De rimede Ridderromaners Snakksomhed og Minnesangenes Klingklang i den tydske Poesie er hverken saa originale (thi de ere Efterlig-

ninger af Provençalerne og de Franske) eller saa poetiske, som de kortere Folkesagn og Folkeviser. Sa selv de sammentrængte prosaiske Folkebøger ere ofte bedre end de store Riimkrøniker, hvoraf de ere uddragne og omarbeidede. Thi i hine finder man, kort og godt de eventyrlige Begivenheder, (som i slige Digte gierne er det bedste,) uden alle de kiedsommelige Vers, der for det meste hverken bidrage til at udmale Karakter, Lidenstaber eller Natur, men kun ere at betragte som overflødige Snørkler, der dække og skjule Hovedsagen. Uden derfor just med Barberen i Don Quixote at ville kaste alle slige gamle Bøger paa Baalet, (da jeg af Erfarenhed veed, hvor moersomt det er for en Digter at rode imellem dem, puste Støvet af, og gaae paa Opdagelsesreiser efter deres enkelte Skønheder) holder jeg dog for, at de fleste ikke fortjene at trykkes paa ny, og bringes for Lyset. Der er stor Forskiel paa, at bevare nogle gamle Exemplarer for Digtere, Historiekrivere og Oldgranskere i Pergamentbind, og paa at lade dem elegant omtrykke for den almindelige Læseverden. Paa denne Maade skade de mere end de gavne. Det er lettere at fordærve den almindelige Læseverdens Smag, end at danne den. Feilene blive let anseete for Skønheder og (som en Følge deraf) Skønhederne i bedre Digte, for Feil. De omtalte Folkesagn og Folkeviser ere derimod hverken saa kiedsommelige eller

saar vidtløftige; de ere fremvoredede paa egen Grund; naturlige istedet for zirlige, og rørende istedet for svulstige.

Det er naturligt at de fleste af disse Eventyr indeholde Træk af det foregaaende Ridder- og Munkeliv. Traditionen om de vilde Udsvævelser, der i Middelalderen gik i Svang, saavel i Borg, som i Kloster, og bragte Almuesmanden til at skælve, vedligeholdte sig ved de gamle Ruiner. Da behøvede kun en Vandrer med stærk Phantasie, i en senere Tidsalder, at opholde sig ved Nattetid i slige Biergegne, høre Stormen hvine, en Røvfugl skrig, eller see en Drivstye kaste sin flygtige Skygge over Dalen, for strax at fortælle en Spøgeshistorie. Hovedtonen i disse Eventyr er derfor, meest tragisk, og skiller sig derved fra de østerlandske, som næsten altid skildre den forunderlige Lykke, efter flere Farer og Besværligheder. Dog behandle de gamle tydske Folkesagn ikke altid ulykkelige Gienstande; og selv det Gyselige fremstilles aldrig paa en lidenskabelig melanfolsk Maade; men med den episke Nolighed, der forbinder en vis behagelig Følelse med Tanken om vor egen Sikkerhed, ved Kaminen i en venstabelig Kreds. Man kan ret derpaa anvende Æneas's Ord hos Virgil: *Hæc olim meminisse juvabit*. Man føler sig hen- sat i Hansestædernes meest blomstrende Periode, da

Velstand og huuslig Lykke begyndte at afløse Ridderfeider og Munkevælde.

I Eventyret om Ridderkælderen paa Kyffhausserborgen, finde vi en smuk Fabel om fortient Lykke, og fortient Ulykke. Hvad er rimeligere, end at den fattige Borger, i sin indskrænkede Riøbsted, ved at skue op til Murene med Vindueshullerne paa Fjeldet, tænker paa de herlige Viintønder, der i forrige Tider har lagt, og at han faaer Lyst til et Anker deraf? Og nu røres den gamle Tidsalder's gode Genius, over den uskyldige, tillidsfulde Pige, der kommer med sin Spand, og den giver hende virkelig af den gode Viin. Ideen om gammel Giæstfrihed opstager ved dette Billed. Den udøyes atter, og Bærten øver den igien mod sine Giæster. Men aagres maa der ikke, mindst med en Gave; og Hagerkarlen faaer sin fortiente Løn. En human Følelse hersker i de fleste gamle Folkesagn. Den vilde Jæger straffes kun med at fortsætte sin egen valgte daarlige Beskæftigelse i det Uendelige. Den forfængelige Nonne, der ikke af Gudsfrøgt, men af Egenkiærlighed overdøver sine fromme Søstres Sang i Choret, med sit giennemtrængende Hyl, forvandles til en Natugle. Hun bliver altsaa hvad hun var; kun uden Maske. Hvor naturligt er det Træk, da de bange Nonner, i den tidlige

Morgen, troe at gienkiende Ursel, i Uglehylet fra Kirkehvælvingen !

Ligesom Helgenlegenderne ere Efterligninger af Apostlernes Gierninger, saa finde vi i de senere Følkesagn tit eet og andet, som minder om de bibelske Historier, hvilket er meget naturligt, da Bibelen var Middelalderens Homer. Saaledes gienkiende vi i Borgens Nedsynkelse i Bundløse Rær, Sodomas og Gomorras Undergang. Og hvor naturligt, at det vilde Levnet som paa sligt Sted var ført af Røvridderne, gav Anledning til slig Indbildning, især hvis maaskee tilfældigviis en virkelig Oversvømmelse kom Digteren til Hielp. Usædvanlig store Fisk med Mus paa Hovederne, som man længe har seet i en Dam, fordi man enten ikke kunde, eller ikke nænte at fange dem, kan ogsaa have givet Anledning til sligt, for den ørkesløse Fisker, der forgæves stirrede ned i Vandet, saae de store funklende Fiskeøine og tænkte paa det vilde Levnet, her engang havde været ført.

Saaledes forbinde slige Sagn paa en skøn Maade, det altid nærværende Nu med den hurtig forbiilende længstforsvundne Tid; men derfor kunne slige Sagn ogsaa kun holde sig hvor der er Mindesmærker fra Oldtiden. Derfor har vi paa vore flade Der mindre af sligt. Hvad der

næst Ruiner bevare de gamle Eventyr fra Forglemmelse, er Melodie og Sang. Disse have bevaret os meget, og lykkeligviis have Bogstaverne reddet dette, just i det Djeblig Folkesangen truede med at forsvinde. I alle nordiske Biergegne findes Eventyr. I Syden mindre; i Italien s. Ex. slet ikke. Dette har sin Grund, deels i Nationens mere sangviniske Charakteer, hvis Yndlingslæsning er Elskovs noveller; deels i Religionen; da efter den catholske Religion alle syndefulde Siæle renses i Skærsilden, før de blive salige. Den protestantiske Overtro sætter derimod deres Straf i en urolig Omflakken og Puslen paa Jorden, en vis Tid om Natten.

Børneeventyr (Pag. 187.)

Af Grimms Haus- und Kindermährchen; høre med til Folkeeventyr og bør betragtes som saadanne. De rousseauiske og salzmaniske Opdragere vilde vist have meget at indvende mod det U moralske i disse Eventyr; og anmærke, at man ikke burde fordærve Børn, med' at skildre en elskværdig lille Tyv, som Tommeliden, eller en pralende Løgnhals, som den stortalende Skræder ic. — Vore Fer-

fædre tænkte anderledes. De fandt det vigtigere, i findrige Opfindelser, at give Børn morsomme Billeder af det Kløgtige og Dumme, end (hvad der baade er over og under deres Sphære) at abstrahere dem det Moralske.

I Grunden er dog alt Ondt Dumt, og alle Fornuftigt Godt; og det er let ved et saadant Exempel at anbringe den nødvendige Forklaring. Der ved lære Børn at skielne mellem Godt og Ondt. Derimod af at læse flaae Sammensætninger om, hvorledes Hans var en artig Dreng, fordi han aldrig løi, og Marie en uartig Pige, fordi hun ikke gjorde hvad hendes Moder sagde, lære de intet. De troe at alting skal gaae efter en Snor. Naar de nu blive store, og ikke finde denne formodede snorlige Orden og Dyd hos de Ældre, troe de, at hvad man har sagt dem er lutter Paafund og Usandhed; og er først Mistanken om de Foresattes Forstand og Redelighed væk, saa bringer just flige evige Dydsformaninger Børn til med Tiden at blive fæle Lapsker og Flaner; hvorpaa man i senere Tider har havt flere bedrøvelige Exempler.

Tommeliden er en godhiertig lille Person, som ved de Stores Uretfærdighed bliver forledt til at begaae sine Uglspilstræger. Han maa tidlig sørge for sig selv. Saa lille han er, saa lidet han behøver, faaer han dog ikke Mad nok, af den gier-

rige Madmoder. Hvad Under at han driller hende, og løber bort? Han har endnu intet Begreb om Penge og Penges Værd. Næverne forføre ham til, med Livsfare at stæle dem Skatten. Tommeliden er tiæk nok, til at sætte sit Liv i vove, og uegennyttig nok, til intet at tage derfor, uden en Enesteskilling, til Erindrings Medaille om sin Bedrift. — Alle Mennesker ere Egoister, og de Store maa ikke tage fortrydeligt op, at selv de uskyldige Børn ere det. Derfor glæder det dem at høre om det S m a a , om dets Forhold til det Store; og Seieren over det Store kildrer deres lille Forsængelighed. Men Forsængeligheden maa ikke næres, siger den forsængelige Moralist. Og hvordan skal det undgaaes? Hvordan ville vi forbyde Støvet om Sommeren at sætte sig paa Trærnes Blade? — Ingen menneskelig Drift er desuden slet i sin Oprindelse, den bliver det først ved Misbrugen. Altsaa skal Forsængeligheden dannes og forædles, ikke aldeles udryddes. Der gives en vis godmodig elskværdig Forsængelighed i Livet, som bidrager til det Gode og Skønne. Det er Forsængeligheden, som dæmper Stoltheden, og bringer os til at ville takke andre. I sin billige Grad er den ikke andet, end Tilfredshed med de egne virkelige Fortrin, og Lyst til at gøre den gældende. Det er først naar Forsængeligheden bryster sig af Mangler, og

gør blid for Andres Fortienester, at den bliver en latterlig, foragtelig Last.

I den tappre Skrædder træffe vi igien et Exempel paa behændig Kløgt som overvinder dum Kæmpestyrke. Det er denne Forestilling der har givet Anledning til alle de subline mythologiske Fictioner, om Titaner og Guder, Jætter og Aser, og som hentyde paa, at det svagere Menneske, ved sine Siæleevner, har gjort sig Naturen underdanig, og taunget dens Kræfter til at hylde sin Villie. Her tages Ideen fra den comiske Side. Sligt et Eventyr kan ligesaavel regnes til en Folkespøg, som til en Fabel for Børn. Dette er vel Aarsag i, at Brødrene Grimen kalder deres Samling: Haus- und Kindermärchen.

Frøkongen og Henrik med Gernbaandene er et ægte Børneeventyr. Her er Moral nok; ikke i Ræsonnemens men i Fabelen selv. En forheret Prinds forekommer ofte i eventyrlig Poesie. De fleste slige Fortællinger have havt Almuesfolk til Opfindere. Disse, som havde læst de gamle Ridderbøger, og selv kun levede et indskrænket Liv, have vel gjort deres Helte til Fyrster og Prindser, deels fordi slige vare udsatte for flere og større udvortes Begivenheder; deels for at man derved kunde give Skildringen mere Pragt. Og det sidste er vel især Aarsagen, hvorfor det pragtfulde

Orient lader sine Eventyr, meer eller mindre, foregaae mellem fyrstelige Personer. Men disse sættes igien bestandig i et umiddelbart Forhold til visse Personer af Folket. Den aristocratiske Ringmuur, som skiller Folk fra Fyrste, fandt aldrig Sted i Orient, og selv i Europa kun paa visse Stæder og til visse Tider. I Eventyrerne ignoreres den naturligvis, da enhver saadan stiv Adskillelse gjør ethvert eventyrligt Mellemværende umueligt.

Saa harroft Ideen er, at Jernbaandene springer af den tro Henriks Hierte, saa sandselig stærkt gjør den Trofastskilledet; og beklagelig Den, som ikke et Dieblif kan tilfidesætte sin physiske Kundskab for en godhiertig Følelse.

Ogsaa Phantasien abstraherer, saavel som Forstanden, det vil sige: affondrer alle andre Forestillinger, for at overgive sig af al Magt til et enkelt Indtryk. Ikke at kunne dette, er en Mangel paa menneskelig Evne. Børnene have i Almindelighed større Indbildningskraft, end de Voksne. Ligesaa vel som nu Barnet skal lære at faae Erfarenhed og Fornuft af os, saa skulle vi lære at beholde Phantasie og Uskyldighed af dem. Enhver Alder har sit. Høsten har Frugt, Vaaren Blomster. Var der ingen Vaar, saa vilde den modne Høst ikke vide hvad Blomster vare. Hvo kan andet

end beundre Børnens Forestillingssevne? Barnet veed meget godt, at Stokken ingen Hest er; men naar det vil, kan det forestille sig den som Hest. Det vil sige: det kan, naar det vil, kalde den fraværende sandelige Gienstand, som et nærværende Billed i sin Siæl. Med Alderen taber sig hos Fleerheden denne Evne, og andre Evner udvikle sig. Men at den høiere Dannelses gaaer ud paa at forbinde de menneskelige Evner, saa meget muligt, er indlysende. Og det er det Poesien stræber. Den forbinde Gudsbildning og Vilkaarlighed med Sandhed og Erfarenhed. Vi kunne først sige, at vi gjøre Fremstridt som Mennesker, naar vi, med hvad vi allerede eje, erhverve os mere; ikke naar vi kobe noget Nytt, med Tabet af den forrige Besiddelse. Den sande Lykksalighed i Livet kan aldeles ikke undvære Phantasieens Hielp; den er meget mere bygget paa den. Ukyldighed og Sundhed ere nødvendige til Lykksaligheden; men de udgiøre kun dens negative Sider; frelse Siælen fra Samvittighedsnag og Legemet for Smerter; men det er Phantasien, som skænker alle de behagelige Forestillinger. Det Menneske, som ingen Gudsbildningskraft har, lever kun i Djæblisket, og Djæblisket er for det meeste mævert og sorgeligt. Men den, som veed at forbinde Forgangenhedens Billeder og Fremtidens Anelser, med Nærværelsen, savner aldrig en Glæde. Han forener sit

Liv med Allivet, med Naturen, Historien, Evighe-
 den. Enhver høi, religiøs Følelse vækkes ved en
 Forestilling i Siælen, som Fornuften vel ordner, som en
 dydig Wandel giver Kraft, men som blot Phanta-
 sien skaber. Altsaa er Phantasien den Engel, som
 forbinder Jorden med Himlen, og hæver os af vor
 indskrænkede Sphære. Denne hulde Barnlighed
 er det, vi skulle stræbe at beholde, og som meget
 vel lader sig forbinde med den stærkeste Manddom,
 den viseste Alderdom. Det er den, som bevarer os
 Uskyldigheden; thi Mennesket trænger efter sin Na-
 tur til Glæder og Udspredelser; finder han dem ikke
 i sit eget Væsen, i en skøn aandelig Forestilling,
 saa maa han søge dem i udvortes sandelig Forly-
 stelse; og dette er den første Kilde til alle Udsvævel-
 ser og Laster. — Derfor siger Christus: „Uden I
 blive til Børn igien, komme I ikke i Himmeriges
 Rige.“ Meget maa altsaa det Barnlige, (Bør-
 nets Guldkommenheder) skilles fra det Barnagtig-
 ge (dets Mangler og Feil). Disse skulle vi na-
 turligviis ikke stræbe efter at bringe ind i en Al-
 der, som selv har Mangler og Feil nok, uden
 at trænge til fremmed Hielp. Hin skønne
 Barnlighed derimod er et Talent, som, hvor det
 fremtræder i udmærket Grad, ikke er bundet til en
 vis Alder. Det paa Siæl og Legem sunde Menne-
 ske, (hvis Dannelse bestaaer i almindelig human Ud-

vikling, og ikke i enkelt Virtuositet) beholder altid denne Barnlighed, denne Naivitet. Adskillige Børn derimod have den ikke; de yttre strax i Begyndelsen det blot Barnagtige, og dette gaaer med den voksne Alder strax over til kold Forsængelighed.

Alferne (Pag. 199.)

Af Tieck. Jeg holder mig undertiden længer op ved det uvigtigere, end ved det vigtigere Eventyr, naar den Tanke det leder til, er vigtigere at udvikle og mindre giængs. Meget af hvad jeg tilforn har sagt, lader sig anvende paa Alferne, og paa den Fortælling, som slutter Bogen; jeg vil derfor omtale dem i Korthed.

Dersom jeg i Fremtiden skulde fortsætte min Samling, vilde naturligviis Anmærkningerne blive færre og færre, og tilsidst reent ophøre, alt som jeg troede, det allerede Sagte kunde anvendes paa det Følgende.

Stilen og det Morsomme i denne Fortælling taler for sig selv. Den har en vis udvortes Lighed med den blonde Ekbert, forsaavidt, at en ung Pige forvilder sig, kommer i Aandeverdenen, mister dens Glæde igien, og ender ulykkelig. Men det er

ogsaa kun i dette Almindelige' Ligheden bestaaer; det Særdeles er behandlet ganske forskjelligt. Denne Forestilling aander mere Blidhed og Modenhed end hin; den er mere rørende end gyselig. Dens Idee slutter sig til den i Børneeventyrerne gjorde Anmærkning: Det er Phantasieens barnlige Verden, som uagtet den store indvortes Udstrækning, udvortes omringes af den knappest, sparsomste Natur. Det er kun her, (som saa ofte) Barnet, der har den Lykke at see den. Naar det bliver ældre, forsvinder Alferne! Kundsabsæblet jager atter Eva ud af Paradis. I det Djeblig hun vil gribe Sommerfuglen, for ret at undersøge dens Skønhed, gaaer Vingerne af, og den bliver en Orm igien. De fire Elementer aabenbare sig, i deres Charakter og Natur, for den lykkelige Pige, som hulde Gisglebilleder. Meget yndig er Beskrivelsen om Andernes Flugt fra Egnen, og høist pathetisk sød Zerinas Afsked, naar hun staaer med Stok og Pillegrimstaske, for sin kiære Legesøster om Natten. Denne Vortbegivelse minder om mange svundne Glæder; om virkelige Forandringer paa Jorden; om Steder, der have været skønne, dyrkede, beboede, og nu ligge som Heder og Orkener; om Klimater, som med Tiden have forværret sig, ere blevne ufrugtbarere, koldere. Den Gratie hvormed Tieck i dette Eventyr frembringer stærk poetisk Effekt bør heller ikke forbigaaes med Læshed, og kunde tiene til Mønster, for mange

flige Kritikere, som med plumpe Hænder sønderrive hans Billeder, for at vise hvor aldeles Gratien mangler dem.

Den korte Raabe (Pag. 228.)

Dette herlige Eventyr findes, en heel Deel vidtløftigere, i *Neue Volksmärchen der Deutsche*. Jeg har, siden jeg oversatte første Deel, erfaret at Forfatterinden skal hedde *Madame Neubert*. Vi maae uidentviol beundre hende som een af de bedste Digterinder. Jeg veed ingen, der forbinder saamegen Opfindelse, med saa moden Fremstillelsessevne. I lyriske Udbrud, i philosophiske Reflectioner, i enkelte rørende Skildringer, staaer vel *Madame Stael Holstein* og flere over hende; men i *Madame Neuberts'* bedste Fortællinger finde vi ofte de skønneste Billeder, hvori Handlingerne og Situationerne tale deres egen Sag. Ogsaa hendes Stil er kraftig, skøn og naiv. Det er kun i den altfor vidtløftige Ordrigighed at hun røber Qvinden. Ogsaa spille i hendes Eventyr gierne Heltinderne Hovedrollerne. Man skildrer intet bedre for andre, end det man selv bedst kiender. Ofte har man beflaget, at der ikke gaves flere gode Digterinder, som kunde fremstille det qvind-

lige Hierte; hvilket dog altid beholder mangen hemmelig Fold, selv for Digtersiet. Denne Mangel har Forfatterinden til *Neue Volksmärchen der Deutschen* bidraget til at afhjælpe. Med hvormegen Gratie skildrer hun ikke Genelas og Rose? Den stille qvindlige Huusshjæl Spinningen træder her frem som et vigtigt Motiv, og Rokkehiulet bliver en høist interessant Fortællings egentlige Drivehiul. Paa en beskedent undseelig Maade seirer Uskyld og Dyd. Taalmod og Blidhed staae i den skønneste Contrast til Urrighed og Ondskab. Ogsaa de onde Hovedpersoner ere Qvinder i dette Eventyr. Alle: Guenevre, Morgane, Magdalene og Fasteren, udvikle, ligesaavel som den gode Rose og Genelas, deres Væsen i velopfundne Handlinger.

Helene i det stille Folk (see første Deel af denne Samling) er ogsaa en ung elskværdig Pige. I *Madam Neuberts Volksmärchen* findes ogsaa Eventyrene *Ludlams Hule* og *den hvide Rone*, hvilke jeg, i mit Syngespil, har benyttet og sammendraget.

Hermed sluttet nu disse tvende Bind. Maaskee fortsætter jeg med *Tiden Samlingen*, og skal da søge at fuldstændiggjøre den, med andre Nationers Eventyr; skøndt ingen i dette Fag kan maale sig med de Tydske. Jeg veed heller ingen nyere fransk, engelsk, italiensk

eller svensk Digter, som paa denne Maade med Held har bearbejdet gamle Folkesagn.

At min Samling vil være en Deel Læsere kjærkommen, smigrer jeg mig med. Uagtet al phantastie og hierteløs Bragen og Forskruelse, finder den sande Poesie altid Hjertes nok, som ere aabne for den. Hvormeget har ikke hin herlige Samling af Tusinde og een Nats Fortællinger, for et halvt hundrede Aar siden, glædet danske Læsere. Hvormeget de gamle eventyrlige Romaner Robinson Crusoe, Albert Julius &c. Skæve Domme og en fordreiet Smag kan vel for en Tid forvirre Sindet hos Mange; men det Gode gaaer dog frem; og hvad der virkelig er Skønt, kan vel som Guld det bestøves og overses, men aldrig r u s t e. Og ofte skænker da O p d a g e l s e n om nogle Aar af det ædle forglemte og bortkastede Metal, en dobbelt Glæde.

Jeg har i denne Samling aabnet et Gallerie med Middelalderens Fabeldigtninger, deels i deres raae, deels i deres bearbejdede Tilstand, og troer saaledes at have godtgjort, at de give ingen Mythologie noget efter, og at de kunne hæve sig til de høieste poetiske Skønheder, som fortryllende Billeder af Naturen og det menneskelige Hjerte.

Enkelte Læsere ville maaskee synes, at jeg havde gjort bedre i at lade disse Digtninger tale for dem selv, og at mine Anmærkninger ere overflødige. Men jeg

beder dem betænke, at om endogsaa adskillige af disse ere det for dem, saa ere de det ikke for Mængden. Heller ikke troer jeg, at nogen Theoretiker tilforn saaledes fuldstændigt har gennemgaaet og fremstillet Ideerne om Phantasieens Forhold til Fornuften, og den overnaturlige Poesies til Virkeligheden.

I en Tid af syv Aar har jeg næsten intet skrevet om Poesie. Jeg har, tvertimod Dagens Orden, troet at skyldte Publikum og mig selv den Agtelse, ei at fremkomme med mine Ideer, før de vare modne. Derimod har jeg hver Vinter i den Tid holdet offentlige og private Forelæsninger over Poetik og Poesie, og saaledes forberedet mig, deels ved Studium af andre Smagslæreres Skrifter, deels ved egen Eftertanke, underLæsningen af de bedste Digterværker. Skøndt hvad jeg hidindtil theoretisk skrev ikke er af stor Betydning, troer jeg dog, at min lille Afhandling om den nordiske Mythologie, mine Fortaler i de poetiske Skrifter og de nordiske Digte, mit Svar til Abrahamson og til Baggesen, have bidraget, til at gjøre Poesiens høiere Væsen tydeligt for Mange, og til at udrydde adskillige Fordomme. I den Tid jeg har tiet, har der dannet sig en Tone i Litteraturen, som umulig kan befordre Smagen for det Skønne og det Gode. At bidrage til at udrødde Litteraturens Ufrugt, bør være enhver Skribents Pligt, som er istand dertil; og det kan i denne dømmelystne Tidsalder kun skee, ikke ved at nedlade sig til uværdige Chikaner,

men ved klart og tydeligt at udvikle Ideerne og Tankerne om det Skønne ved enhver Leilighed. Paa denne Maade bliver selv den forstyrrende, forvirrende Brutalitæt til Nytte, som en Spore for den gode Sag. Det er især Andres skæve Domme, som bringer de poetiske Mennesker til at reflectere over digteriske Skønheder, for at forsvare dem, for at stille dem i deres rette Lys. Og det lader sig ogsaa meget vel gjøre. Alle Siælens Evner staae i en harmonisk Forbindelse. Phantasien og Følelsen hade ikke Forstanden; men elske den, som en tapper Broder, der forsvarer sine skønne Søsters Ære. Det er kun Spidsfindigheden og Persiflagen som skade. Men Spidsfindigheden og Persiflagen ere slette Kæmper, og det er en let Sag, med den sunde Fornufts Sværd, at slaae dem Dolken af Haanden, hvormed de anrette deres Ødelæggelser. Derimod ere de gode Troldmænd, og det er vanskeligere at bortfjerne de Taager, hvormed de forblinde den Kortsynedes Øine. Med Taager kan ingen Mand stride. Det er kun Sandhedens Sol, som selv efterhaanden maa bortedunste dem, og gjøre Luften igien blaa.

Michael Kohlhaas.

Ved Havelflodens Bredder levede i Midten af det sextende Aahundrede en Hestepranger ved Navn Michael Kohlhaas, en Skolemesters Søn; eet af de retskafneste, men tillige forfærdeligste Mennesker i sin Tid. Denne overordentlige Mand blev indtil sit tredivte Aar anseet for et Mønster paa en god Statsborger. I en By, som endnu bærer Navnet efter ham, ejede han en Gaard, hvor han rolig ernærede sig ved sin Haandtering. De Børn som hans Kone skienkede ham opdrog han til Gudsfrugt, Arbeidsomhed og Troskab; der fandtes ikke Een af hans Naboer hvem han ikke havde viist en Velgierning, eller en Villighed; kort, Verden vilde signet hans Minde, dersom han ikke havde udsvævet i een Dyd. Retfærdighedsfølelsen gjorde ham til Røver og Morder.

Han reed eengang med en Flok unge Heste, og gjorde sin Beregning, som en god Huusholder, i Anden Deel.

Hovedet, over hvad han kunde vinde paa dem, da han i det samme kom til en Bom, ved en prægtig Ridderborg i Nærheden af Elven. Han holdt et Djeblig stille, da det just regnede stærkt, og raabte til Bommanden, som kom ud med et fortrædeligt Ansigt. Hvad Nytt? sagde Hesteprangeren. — Et landsherligt Privilegium, svarede denne, i det han lukkede op, tilstaaet Junker Wenzel von Tronka. — Saa? sagde Kohlhaas; Wenzel hedder Junkeren; og med det samme betragtede han Slottets gyldne Spire, som blinkede over Marken. Er den gamle Herre død? — Af et Slag, svarede Bommanden, i det han lod Bommen gaar i Veiret. — Hm, det er Skade, vedblev Kohlhaas; det var en værdig gammel Mand, som fandt sin Glæde i ærligt Menneskesamfund, hialp paa Handel og Vandel, hvor han kunde, og lod lægge en Steenbro derhenne, hvor Veien gaaer ind i Byen, fordi jeg havde en Hoppe, som eengang brak sit Been der. Nu? Hvor meget er jeg skyldig? — spurgte han, og tog med Næse de Penge, Bommanden forlangte, frem bag sin i Vinden flagrende Kappe. Ja Gubbe, sagde han, da denne mumlede: hurtig! hurtig! og bandte Veiret; det havde været bedre for Jer og for mig, hvis det Træ Bommen er gjort af, var bleven staaende i Skoven. Og dermed gav han ham Pengene, og vilde ride videre. Men han var neppe kommen

inden for Bommen, før en anden Stemme raabte fra Taarnet: Wie lidt Hestepranger! og han saae Borgfogden slaa et Vindue i, og ile ned efter ham. Borgfogden kom, knappede endnu en Vest om sin tykke Mave, og spurgte, i det han stillede sig med Ryggen mod Uveiret: Hvor er Passet? — Passet? sagde Kohlhaas lidt forlegen. Det vidste han intet om; og troede intet at behøve. Han var sytten Gange, i sit Liv kommen her forbi uden Pas, og havde aldrig hørt nogen Forordning desangaaende; had dem derfor ikke at opholde ham, men lade ham ride. Fogden svarede, at det ikke vilde lykkes ham den attende Gang at snige sig igiennem; at han enten maatte løse Passet her, eller vende tilbage hvor han kom fra. — Hesteprangeren, som begyndte at blive forbittret over disse ulovlige Paalæg, steg efter at have betænkt sig et Øjeblik af Hesten, gav den til sin Karl, og sagde, han vilde selv tale med Junker von Tronka. Han fandt ham ved Bægeret, i en Kreds af muntre Venner, i Latter og Glæde. Junkeren spurgte hvad han vilde, Ridderne bleve stille og betragtede den fremmede Mand; men neppe havde de hørt ham tale om Heste, før den hele Skare raabte: Heste! Hvor ere de? og ilede ned i Gaarden, hvor nu Regnen havde op-
hørt, for at see dem. Den Eneberømte Svedfuxen,

den Anden Blissen, den Tredie Skimmelen. Kohlhaas sagde at Hestene vare ikke bedre, end Ridderne der skulde ride dem, og opmuntrede dem til at give sig Handsel. Junkeren syntes meget godt om et Par Rixreheste, Forvalteren bad ham om at købe dem, da de trængte til et Par for Arbeidsvognen; men disse vare Junkeren for dyre, og han sagde: Kohlhaas maatte gaae til Kong Arthur og til Ridderne ved Tasselrunde, hvis han vilde blive af med sine Gangere. Kohlhaas, som saa Forvalteren og Borgfogden hv  ske hemmeligt til hinanden, b  d Junkeren dem, ligesom drevet af en dunkel   nelse for saa godt K  b som mueligt; men da det dog ikke hjalp, tog han Afsk  ed og vilde give sin Hest T  ilen, for at ride videre. I dette   jeblik traadte Borgfogden frem og forlangte atter Passet. Kohlhaas nærmede sig Junkeren, fors  kkrede at han aldeles intet havde vidst om denne ny Indretning, og at han saasnart han kom til Dresden vilde l  se sig et Pas. Nu sagde Junkeren, saa lad da den Pr  kker løbe. Og med det samme vilde han gaae ind, da Vinden begyndte at blæse ham på de udtærede Lemmer. Men Borgfogden sagde, man maatte have et Pant, og det var vel bedst, at man indtil videre beholdt Rixrehestene. Kohlhaas bestyrtet over s  lig en uforst  mmet Fordring, vendte sig til Junkeren, og yttrede at han just gjorde denne Rejse for

at sælge sine Heste. Men denne som stod og frøs i Døren, og svøbte sig Kiortelskisserne om Livet, svarede da der i det samme kom en stærk Hagleld, for at gjøre Ende paa Sagen: Hvis han ikke lader Hestene blive tilbage, saa kast ham atter uden for Dommen! Og dermed gif han ind. Kohlhaas, som saae at der intet andet var ved at gjøre, spændte sine Heste fra, førte dem ind i en Stald som Fogden viiste ham, lod sin Karl blive tilbage for at passe dem vel, og fortsatte misfornøiet sin Reise til Leipzig, hvor han vilde være ved Messen,

Saa snart han kom til Dresden, hvor han havde et Huus med Staldrum i Forstaden, ilede han til Cancelliet, og her hørte han, hvad han strax havde formodet, at hele Historien med Passet var et Paafund. Da han nu forresten lykkeligt havde affat sine Heste, saa reed han atter til Trunkenburg, uden videre Brede, og uden at gjøre sig Betænkninger over, hvad Hensigten med dette Indfald havde været; for at hente sine Kiøreheste tilbage. Den første Efterretning han fik her, var at man havde pryglet, og bortjaget hans Karl, fordi han havde været grov. Kohlhaas spurgte Drengen som viiste ham Wei, hvad han havde gjort? men fik intet Svar. Nu aabnede han Stalden, og hvor stor var hans Forfærdelse, da han istedet for sine to glatte glindsende Heste, saae et Par tørre, udtærede Øz, paa

hvilke man kunde tælle Ribbenene; uden Pleie, uden Tilsyn; et sandt Billed af Elendighed. I det Hestene med en svag Bevægelse snøstede ham imøde, vendte han sig høist opbragt til Drengen, og spurgte, hvad der var vederfaret hans Gangere? Drengen svarede: Ikke videre end at man, i denne Høstens Tid, har brugt dem lidt ude, til Markarbeide, i Mangel af Plovere. Kohlhaas, i Følelsen af sin Afmagt, søgte just atter at undertvinge sin Brede og at forlade Røverhullet med sine Heste, da i det samme Borgfogden kom og spurgte, hvad der var at holde sig op over? Kohlhaas spurgte om det var menneskelig handlet? og viiste ham ved at snærte Øgene med Pidsken, at de stode ubevægelige, og neppe kunde røre dem. — O den Grobian! sagde Borgfogden; I skulde takke Gud til, at de leve endnu. Var det ikke billigt at Hestene fortiente deres Foder, med at arbejde paa Marken? Han bad ham tilsidst at holde sig i Skindet, hvis han ikke skulde pudse Hundene paa ham! — Hjertet slog Hestevrangeren stærkt under Brøsten; han følte stor Lyst til at kaste den nederdrægtige Tykkert i Dyndet, og at sætte sin Fod paa hans kobberfarvede Ansigt. Dog, hans Retfærdighedsfølelse, som lignede en Guldvægt, holdt ham tilbage. Han var ikke selv aldeles overbevist om hans Modstander havde fortient det; dæmpede derfor igien sin Hestighed, og spurgte med

sagtere Stemme, i det han strøg Mankerne paa sine Heste, hvad da hans Karl havde forbrudt? Fogden svarede: Den Slyngel har været trodsig her paa Gaarden, fordi han maatte gaae i en anden Stald med sine Øg; og forlangte at et Par Heste, der tilhørte to Junkere, der vare komne i Besøg, for den Sags Skyld skulde ligge paa Gaden. — Hvor gierne havde Kohlhaas i dette Øjeblik havt sin Karl her, for at høre hans Udsagn! — I det samme kom Junkeren fra Jagt med en Sværm Riddere, Svan-
de og Hunde, og de sidste begyndte strax at hyle
morderligen, da de saae den Fremmede. Junkeren
spurgte hvad det var? Fogden svarede at Kohlhaas
vægrede sig ved at kiendes ved sine Heste, fordi de
vare brugte lidet; og stillede med det samme Heste-
prangerens Sag i det skæveste Lys. — Det er ikke
mine Heste, strænge Herre, raabte Kohlhaas; det
er ikke de Heste, som vare tredive Guldgylden værd.
Naar den Slubbet ikke vil kiendes ved sine Heste,
sagde Junkeren med en flygtig Blegghed, saa kan
han lade dem staae. Kom Gynther, raabte han;
Hans kom! — i det han rystede Støvet af sine
Beenklæder. — Skaf Viin! — Og dermed gif han ind
i Vorgen.

Kohlhaas var allerede paa Veien til Dresden
i Gallop, da i det samme Tanken om hans Karl,
hvordan han havde ført sig op i Vorgen, bragte

ham til at ride først i Skridt, og derpaa at vende hjem til Kohlhasenbrück. Thi bekiendt med Verdens skrøbelige Indretning, som han var, besluttede han, at hvis Karlen skulde have givet Anledning til hin Opsørsel mod ham paa Morgen, da vilde han taale det. Men en ligesaa fortræffelig Tølelse, der bestandig slog dybere Rødder, alt som han reed videre og hørte bestandig paa Veien tale om Junker von Tronkas Uretfærdigheder mod de Forbireisende, sagde han ogsaa: at hvis det Hele, som det lod til, var et overlagt Mordingsværk, da skulde han skaffe sig selv og Verden Erstatning for de tilføiede Fornærmelser, og Sikkerhed for Fremtiden.

Saa snart han kom hjem og havde omfavnet sin Kone og sine Børn, spurgte han om Herse; og nu fik han at vide, at Karlen var kommen hjem, jammerlig tilredt fra Morgen, havde maattet holde Sengen, og spyttet Blod. — Er han da nu kommen sig igien? spurgte Kohlhaas og tog sin Kappe af. — Paa Blodspytningen nær, sagde Lisbeth. — Ligger han da endnu i Sengen? spurgte Kohlhaas, og løste sin Halsklud. Konen svarede, han gik oppe nu. Det maa jeg dog selv undersøge, sagde Kohlhaas, satte sig i Lænestolen og sagde: Hent mig ham, fiære Kone!

Hvorledes har du baaret dig ad paa Tronkenburg, sagde Husbonden, da Karlen kom; jeg er

ikke ret vel fornøiet med dig. — Karlen, hvis blege Ansigt ved disse Ord fik en flygtig Rødme, taug et Djeblik og sagde derpaa: Det har J Ret i, Husbond! Thi et Knippe Svovlstikker, som jeg ved Himlens Styrelse havde i Lommen, og hvormed jeg havde isinde at stikke Nøverreden i Brand, kastede jeg i Elven, da jeg hørte et spædt Barn skrige derinde, og tænkte: Lad Guds Lyn slaae den ned i Aske; jeg vil ikke! — Kohlhaas studsede: Hvorfor har man jaget dig ud af Tronkenburg, spurgte han. — Fordi jeg begik en slet Strøg, sagde Karlen, og tørde sig Sveden af Panden; men Skæet er Skæet. Jeg vilde ikke lade Hestene slæbe sig ihjel paa Marken, men sagde, at de endnu vare unge og ikke havde været før Bogn før. Kohlhaas svarede, i det han søgte at skjule sin Forvirring, at han ikke heri havde talt ganske Sandhed, thi Hestene havde allerede forrige Vaar været et Par Gange forspændte. Du kunde, som Gæst paa Borgen, vedblev han, gierne viist dig lidt forekommende, for et Par Ganges Skyld, i Høstens Tid. — Det gjorde jeg ogsaa, sagde Karlen; jeg tænkte Hestene døde ikke af det, og den tredie Formiddag indførte jeg dem tre Læse. — Derom har man ikke sagt mig et Ord, sagde Kohlhaas, og slog Dinene ned. — Min Uvilighed, vedblev Karlen, bestod deri, at jeg om Eftermiddagen ikke vilde spænde dem for igien; og da

Forvalteren bød mig frit Foder til dem derfor, og sagde at jeg kunde stikke Pengene, hvorfor jeg skulde købe det, i min egen Lomme; saa vendte jeg ham Ryggen, og sagde, han kunde gjøre en Ræltring slige Forslag. — Og derfor er du jaget fra Tronkenburg? spurgte Kohlhaas. — Bevares vel, sagde Karlen; nei for en vederstyggelig Misgierning. Thi om Aftenen kom to Riddere til Tronkenburg, hvis Heste bleve bragte i Stalden, og mine bundne ved Stald-døren; og da jeg spurgte Borgfogden hvor jeg skulde gjøre af dem om Natten, saa viiste han mig en Evinestie, som var slaget op i Baggaarden af Lægter og Bræder. — Du mener, sagde Kohlhaas, at denne flatte Indretning for Heste lignede meer en Evinestie, end en Stald. — Det var en Evinestie, Husbond, svarede Karlen, en ægte, virkelig Evinestie, hvor Evinene løbe ind og ud, og i hvilken jeg ikke kunde staae overende. Maaskee var der ingen anden Udvei, sagde Kohlhaas; Riddersnes Heste havde dog ogsaa i visse Maader Fortrinnet. Pladsen, sagde Karlen, i det han lod Stemmen synke, var knap; der var i alt syv Heste. Havde det været Jer, saa havde I ladet dem rykke lidt sammen. Jeg sagde, jeg vilde leie mig Staldrum i Byen, men Fogden svarede, at han maatte beholde Hestene under sin Opsigt; og at jeg ikke maatte understaae mig, at føre dem bort. Him,

sagde Kohlhaas; hvad gjorde du da? — Siden det heed sig at de to Gæster kun vilde blive der een Nat, svarede Herse, saa traf jeg Hestene i Svinestien. Men der gif een, der gif to, der gif tre Dage; og tilsidst hed det sig, at de vilde blive der endnu nogle Uger. — Naar vi ret skal see, Herse, sagde Kohlhaas, saa var det ikke saa galt i Svinestien, som du troede, da du stak Næsen førstegang derind. — Det er sandt, svarede hin; da jeg havde feiet Stien lidt reen, gif det an; jeg gav Nigen Drifkepenge, for at hun skulde bringe Svinene et andet Sted hen; og om Dagen magede jeg det ogsaa saaledes, at Hestene kunde staae lige op; naar Morgenens kom, tog jeg Brædesturet af, og lagde det paa om Aftenen igien. Saaledes stode de som Gæst, kigede ud af Taget og saae dem om efter Kohlhasenbrück, eller hvor de ellers kunde have det bedre. — Men hvorfor i al Verden jog man dig da bort? spurgte Kohlhaas. Herre, jeg siger Jer det jo, svarede Karlen, fordi man vilde være af med mig. Fordi Hestene, saa længe itg blev tilstæde, ikke kunde fordærves i Bund og Grund. — Men det maatte jo dog have en Anledning, raabte Kohlhaas. — Det havde det ogsaa, svarede Herse, thi den anden Dag, Hestene havde tilbragt i Svinestien, vilde jeg ride dem tilvands; og neppe var jeg ved Slotsporten, førend Foged, Forvalter, Karle og Hunde vare efter mig, og man spurgte, hvor jeg vilde hen?

Jeg vil ride Hestene tilvands, svarede jeg. Tilvands? raabte Fogden, Død og Helvede, jeg skal lære dig at ride dem tilvands i Kohlhasenbrück. Dermed fastede de mig af Hesten; og uden at tillade mig at tage Dækkener, Seletøi og en Byldt Linned som laae i Stalden, med mig, joge de mig ud med Pidskeslag, Godspark og Nævepust; og hidsede tolv Jagthunde paa mig. Med min sidste Anstrængelse brækker jeg en Lægte af, og slaaer tre af de Kistere ihjel paa Stedet. Da fløitede man de andre ind. Jernporten blev slaaet raslende i, og jeg sank afmægtig til Jorden. — Med et blegt Ansigt, og med et tvungent skielmsk Smil spurgte Kohlhaas: Vilde du dog ikke ogsaa undflye Herse? Og da denne blodrød i Ansigtet saae ned for sig: tilstaae det kun, sagde hin, Svinstien behagede dig ikke, du tænkte, i Stalden i Kohlhaasenbrück er det dog bedre. — Himmel og Jord, raabte Herse, Seletøi og Dækkener lod jeg jo blive tilbage i Svinstien, samt en Bylt reen Vask. Vilde jeg ikke taget tre Rigsgylden med, som jeg havde giemt i mit røde Silkehalstørklæde bag Krybben? Satan og Helvede! naar J taler saaledes, saa faaer jeg strax Lyst til at tænde Svovlstikkerne igien, som jeg fastede bort. — Berrolig Herse, sagde Kohlhaas, og at det er sandt, hvad Du siger, vilde jeg tage Sacramentet paa. Gaae i Seng, og lad dig give en Glaske Viin. —

Og dermed stod han op, gjorde en Fortegnelse over, hvad Karlen havde ladet blive tilbage i Evinestien, specificerte Bærdien deraf, spurgte ham ogsaa, hvor høit han anslog Helbredelsesomkostningerne, trykkede hans Haand endnu engang, og lod ham gaae.

Efterat have raadført sig med sin Hustru, som fuldkommen bifaldt ham, indgav han nu, ved en Advocats Hielp, sin Klage til Dresden. Sagen var klar, den Omstændighed at Hestene paa en lovstridig Maade vare tilbageholdte, fastede Lys over det Hele. Det manglede heller ikke Kohlhaas paa Wenzner, i den Tid han saae sig om i Residentsen, hvilke lovede at virke for ham. Han spiste med et godt Haab flere Gange til Middag hos sin Advokat, gav ham de fornødne Penge til Sagens Omkostninger, og ilede glad hjem til sin Hustru Lisbeth. Men — der forgik Uger, Maaneder — og endelig erfarede han at Sagen, efter høiere Ordre, aldeles var lagt hen og undertrykt. Thi Junker Wenzel von Tronka var i Slægt med to andre Junkere, hvoraf den ene var Overhofmundskænk og den anden Ræmme-reer. Advokaten raadte Kohlhaas at nøies med, at faae sine Heste igien, og bad ham forstaae sig for at have meer at gjøre med denne Ting.

Kohlhaas var just paa den Tid i Brandenburg, hvor Stadthauptmand Henrik von Geusau, under hvis District Kohlhasenbrück laa, var beskæftiget

med at anvende en betydelig Sum, der var tilfaldet Byen, paa velgjørende Indretninger for Fattige. Især beflittede han sig paa at bringe en Sundhedsbrønd, som man lovede sig meget af, istand for Verkbrudne og Syge. Da han nu kiendte Kohlhaas godt, saa tillod han gierne, Karlen Herse, der fra hint Optrin paa Tronkenburg stedse havde følt en Smerte over Brystet, at maatte prøve det strax. Det traf sig just saaledes, at Herse laae i Badet, (der var indrettet ved Kilden, forsynet med et lille Tag,) og at Stadshauptmanden stod ved Randen af Kiædelen, da Kohlhaas fik hint bedrøvelige Brev fra Dresden. Da nu Stadshauptmanden saae ham fælde Taarer derpaa, og da Kohlhaas, istedet for at svare ham hvad det var, rakte ham Brevet; saa blev han meget bevæget, og lovede at skrive Churfyrsten af Brandenburg til derom, som en Sag der vedkom ham, da Kohlhaas var en Brandenborger; og naar hin forlangte det af Churfyrsten af Saxe, saa vilde vist Sagen gaae sin lovlige Gang. Nu indgav da Kohlhaas paa denne Maade sin Supplik, og reiste fornøiet hjem.—Men han havde ikke været mange Uger hjemme, før han fik Efterretning fra Statshauptmanden om, at Churfyrsten havde givet Suplikken til sin Kanzler Grev Kallheim, og at denne, istedet for at sende den lige til Retten i Dresden, havde ladet høre hos Junker von Tronka,

hvorledes det hang sammen. Derved var Sagen at-
 ter fædet; thi Grev Kallheim (fik Kohlhaas un-
 derhaanden at vide) var i Svogerſkab med Junker
 von Tronka. Der var altsaa kommet følgende Re-
 solution: Kohlhaas var, efter det Dresdner Tribu-
 nats Beretning, en unyttig Quærlant; Junkeren
 holdt aldeles ikke hans Heste tilbage; han kunde
 afhente dem, eller ſige Junkeren hvor han vilde have
 dem hen; og forresten bad man ham at forſkaane
 Cancelliet i Fremtiden for ſlige Drillerier og Riev-
 lerier. Kohlhaas, hvem det ikke var om Hestene
 at gjøre, men ſom havde følt den ſamme Smerte
 over et Par Hunde, — Kohlhaas ſtummede af Bre-
 de. Saa ofte han hørte Larm i Gaarden, ſaae han
 ud, i den Tanke at det maaskee var Junker von
 Tronkas Folk, der bragte de udmarvede Heste tilba-
 ge med en Undſkyldning; det Eneste, hvorpaa hans
 af Verden velopdragne Siæl ikke var forberedt. Men
 han hørte ſnart, at Hestene nu ſom før maatte
 trække i Aaget paa Marken, mellem Junker von
 Tronkas øvrige Plovøg; og midt i den Smerte,
 ſom en ſaa uhyre Verdensuorden lod ham føle,
 ſvulmede hans Bryſt af en indvortes Fornemmelse om
 at hans egen Overbeviisning og Forſæt nu var kom-
 men til Modenhed.

Nu indbød han en Amtmand, ſin Nabo, ſom
 ofte havde Lyſt til at kjøbe hans Gorder, og ſpurgte

ham, hvad han vilde give ham Alt i Alt for alle hans Ejendomme, i det Brandenburgske og i det Saxe, løst og fast? — Lisbeth hans Hustru blegnede ved dette Spørgsmaal; tog den lille Dreng op, som legede paa Gulvet, trykte ham til sit Bryst, og betragtede Kohlhaas med dødelig Frygt. Amtmanden spurgte forundret, hvad der kunde bringe ham til et saa besynderligt Forslag? — Men Kohlhaas svarede rolig, at det aldeles intet nyt Indfald var; at han længe havde havt isinde, at sælge disse Ejendomme, for at sætte sig ned et andet Sted; og tilføiede med en tvungen Munterhed: Kohlhaasens brædt var jo ikke al Verden; at der kunde gives Forhold, i hvilke det at forestaae sit Huusvæsen som en ordentlig Fader, var underordnet og uværdigt; og kort, han maatte sige ham, hans Siæl svulmede af store Forsæt, om hvilke han snart vilde faae Noget at høre. Amtmanden, beroliget ved disse Ord, sagde i det han smilende vendte sig til Konen, som uafsladelig kyssede den Lille, — han vilde dog ikke forlange Betaling strax? lagde sin Hat og Stof og giennemløb det Papir med Dinene, som Kohlhaas rakte ham. Denne sagde, det var een inden fire Uger forfalden Kjøbecontrakt; at alting stod deri, hvad der skulde, undtagen Kjøbesummen og Underskrifterne. Konen gik op og ned i Stuen med Barnet ved sit Bryst, saa at Tørklædet, som

den Lille trak i, næsten hvert Øjeblik truede med at falde ned af Skuldrene. Amtmanden sagde, at han jo ikke her kunde vurdere Ejendommen i Dresden; men Kohlhaas svarede, han vilde sælge dem for hundrede Guldgylden; og han vidste de havde købt ham det Dobbelte. Amtmanden, som nu begyndte at faae Lyst, sagde: han kunde ikke bruge Stutehestene i Stalden; men da Kohlhaas yttrede, at han ogsaa vilde beholde dem, tilligemed nogle Vaaben, der hang i Rustkammeret, saa trak Amtmanden det endnu noget ud og gjorde ham derpaa et Spotbud, som han allerede eengang, halv i Spøg, havde gjort Kohlhaas paa en Spadseregang. Kohlhaas hentede Pen og Blæk, og da Amtmanden høistforundret spurgte, om det virkelig var hans Alvor? spurgte hin, om han troede han vilde drive Glæde med ham? Nu blev Kontrakten indgaaet; dog paastod Amtmanden det saaledes, at Kohlhaas kunde træde tilbage igien, hvis han vilde. Herpaa trykte Kohlhaas fornøiet hans Haand, lod hente Viin, spurgte Amtmanden noget om Krigen med Polen og Tyrkiet, indviklede ham i politiske Samtaler, drak ham endelig til endnu engang, og lod ham gaae.

Da Amtmanden var gaaet fastede Lisbeth sig for sin Husbonds Fødder: „Dersom du elsker mig Anden Deel.

og dine Børn, sagde hun, og ikke allerede har for-
 sendt os af en Marsag, som jeg ikke kiender, saa
 sig hvad har bragt dig til dette Skridt. — Bedste
 Kone, sagde Kohlhaas i det han reiste hende op og
 omfavnede hende: Man har kaldet min Klage mod
 Junker Wenzel von Tronka et unyttigt Klammerie.
 Jeg maa selv personlig indgive den til Landets Her-
 re. Hvorfor vil du dog sælge dine Ejendomme?
 raabte Konen. Kohlhaas trykkede hende kiærligt til
 sit Bryst og sagde: I et Land som ikke beskytter
 min Ret, vil jeg ikke blive. Heller være Hund end
 Menneſke, naar jeg dog ſkal trædes med Fødder.
 Endnu er Haab og ſaa bliver vi her. Men raa-
 deligſt er det i Tide at være belavet paa Alt, og
 derfor ønskede jeg, du ſkulde gjøre en lille Reife til
 din Moder i Schwerin, ſom du dog ſaalænge ikke
 har beſøgt. — Jeg ſkal drage til min Moſter i
 Schwerin, gaae over Grændſerne med mine Børn!
 raabte Hustruén, og Forførdelſe qualte hendes Stem-
 me. O jeg forſtaaer dig! Du behøver kun Hæſte
 og Vaaben, alt det Øvrige kan ſørge for ſig ſelv.
 Med diſſe Ord ſatte hun ſig ned paa en Skammel
 og græd. Kiære Liſbeth, ſagde Kohlhaas ſtudsende:
 Gud har velfignet mig med Huſtru og Børn, med
 rigelig Ejendom, ſkal jeg i Dag ønske førſtegang,
 at han ikke havde gjort det. Skal jeg opgive min
 Sag, ſagde han, i det han ſtrøg hende Lokkerne fra

Vanden; skal jeg ride til Junker von Tronka, og
 ydmygt bede ham om Hestene igien? Og da hun
 ikke turde sige: Nei, nei, men trykte det ene Kys
 paa hans Læber efter det andet, saa stod Kohlhaas
 op med disse Ord: Nu saa und mig den Frihed, at
 forskaffe mig min Ret. — Nu stod Lisbeth op, og
 i det hun tørrede sine Øine, sagde hun: hun havde
 et Udfald! Hun vilde selv reise til Berlin og give
 Landsfaderen Klagen. Han er omringet af Utalli-
 ge, sagde hun; den som nærmer sig ham, er udsat
 for mange Fortrædeligheder; det er paa tusende Maa-
 der lettere for et Fruentimmer end for en Mand,
 at nærme sig ham. Og nu fortalte hun, i det hun
 rødmende nedsløg sine Øine, at Castellanen ved det
 churfyrstelige Slot i hendes Ungdom, da hun var i
 Schwerin, havde beilet til hende; at han vel nu
 havde Kone og mange Børn, men dog bestandig
 havde en venlig Godhed for hende. Kohlhaas kyste
 glad sin Kone ved denne Tidende. Der blev af-
 talt at hun skulde reise, og see at skaffe sig en
 Bopæl hos Castellanens Kone, i nogle Dage, for
 ved Leilighed at træffe Churfyrsten paa Slotet.
 Han gav hende Klagen; og hun reiste, ledsaget af
 hans tro Karl Sternbold til Berlin.

Denne Reise havde det allerulykkeligste Udfald.
 Thi, efter nogle Dages Forløb, kom alt Sternbold

Langsomt rullende ind i Gaarden med Vognen, i
 hvilken Konen udstrakt laae, farlig qvæstet for Brys-
 tet. Kohlhaas, der traadte bleg ud, kunde intet
 Sammenhængende erfare. Castellanen, sagde Kar-
 len, havde ikke været hjemme; man havde været
 nødt til at stige af i et Værtshuus i Nærheden af
 Slottet. Dette havde Lisbeth strax forladt næste
 Morgen, og befalet Kudskene at blive tilbage med
 Hestene; først om Aftenen var hun kommet tilbage
 i denne Tilstand. Det lod til at hun altfor dristig
 havde nærmet sig Churfyrstens Person, og at Een
 af Vagten, uden at Fyrsten kunde gjøre derfor, i
 sin barske raae Tienstiver, havde stødt hende med en
 Landse for Brystet. I det mindste blev det saale-
 des sagt af de Folk, som bragte hende hjem, thi
 selv kunde hun ikke tale for Blod, som bestandig
 randt ud af Munden. Klagen havde en Ridder ta-
 get hende af Haanden. Karlen sagde, han vilde
 strax sat sig paa en Hest og redest hjem for at be-
 rette Husbonden den bedrøvelige Begivenhed; men
 uagtet alle Lægens Indvendinger, havde hun paa-
 staaet, at hun vilde bringes til sin Mand i Kohl-
 haasenbrück. Kohlhaas bragte hende, udmattet af
 Reisen som hun var, strax i Seng, hvor hun endnu
 levede nogle Dage, i stor Smerte ved at drage Veis-
 ret. Man søgte forgæves at bringe hende til Be-
 vidsthed, for at faae noget meer at vide om Ca-

gen. Hun laae stille med stive, allerede brustne Dine og svarede intet. Kun kort før hendes Død fik hun atter Besindigheden. Thi da en lutherisk Præst (hun og hendes Mand bekiendte sig til denne nysudbredte Lære) som stod ved hendes Seng, med høi Stemme andægtig forelæste hende et Kapitel af Bibelen, saa stirrede hun pludselig paa ham med et mørkt Blik, tog ham Bibelen af Haanden, som om der intet paa det Sted var, der var værd at forelæse hende, bladrede og bladrede, og lod til at søgte noget deri; og viiste endelig Kuhlhaas med Pegefingeren det Vers: „Elsker eders Fiender! giv-
rer dem vel, som hade og forfølge Eder!“ Hun trykte tillige, med et overordentlig saligt Blik, hans Haand og døde. — Kuhlhaas tænkte: „Gid Gud aldrig tilgive mig paa den Maade, som jeg tilgi-
ver Junkeren,“ kysste hende, medens hans Taarer hyppigt fald, trykte hendes Dine til, og forlod Værelset. Han tog de hundrede Guldgylden, som Amtmanden allerede havde sendt ham for Ejendommen i Dresden, og bestilte en Jordekøber, der mindre lod til at være for hende, end for en Fyrstinde. Han lod gjøre en Egekiste, stærkt beslaaet med Me-
tal, Silkepuder med Guld- og Sølvqvaster, og en Grav, otte Alen dyb, muret af Kvadersteen og Kalk. Han stod selv med sit yngste Barn paa Ar-
men og holdt Dje med Arbeidet. Da Begravel-

fredagen kom, blev det sneehvide Liig stillet til Skue i en Sal, som var overtrukken med sort Klæde. Præsten havde just holdt en rørende Tale ved hendes Liigbaare, da man bragte Kohlhaas den churfyrstelige Resolution paa hans Klage. Den bestod deri: Han skulde hente sine Heste fra Tronkenburg, og blev truet med Fængselstraf, hvis han rørte videre ved den Sag. Kohlhaas glemte Brevet, og lod Liigkisten bringe paa Vognen. Saa snart Gravhøien var fastet, Korset plantet derpaa, og Liigfølget var horte, fastede han sig endnu engang for hendes øde Seng; og derpaa skyndte han sig at iværksætte sin Hævn. Han satte sig ned og forfærdigede en Dom, ved hvilken han, i Kraft af Naturens Ret og den ham medfødte Magt, befalede Junker von Tronka inden tre Dage at bringe de ved Markarbeide udhungrede Heste til Kohlhaasens brück igien, og i egen Person at fore dem fede i hans Stald. Dette Brev gav han et ridende Bud, og befalede Karlen, strax at ride tilbage til Kohlhaasens brück, naar han havde afleveret Brevet.

Da de tre Dage vare forløbne, uden at man kom med Hestene, kaldte han paa Herse og betroede ham, hvad han havde paalagt Junkeren; spurgte ham derpaa, om han vilde ride med til Tronkenburg, for at hente ham, og hielpe med at bruge Vidsten, hvis Junkeren skulde være doven med Stald:

foringen? Og da Hirse med et Hurraraab kastede sin Hue i Beiret, og forsikrede at han vilde lade sig en Tamp flætte med ti Knuder, for at lære Junkeren Striglingen ret; saa solgte Kohlhaas sit Huus, skifte sine Børn indpakket i en Vogn over Grændserne, sammenfaldte om Natten sine syv øvrige Karle, enhver saa troe som Guld, gav dem Vaaben og Heste, og begav sig til Tronkenburg.

Den tredie Nat bestormede han altsaa Borgen, efterat han med sine Folk havde indredet Bommanden og Portneren som stod og taledes med hinanden ved Indgangen; og medens alle Skurene, som stode i Gaarden og som de stak i Brand knyttrede op i lys Lue, og medens Hirse ilede op ad Vindetrappen, og med Hug og Stik overfaldt Fogden og Forvalteren, der sadde halvafflædte og spillede Kort, styrtede Kohlhaas ind i Slottet til Junker Wenzel. Saaledes nedfarer Engelen paa Dommедag; og Junkeren, der just sad mellem en Sværm Gæster, og med Latter forelæste dem Hesteprangerens fældede, og til sig affjendte Dom, havde aldrig saasnart hørt Stemmen i Slotsgaarden, førend han saa bleg som et Liig raabte til Herren: Mine Venner, redder Eder! og forsvandt. Kohlhaas, der ved Indtrædelsen i Salen, greb en Junker Hans von Tronka som kom ham imøde, i Brystet og kastede ham i en Krog, saa at hans Hjerne besprøitede Væggen, spurgte, imedens Karlen over-

vandt og adspredte de andre Riddere, der havde grebet til Vaaben: hvor Junker Benzel von Tronka var? Da i Angsten ingen turde svare, sparkede han begge Dørene op til Sideværelserne, giennemstormede i et Øjeblik den vidtløftige Bygning i alle Retninger, og da han ingen fandt, styrtede han bandende ned i Slotsgaarden, for at lade Udgangene besætte. Smidlertid havde de brændende Brædestue stukket Ild paa Slottet, og medens den tykke Røg i frygtelige Skyer hvirvlede mod Himlen ud af Rugerne, og Sternbald med de øvrige Karle sammenslæbte alt hvad der var løst og fast, og kastede det mellem Hestene som godt Bytte, fløi, under Herses Hurraraab Slotsfogdens, Forvalterens samt deres Koners og Børns Liig ud af Sidebygningen. Kohlhaas, der paa Trappen mødte den gamle værkbrudne Huusholderke, blev staaende og spurgte hvor Junkeren var? og da hun med svag, skielvende Stemme svarede: hun troede han var flygtet til Kapellet, saa kaldte han paa to Karle med Fakler. I Mangel af Nøgler Indgangen aabnede han med Ører og Brækjern, kastede Altar og Bænke mellem hinanden, og fandt dog til sin store Smerte Junkeren ei. Det traf sig just at en ung Karl af Slottets Tjenest-folk skyndte sig hen, i det Kohlhaas kom ud af Kapellet, for at trække Junkerens Stuthingster ud af en stor grundmuret Stald, der truedes af Tiden. Kohlhaas, der i samme Øjeblik blev sine

to udmarvede Heste vaer i et elendigt Skuur, spurgte Karlen: hvorfor han ikke reddede dem? Og da denne, i det han stak Nøglen i Stalddøren sagde: Skuret stod jo alt i lys Luc; saa kastede Kohlhaas, efterat han med Hestighed havde revet Nøglen ud, den over Muren, drev Karlen, med hyppige Sugtel af den blanke Klinge, ind i det brændende Skuur, og tvang ham, under en skrækkelig Skoggerlatter af de Omkringstaaende, til at redde Hestene. Alligevel fandt Karlen, da han bleg som et Liig kom ud med Hestene af Skuret, der styrtede ham i Hælen, ikke Kohlhaas meer; og da han havde fundet ham igien, og spurgte, i det Prangeren vendte ham ryggen, hvad han nu skulde gjøre med Hestene? — saa hævede Kohlhaas med en frygtelig Mine sin Fod — havde han sparket til var det blevet Karlens Død — besteg, uden at svare ham, een af Gangerne, reed hen i Borgporten, og ventede der Dagens Frembrud, medens Karlene hærjede.

Da Morgenens frembrud havde Glden ødelagt hele Slottet paa Murene nær; og ingen andre var der tilstæde, uden Kohlhaas og hansisyv Svende. Han steeg af Hesten, og undersøgte endnu engang i Solens Skin den hele oplyste Plads, med alle sine Kroge; og da han, saa tungt det faldt ham, havde overbevist sig om, at hans Foretagende var mislykket, saa udsendte han, Mod i Hu, Hærse med

et Par andre Karle, for at opdage hvad Bei den flygtende Junker havde taget. Især var han heel urolig over et nyt Frøkenkloster ved Navn Erlabrunn, som laae ved Muldens Bredder, og hvis Abbedisse Antonia von Tronka var bekiendt i Egnen for en velgiørende og hellig Kone. Thi det forekom den ulykkelige Kohlhaas kun altfor sandsynligt, at Junkeren var flygtet til sin kiædelige Fæster, der havde opdraget ham i hans tidligste Ungdom. — Nu besteg han Taarnet over Porten, hvor der endnu fandtes et beboeligt Værelse, og her forfattede han et saakaldet „Kohlhasiss Mandat“ i hvilket han opfordrede Landet til ingen Vistand at yde Junker von Tronka, med hvem han laae i en retfærdig Krig; men at udlevere ham strax, hvor det saa var, under Livsstraf og deres opbrændte Ejendommers Fortabelse. Denne Erklæring lod han udbrede i Egnen af Reisende og Fremmede; ja han gav Waldmann sin Karl en Afskrift deraf, for at bringe den til Abbedissen i Erlabrunn. Derpaa talde han med nogle af Junkerens Folk, der vare misfornøiede med ham, og som ønskede at træde i Tjeneste hos Kohlhaas. Han bevæbnede dem som Fodfolk, med Vuer og Dolke, og lærte dem at sidde til Hest bag Rytteren; og efterat han havde gjort alt Byttet til Penge, og deelte Pengene mellem dem, ud-

hvilede han nogle Timer i Porttaarnet, efter sine jammerlige Forretninger.

Henimod Middag kom Herse tilbage og bekræftede hans Formodning. Junker von Tronka var flygtet til Klosteret. Kohlhaas sukkede dybt ved denne Efterretning, spurgte om Hestene havde faaet Foer, og da man svarede ja, svang han sig i Sadelen, lod Hoben følge sig, og inden tre Timers Forløb stod han for Erlabrunn. Just da et fiernt Tordenveir traß op i Horizonten og han havde ladet sine Fakler tænde, drog han ind i Klostergaarden, og lod spørge om man havde faaet Mandatet? Medens Stiftsfogden, en gammel lille hvidhovedet Mand spændte sig i sit Harnisk, og befalede Svendene, som omringede ham, med dristig Stemme at de skulde ringe med Stormklokken, traadte Stiftsfruen bleg som et Liig, med den Korsfæstedes sølverne Billed i Haanden, ud paa Trappen, fulgt af alle sine Jomfruer, og kastede sig i Knæ for Kohlhaases Hest. Denne, medens de andre bemægtigede sig Stiftsfogden, spurgte med et mørkt Blik: Hvor er Junker von Tronka? I Wittenberg, Kohlhaas, værdige Mand, svarede hun, i det hun afløste et stort Knippe Nøgler, hun havde ved Bæltet; og med skælvende Stemme lagde hun til: Frugt Gud og begaa ingen Uretfærdighed!" Kohlhaas tilbagestyrtet i den utilfredsstillede Hævns Hel-

vede, havde just ifinde at raabe: Stif Gld paa! Da i det samme en Lynstraale med et forfærdeligt Skraal slog ned i Jorden lige ved hans Side. Han spurgte hende nu, om hun ikke havde faaet hans Mandat? Saa sandt Gud hielp mig, svarede hun, først to Timer efter min Fætters Afreise. Og da Waldmann, til hvem den fortørnede Kohlhaas vendte sig, undskyldte sig med, at han ikke før havde fundet komme over Mulden, fordi den havde overfyldt sine Bredder; og da den styrtende Plaskregn aldeles udslukkede Fæklene i Gaarden, saa fælte Kohlhaas sin Smerte dulme; han lettede paa Hatten ad Stiftsfruen, vendte med sin Hest, gav den Sporerne, sagde: Junkeren er i Wittenberg! og forlod Klosteret.

Da Matten frembrød tog han ind i et Bærtshuus paa Landeveien, hvor han maatte hvile en Dag for de udmattede Hestes Skyld, og da han vel indsaae, at han med ti Mand intet kunde udrette mod en Stad som Wittenberg, saa udgav han atter et Mandat, hvori han forteligen fortalte hvad der var hændet ham, og i det han tillige lovede Haandpenge og andre Krigens Fordele, opfordrede han enhver god Christen til at gjøre fælles Sag med sig mod Junker Benzel von Tronka, som var alle Christnes almindelige Fiende. I et andet Mandat kaldte han sig „en Rigs- og Verdensfrie, Gud allene underkæstet

Herre." — Vagtet det Urimelige heri, fik han dog et stort Tillsøb, og han commanderede nogle og tredive Mand, da han begav sig hen at afbrænde Wittenberg. Med Heste og Karle leirede han sig i et gammelt forfaldent Teglskuur, som stod i en mørk Skov, og da han havde erfaret, at man i Byen havde faaet hans Mandat, begav han sig om Natten did, stak Byen i Brand paa flere Steder, og medens hans Folk plyndrede Forstaden, op slog han en Plakat paa en Kirkedør, hvori der stod, at han, Kohlhaas, havde stukket Gld paa Staden, og dersom de ikke udleverede Junkeren, saa skulde han lægge den saaledes i Aske, at ingen Muur mere vilde skule Forræderen. Den gamle Landfoged Otto von Gorges sendte et Banner med halvtredsindstyve Mand ud imod den Rasende, men den Hovedsmand Gerstenberg, som førte den, bar sig saa slet ad, at Kohlhaas aldeles overvandt ham, og tilintetgjorde hans hele Høb. Kohlhaas stak næste Nat atter Byen i Brand, og slog en Plakat op, hvori han fortalte hvorledes det var gaaet Gerstenberg. Landfogden opbragt paa det Høieste herover, gav Junker Wenzel en Vagt til at beskytte ham mod det rasende Folk, som endelig vilde have ham udleveret; og gik selv med en mægtig Høb imod Dragen, som ødelagde Landet. Denne var Prangeren snild nok til ikke at give sig i Kæft med. Han lod som han vilde flygte til det Brandenburgske;

lokkede Landfogden fem Mile efter sig; skyndte sig derpaa om Natten med sine Folk til Wittenberg igien, og antændte Byen tredie Gang. En stærk Nordenvind bidrog til at i mindre end tre Timer, to og fyrgethyve Huse, to Kirker, flere Klostere og Skoler, og Landfogdens Pallads laae i Aske. Landsfogden, som troede at Kohlhaas var flygtet til Brandenburg, fandt ved sin Tilbagekomst den ødelagte Stad i det græseligste Oprør. Folket havde i tusindviis forsamlet sig uden for Junkerens Huus, og fordrede med et rasende Skrig hans Udleverelse. To Raadsherrer i Ordensdragt beviiste forgæves, at man først maatte indhente Ordre fra Dresden; Pøbelen vilde intet høre, og man var just ifærd med at sløise Huset, da Landfogden atter drog ind i Byen. Hans ærværdige Nærværelse indgød Folket Orefrygt, og da han havde fangget tre af den Kohlhasiske Bunde, som han for alles Dine lod lægge i Lænker, med den Forsikkring at man snart skulde faae fat paa Anførerne selv, saa lykkedes det ham, at standse Oprøret, og indtil videre at frelse Junker von Tronka. Denne der var faldet i Afmagt blev gnedet i Tindingerne med Edike, Landfogden gav ham et foragteligt Blik; da man havde givet ham en Trøie paa Kroppen, sat ham en Hielm paa Hovedet, og han med halv blottet Bryst af Mangel paa Luft, vaklede over Gaden understøttet af sin Svoger Grev von Groschau, fulgte Mæng-

dens Forbandelser ham. Man kaldte ham en Blodig, en elendig Landeplager og Menneskeqvæler, som havde styrtet Wittenberg og hele Særen i Ulykke.

Smidlertid kom der Bud fra Regieringen i Dresden, at den intet vilde vide af Junkerens Ophold i Residensen, før man havde overvundet Mordbrænderen; dog meldte man til dens Beroligelse, at Prinds Frederik af Meissen allerede nærmede sig med fem hundrede Mand, for at beskytte dem. Landsfogden som saae at dette ikke kunde være en stor Trøst for Staden, da Kuhlhaas med Gld og Sværd bestandig gjorde sig mere frygtelig, lod blot opslaae en Plakat om Prindsens Ankomst; lod under Bedækning en luffet Vogn føre ud af Byen, og da Folket saaledes med Hensyn til Junkerens Opholdested var bragt i Rolighed, brød han selv op med tree hundrede Mand, og stødte til Prinds Frederik af Meissens Hær. Smidlertid var Kuhlhaases Flok steget til treehundrede Mand, og da han i Tassin havde fundet et Forraad af Waaben, havde han udrustet sin Skare paa det Guldstændigste, og nu besluttede han, da Særen truede, at komme dem imøde som en Stormvind. Natten derpaa overfaldt han derfor Prindsen af Meissen ved Mühlberg. Her havde han vel den Ulykke at miste sin Hæse, som strax blev skudt ned af Hesten, men forbittret nedhuggede han ogsaa Prindsens Hær, der ikke kunde faae Tid til at stille sig i Slagtorden, ar

Frederik, haardt saaret i største Norden, maatte flygte til Dresden med de Overblevne. Bragt til den yderste Forvovenhed ved denne Lykke, vendte Kohlhaas sig mod Landfogden, inden denne kunde faae Nys derom, og bekæmpede ham ved høilys Middag ved Byen Damerow, paa aaben Mark; sandt nok, med stort Forliis, men med lige Fordeel, indtil Natten overfaldt dem. Ja, han havde uidentviol næste Morgen angrebet Landfogden igien, dersom ikke denne, underrettet om Prindsen af Meiskens Tab, havde holdt det raadeligt, for det første at trække sig tilbage til Dresden igien.

Fem Dage derefter stod Kohlhaas for Leipzig og stak Byen i Brand paa tre Stæder. Han kaldte sig ved denne Leilighed i et Mandat: Erkeengelen Michaels Statholder, der var kommen med Jld og Sværd, for at straffe den Argelist, hvori Verden var sunken, paa hver Den, som tog Junker Wenzel i Forsvar." Fra Slottet Lützen, som han havde overrumplet, formanede han Folket til en bedre Tingenes Orden; og Mandatet var, i en Slags Forrykthed, undertegnet: Givet paa vor provisoriske Verdensregierings Sæde, Erkeslottet Lützen.

Skigt nu en vedholdende Regn heldigviis snart slukkede Jldbranden, uden at den havde gjort stor Skade, saa vare dog Leipzigerne i den yderste Nød; thi Kohlhaas troede at Junker Wenzel var der, og da de for-

giæves havde udsendt hundrede og firfjindstyve Møntere, som Nordbrændere havde slaaet tilbage, var der ikke andet for dem at gøre, end at lukke deres Porte og holde Vagt paa Muren. Forgæves forsøgte man Kohlhaas, i opslagne Plakater, at Junkeren ikke var paa Pliessenburg; han truede dem med Odelæggelse, indtil de bestemt sagde ham hvor han var. Churfyrsten havde neppe faaet Tidende om alt dette, før han besluttede, i Spidsen af tususinde Mand, selv at gaae imod Kohlhaas og fange ham. Han gav Landsfogden Breve, fordi han ikke bedre havde vidst at ordne sine Sager. Men hvad skildrer den Forfærdelse der betog Hovedstadens Indvaanere, da de hørte, der var opslaaet en Declaration til Kohlhaas, (man vidste ei af hvem) at Junker Menzel var i Dresden. I disse Omstændigheder paatog sig Doctor Martin Luther, ved den Ansæelse som hans Stilling i Verden gav ham, og ved sin Tales Kraft, at bringe Kohlhaas tilbage til Orden og Mennekelighed; og stolende paa en god Grund i Nordbrænderens Bryst, lod han opslaae følgende Placat i alle Stæder og Byer:

„Kohlhaas! Du som giver dig ud for at være sendt til at føre Retfærdighedens Sværd, hvad understaaer du dig, Forvovne, vanvittig af blind Lidenskab, fyldt af Uretfærdighed, selv fra Jffe Anden Deel.

„til Gudsfaalen? Fordi Landets Herre, som du skyl-
 „der Underdanighed, har nægtet dig din Ret, din
 „Ret i Striden om et forføngeligt Guds, opstaaer
 „du Lastværdige, med Gld og Sværd; og, som Ul-
 „ven i Orken, indbryder du i den fredelige Menng-
 „hed, som beskytter dig. Du, som fuld af Usand-
 „hed og Argelist forfører Menneskene paa denne
 „Maade, troer du, Synder, paa hin Dag at kunne
 „bestaae for Guds Domstol, naar han skuer i alle
 „Hiertets Folder? Hvor kan du sige, at din Ret
 „er nægtet dig, du, hvis grusomme Bryst, pirret
 „af Lyst til skammelig Selvhævn, efter de første
 „letsinde Forsøg der mislykkedes, ganske har op-
 „givet Umagen at forskaffe dig den? Er en Bænk
 „fuld af Rettens Tienere og Midler, der forkom-
 „me et Brev som bringes dem, eller forsømme en
 „Underjøgelse, som de skulde gjøre, din Øvrighed?
 „Og maa jeg sige dig det, du Gudsforgaaende, at din
 „Øvrighed intet veed om din Sag? Ja, at Lands-
 „faderen, mod hvem du opsætter dig, selv aldrig
 „har hørt dit Navn; saa at naar du hist træder
 „for Guds Throne, i den Mening at forklage ham,
 „han med et klart og roligt Ansigt kan sige: Her-
 „re, denne Mand gjorde jeg ingen Uret, thi hans
 „Tilværelse var hidindtil fremmed for min Siæl. Viid
 „da: det Sværd, du fører, er et Næver- og et
 „Mordersværd; en Nebel est du, og ingen Kæmpe

„for den retfærdige Sag. Dit Maal paa Jorden
 „her er Steiler og Hiul, og hist Fordømmelsen,
 „over din Misgierning og Ugudelighed.

„Wittenberg, o. s. v.

Martin Luther.“

Kohlhaas tænkte just atter paa at afbrænde Leip-
 zig, thi at Junker Weuzel var i Dresden, troede
 han ikke, da Sternbald og Waldmann bleve Plas-
 katen vaer, opslaaet paa Slotsporten. De vilde ikke
 sige ham det, og haabede altid han skulde opdage
 det selv; men der forgik flere Dage. Mærk og hen-
 sunket i sig selv lod han sig vel see om Aftenen
 og gav sine korte Befalinger, men saae intet. Der-
 for havde de isinde at gjøre ham opmærksom der-
 paa en Morgen, da han vilde lade et Par Karle
 hænge, som havde plyndret i Egnen, mod hans
 Villie. Han kom just i det Optog, som han sæd-
 vanlig pleiede, efter hans sidste Mandat, fra Doms-
 pladsen. Et stort Cherubinsværd blev baaret foran
 ham, paa en rød Kuslærs Pude med Guldqvaster,
 og tolv Karle med brændende Fakler fulgte ham.
 Da gik de tvende Mænd, med deres Sværd under
 Armen, just saaledes omkring Villen ved Slotspor-
 ten, at det maatte vorde ham paafaldende. Kohl-
 haas slog, i det han fordybet i Tanker og med
 Hænderne paa Ryggen gik ind under Portalet, Di-

nene op, og da Svendene ærbødigt vege tilbage, da de saae ham, saa traadte han, i det han adspredt stirrede paa dem, med raske Skridt hen for Villen. Men hvo beskriver hvad der foregik i hans Siæl, da han saae det Blad, der forekastede ham Uretfærdighed, underskrevet med det dyrebareste, ærværdigste Navn han kiendte? Med Martin Luthers Navn? En høi Rødme opsteeg i hans Ansigt; han giennemlæste det, i det han tog Hielmen af, to Gange, fra Begyndelsen til Enden; vendte sig med uvisse Blik til Svendene, som om han vilde sige noget, og sagde intet; løste Papiret af Væggen, giennemlæste det endnu engang, og raabte: Waldmann, lad min Hest sadle! og derpaa: Sternbald! følg mig ind paa Slottet! og forsvandt.

Meer end disse faae Ord behøvedes der ikke, for i den hele fordærvelige Frygtelighed, som han der stod, at afvæbne ham. Han forklædte sig som en thüringisk Forpagter, sagde til Sternbald, at et vigtigt Erinde tvang ham til at reise til Wittenberg; overgav ham i nogle af de fortrinligste Svendes Nærværrelse Bestyrelse, og drog derpaa, med den Forsikkring, at han skulde være her inden tre Dage igien, til Wittenberg.

Under et fremmed Navn tog han ind i et Værtshuus, og saasnart det mørknedes gik han, indhyllet i sin Kappe og forsynet med et Par Pistoler,

som han havde erobret i Tronkenburg, til Luther. Luther, som sad mellem Papirer og Bøger, og saae den fremmede besynderlige Mand komme ind og lukke Døren i Laas efter sig, spurgte ham hvor han var og hvad han vilde? Og Manden, som ærbødigt tog sin Hat af, og som i en bange Følelse af at hans Navn vilde forårsage Skræk, havde aldrig saasnart sagt at han var Hesteprangeren Michael Kohlhaas, førend Luther raabte: Gik bort fra mig! og i det han ilede fra Pulten hen til Klokketængen for at ringe, sagde han: Dit Mandedrag er Pest, og din Nærhed Fordærvelse, Kohlhaas, uden at bevæge sig af Stedet, tog en Pistol frem, og sagde: Høiærværdige Herre! denne Pistol strækker mig død for Eders Fødder, hvis I ringer. Sæt Eder, og hør mig! Iblandt Englene, hvis Psalmer I affriver, er I ikke sikkrere, end hos mig. — Luther satte sig, og spurgte: Hvad vil du? Kohlhaas svarede: Forsvare mig, fordi jeg i Eders Dine ikke vil gielde for en uretsfærdig Mand. I har sagt mig i Eders Plakat, at min Øvrighed intet veed af min Sag. Velan! Skaf mig frit Leide, saa gaaer jeg til Dresden, og forelægger den. — Ugudelige, forfærdelige Mand, raabte Luther, forvirret og dog tillige beroliget ved disse Ord, hvor gav dig Lov til at overfalde Junker von Tronka efter eget Tykke? Og, da du ikke fandt ham, med

Gld og Sværd at hiemsøge hele Egnen, som beskytter ham? Kohlhaas svarede: Høiærværdige Herre! det gjør ingen meer, fra nu af. En Efterretning, som jeg fik fra Dresden, har ført mig bag Lyset. Krigen, som jeg fører mod Menneskesamfundet, er en Misgierning, saafremt jeg ikke, som I forsikker mig, er udstødt deraf. Udstødt, raabte Luther, i det han betragtede ham; hvilken rasede Tanke har henrevet dig? Hvo kunde forstøde dig af den Stat, hvori du fødtes og lever? Ja, hvor er der et Exempel paa at Noget, hvem det oglaa var, blev udstødt af Samfundet? Udstødt, sagde Kohlhaas, i det han knyttede sin Haand, kalder jeg den, som er nægtet Lovens Beskyttelse. Thi denne Vistand er mig nødvendig til min fredelige Haandtering; ja det er den, som er Ursag i, at jeg med hvad mit er, stutter mig til Samfundet; og hvo som nægter mig den, han udstøder mig i Orken til de Vilde; han giver mig selv, kan I nægte det? Kiøllen til mit Selvforvar i min Haand. — Hvo har nægtet dig Lovens Beskyttelse? sagde Luther. Skrev jeg dig ikke til, at Landsfaderen intet havde erfaret af din Klage? Naar Statens Tienere, ham uafvidende, undertrykke Processer, eller paa andre Maader spotte hans hellige Navn, hvem andre end Gud tør kræve ham til Regnskab for Valget af sine Tienere? Og er du, af Gud fordømt, skrækkelige

Menneske, besejlet til at straffe ham derfor? — Velan, vedblev Kohlhaas, dersom Landsfaderen ikke forkynder mig, saa vender jeg ogsaa tilbage til det Samfund, som han beklædmer. Skaf mig, jeg gien tager det, frit Leide til Dresden, saa lader jeg den Flok som jeg har forsamlet i Slottet Lützen skilles ad igien, og lægger den Klage, der sidst blev afvist endnu engang for Domstolen. — Luther kastede med et fortrædeligt Ansigt de Papirer, som laae for ham paa Bordet, mellem hinanden. Den trodsige Etilling, som denne forunderlige Mand stod i til Staten, fortroed ham, og i det han overveiede den Dom, Kohlhaas i Kohlhasenbrück havde fældet og sendt til Junker von Tronka, spurgte han, hvad han da forlangte af Tribunalet i Dresden? Kohlhaas svarede: At Junkeren straffes efter Lovene, sætter mine Heste i deres forrige Stand, og erstatter den Skade som jeg, saavel som min ved Mühlberg faldne Karl Herse, har lidt ved hans Overlast. — Skadeserstatning, raabte Luther! Summer i Tusindtal har du optaget hos Christne og Jøder, i Bæxler og Pant, for at bestride din vilde Selvhaav; vil du ogsaa sætte Bærdien heraf paa Regning, naar Sagen bliver undersøgt? — Gud bevares, svarede Kohlhaas, Huus og Gaard og al den Velstand jeg har ejet, fordrer jeg ikke tilbage; ligesaa lidet min Hustrues Begravelsesomkostninger. Herses gam

le Moder vil indgive en Regning for hvad Lægemidlerne har kostet, og en Specification over hvad hendes Søn har mistet i Tronkenborg. Den Skade, jeg har lidt ved ei at sælge mine Heste, kan Regieringen lade undersøge af en Sagskyndig. Raskende, ubegribelige, forfærdelige Mand, sagde Luther, og betragtede ham, efter at du med dit Sværd har taget dig selv den gyseligste Hævn, som tænkes kan, hvad driver dig endnu til at søge en Dom over hin, hvis Strænghed, naar det gif ham værst, var af saa liden Betydning for ham? — Kohlhaas svarede, i det han tørte en nedrullende Taare af sin Kind: Høiærværdige Herre, det har kostet mig min Kone; Kohlhaas vil vise Verden, at han ikke er omkommet i nogen uretfærdig Handling. Find Eder i dette Stykke efter min Villie, og lad Dommen fælde. I alt hvad der ellers kunde være Tvistighed om, følger jeg mig efter Eders Villie. — Luther sagde: See, hvad du fordrer er billigt efter den offentlige Stemme at dømme; og havde du vidst at gjøre Landsherren bekiendt med din Sag, før du skreed til Selvhævn, saa tvivler jeg ikke paa, at din Fordring, i Gæt og Alt, var bleven dig tilstaaet. Men, havde du ikke gjort bedre i, efter din Forlørsers Exempel, at tilgive Junkeren? at ride hjem med Hestene, mave og udhungrede som de vare, og fore dem fede i din Stald i Kohlhasen-

brukt? Kohlhaas svarede: Kan være! og i det han traadte hen for Vinduet: Kan ogsaa ikke være! Havde jeg vidst at det skulde kostet mig min elskte Hustrus Blod, da kan det vel være, høiærværdige Herre, at jeg ikke havde ladet mig den Skieppe Havre fortryde. Dog, da det eengang ere kommet mig saa dyrt at staae, saa tænker jeg, Sagen gaaer sin Gang. Lad Dommen fælde, som det sig bør, og lad Junkeren feedfore mig mine Heste. — — Luther sagde, i det han takkefuld samlede mellem sine Papiere: Han vilde træde i Underhandling for hans Skyld med Churfyrsten. Imidlertid maatte han opholde sig roligt paa Slottet Lützen; dersom Fyrsten bevilligede ham frit Leide, saa skulde det blive bekiendtgjort ved Plakater, paa alle offentlige Veie. Vel veed jeg ikke, vedblev han, i det Kohlhaas bukkede sig, for at kysse hans Haand, om Churfyrsten vil lade Naade gaae for Dødt; thi jeg har hørt, han har alt samlet en Hær, hvormed han har isinde at fange dig i Slottet Lützen; imidlertid, som jeg har sagt dig, paa min Bestræbelse skal det ikke mangle. Og dermed stod han op, for at lade ham gaae. Kohlhaas meente at hans Forbøn ganske kunde berolige ham i denne Post; hvorpaa Luther hilste ham til Afsked, med en Haandbevægelse. Men da knælede Kohlhaas pludselig for ham, og sagde: Han havde endnu en Bøn paa sit Hjerte;

han havde nemlig i disse krigerſke Tider glemt at gaae til Gudsbord ved Pindſetid, ſom han pleiede, bad derfor, om han vilde have den Bevaagenhed, uden videre Forberedelse at modtage hans Skriftemaal, og meddele ham den hellige Nadvere? Luther betragtede ham viſt, efter en kort Betænkning, og ſagde: Ja, Kohlhaas, det vil jeg gjøre. Men vor Herre, hvis Legem du begiærer, tilgav ſin Fiende. Vil du, vedblev han, i det den Anden forlegen betragtede ham, ligeledes tilgive Junkeren, ſom har fornærmet dig? Vil du gaae til Tronkenburg, hente dine Heste og ride dem hjem til Kohlhaſenbrück? — Høiærværdige Herre, ſagde Kohlhaas rødmende, i det han greb hans Haand — Du? — Vor Herre ſelv tilgav ikke alle ſine Fiender. Lad mig tilgive Churfyrſterne begge mine Herrer, Borgfogden, Forvalteren, Herr Hinz og Kunz, og hvem ſom ellers har frænket mig i denne Sag; men lad mig om muligt nøde Junkeren til at feedfore mine Heste igien. Ved diſſe Ord vendte Luther ham med en miſfornøiet Mine Ryggen, og trak i Klokkeſtrængen. Kohlhaas ſtod nedſlaet op fra Gulvet og tørte ſine Øine, i det en Famulus nærmede ſig i Forſtuen med Lys. Luther ſatte ſig igien hen til ſine Papiere, og Kohlhaas trak Glæden fra Døren for Manden. Luther kaſtede et flygtigt Sideblik paa den Fremmede, og ſagde: Lys ham ned! Imedens nu

Luthers Samulus, forundret over at see dette fremmede Ansigt, tog Nøglen af Bæggen, og gik foran ud af Døren for at lyse, sagde Kohlhaas, i det han bevæget knugede sin Hat mellem begge Hænder: Og saa kan jeg da ikke blive deelagtig i den Forsoning, som jeg udbad mig af Eder, høiærværdige Herre? Luther svarede kort: Med din Frelser? Nei. Med Churfyrsten? Det gielder et Forsøg, og det har jeg lovet dig. Og dermed vinkede han ad sin Samulus at han skulde gaae med den Fremmede. Kohlhaas lagde med Udtrykket af en smertelig Følelse begge sine Hænder paa Brystet, fulgte Manden, som lyste ham ned af Trappen, og forsvandt.

Næste Morgen skrev Luther et Brev til Churfyrsten af Særen, i hvilket han kastede bittere Sidelik paa nogle af de høie Herrer, og raadte Fyrsten til at give Hesteprangeren Amnestie, samt Tilsædelse at fornye sin Proces. Den offentlige Mening, bemærkede Luther, var paa en høist farlig Maade paa denne Mands Side, saa at selv i Wittenberg, hvilken Stad han dog tre Gange havde lagt i Aske, kun var een Stemme om ham. Blev hans Begiæring ham afflaaet, saa vilde han vist med farlige Anmærkninger gjøre sit frugtelose Forsøg bekiendt for Almuen; og den vilde maaſkee blive ham saa hengiven, at der med Magt intet mere var med ham at gjøre. Han sluttede med at sige:

I et saa overordentligt Tilfælde maatte man sætte sig ud over den Betænkelighed, at træde i Underhandling med en Statsborger, der havde grebet til Vaaben; at han dog tildeels var sat ud af Statsforbindelsen ved den Maade, man havde behandlet ham paa; og at man heller burde betragte ham som en Udlænding, (hvad han og i visse Maader var,) der var faldet ind i Landet som en fremmed Magt, end som en Rebel der opsatte sig imod Thronen.

Churfyrsten fik dette Brev i mange høie Herrens Nærværelse, hvilke hver, efter sin Tænkemaade og sine Forhold, havde sin Mening. Nogle paastode at Kohlhaas for Følgernes Skyld, maatte straffes som en Oprører; Andre vare af Luthers Tanker. Mundskænken Hinz von Tronka yttrede, at man kunde jo love Kohlhaas Erstatning for Hestene, og give ham den, men derpaa lægge Sag an imod ham, som en Mordbrænder. Af alle beholdt Storkanzleren Grev Wredes Mening Overvægten, som ganske stemte overeens med Luthers. Han viiste Churfyrsten Breve, hvoraf man saae, at Kohlhaases Hob allerede var steget til firehundrede Mand; som ved den almindelige Utilfredshed, snart kunde stige frygteligt. Derfor besluttede Churfyrsten strax at følge Doktor Luthers Raad; og nogle Dage derefter blev der opslaaet en Plakat paa Landeveiene af følgende Indheld:

„Vi 2c. 2c. Churfyrste af Særen giver hermed,
 „af besynderlig Naade, paa Doctor Martin Luthers
 „Forsøn, Hesteprangeren Michael Kohlhaas frit Lei-
 „de til Dresden; paa Vilkaar han tre Dage efter
 „Sigt nedlægger sine Vaaben; at hans Sag med
 „Junker von Tronka der paa ny maa undersøges.
 „Skulde han, hvad ikke er at formode, tabe den,
 „da maa han vente sig den retfærdige Straf efter
 „Lovene, for sit egenmægtige Foretagende; imodsat
 „Fald, forkyndes ham og hans hele Hob Naade
 „for Dødt, og fuldkomment Amnestie, for de i Særen
 „udøvede Voldsomheder.“

Kohlhaas havde aldrig saasnart læst denne Plakat, før han med Gaver, Taksigelser og hensigtsmæssige Formaninger lod sin Skare gaae fra hinanden. Alt hvad han havde erobret i Penge, Vaaben og Løssøre, lagde han ned hos Retten i Lützen, som churfyrstelig Eiendom. Baldmann sendte han med et Brev til Amtmanden i Kohlhasenbrück, for om muligt at tilbagekøbe ham Gaarden; og efterat han havde sendt Sternbald til Schwerin efter sine Børn, gik han selv, ubekiendt, med sin lille Formue, som han havde hos sig i Papiere, til Dresden.

Dagen frembrød, og alle Indbyggerne sov endnu, da han bankede paa Døren af sin forrige lille Eiendom i den Pirnaiske Forstad, og bad den gamle forundrede Thomas, som vogtede Huset, at melde

Prindsen af Meissen paa Guberniummet, at Hestepangeren Kohlhaas var kommen. Denne Herre, som holdt det fornødent selv at see og tale med Kohlhaas, fandt Huset omringet af den hele Almue, der var sammenstimlet, for at see Hævnens Engel. Han fandt ham halv aflædt staae ved et Bord. Kohlhaas rakte ham ærbødigt sin Brevtaske og beviiste hvem han var. Prindsen betragtede ham fra Iffe til Gudsaaie, gav ham, da alt var rigtigt undersøgt, sin Brevtaske tilbage, og var tilfreds med at høre at han igien vilde begynde sin forrige Haandtering. Men, sagde han, i det han gik til Vinduet og betragtede den store Folkemængde: du maa i de første Dage have en Vagt, som kan beskytte dig, naar du gaaer ud af Huset. — Kohlhaas slog sine Øine ned. — Nu ligemeget, sagde Prindsen, det er din egen Skade. Og dermed vendte han sig mod Døren for at gaae. Kohlhaas, der imidlertid havde betænkt sig, sagde: Naadige Herre, gjør hvad I vil. Giv mig paa Eders Ord en Vagt, der saasnart jeg ønsker det, igien forlader mig; saa har jeg intet at indvende. Prindsen sagde, at det førstod sig af sig selv; lod tre Landsedragere komme ind, og efterat han havde viist dem Kohlhaas og sagt, at han var fri, og at de blot skulde blive der til hans Beskyttelse, hilste han Pangeren med en nedladende Mine, og forlod ham.

Nu begav Kohlhaas sig, ledsaget af sin Vagt, til Grev Brede, som modtog ham med Venlighed, talde tre Timer med ham i sit Værelse, og lod ham indgive sin forhen undertrykte Klage over Junkeren. Denne var imidlertid ogsaa bleven fri for sin Hæstelse i Wittenberg, efter givet Løfte at indstille sig for Retten, for at forsvare sin Sag, og kom nu med Nosen i Sorden til sine Færttere Kæmmereren og Mundskienken von Tronka, der modtog ham med Foragt og Forbittrelse, kaldte ham en Niding og en Elendig, som havde gjort Familien Skam; forsikrede ham om, at han vilde tabe sin Proces, og forlangte at han strax skulde kasse Plagene tilveie igien, som han nu, til Haanlatte for Verden, vilde blive dømt til at fore fede igien. Med svag, skjælvende Stemme svarede han, at han var det jammerligste Menneske i Verden; at han næsten intet havde vidst af hele Sagen, og at alting var Borgfogdens og Forvalterens Skyld. Næste Dag skrev Herrerne Hinz og Kunz, som besadde Godser i Nærheden af det i Aske lagte Tronkenburg, for at erfare noget om Hestene; men alt hvad de fik at vide, var, at en Karl var bleven fugtlet til at redde dem af Stalden, og man meente, han havde taget Veien til den Brandenburgske Grændse. Andre Folk som vare komne did til den afbrændte Borg, havde hørt at Karlen havde ladet Dyrene staa i en Hyrdestald i Wilsdorf, fordi de af Nærhed ikke kunde gaac længere.

Men Hyrden havde, efter Nøgtet, atter solgt dem, man vidste ikke til hvem; og Mogle meente, de vare allerede hensovede og laae i Natterfulen ved Wilsdruf. Denne Efterretning var Fættene kjærest, da de derved bleve fritagne fra at føre Hestene i deres Stalde for Junkeren, siden han selv ingen mere havde. Herr Benzel von Tronka sendte nu, som Arve-Lehnsherr og Retsherre en Skrivelse til Naadet i Wilsdruf, for at lade Sagen undersøge. Han beskrev Hestene vidtløftig, sagde de vare ham betroede, og ved et Uheld forkomne; og lovede den rigelig Erstatning, som bragte dem til Kammerherre Kunz's, Stald i Dresden. Nu kom der ogsaa virkelig faae Dage derefter en Mand, som havde kjøbt dem af Hyrden, og førte dem, usle og mavre, som de vare, bundne ved sin Karre. Men til Junker Benzels og den ærlige Kohlhaases Ulykke traf det sig saaledes, at det var Natmanden fra Döbbeln.

Saa snart Herr Benzel, i sin Fætters Kammererens Nærværelse, havde hørt at der var kommen en Mand med et Par sorte Heste, reddede fra Branden paa Tronkenborg, ilede de begge, ledsagede af adskillige Tienere, som de i en Hast fik sammenkaldte, ned paa Slotspladsen, hvor han stod. Men hvor bestyrkede bleve de ikke, da de fandt en utallig Mængde Mennesker forsamlede om den tohiulede Karre, hvilke med høi Latter spottede over, at de Heste der havde

bragt Staten til at vakle, alt vare faldne i Rakkers
rens Hænder. Junkeren, som var gaaet omkring
Karren, og havde betragtet de usle Plage, der hvert
Djeblik truede med at døe, sagde forlegen: Det
var ikke Koblhases Heste. Men hans Fætter Kæm-
mereren kastede et Blik paa ham, som om han vilde
knuse ham, traadte, i det han slog sin Kappe til-
bage, blottede Orden og Riæde, hen for Natman-
den, og spurgte: om det var de Heste, Hyrden i Wils-
druf havde solgt, og som havde tilhørt Junker von
Eronka? — Natmanden, som var beskæftiget med at
løfte en Spand Vand, hvoraf han vilde give det dygtige
gule Og, der trak hans Karre, sagde, i det han
tog dette Grimen af Munden: „De sorte?“ —
Derpaa satte han Spanden ned og sagde: Han
havde kjøbt dem af Svinehyrden i Hainichen, om
hin havde faaet dem hos Hyrden i Wilsdruf, vidste
han ikke. Rettens Betientene i Wilsdruf, vedblev
han, i det han tog Spanden op igien og klemte
den mellem Knæet og Vognstangen, havde sagt, han
skulde gaae til Dresden med dem, til det Huus
der tilhørte von Eronka; men den Junker, som han
var viist til hedde Kunz. Med disse Ord vendte
han sig, og slog det Vand i Rendestenen, som He-
sten havde levnet i Spanden. Kæmmereren, ud-
sat for den gabende Mængdes haanlige Blik, sagde,
Anden Deel.

Da han ikke kunde faae Karlen, der ligegyldig tog Vare paa sin Gierning, til at see paa sig: at han var Kæmmereren Kunz von Tronka; og at det maatte være de rigtige Heste. Han spurgte Karlen, der stod for ham, krævede med Benene og trak sig Buxerne i Beiret, om han intet mere bestemt vidste om hvordan Hestene vare komne til Svinehyrden i Hainichen, fra ham i Wilsdruf? — Matmanden, der havde stillet sig hen ved Karren for at lade sit Vand, sagde: Han var bestilt hid med Hestene til Dresden. Hvordan det var gaaet til, vidste han ikke; det var ham nok, at han ikke havde stiaalet dem. Og dermed gik han, med Pidsken hængende over sin brede Ryg, ind i en Brændeviins-Kjelder paa Torvet, for at faae noget at leve af. Kæmmereren, som ikke vidste hvad i al Verden han skulde gjøre med de Og, Svinehyrden i Hainichen havde solgt til Rakkeren i Döbbeln, dersom det ikke var dem, hvorpaa Satan reed giennem Saren, vendte sig igien til Gunkeren; og da denne med bævende blege Læber nu meente, det var bedst at købe dem, enten de tilhørte Kohlhaas eller ei, saa traadte Kæmmereren, i det han bandede Fader og Moder som havde sat Gunkeren i Verden, med tilbageslaaet Kappe ud af Trængselen, aldeles tvivlraadig om hvad han skulde foretage sig. Han kaldte paa Friherre von Wenck, en Bekendt, som tilfældigviis

reed over Gaden; og trodsig, uden at forlade Stedet, just fordi Pøbelen med Haan stod og gabede paa ham, og med Pommestørklæderne i Munden kun ventede paa hans Vortgang for at fnise ud, bad han hin stige af hos Storkanzler Brede, og ved dennes Hielp see at faae Kohlhaas hid, at besigtige Hestene. Det traf sig just at Kohlhaas var hos Greven, for at tale med ham om Noget i Anledning af Dispositionen ved Lågen. Grev Brede bad Friherren tale med Kohlhaas selv derom, da han sagde, det kom an paa denne, om han vilde. Kohlhaas sagde: Ja, og begge gik nu hen til Stedet, fulgt af Landsejdragerne, giennem Mængden. Saa snart Kæmmereren saae Kohlhaas, traadte han med Sværdet i Armen, stolt og med Anstand, hen imod Kohlhaas og spurgte om det var hans Heste? Kohlhaas tog besæden sin Hat af for de forsamlede Herrer, betragtede i tolv Skridts Graastand Øgene, som neppe kunde staa paa deres Been, og intet aad, af det Høe Natmanden havde hentet dem. Derpaa vendte han sig til Kunz von Tronka, og sagde: Naadig Herre, Natmanden har Ret, det er mine Heste. Og dermed tog han igien til Hatten, og gik bort med sin Vagt. Ved disse Ord traadte Kæmmereren med et raske Skridt saa at hans Hielsbusk rystede henimod Natmanden, og fastede en Pung med Penge til ham; og medens hin

fikte sig Haarene tilbage med en Blykam, og betragtede Pengepungen, befalede Kæmmereren at Hestene skulde løses af og bringes hjem. Staldkarlen traadte ganske rød i Hovedet over en stor Mødingepøl ved Hestenes Fødder; men neppe vilde han løse dem, før Mester Himbolt, hans Fætter, greb ham ved Armen, med disse Ord: Du, rør ikke ved de Raktermære! og stødte ham bort fra Karren. Derpaa sprang Himbolt over Mødingen hen til Kæmmereren, som stod bleg og maalløs, og sagde: Han maatte skaffe sig en Rakternægt til sligt et Arbeide. — Kæmmereren, som skummede af Brede, lod Friherre-von Wenc hente en Officeer med nogle churfyrstelige Drabantere, fortalte dem det skændige Ophidsarie, og bad dem fængsle Mester Himbolt, der havde forhindret hans Karl i at tage Øgene. Himbolt gjorde sig løs og sagde: Naadig Herre, at minde en Knægt paa tyve Aar om hvad han har at tage vare, er ikke at ophidse ham. Spørg ham selv, om han kan være bekjendt at spænde Hestene fra Karren! Vil han det, saa maa han for mig gierne baade stikke dem og flaae dem. Nu vendte Kæmmereren sig til Karlen, og spurgte om han vægrede sig ved at gjøre hvad han befalte ham? Og da Karlen bange trængte sig tilbage i Mængden mellem Borgerne og sagde at Hestene først maatte gøres ærlige førend han bad ham om det; saa forfulgte Kæmmereren ham bagfra, afrev ham Hatten, der

var smykket med hans Huustegn, trak, efterat han havde traadt Hatten under Fødder, fra Læderet, og jog, med rasende Hug, Karlen paa Djebliffet bort fra Pladsen, og af sin Tieneste. Mester Himbolt raabte: Kast den Mordhund til Jorden! Og medens Borgerne, opbragte ved denne Opførsel, traadte sammen og trængte Vagten bort, kastede Himbolt Kæmmereren overende bagfra, rev Rappen, Kraven og Hielmen af ham, vristede ham Sværdet af Haanden, og kylede det forbittret langt hen paa Torvet. Kæmmererens Familie og Venner, der vilde ile ham til Hielp, bleve i en Hast adsplittede, og kun Nærværelsen af en Flok Nytttere, som tilfældigviis reed over Torvet, og som Drabantofficeren kaldte til Hielp, var istand til at redde von Tronka. Den rasende Mester Himbolt blev bragt i Fængsel, Kæmmereren blev taget blodig op fra Jorden og bragt hjem. Et saa affskyeligt Udfald fik dette velmeente og reedelige Forsøg paa at skaffe Kohlhaas sin Ret. Natmanden fra Døbbeln bandt Hestene ved en Løgtepæl og førte bort. Her bleve de staaende den hele Dag, til Spot og Løier for Gadestrygerne og Gadedrengene, saa at Politiet, da de manglede al Pleie, maatte tage sig af dem, og da det mørknedes lod man Natmanden i Dresden falde, der maatte tage Dgene med sig, og indtil videre fore dem paa offentlig Regning.

Denne Hændelse, saa uskyldig Prangeren var deri, havde en meget ufordeeslagtig Indflydelse paa hans Sag, selv hos de Besindigere og Bedre. Man fandt hans Forhold til Staten for utaaleligt, og det begyndte overalt at blive en giældende Mening, at det var bedre at begaae en ligefrem Uretfærdighed imod ham, og paa ny at tilintetgøre den hele Proces, end at give ham en ved Vold tiltrodsset Ret, i en saa stor Ubetydelighed, blot for at tilfredsstille hans rasende Stivsind. Efter al Sandsynlighed kunde Hestene hos Natmanden i Dresden ikke komme til deres Førlighed igien; og var det muligt, saa vilde deres langvarige Pleie, hos Familien von Tronka, gjøre denne Slægt, som var een af de første og ældste i Landet, baade Spot og Skam. Hertil kom endnu en større Ulykke. Johan Nagelschmidt, Een af Kohlhaases forrige Skare, havde paa ny samlet en Bande, for at røve og plyndre; men op slog Plakater, ligesom Kohlhaas, at det var til Guds Ære, og blot for at vaage over Kohlhaases Sikkerhed. Dette kom Familien von Tronka som faldet. Man yttrede, at sligt var Følgen af den urimeligt tildeelte Amnestie; at Regjeringen ved dette Skridt ligesom havde opfordret alle Stratenrøvere i Landet til at vise sig, og at Kohlhaas endnu sikkert hemmelig var i Ledtog med dem.

Prinds Christiern af Meissen lod Kohlhaas kalde til sig, og han kom med begge sine Børn, som han havde faaet hjem igien. Prindsen var venlig, talede med Børnene, spurgte om deres Navn og Alder, og det var Koh'haas en let Sag at retfærdiggjøre sig. Han beviste at han stod i aabenbare Fiendskab med Nagelschmidt; at han havde villet lade ham hænge, for begangne Forbrydelser, just ligesom Striden var endt; og at det kun var den almindelige Amnestie, der havde reddet denne Nidings Liv. Prindsen var tilfreds, gav Børnene Frugt som stod paa hans Bord, og sendte Kohlhaas naadigt tilbage. Men Ridderne von Tronka lagde ikke Hænderne i Skjødets; det havde været dem let nu at bringe Sagen til Forlig; men de begyndte atter at yttre det ikke var Junkerens, men kun Borgfogdens og Forvalterens Skyld, som uden hans Vidende og Billie havde tilbageholdt Hestene; at de allerede vare syge i Forveien; og fremviste et gammelt Edikt, hvori det var forbudt, for Qvægsygens Skyld at bringe Heste fra Brandenburg til Saxon.

Imidlertid havde Kohlhaas, paa billige Vilkaar faaet sin Eiendom i Kohlhasenbrück, tilbage fra den ærlige Amtmand; og besluttede nu, deels for at bringe sine Sager i Orden hjemme, deels for at prøve hvorledes han var faren, at reise did, og

førlangte Pas. Men han blev tilbageholdt den ene Dag efter den anden. Prindsen af Meissen der skulde meddele ham det, fik han at vide, var reist paa nogle Dage bort; dog blev det ham endnu ikke afslaaet. Men hvor forundret blev han, da han en Aften saae ud af Vinduet over Gaarden, til den lille Sidebygning, som han havde anvist den ham forundte Vagt, og fandt den ikke.

Han kaldte paa Thomas, sin gamle Huusmand, og spurgte, hvad det skulde betyde? Herre, svarede denne sukkende, alt er ikke saadan, som det skulde være. Landsedragerne, af hvilke der i Dag er fleer end sædvanlig, have ved Nattens Frembrud fordeelt sig rundt om Huset. To staae med Skjold og Spyd ved den yderste Dør paa Gaden, to andre bag ved Hængen, og endnu To ligge i Forstuen paa et Knippe Straahalm og sige, at de ville sove der. Kohlhaas, som blegnede, vendte sig og svarede: det var det samme hvor mange der var; han skulde give dem Lys, at de kunde see. Derpaa lagde han sig tilsengs, lidet glad, da han vel begyndte at mærke, hvorledes det var meent med hans Beskyttelse. Næste Dag lod han en Vogn spænde for, og vilde kjøre til Kohlhasenbrück. Den holdt for Døren en tidlang. Vagten stak Hovederne sammen og sendte Bud til en Officeer i Guberniummet. Han kom, og da Kohlhaas steg i Vognen, efter at have taget Afsked med sine grædende

Smaa, hvilke han betroede den gamle Thomas's Datter, spurgte han ham artigt: hvor han vilde hen? og da Kohlhaas svarede han vilde besøge sin Ven Amtmanden, sagde Officeren: han maatte tage Bedækning med. Kohlhaas meente, han behøvede ingen Beskyttelse hos en gammel Ven, og at han var fritaget for Vagt, naar han ingen ønskede. Officeren sagde: han maatte selv gaae op i Guberniummet og tale med Vedkommende. Kohlhaas tænkte: Det maa briste eller bære; og gik. Da han kom derop holdtes der just Forhør over Mogle af den Nagelschmidt'ske Bunde. Slotshovedsmanden gik ham imøde, og spurgte hvad han vilde? Kohlhaas svarede: besøge sin Ven Amtmanden i Lockewitz, og bede sig forskaaet for Vagt med. Slotshovedsmanden sagde: han gjorde bedst i at opsætte denne Lyst til en anden Gang. Og da Kohlhaas spurgte, om han da var en Fange, og om man havde isinde at bryde den Amnesti, man havde givet ham? traadte hin, blodrød i Ansigtet, ham tæt ind paa Livet, og sagde: Ja, ja, ja! og vendte sig derpaa til sit Forhør igien. Herpaa forlod Kohlhaas Salen, og indsaae vel, at Flugt var nu hans eneste Redningsmiddel, hvilken dog ved dette Tilfælde var bleven ham dobbelt vanskelig. Han lod, da han kom hjem, Hestene spænde fra, og begav sig paa sit Kammer, hvor Officeren, paa en æffel Maade, høfligt forsikrede ham om, at det Hele var

en Misforstaaelse. I det samme Dieblif lod han alle Husets Indgange besætte, og sagde Kohlhaas at han endnu, som før, altid frit kunde gaae frem og tilbage ad Hovedindgangen.

Imidlertid var Nagelschmidt med sin Bande trængt tilbage til Wertsbiergene, og besluttede at yde Kohlhaas sin Hielp. Hvorfor han sendte en Karl med et Brev, i halvulæselig Tydsk, til ham; hvori han lovede, at hvis Kohlhaas vilde komme og anføre dem, saa vilde han hielp ham med Heste, Folk og Penge til at flye. Desuden lovede han i Fremtiden at forbedre sig, og føre sig ordentligere op. Nu havde den Karl, der skulde bringe Brevet, og som var plaget af den faldende Syge, det Uheld, at faae sit Tilfælde i en By nær ved Dresden. Derved opdagede man Brevet, og bragte det strax til Slots-hovedsmanden i Guberniummet. Denne bragte det paa Diebliffet til Churfyrsten, og meente, at nu havde man Vidnesbyrd nok imod Kohlhaas. Men Churfyrsten paastod at dette ikke kunde fælde ham, naar man beviste, at han tilforn ikke havde staaet i nogen Forbindelse med Nagelschmidt. For nu at friste Kohlhaas blev der besluttet, at Karlen skulde bringe ham Brevet, som om intet midlertid var hendet. Hertil fik de ham let. Man gav ham Krebs i en Kurv; og under Paaskud af at sælge dem, kom han ind i Huset, og rakte

Kohlhaas hemmeligt Brevet. Denne læste det opmærksomt, medens Børnene legte med Kredsene; stirrede derpaa i Karlens ham velbekiendte Ansigt, med et bedrøvet tungsindigt Blik, og bad ham komme igjen om en Times Tid, for at faae Svar. Han kom, Svaret var følgende: Kohlhaas tog imod Forslaget; Nagelschmit skulde sende ham en Vogn med to Heste til Neustadt ved Dresden, for ham og hans fem Børn; desuden nogle bevæbnede Karle, for at hielpe ham igiennem Vagten, hvis den ikke lod sig bestikke. Endvidere forlangte han tyve Guldkroner, til at bestride Reisen med. Men Nagelschmidt skulde ikke selv komme, men blive hos Vanden. — Kohlhaases Hensigt var at flygte til Hamborg med sine fem Børn, og derfra til Levanten, Ostindien, eller et andet Sted, hvor den blaae Himmel hvælvede sig over Folk, som han ikke kiendte. Thi Erstatning for Hestene forlangte hans af Kummer og Modgang nedbøiede Siæl ikke mere. Neppes havde han givet Karlen Brevet, før denne bragte det til Slotshøvedsmanden; og kort derefter blev Kohlhaas efter en Rabinetsordre, arresteret og lagt i tunge Lænker. Man spurgte ham om han havde skrevet Brevet? Han svarede Ja? Og da man endnu havde spurgt: Om han havde noget at sige til sin Undskyldning? og han med nedslagne Øine svarede: Nei, blev han dømt til at knibes med gloende Tænger af Rakker-

knægtene, at fiirdeles, og Kroppen at brændes mellem Galgen og Steilen.

Saaledes stode Sagerne, da Churfyrsten af Brandenburg, der paa en Spadseregang havde hørt hele Sagens Sammenhæng af den vakkre Stadt-hovedsmand Henrik von Geusau, besluttede at tage sig af den arme Kohlhaas, og at reklamere ham, som brandenburgsk Undersaat, for at frelse ham. Da nu Polen paa samme Tid var i Uenighed med Saxen, bestyrkede Hoffet der Churfyrsten af Brandenburg i, ikke at opgive sin Fordring. Der var altsaa ikke andet for Saxen at gjøre; især da man hørte at Polen samlede en Hær af femtusind Mand, ved de saxiske Grændser, og at man vilde ansee Dommens Guldbrydelse paa Kohlhaas, for et Brud mod Folkeretten. Ikke at tale om det Uretfærdige deri; thi for det forrige Ooprør havde man jo givet ham Amnesti, og Brevet til Nagelschmidt var skrevet i en saa trængende Stilling, at man ikke deraf bestemt kunde vide, om det var Kohlhaases Hensigt atter at gjøre Ooprør, eller blot ved Røverbanden at skaffe sig den billige Frihed igien, som Staten atter nægtede ham.

Kohlhaas blev da nu i tunge Lænker ført til Berlin, med sine fem smaae Børn, som man havde maattet lede op, i adskillige Opfostringshuse. Men imidlertid skrev Churfyrsten af Saxen til Wien, an-

klagede Kohlhaas, for at have brudt Landfreden, og bad Keiseren, der ingen Amnestie havde givet ham, at kræve ham til Regnskab i Berlin, ved en Rigsanklager.

Det traf sig i de Dage, at Churfyrsten af Saren var til Gæst hos sin Landdrost Grev Alloysius von Kallheim, der eiede betydelige Godser paa Grændsen af Saren. I Fyrstens og Drostens Følge var Kammereeren Herr Kunz, hans Frue Heloise, Drostens Datter, og mange andre Ridere og Junkere; alle just paa Jagt i Skoven. En prægtig Råd af Telte var opslaaet skraas over Landeveien, under hvilke Selskabet sad, træt af Jagten, endnu bedækket med Støv; medens Horne ne fra en skyggefuld Eeg tonedede, og Pagerne gjorde Opvartning. I det samme kom Hesteprangeren langsomt kørende, omringet af sin Nyttervagt, henne paa Landeveien. Thi formedelst Eet af de smaae Børns Upasselighed havde Ridder von Mahlzahn, hvem Fangen var betroet opholdt sig tre Dage i et Herberg, uden at troe, han behøvede at give Regieringen Underretning derom.

Churfyrsten, der sad med blottet Bryst i Teltets Dør, og, efter Jægerens Maade, havde udsmykket sin Fiæderhat med Granqviste, vendte sig til Fru Heloise, der i hans Ungdom havde besiddet hans første Kiærlighed, og sagde munter stemt: Lad os

række hin Ulykkelige dette Bæger Viin, i hvem det ogsaa er. Strax reiste Fru Heloise sig, med et herligt Blik paa Fyrsten, og fyldte, i det hun plyndrede det hele Taffel, en Sølvkurv med Frugter, Brød og Bagværk. Allerede havde hele Selskabet forladt Teltene, for at didbringe Forfriskningerne, da Drosten forlegen kom tilbage, vendte sig stammende til Kæmmereren og sagde, det var Kohlhaas. Ved denne ubegribelige Efterretning, da Kohlhaas var skicket bort for sex Dage siden, vendte Herr Kunz sig, og gød sit Bæger Viin i Sandet ved Teltet. Churfyrsten blev saa rød som et Blod, og satte sit paa en Tallerken, som Pagen paa Kæmmererens Vink rakte ham; og medens Ridder Mahlzahn med en ærbødig Hilsen til Selskabet, som han ikke kiendte langsomt fortsatte Reisen med sin Fange og førte forbi Teltenes Snorer paa Landeveien, gik hele Selskabet, efter Drostens Indbydelse ind igien, og der blev ikke talet meer om det.

Nu traf det sig saaledes hen ad Aften. Da Herskaberne atter vare blevne lystige efter det gode Maaltid, og den hele Hændelse var glemt igien, at Drosten foreslog Churfyrsten endnu at forfølge en Flok Hjorte, der havde ladet sig see. Dette Tilbud modtoges med Glæde. Klapjagten begyndte. Enhver blev forsynet med sin Flint, og Fru Heloise, for at være Bidne til Skuespillet, lagde sin Arm i

Churfyrstens Arm, vandrede med ham giennem Buss og Krat, og inden man vidste et Ord deraf, stode de ved det Meierie, hvor Kohlhaas var, og skulde tilbringe Natten. Da Fru Heloise hørte dette, sagde hun: Kom, naadigste Herre! Kom! Og i det hun spøgende skjulte den Ordenskiæde, han havde om Halsen, blev hun ved: Lad os sni-ge os ind i Meieriet, inden de Andre komme, og see den underlige Mand. Churfyrsten rødmede og sagde: Heloise! hvad tænker I paa? Men da hun blev ved at paaftaae at ingen kiændte dem, og da et Par Jagtjunkere, der alt havde tilfredstillet deres Nysgierrighed, forsikkrede, der var truffet slige Anstalter, at Kohlhaas ikke havde faaet at vide, hvad det var for et fornemt Selskab, han havde seet i Egnen af Dahme; saa trykte Churfyrsten smilende sin Hat ned i Dinene, og sagde: Daarlighed! du regierer Verden, og din Throne er en skøn Qvin-demund.

Det hændte sig at Kohlhaas sad med Ryggen imod Væggen paa et Knippe Straa og havde sit syge Barn paa Skjødets, som han gav Melk og Brød, i det Herskaberne traadte ind. Heloise gik hen til ham, og spurgte: Hvem han var, hvad der feilede Barnet, hvad han havde forbrudt, og hvor man bragte ham hen. Herpaa gav han korte og tydelige Svar. Churfyrsten, som

stod bag ved Jagtjunkerne, og blev en lille Blydaase var, der hang Kohlhaas i en Silkelidse paa Brystet, spurgte, da han intet Bedre vidste: Hvad den havde at betyde, og hvad der var i? Ja, strænge Herre, sagde Kohlhaas (i det han tog Lidsen af Halsen, aabende Daasen og tog en lille Seddel ud, forseglet med Mundliim) med denne Daase hænger det underligt sammen. Det kan nu være syv Maaneder siden, — just Dagen efter min Kones Jordefærd, da jeg var opbrudt fra Kohlhasenbrück, som I maaskee har hørt, for at faae fat paa Junker von Tronka, der havde tilføiet mig stor Uret. Paa samme Tid traf det sig saaledes, at Churfyrsten af Saxe og Churfyrsten af Brandenburg havde en Sammenkomst i Rixbstæden Jüterbock, hvor jeg just drog igiennem med mine Folk. Og da de havde aftalt det Nødvendige med hinanden, og vare blevene enige, gik de i en venstkabelig Samtale giennem Byens Gader, for at see det lystige Marked der holdes paa Torvet. Der saae de en Zigeunerinde, som sad paa en Skammel omringet af Almuen og spaaede af Almanakken. Hende spurgte de spøgende, om hun ikke ogsaa vilde spaae Dem noget? Jeg, som var kommen sild, og stod langt tilbage paa en Steen ved Indgangen til en Kirke, kunde ikke høre hvad hun sagde; men saae alting, hvorledes hun skrev noget paa et Stykke Papir,

inden Fyrsterne stode for hende. Da hun havde gjort det, stod hun pludselig op, støttede sig ved sin Krykke, saae sig om, og da hun havde faaet Blik paa mig, som hverken kiendte det mindste til hende, eller brød mig om hende, saa trængte hun sig gienem Mennekesvarmen hen til mig og sagde: Der! Naar Herren vil vide det, saa maa han spørge dig derom. Med det samme, strænge Herre, rakte hun mig denne Seddel, med sin tørre Knokkelhaand. Og da jeg forundret spørger hende: Moder! hvad giver du mig der? sagde hun, efter at have fladdret en Hob forvirret Løi: En Amulet, Kohlhaas Hestepranger! Giem den vel! Den vil eensgang redde dit Liv. Og dermed forsvandt hun. — Nu, vedblev Kohlhaas godmodig, har jeg i Dresden, hvor jeg udstod saa meget, dog endnu ikke mistet mit Liv. Hvordan det vil gaae mig i Berlin, og om det vil hielpe mig der, vil Tiden lære.

Ved disse Ord sank Churfyrsten ned paa en Bænk, og faldt i Afsmagt. Alt kom i den største Forvirring. Man raabte om Vand, man bragte ham paa en Seng i Sideværelset. Da han endelig igien gav Livstegn og slog Øinene op, sendte man Tilbud efter en Læge i næste By. Først langt om længe kom den Syge til sig selv; men alle Symptomer vidnede om en Nervefeber. — Det Anden Deel.

første, han spurgte om, var om Kohlhaas. Kæmmereren, som misforstod ham, bad ham være rolig; dette farlige Menneske var alt over Grændserne, og gik sin Bestemmelse imøde. Churfyrsten blev atter meget ængstelig, og betroede Kæmmereren, at det var den ubetydelige Seddel, Forbryderen havde paa sit Bryst, der bragte ham i denne Tilstand; og som han maatte have, det koste hvad det vilde. Den forundrede Kæmmerer svarede, at hvis denne Seddel var saa vigtig, saa maatte Fyrsten især søge at skilse det for Kohlhaas, da ellers dette yderst hævngierrige Menneske vist ikke vilde give ham den. Men Churfyrsten, som var trøstesløs, sendte strax en Jagtjunker, han havde Fortrolighed til, efter Kohlhaas, med Fuldmagt at tilbyde ham Liv og Frihed, for Seddelen. Men forgæves. Junkeren traf Kohlhaas uden for et Huus, hvor han med Ridder Mahlzahn og sine Børn holdt et Maaltid. Da Junkeren i Genrum havde gjort ham Tilbudet fra Fyrsten, svarede han: Om Churfyrsten vilde tilintetgjøre sig selv, med det hele Slæng, som har voldt min Ulykke; (det høieste Ønske min Siæl har) saa gav jeg dog ikke den Seddel fra mig, der er ham mere værd, end hans Liv; men jeg vilde sige: „Paa Retterstedet kan du bringe mig; men jeg kan gøre dig Fortræd, og det vil jeg.“ Og dermed steg han i Vognen, og førte sin Død imøde.

Da Churfyrsten af Særen fik denne Efterretning var han ude af sig selv. Han skrev til Churfyrsten af Brandenburg, bad ham redde Kohlhaas og sende ham tilbage, med den Forsikkring, at det ikke havde været hans Alvor, at straffe ham saa haardt. Men Rigsklagen fra Wien var allerede kommen, og Churfyrsten af Brandenburg, der ikke forstod denne sælsomme Forandring, svarede befredent: at det nu ikke længer stod til nogen af dem at unddrage Kohlhaas fra Lovens Strængighed, siden Keiseren havde kaldet ham til Retten, som Forstyrrer af den almindelige Landefred, maatte Sagen gaae sin lovlige Gang.

Churfyrsten blev af Græmmelse over alle disse mislykkede Forsøg atter syg og sengeliggende. En gang da Kæmmereren var allene hos ham i hans Kammer, fastede denne sig for hans Fødder og besvor ham at sige, hvorledes det hang sammen med den forunderlige Sedde!, der var af saadan Vigtighed? Churfyrsten lod ham lukke Døren i Laas, og sætte sig ved hans Seng; derpaa sagde han: Din Kone har allerede fortalt dig, at Churfyrsten af Brandenburg og jeg, da vi havde vort Møde i Güterbrock, traf en Zigeunerinde. Churfyrsten, efter sin opvakte Karakter, havde Lyst til at prøve hende og gjøre hende latterlig for alt Folket. Han traadte

derfor hen ved hendes Word, med Armene overførs, og forlangte først at hun skulde give ham et Tegn, til Beviis paa at hvad hun spaaede ham var sandt, hvis han skulde troe hende. Konen i det hun flygtig betragtede os fra Top til Taa, sagde: Tegnet skulde være, at det store hornede Naadyr, som Gartnerens Søn forede i Haven, skulde komme os imøde, inden vi forlode Torvet. Nu maa du vide, at dette for det Dresdner Ristken bestemte Naadyr, blev forvaret under Laas og Lufke, i et med høie Vægter indhegnet Rum, der beskyggedes af Havens Ege; saa at det var ganske usandsynligt og ubegribeligt, hvorledes Dyret skulde komme os imøde paa Torvet. Smidlertid sendte Churfyrsten strax Bud derhen, for at gjøre Herren til Skamme, og lod befale, for at hindre alle Skælmstykker, at Naadyret strax skulde slagtes og tilberedes til næste Dags Taffel. Derpaa vendte han sig til Qvinden, der havde hørt hvad han befalede, og sagde: Nu, hvad spaaer du os? Qvinden, i det hun betragtede hans Haand, sagde: Hil min Churfyrste og Herre. Din Naade vil regiere længe, længe vil det Huus bestaae hvorfra du stammer. Dine Efterkommere ville vorde store og herlige, fremfor alle Fyrster og Herrer i Verden. Churfyrsten betragtede hende takkefuld, vendte sig derpaa til mig, og sagde halv høit: det gjorde ham næsten ondt, at han havde affendt et

Bud, for at gjøre Spaadommen til intet. Og i det der faldt en Regn af Penge i hendes Skjød fra alle Fyrstens Riddere, spurgte han, i det han selv gav hende en Guldmynt, om det hun havde at forkynde mig, klang ligesaa godt? Qvinden, efterat hun først havde aabnet en Kasse, lagt Pengene deri, hver i sit Rum efter Sort og Stempel, og derpaa lukket den igien; holdt Haanden over Vindene for Solen, som om den blændte hende, og betragtede mig. Og da jeg gientog Spørgsmaalet, og, i det jeg rakte hende min Haand, i Spøg sagde til Churfyrsten: Det lader ikke til at hun har noget behageligt at forkynde mig; greb hun sin Krykke, reiste sig langsomt op fra Skammelen, og i det hun hemmelighedsfuld bøjede sig hen imod mig, med Haanden om Munden hvisttede hun mig et tydeligt: Nei — i Dret. Saa? sagde jeg forvirret, og traadte et Skridt tilbage for denne Skikkelse, der med et koldt og livløst Blik, som om hun havde været af Marmor, satte sig ned paa sin Skammel igien. Og hvad truer mit Huus med Fare? spurgte jeg. Qvinden, i det hun tog en Blyant og et Stykke Papir i Haanden, spurgte mig, i det hun lagde det ene Been over det andet, om hun skulde opskrive mig det? Og da jeg af lutter Forlegenhed, imellem alle disse Tilskuere sagde, Ja, gjør det! vedblev hun: Velan! Tre Ting opskriver

jeg dig: Navnet paa dit Huses sidste Regent; det Arstal der stiller ham ved sin Regiering, og Dens Navn, som med Baabnenes Magt vil tilegne sig det." — Da hun havde gjort dette i alt Folkets Afsyn, reiste hun sig, tilklinede Seddelen med Mundslim, som hun fugtede paa Læberne; og forseglede den med en Blysignetring, som hun havde paa sin mellemste Finger. Og i det jeg, nysgierrig, som du vel kan tænke, vil gribe efter Seddelen, siger hun: Gikke saa, Høihed! — hæver een af sine Krykker i Beiret, peger med den, og siger: Af hin Mand med Fiæderhatten, der staaer paa Bænken, ved Kirkesdøren hist, bag alle de Andre, indløser du Seddelen, naar du har Lyst." Og medens jeg stod som forstenet, fuld af Forundring, uden endnu at kunne fatte mig, og medens hun slog sin Kasse i, og tog den paa Ryggen, blandte hun sig i Sværmen, og gik bort. — Nu kom til min Trøst i samme Øjeblik den Ridder tilbage, som Churfyrsten havde sendt til Slottet, og mældte leende, at Raadyret alt var slagtet og af to Tægere slæbt i Risikkenet; hvortil han selv havde været Djevidne. Velan, sagde Churfyrsten, i det han tog mig under Armen for at følge mig bort; saa var den hele Spaadom ikke andet, end et sædvanligt Gisslerie, der ikke var Tiden og Pengene værd. — Men hvor stor blev vor Forfærdelse, da et Skrig opstod mellem Mængden

paa Torvet, inden endnu disse Ord vare endte, og alles Dine vendte sig mod en stor Slagterhund, der kom løbende fra Slotsgaarden, havde faaet Raadyret fat i Nakken, som godt Bytte, og lod den falde til Jorden, tre Skridt fra os, forfulgt af Karle og Piger. Saaledes var da virkelig Herens ene Spaadom gaaet i Opfyldelse, og Dyret var, skiondt dødt, ganske rigtig kommet os imøde paa Torvet. Et Lyn, som slog ned i en kold Vinterdag, kunde ikke træffe forfærdeligere, end dette Syn traf mig; og min første Bestræbelse, saasnart jeg var overladt til mig selv, — var strax at opsyge Manden med Fiæderhatten, som Qvinden havde viist mig. Men ingen af mine Folk, var, uagtet tre Dages Søgen, istand til at komme paa Spor efter ham, i mindste Maade. Og nu, min Ven Kunz, har jeg, for faa Uger siden, seet Manden i Meisrieriet ved Dahme, med mine egne Dine. — Og dermed lod han Kæmmereren gaae, og i det han aftørrede Sveden af sin Pande, sank han atter tilbage paa sit Leie.

Kunz von Tronka, som inderlig elskede sin Herre, besluttede nu at gjøre alt hvad der stod i hans Magt, for at skaffe Churfyrsten Seddelen; saameget mere, da han i Familieforretninger selv var nødt, at reise til Berlin i de Dage. Han kom just did, da Kohlhases Dom var faldet. Han skulde miste Livet ved Sværdet; men man haabede dog endnu at han vilde blive benaadet. Da nu Tronka i Sværmen af Mennesker havde

fundet en gammel Kvinde, der havde nogen Lighed med den Zigeunerinde, Churfyrsten havde beskrevet ham, besluttede han, ved hende, at naae sit Maa! Han meente nemlig, Kohlhaas vilde selv lade sig bedrage derved, da han kun flygtig havde seet Spaaqvinden, som rakte ham Seddelen. Efterat altsaa Kæmmereren havde vundet den Gamle, og sagt hende alt hvad han selv vidste, sendte han hende til Kohlhaas, hvem hun skulde see at aflokke Seddelen og sige: Den var ikke længer sikker hos ham; hun vilde giemme den for ham, til den Dag kom, der var bestemt til hans Redning.

Kohlhaas havde neppe seet den gamle Kone i Fængselet, førend han, saavel paa Korahalsbaandet, som Blyringen, hun havde paa Fingeren, troede at kiende hende igien. Og han havde ikke taget feil; — thi det var virkelig hende selv, som Ridder von Tronka forunderligviis havde vendt sig til. Hun hilste Kohlhaas venligt og klappede hans Børn, der vare hos ham i Fængselet. Hesteprangeren, der fandt en besynder'ig Lighed mellem hende og hans afdøde Hustru Lisbeth, havde nær spurgt, om hun ikke var hendes Bedstemoder; thi hendes Ansigtstræk, Knokkelbygning og Hænder vare ikke allene skønne endnu, men hun bevægede dem ligesaadan, naar hun talede, som hans Kone, og havde et lignende Mærke paa sin Hals. Den venlige Gamle aabenbarede ham alt.

hvorledes Ridder von Tronka havde kjøbt hende til at
 bedrage ham, og bad ham vogte sin Skat vel. Der-
 imod foreslog hun ham at holde sig til det Tilbud, der
 paa Grændsen var gjort ham ved Junker von Stein,
 om Frihed og Liv; og for denne Priis at sælge Chur-
 fyrsten hvad dog ikke videre kunde nytte ham. Kohl-
 haas, som jublede over at besidde en Braad, hvormed
 han kunde dødelig saare sin Fiendes Hæl, i det Djeblig
 denne traadte ham i Støvet, svarede: Ikke for al
 Verden, Moder! Ikke for al Verden! Den gamle Ko-
 ne, der sad og fiklede for Børnene, tog det Yngste
 paa Skjødets og sagde: Ikke for al Verden Kohlhaas
 Hestepranger, men for denne snukke lille gulhaarede
 Dreng! Og i det samme kyskede hun ham, og rakte
 ham et Æble med sin tørre Knokkelhaand. — Han vil
 selv rose mig derfor, sagde Kohlhaas bevæget, naar
 han bliver stor. Hvo som eengang har brudt mig sit
 Ord, blev han ved, med ham indlader jeg mig ikke
 mere. Naar han først fik Seddelen, blev han mig
 troløs igien. Zigeunerinden sagde, han kunde have
 Ret i noget. Men da han spurgte hende om Sedde-
 lens Indhold, og om hvorledes hun var kommen til
 den siældne Kundskab, blev der i det samme en Larm
 uden for Døren, og hun raabte: Lev vel, til vi sees
 igien Kohlhaas! Naar vi sees igien skal du faae alting
 at vide. Derpaa ilede hun hen til Døren, vendte sig
 endnu engang om og sagde: Lever vel Børnlille! og

gik bort. Imidlertid leed Churfyrsten af Saren den største Siæleangest. Forgæves havde han raadført sig med Oldenholm og Olearius, to berømte Astrologer. De indsluttede sig forgæves i Slotstaarnet og gjorde deres Undersøgelser, om Spaadommen skulde opfyldes i Nutiden eller Fremtiden? Da nu Kunz von Tronka kom tilbage med uforrettet Sag, tabte Churfyrsten reent Haabet. Han indspærrede sig paa sit Kammer; og tredie Dag reiste han fra Dresden, da han havde foregivet at han vilde besøge Fyrsten af Dessau.

Imidlertid var Kohlhases Dom forelæst ham, Lænkerne taget af ham, og man gav ham hans Papiere. Han gjorde derpaa et Testament, i hvilket han indsatte den brave Amtmand i Kohlhasenbrück til sine Børns Formynder. Intet lignede hans Sindssroe og Tilfredshed i de sidste Dage. Efter Churfyrsten af Brandenburgs særdeles Befaling havde hans mange Venner frie Adgang til ham, Nat og Dag. Sa han havde endnu den Glæde, at Theologen Jakob Freising kom til ham, som et Sendebud fra Luther, med et uden tvivl meget mærkværdigt Brev; men som er forkommet. Af denne værdige Geistlige modtog han i to Brandenburgske Dechanters Nærværelse den hellige Nadvære. Nu kom Mandagen efter Palmesøndag, der var bestemt, til at forsone ham med den Verden, i hvilken han havde gjort et alt for raskt Forsøg, paa at tage sig selv Ret. Man haabede endnu, rundt om i

Vyen, at han skulde blive benaadet. Ledfaget af en stærk Vagt traadte han just ud af sit Fængsel, med begge sine Drenge paa Armen; (thi det havde han udtrykkelig udbedet sig ved Skranken i Nettet). Theologen Jakob Freising fulgte ham ud af Fængselsdøren; en vemodig Brimmel af Venner og Bekendtere trængte sig hen for at trykke hans Haand og tage Afsked med ham; da i det samme Kastellanen paa det churfyrstelige Slot, med et forvirret Ansigt traadte hen for ham, og rakte ham en Seddel, som en gammel Kone havde bedet ham bringe. Kohlhaas tog den med et forundret Blik paa denne Mand, som han kun lidet kiendte til, og aabnede Seddelen, hvis Forsegling med Mundlimen og Blyringen strax bragte ham til at tænke paa Zigeunerinden. Men hvad skildrer hans Forundring, da han læste følgende Efterretning: „Kohlhaas! Churfyrsten af Saxe er i Berlin. Han er allerede gaaet forud til Netterstedet, og dersom du bryder dig om at vide det, kan du kiende ham paa en Hat med blaae og hvide Fier. Hensigten hvorfor han er kommen, behøver jeg ikke at sige dig. Saasnart du er jordnet, vil han lade dig opgrave, og tage Bodiken med Seddelen. Din Elisabeth.“ Kohlhaas vilde spørge Kastellanen, om han kiendte den, der havde rakt ham Seddelen; men Manden skælvede over alle sine Lemmer, han aabnede Munden for at tale, og sagde „Kohlhaas, den-

ne Rone" — men med disse Ord tabte han Mæle, og blev fortrængt af Mængden. Kohlhaas maatte begive sig afsted, og fik ikke meer at vide.

Paa Retterstedet fandt han Churfyrsten af Brandenburg, med Følge, hvoriblant var Erkekanzleren Henrik von Gensau; desuden en stor Mængde Mennesker til Hest. Paa høire Side af Kanzleren stod den Keiserlige Foged Frands Müller, med en Afskrift af Dødsdommen i sin Haand. Paa venstre Haand Kohlhases egen Advokat fra Dresden, Anton Bäumer. I Midten af den halvaabne Kreds stod en Herold med en Byldt Sager og med to velnærede glindsende Heste, som stampede paa Jorden af Overmod. Thi Erkekanzleren havde drevet Sagen igiennem, Punkt for Punkt, i Dresden, med Hensyn til Junker Wenzel von Tronka; saa Dommen faldt, at Hestene, efter at man havde gjort dem ærlige, ved at svinge dem en Fane over Hovederne, skulde staldfores af Junkerens Folk, til de fik deres Førlighed igien. Dette var skeet, og i Rettens Paasyn vare de nu saaledes bragte til Kohlhases Advokat. Derpaa sagde Churfyrsten af Brandenburg, efter, at Kohlhaas, ledsaget af Bagten, traadte frem for ham: Nu Kohlhaas! I Dag er det den Dag, hvorpaa dig skeer din Ret. See her! Her overleveres dig Alt, hvad du paa en voldsom Maade har mistet paa Tronkenburg, og hvad jeg, som din

Landsherre, var pligtig at kasse dig tilbage: Heste, Halstørklæde, Rigsgylden, reen Vask, lige indtil Helbredelsesomkostningerne, for din ved Mühlberg faldne Svend Herse. Er du tilfreds med mig? — Kohlhaas satte sine Børn ned paa Jorden, medens han med funklende Bine læste den Dom, som man, efter Erkekanzlerens Bink rakte ham; og da han saa deri, at Junker Benzel var dømt til to Mars Fængsel, saa fastede han sig, fuld af Bøllelse, ned for Churfyrsten, med Hænderne overkors paa Brystet, og forsikrede Erkekanzleren, i det han stod op og lagde sin Haand paa hans Skuld, at nu var hans høieste Ønske paa Jorden opfyldt. Derpaa traadte han hen for Hestene, mønstrede dem, klappede dem paa den fede Hals, og erklærede Kanzleren, i det han atter nærmede sig ham, at han forærede dem til sine to Sønner Henrik og Leopold. Kanzleren svarede venlig at det skulde ske efter hans Ønske, og bad ham at handle med de øvrige Eagger i Bylden efter eget Tykke. Derpaa kaldte Kohlhaas paa Herses gamle Moder, der stod, iblant Mængden, og i det han rakte hende Bylden, sagde han: Der Moder! det hører dig til. Han gav hende tillige Skadeserstatningssummen, som en Hielp i sine gamle Dage. — — Da raabte Churfyrsten: Nu Kohlhaas Hestepranger! efterat du saaledes har faaet din Ret, gjør dig ligeledes rede, til at give

den keiserlige Majestæt sin, hvis Landefred du har brudt, og hvis Guldmegetig staaer her. Kohlhaas tog sin Hat af, kastede den paa Jorden, og sagde at han var rede. Han overgav Børnene, efter endnu engang at have taget dem i sine Arme, kysset dem og trykket dem til sit Bryst, til Amtmanden fra Kohlhasenbrück, og traadte, medens denne med stille Taarer førte dem bort, til Blokken. Han løste just sit Halstørklæde af, og aabnede sin Brystdug, da han, efterat have kastet et frygteligt Blik hen i Menneskeverimlen, opdagede den velbekiendte Mand, med de blaa og hvide Fær, der skjulte sig bag to andre. Kohlhaas løste sig hurtig Boddiken fra Brystet, i det han gjorde et rask Skridt hen imod ham, som undrede Vagten. Han tog Seddelens ud, lukkede den op, og læste den. Og i det hans Dine stivt hæftede sig paa Manden med de blaa og hvide Fær, hvilken begyndte at gjøre sig et godt Haab — stak han den i Munden, tyggede og sank den. Manden med de blaa og hvide Fære faldt i Asmagt ved dette Syn. Men Kohlhaas, medens man var beskæftiget med at ophielpe hin, gik hen til Blokken, og hans Hoved faldt for Skarpretterens Dre. Her ender Historien om Kohlhaas. Man lagde Liget under almindelig Klage blant Folket i en Kiste; og medens Liigbærerne hævdede den, for at begrave ham paa Forstadens Kir-

fegaard, kaldte Churfyrsten paa den Afliwedes Sønner, og slog dem til Riddere, med den Erklæring til Kanzleren, at de skulde opdrages i hans Page-skole. Churfyrsten af Saren reiste kort derpaa tilbage til Dresden, syg paa Legem og Siæl. Om ham maa man læse videre i den almindelige Verdenshistorie. Men af Kohlhases Stamme levede endnu, for ikke længe siden, kraftige Sønner.

Den store Christopher.

Christophorus, saaledes kaldet, fordi han bar vor Herre Christus paa sine Skuldre, heed før den Tid Neprobis, var født i Canaan; kæmper stor af Væxt, med et frygteligt Udseende.

Christophorus, som var sig sin Styrke bevidst, satte sig for, ei at tiene anden Herre, end den, der ikke frygtede Nogen i hele Verden. Efterat han derfor ofte havde skiftet Tieneste, hørte han endelig om en Konge, der var den største og mægtigste paa Jorden. Til denne begav han sig og sagde: Jeg har hørt meget om Ederes Magt og Storhed, og at I ikke frygter Eder for Nogen. Elig en Herre søger jeg. Hvis I tykkes derom, vil jeg tiene Eder. Kongen forundrede sig over den uhyre Skikkelse med det frygtelige Ansyn, tog imod Tilbudet, og beholdt Christopher ved sit Hof. Da Christopher en tidlang havde tient ham troe, saa at Kongen var meget vel tilfreds, hændte det sig, at der kom en reisende Mester til Kongens Gaard, der kunde synge mange herlige Sange. Viserne vare deels af gudeligt Indhold; undertiden blev ogsaa den onde Aand nævnet deri. Saa ofte Sangeren nævnte Dævelen, slog Kongen, der var en Christen, et stort Kors for sig. Christopher forundrede sig derover og

sagde: Hvad vil det sige, at J skriver i Luften med Fingeren, hver Gang Dævelen bliver nævnt? Kongen, som gierne vilde beholde Christopher, betænkte sig paa, om han skulde sige ham det. Men da hin sagde: Saa fremt J ikke siger mig Marsagen, forlanger jeg min Orlov; sagde Kongen: Jeg kan endelig vel sige det. Dævelen er en Fiende af den menneskelige Slægt, han er ogsaa min. Saa ofte derfor hans Navn bliver nævnet, beskytter jeg mig med dette Tegn, paa det han ingen Magt skal faae over mig, eller skade mig. Da Christopher hørte det, sagde han: Saa seer jeg da vel, at jeg har taget feil af Eder, og at Dævelen er stærkere end J, siden J er bange for ham. Farvel! Fra nu af tiener jeg Herr Dævelen.

Christophorus giennemstreifede Riger og Lande, og spurgte overalt om hvor Herr Dævelen holdt sit Hof; men han var ikke istand til at finde ham. Da han nu eengang reiste giennem en øde Ørke, kom der en Flok sorte græsselige Ryttere ham imøde. Foran dem reed Een, som saae gyseligere og hæsligere ud, end alle de Andre. Denne reed hen imod Christopher, og spurgte, hvem han var, og hvad han vilde? Han svarede: Jeg hedder Reprobatus, og søger Kong Dævelen, hvem jeg gierne vilde tiene. Ridderen sagde: Jeg er den, du søger. Anden Deel.

ger. Reprobus var glad ved at have fundet ham, og blev strax taget i Fed og Tieneste. Da de vare redne et langt Stykke med hinanden, kom de til en Landevei, ved hvilken der stod et Kors. Da Diævelen saae Korset, tog han Flugten, travede over Stof og Steen, giennem Busk og Krat, og vendte først, efter at have gjort en lang Omvei, hen paa Landeveien igien. Herover faldt Christopher i største Forundring, og sagde til Diævelen: Hvad gif der af dig, da du saae det gamle Træ? Hvorfor sniger du dig giennem Mark og Skov, da dog den slagne Bei ligger lige for os? Diævelen vilde ikke ud med Sproget; men da Christopher forsikkrede, at han tog sin Afsked, hvis han ikke opdagede ham det, sagde Diævelen endelig: Korset er mig forhadet. Paa fligt et Kors blev der eengang fæstet en vis Christus, hvilken er min allerværste Fiende, og gjør mig ikke li den Afbræk i min Regiering. Saa ofte jeg derfor seer Korset, tager jeg Flugten og kan ikke lade det være. Christophorus svarede: Saa seer jeg da vel, at jeg har taget aldeles feil af dig, siden jeg i dig troede at tiene den største og mægtigste af alle Konger. Er du allerede saa bange for Christi Kors, hvor meget stærkere og vældigere maa da Kong Kristus selv være, end du. Farvel! Jeg tiener fra denne Stund ingen anden, end Kong Kristus.

Christophorus begav sig atter paa sin Vandring og søgte efter den Herre Christus omkring i den halve Verden. Efter lang Vildfarelse fandt han en from Eremit, som da prædikede for ham om Jesus Christus, og gav ham tilfredsstillende Svar, om hans Magt, Rige og Huusholdning. Christophorus hørte derpaa med største Andagt, og sagde endelig: Det behager mig altsammen vel. Jeg er beredt til at tiene denne store og mægtige Herre, saa længe jeg lever. Vidste jeg kun hvordan jeg skulde bære mig ad. Eremitten sagde: Vor Herre finder Beskæftigelse i at man spæger og døder Riddet. Du maa derfor øve dig i at faste. Christopher svarede, jeg maa æde naar jeg er hungrig; det Bud kan jeg ikke holde. Stig mig et andet! Eremitten sagde: Ogsaa at vaage har vor Herre lagt os meget paa Hierte. Christopher svarede: Jeg maa sove, naar jeg er træt, og kan heller ikke holde dette Bud. Nævn mig et andet! Eremitten sagde: Saa beslic dig paa at bede! Christopher svarede: Hvorledes skal jeg det, da jeg ingen Bønner kan, og kun er af faae Ord. Pålæg mig et dygtigt, haandfast Stykke Arbejde; det vil jeg gierne gjøre, for at takkes vor Herre. Eremitten saae paa ham, og sagde: Kiender du den Færge her i Nærheden, som gaaer over Floden? Han sagde ja. Velan, ved-

blev Fremitten, Farten er farlig, og Floden driver med en rasende Strøm; mange Mennesker komme til Ulykke derved. Men du er stor og stærk. Vær Vandrerne over Floden; dermed vil du vise vor Herre en meget kjær Tieneste. Christopher svarede: Det er et Bud, som jeg kan holde, og er strax rede dertil.

Paa Djeblikket begav han sig hen til Floden og byggede sig selv en Hytte ved dens Bredder. Istedet for en Stav, hug han sig en lang, stærk Stang, som han kunde støtte sig ved, naar Strømmen drev vildest. Saaledes udrustet bar han Vandrerne paa sine Skuldre over Floden, baade Nat og Dag for ingen Penge, blot i Guds Navn.

Da han een Aften var meget træt og havde lagt sig til Hvile, hørte han en barnlig Stemme kalde sig ved Navn: Christopher! Christopher! Skynd dig og hielp mig over Vandet. Christopher sprang fra Leiets og løb ud, men saae ikke et Menneske. Neppe havde han lagt sig igien, før det atter ynkeligen raabte: Christopher, Christopher kom ud, og hielp mig over Vandet! Han gik andengang ud, men saae intet meer end før. Men da det havde kaldet tredie Gang, og han uden Fortrydelse ogsaa gik tredie Gang ud, blev han et lille Drengsbarn vaer, som stod ved Floden, og bad ham bønligt om at blive baaret over Vandet. Strax tog han Bar-

net paa sine Skuldre, greb sin Stav i Haand, og treen i Floden. I Øjeblikket svulmede Vandet op, og Barnet hang som Bly paa hans Skuldre. Jo dybere han kom i Floden, des høiere svulmede Strømmen, des tungere blev Barnet. Han var neppe istand til at bære den forunderlige Byrde og at arbeide sig giennem Strømmens Bover. Med Nød og Neppe kom han over paa den modsatte Kyst; udmattet og aandeløs nedsatte han Barnet. Dreng, sagde han, du har ikke sat mig i en liden Skræk. Strømmen var stærk, og jeg var bange for, vi begge skulde druknet deri. Desuden har du været saa tung. Det var mig, som om jeg bar al Verden paa min Ryg. Barnet saae paa Christopher med en sælsom Alvorlighed. Lad det ikke forundre dig, sagde det, at jeg var saa tung. Viid, du har ikke blot baaret al Verden paa dine Skuldre, men selv Den som har skabt al Verden. See, jeg er Christus, din Konge, hvilken du hidindtil har tient i dette dit gode Værk. Og dette skal tiene dig til et Tegn: Stød din Stang i Jorden! I Morgen skal den blomstre og bære Frugt. Da Drengen havde sagt dette, forsvandt han. Men den fromme Christopher gik takkefuld hjem, stødte sin Stav i Jorden, og lagde sig til Hvile. Da han tidlig vaagnede, næste Morgen, gyngede Palmetræ-

ets Grene ind ad Vinduet til ham. Det var prydet med de skønneste Blade, og hang fuldt med de modne Dabler.

Derpaa lod Reprobuss sig døbe, og da han i Daaben havde faaet det Navn Christophorus, blev han en Kæmpe for Gud, og omvendte mange Hedninger ved sit Exempel og sin Lære, indtil Martyr døden fronte ham.

Syvsøverne.

Dengang Kirken blev forfulgt under Decius, var der i Ephesus syv Mænd ved Navn Maximianus, Malchus, Marcianus, Dionysius, Johannes, Serapion, Constantinus. Alle syv Palladssets Tjenere, alle syv Christne, og besluttede heller at dø, end offere til Guderne. Men da de, som unge færlentopdragne Mænd, frygtede Pinslerne, troede de dog, at de ikke behøvede at søge Martyrdsøden; holdt dem derfor hjemme og opmuntrede hinanden til Fasten og Beden. Imidlertid manglede det ikke paa Forrædere, som angave dem for Keiseren. De bleve kaldte frem, og snart overbeviste om Christendommen; dog med Hensyn til deres Rang og Ungdom, tillod Decius dem at begive sig hjem igien, og at tænke paa Forbedring, medens han var borte i Forretninger i en anden Provinds.

De syv Mænd benyttede sig af denne Udsættelse paa en anden Maade. De uddeelte alt hvad de ejede blant de Fattige, og flygtede derpaa hen i Orken til Bierget Celion, i hvis Huler og Kløfter de søgte deres Ophold. Den af dem, som heed Malchus, et klogt og behierter Menneske, paatog sig, fra Tid til anden, forklædt som Tigger, at sni-

ge sig ind i Staden, købe Levnetsmidler 'og indhente Efterretninger om hvad der foregik.

Decius var neppe kommen tilbage fra sit Tog, f  r han lod de syv Ynglinger kalde for sig. Men de vare ingensteds at finde. Opbragt over deres Flugt, lod han deres Forældre hente, og truede dem med den p  nligste Død, hvis de ikke aabenbarede Børnenes Opholdsted. Men Forældrene fors  kkede at de aldeles intet vidste derom, og anklagede Sønnerne bitterligen, fordi de havde givet alting bort, og derefter gjort sig usynlige. Alle Efters  gelseser havde været forgæves, kun vidste man, at de havde taget deres Vei henimod Orken ved Celionsbierget. Dette hørte Malchus, der just nylig, som Tigger, atter var kommen ind i Staden, for at udforske Nyt. Hjertet slog ham ikke lidet; han frygtede for at blive kiendt, forlod Staden p  a D  jblisket, og kom, efter mange Omveie, til sine Stalbrødre. Da han havde bragt disse den onde Tidende, bleve de heel mod i Hu. De maatte frygte for at eftersøges og opdages. Med Taarer spiste de det Brød, Malchus havde bragt med fra Byen. Der blev endnu talet meget, frem og tilbage, Matten brød frem, Mændene vare trætte af at bede og af Hjertev  e. Saaledes skeete det da ved Guds Styrelse, at disse syv Mænd samtligen faldt i en dyb Slummer.

Decius var gram i Hu over at saa anseelige unge Mænd spottede hans Anseelse, og at de skulde undgaae hans Hævn; befalede derfor at undersøge Bierget, og hvis man fandt en Hule, skulde man tilmure den, paa det at de, som vare derinde, maatte omkomme af Hunger. Altsaa bleve disse syv Mænd indmurede i Hulen medens de sove. To Christne: Theodoros og Mutinus beskrev deres Martyrdom, og glemte dette Skrift, paa en kunstig Maade, i Indgangens Muur.

Lang Tid derpaa, halvfierdehundrede Aar efter Decii Død, da denne hele Slægt var borte, opkom der i den da herskende Kirke, i Keiser Theodosii tredivte Aar, et Kætteri, som benægtede Opstandelsen fra de Døde. Slik Gudsforjaaenhed smertede den fromme Keiser over al Maade, saa han sad i en Haardugs Skiorte i sit inderste Værelse, og græmmede sig og græd fra Morgen til Aften. Gud den Almægtige forbarmedes over den fromme Keiser. Han besluttede at oplade sin Barmhiertigheds Skatkammer, og til Trøst for Keiseren og den hele Kirke, at bekræfte den trøstelige Sandhed om Risdets Opstandelse, ved at vække de syv slumrende Brødre.

Saaledes skeete det da, ved Guds Styrelse, at en Vorger i Ephesus fik det Indfald at leie Stalde for sit Qvæg i Celionbiergets Huler, og at

lade dem aabne paa ny. Medens nu Muurfolkene
 aabnede Indgangen til de hellige Sysovere, vaag-
 nede disse, og ønskede hverandre god Morgen, i
 den Tanke at de kun havde sovet en eeneste Nat.
 Derpaa raadsloge de med hinanden om hvad de nu
 skulde tage dem for; thi de mindtes vel, hvad de
 havde talet, Aftenen tilforn, og bade Malchus
 endnu engang omstændeligt fortælle alt, hvad han
 havde været Vidne til igaar. Malchus gientog Kei-
 serens Befaling; at de skulde søges op, og tvinges
 til at offere. Efter en kort Tausshed sagde Maximis-
 anus: At vi ikke ville ofre, det veed Gud! Lader
 os være ved friskt Mod. Handen siger mig, at
 denne Tyran ikke skal herske længe. Maaskee beha-
 ger det Gud at skule os her, til Kirken igien gi-
 ves Fred. Derpaa fik Malchus atter den Unmod-
 ning; at begive sig ind i Staden, kigge meer Brød
 end igaar, og udspeide hvad der videre havde til-
 draget sig. Malchus tog fem Solidos med, og gik.
 Ved Udgangen af Hulen forundrede han sig over alt
 det Steen og Gruus; men da han havde vigtigere
 Betsymringer, saa lod han det være hvad det var,
 og skyndte sig videre. Da han nærmede sig Stads-
 porten, faldt han i Forundring over, at der var
 plantet et Kors over dens Bue. Han gik til en
 anden Port og fandt ogsaa her Korset opreist. Han
 gik omkring den hele Stad, og da han overalt

blev Korset vaer, var hans Forbauselse ubeskrivelig. Han gik atter tilbage til den første Port, og da han saae lutter fremmed klædte Mennesker vandre ind og ud, vidste han ikke om han vaagede eller drømte, og havde længe ikke Mod til at gaae ind i Byen. Endelig vovede han det, men var aldeles ikke istand til at finde Rede i nogenting. Han gik ind i en Bod hvor man solgte Brød, og hørte Folkene der tale om Christus. Hvad er dette? sagde han; igaar vovede ikke et Menneske at udtale Jesu Navn, og i Dag troer hele Verden paa ham? Næsten maa jeg troe, at dette aldeles ikke er Staden Ephesus, skøndt jeg ikke begriber, hvilken Stad det da skulde være. Der gik en velskabt Dreng forbi med et godlidende Ansigt; til denne sagde han: Siig mig, min lille Søn, hvad hedder denne Stad? Drengen gjorde store Dine og stirrede paa ham. Hvad skulde den vel hedde andet end Ephesus? sagde han. Malchus spurgte endnu To, Tre derom, og da han fik samme Svar af dem alle, blev han bange for, at han havde mistet Forstanden. Det tyktes ham raadeligst at vende hjem igien til sine Stalbrødre; kun vilde han først købe Brød, og gik ind i en Bod. Da han her tog sine Solidos frem, forundrede Folkene sig saare over de gamle Mynter. Hvad er det for Penge? sagde de til hverandre; denne Yngling har vist fundet en Skat

fra de gamle Keiseres Tid. Da Malchus hørte Keiseren nævne, og ikke ret forstod hvad de sagde, (thi ogsaa Sproget havde forandret sig meget i saa mange hundrede Aar) troede han, de vilde udløvere ham til Keiseren, og var gierne løbet bort, men da han ikke vovede det, bad han dem beholde Pengene og Brødet, og kun lade ham fare. Men jo meer han bad, jo mistænkeligere blev han Folkene. De holdt ham fast, og sagde: Du har fundet en Skat. Kom, viis os den! Vi ville dele redeligt med hverandre, og ingen Siæl skal vide det mindste derom. Hvis ikke, saa vær overbevist om, at du ikke allene skal nyde den i Fred. Den stakkels Malchus stod der, skielvende og bævende, og var ei istand til at sige et Ord, af Forbauselse. Folkene bleve utaalmodige, fastede ham et Kæb om Halsen, og slæbte ham hen paa Torvet. Overalt gik Rygtet, at en fremmed Ungling havde fundet en Skat af umaadelig Værdie. En utallig Skare sammenstimlede. Malchus saae sig hyppigt om i Hoben. Han haabede altid, nogle af hans Paarørende skulde komme, eller i det mindste Een, som kiendte ham, og kunde vidne for ham. Men da han ikke blev andet vaer, end lutter fremmede Ansigter, og ligesom saae sig omringet af en ny Verden, stod han som Een, der var faldet ned fra Maanen, og bar sig ad, som en Banvittig.

Sagen kom endelig for Biskop Martinus og Proconsul Antipater, hvilke nylig vare komne til Staden. Disse befalede Borgerne, at man med Forsigtighed skulde bringe Ynglingen og Sølvpengene. Da Ynglingen saae, at man bragte ham til Kirken, troede han, det var for Keiseren. Martinus og Antipater betragtede Mynterne nøie, kunde ikke noksom forundre sig, og spurgte Ynglingen, hvor han havde fundet denne gamle Skat? Han derimod forsikrede ved Gud den Almægtige, at han intet vidste om nogen Skat, at han ikke havde fundet disse Sølvpenge, men faaet dem af sine Forældre. Hvorfra er du da? sagde Herrerne. Jeg veed ikke andet, svarede hin, end at jeg er født i denne Stad, saafremt det ellers er Ephesus. Proconsulen sagde: Lad dine Forældre komme, at de kunne vidne for dig. Ynglingen nævnede sine Forældre, som ingen kiendte. Han beskrev den Gade, hvori de havde boet, men som i lang Tid havde havt et andet Navn. Herrerne troede, han søgte Udflugt ved Løgn. Hvorledes kunne vi troe, sagde Proconsulen, at disse Sølvpenge have tilhørt din Fader, da Indskriften vidner, at de ere myntede for meer end treehundred og halvfierdsindstyve Aar siden, i Keiser Decii første Dage? Hvor er det muligt, at dine Forældre kunne have levet for saa længe siden? Du est en Skalk, unge Menneske, og burde skamme dig, ved at giække Dyrigheden og Dommerne i Ephesus.

Malchus var i stor Angest, faldt paa sine Knæ og sagde: For Guds Skyld, svarer mig paa eet Spørgsmaal, saa vil jeg sige Eder alt hvad jeg har paa mit Hierte. Hvor er Keiser Decius bleven af, som endnu igaar herskede her i denne Stad? Biskoppen svarede: Min Søn, der lever for nærværende Tid ingen Keiser af dette Navn i den hele Verden; men i foruds Dage har der levet en sli­ g Keiser, som hedde Decius. Ynglingen svarede: Hvad hjælper det mig, at jeg modsig­ er Eder? J troe mig dog ikke. Kommer med mig til Bierget Celion, der har jeg forladt mine Stalbrødre i Hulen; maaskee ville J troe dem. Saa meget veed jeg, at vi af Frygt for Decius ere flygtede til Bierget, og igaar har jeg med mine egne Dine seet Decius holde sit Indtog her i Staden Ephesus. Biskoppen faldt i dybe Tanker. Derpaa sagde han: Denne Yngling har maaskee havt et Syn, og muligt vil Gud give os sin Villie tilkiende ved ham. Vi ville følge ham.

Bispen og Proconsulen fulgte med Malchus, og meget Folk. Da de komme til Bierget Celion, gif Malchus først ind i Hulen; men i det Bispen fulgte ham, saae han Noget blinke mellem Stenene i den gamle Muur. Han tog det ud, og mærkede det var et Skrift, forvaret med tvende gyldne Seigl. Strax kaldte han Folket sammen, aabnede Skriftet for alles Afsyn, og læste det med høi Røst. Hermed var Saa-

den løst, Malchus retfærdiggjort og det forfærdelige Under aabenbart. Alt Folket faldt paa Knæ og lovede Gud. Da de derpaa ginge i Hulen og saae de syv Helgene, hvis Ansigter blomstrede som Roser, fulde de atter paa deres Ansigter og prisede Herren. Bispen og Proconsulen sendte Gilbud til Constantinopel, og bade Keiseren, som snarest, at begive sig til Ephesus, for med egne Dine at see Guds forunderlige Gierninger. Da Keiseren havde læst Brevet, stod han op fra Jorden og lovede Gud. Derpaa lod han spænde for sin Vogn, og førte fra Constantinopel til Ephesus. Der gik alt Folket den fromme Keiser imøde, og fulgte ham til Hulen. Da Helgenerne saae Keiseren træde ind til dem, straalende deres Ansigter som Solen. Da Keiseren blev de hellige Mænd vaer, faldt han ned paa sit Ansigt og tilbad dem, derpaa faldt han dem om Halsen, kyskede dem med Taarer og sagde: Det forekommer mig, i det jeg seer Eder, som om jeg saae Lazarus, hvilken Herren opvakte fra de Døde. Men Maximianus sagde: Viid, fromme Keiser, at Gud den Almægtige af ingen anden Aarsag har vaakt os fra de Døde, før Opstandelsens store Dag, end for at du fast og urokkelig skal troe: der er virkelig en Røddets Opstandelse. Thi ligesom Barnet lever i Moderens Skød, uden at vide af sig selv, saaledes have vi ligget her og sovet i Jorden, denne

lange Tid, og levet virkelig, skönt vi vare os intet
 bevidst. Da Helgenerne saaledes havde talet, sank
 de i Alles Paasyn atter til Jorden og hensove efter
 Guds Villie, andengang, og sove endnu den Dag i
 Dag, og skulle sovetil den yderste Dag. Efterat Keiser
 Theodosius endnu engang havde omfavnet og kysset
 de hellige Syvsovere, med mange hede Taarer, lod
 han gjøre syv Sølv: Ligkister og lægge dem deri.
 Men om Natten aabenbarede de Hellige sig for ham
 og sagde: Ligesom vi hidindtil have ligget og sovet
 i Jordens Skid saalænge vor Herre vilde det, saa-
 ledes maae vi og fremdeles blive liggende og sove,
 indtil Herren vækker os paa den yderste Dag. Da
 Keiseren saadant havde fornummet, lod han atter
 Hulen tilmure med forgyldte Stene, og med det
 samme et Bud udgaae over al Verden: at Den,
 som fra nu af tvivlede om Riddets Opstandelse,
 skulde udelukkes fra de Troendes Menighed.

Runebjerg.

En ung Jæger sad henstunken i Tanker i den tykke Biergskov. Han var mod i Hu. De naturlige Indtryk af de store Bierge, af Flodens Nislen, af Maaneskinnet, der oplyste Trærnes Toppe og forsvævede de runde Fjeldmasser, af Natfuglenes Flageren, bidroge ikke lidet til at sætte hans Sind i en vemodig Stemning. Han tænkte paa sin Ungdom, hvorledes han havde levet i den flade, rolige Dal hos sin Fader. Nu ønskede han at han havde læst de Bøger, man dengang gav ham, og været flittig i Skolen; nu fortrød det ham, at han, utaalmelig efter at see Verden og de sælsomme Biergegne, altfor tidlig og letsin- dig havde forladt sit Hiem, og ombyttet Faderens ven- lige Gartnerkunst, med det vilde Jægerhaandværk. Uden at tænke derpaa drog han en Rod ud af Græsset, og pludselig hørte han en skrækkelig Jammertone klyn- ge dybt fra Jordens Skid, som om han uformodent- lig havde rørt det Saar, hvorved Naturens døende Le- gem skulde finde sin Bane. Han sprang op og vilde flye, thi han havde før hørt om den sælsomme Alru- nerod, der ved at trækkes ud af Jorden, giver saa hierteskierende Klage-toner fra sig, at denne Klynken gjør Mennesket affindig. I det samme stod en frem-

med Mand for ham. Christian havde ønsket sig Selskab, og dog gyste han paa ny, for dennes venlige Nærvarrelse. Hvad Hast har det? spurgte den Fremmede. Den unge Jæger søgte at undskylde sig med, at Natten og dens Billeder havde oprørt hans Sind, og at han vilde fly denne føle Eensomhed. O, sagde den Fremmede, nu kommer Maa-
nen snart og opklarer alt, dens Lys vil ogsaa bringe Klarhed i Ederes Siæl.

De gik sammen og bleve snart bekiendt med hinanden. Christian fortalte den Fremmede sit Levnetsløb; at hans urolige Siæl ikke havde kunnet finde sig i Faderens Levemaade. Min Fader, sagde han, elskede Blomsterne og Planterne over alting, og kunde aldrig blive fied af at pleie dem. Ja, han gik saa vidt, at han paastod, han kunde tale med dem, at deres Vært og Trivsel underviiste ham, ligesom og deres Blades forfællige Farver og Skikkelser. Mig var dette Væsen alt for eensformigt og fiedsommeligt. Jeg vilde først være Fisker, men det morede mig heller ikke længe; jeg blev sat til Handelen, men inden stakket Tid slog jeg mig ogsaa derfra, og kom hiem til min Fader igien. Gengang hørte jeg min Fader fortælle om de Fielde, som han havde bereist i sin Ungdom; om de underjordiske Biergværker og deres Arbeidere, om Jægere og deres Beskæftigelse; og nu troede jeg pludselig, at

have opdaget, hvad Naturen havde bestemt mig til. Alle Menneskers Gierning, hvor jeg var, forekom mig smaalig og uffel. Jeg betænkte mig nogle Dage, kunde ikke sove for denne Tanke om Natten; og da jeg frygtede for, at min Fader skulde gjøre Bannskeligheder, hvis han vidste noget derom, saa gik jeg, uden at tage Afsked fra mine Forældre, hen imod den Egn, hvor Biergene skulde være. Efter nogle Dagreiser fandt jeg dem; glædte mig som en Beruset over de kiære aldrig seete og dog saa velbekiendte Gienstande; over Klippestykkerne, Skovene, Fjeldstrømmene, Afgrundene, de blaae Horisonter. En ny Verden var aabnet for mig, hvis Nafn jeg aldrig kunde see mig møt paa. Hændelsesviis kom jeg, efter lang Omflakken, til en gammel Førster, der paa min indstændige Begiæring tog mig til sig og lærte mig Jægeriet. Saaledes tog jeg mit Opholdsted i Besiddelse, liig et Kongerige; lærte at kiende hver Klippe, hver Kløft i Bierget; og naar vi om Morgenens tidlig gik i Skoven, naar vi fældede Ved, naar jeg øvede mit Øje og min Arm i at bruge Bøssen, eller afrettede mine troe Hunde til Jagten, følte ingen sig lykkeligere, end jeg. Men i Aften, da jeg forsinkede mig i Skoven, blev jeg saa sørgelig tilmode, som jeg endnu aldrig har været; jeg forekom mig selv saa forladt, saa ulyk-

kelig. Og det er mig endnu ikke muligt at sætte mig ud af denne Stemning.

Den fremmede Mand havde hørt opmærksomt til, medens de ginge med hinanden giennem en mørk Skovgang. Nu traadte de ud i aaben Mark, og Maanen, som stod over Biergtinden, med sine sunkende Horn, hilste dem venligt. I ukiendelige Former og mange afskilte Klumper, (hvilke det blege Skin dog atter sølsom gaadefuldt forenede,) laae den spaltede Fjeldegn for dem; og i Baggrunden et steilt Bierg, paa hvilket ældgamle fortærede Ruiner gyseligt viiste sig, i det hvide Lys. Her skille vore Veie sig ad, sagde den Fremmede. Jeg gaar ned i Afgrunden. Der, i en gammel Grube, er min Bolig. Værtserne ere mine Naboer, Biergkilderne fortælle mig Eventyr om Natten. Did kan du dog ikke følge mig. Men see hist Runebierget, med sine steile Mure, hvor skønt og tillokkende de gamle Steenvægge skue ned til os! Har du aldrig været der? Aldrig, sagde den unge Christian; jeg har engang hørt min gamle Fører fortælle Noget om dette Bierg; men jeg har glemt det igien; saameget husker jeg, at det han fortalte, gjorde mig ganske bange, den Aften. Jeg havde nok Lyst til at komme derop. Hvilket friskt Græs maa være der! Hvilken herlig Udsigt over det hele Land! Og maa-see kunde man ogsaa finde adskillige forunderlige

Sager der, fra gamle Tider. Det kan ikke feile, sagde hin, naar man kun sætter sig for at søge ret ivrigt, og med sin hele Siæl higer stedse did; den finder vist gamle Benner der, og det Herligste, som han kan ønske sig. Med disse Ord steg den Fremmede ned i Gruben, uden at sige sin Vedsager Farvel; og snart var han forsvundet, dybt mellem Biergets Krat. Den unge Jæger ilede mod Runebierget; Stierterne vinkte ham blinkende, Maanens hvide Straaler viiste derhen, Vandet i den skylende Flod og Trætoppenes Hvidsten forekom ham, som en Tiltale, der styrkede hans Mod. Saaledes ilede han afsted uden Stilstand, og kom silde ved Midnatstid paa en smal Fodstie, der snoede sig langs med Afgrunden. Han agtede ikke Svælget, som gæbede under ham og truede med at opsluge ham. Saa stor Magt over ham havde Forestillingernes Blændværk og de uforstaaede Ønsker. Nu bragte den farlige Vej ham hen til en høi Muur, som syntes at tabe sig i Skyerne. Stien blev med hvert Skridt smallere, og Unglingen maatte holde sig fast ved de fremragende Stene, for ei at styrte i Afgrunden. Endelig kunde han ikke komme længere. Stien endte sig under et Vindue. Han maatte staae stille; og vidste ikke, om han skulde vende tilbage, eller blive staaende. Pludselig saa han et Lys, der lod til at bevæge sig bag den gamle Muur. Han stirrede efter

Skinnet, og opdagede, at han kunde see ind i en gammel rummelig Sal, der sælsomt prydet af utallige Stene og Krystaller, funklede med en mangfoldig Glans. Dette Skin forandrede sig hvert Øjeblik med forskjellige luende Farver, alt som Lyset bevægede sig, hvilket en stor quindelig Skikkelse har, der taktsfuld gik frem og tilbage i Værelset. Hun lod ikke til at høre blandt de Dødelige, saa store, saa mægtige vare hendes Lemmer, saa strængt hendes Ansigt. Men dog forekom det den henrykte Yngling, som han aldrig havde seet eller ahnet en saadan Skønhed. Han skælvede, og dog ønskede han, at hun skulde træde hen til Vinduet og opdage ham. Endelig stod hun stille, satte Lyset paa et Krystalbord, saae i Veiret, og sang med giennemtrængende Stemme:

See de gamle Hallers
 Herlige Krystallers
 Klare Taare triller
 Med ad Demantpiller,
 Medens Floden synger,
 Som sig bugtet slynger
 I den hvalte Sal!
 Følg de høie Klinter!
 Her er ingen Winter
 I min Blomsterdal.
 Ei Rubinen blegner

Ei Saphiren segner,
 Som den blaa Viol.
 Grøn Smaragden luer,
 Skient den aldrig fæer
 Markens Sommersol.
 Bryd Granitens Fængsel,
 Forekom min Længsel!
 Fryd dig ved min Lyst.
 Disse Edelstene,
 Skal de giemmes ene?
 Skam dig ved din Kulde!
 Seer du ei mit fulde
 Hvide Marmorbryst?

Da hun havde endt sin Sang, begyndte hun at klæde sig af, og at lægge sine Klædebon i en kostbar Dragkiste. Først tog hun et gyldent Slør af sit Hoved, og lange sorte Haar fald i fyldige Ringe ned, til dybt under Hofterne. Derpaa løste hun Varmens Belte, og Ynglingen glemte sig selv og den hele Verden, ved Synet af den overjordiske Skønhed. Han vovede neppe at aande, da hun lidt efter lidt afslagde hvert Skjul. Nogen gik hun endelig frem og tilbage i Salen, og hendes tunge svævende Lokker dannede et dunkeltbølgende Hav omkring hende, giennem hvilket det skiere Legems blændende Marmorformer afverlende fremsvulmede. Derpaa gik hun hen til et Guldfrin, tog

en Tavle ud deraf, der var besat og indlagt med mange skønne Diamanter, Rubiner og andre Edelstene, og betragtede den længe med Tankeblif. Denne Tavle dannede en underlig uforstaaelig Figur, med sine forskellige Farver og Linier. Undertiden blændede den Ynglingen, naar Glansen af det røde glødende Skær traf hans Øie; men det Grønne, det Blaa vægede ham igien, naar dette tilfunktledede ham. De besynderligste Følelser og Forestillinger, af Skønhed og Velklang, af Længsel og Belyst, oprørte hans Inderside. Han saae en Verden, fyldt med Haab og Smerte; mægtige Trylleklipper af Tillid og trodsende Stolen paa sig selv; store Vandstrømme, fyldte med Veemod. Han kiendte sig neppe selv igien, da den Skønne aabnede Vinduet, og rakte ham den magiske Tavle, med disse Ord: Tag denne til min Erindring! Han tog Tavlen, og følte at dens Væsen i det samme usynligt gik over i hans Inderside; og Lyset, og den mægtige Skønhed, og Solen, vare forsvundne. En mørk Nat indhyllede ham og hans Sind, med tykke Forhæng af Skyer. Han søgte forgæves at sætte sig ind i sine forrige Følelser, i Begejstringen og den ubegribelige Kiærlighed. Han stirrede paa den kostbare Tavle, i hvilkens den nedgaaende Maane svagt og blaaligt speilte sig.

Endnu holdt han Tavlen fast krysset i sine Hænder, da Morgenens graaned, og han, udmattet, svin-

gel og halv sovende, styrtede ned fra den steile Tinde.

Solen skinnede den bedrøvede Sover i Ansigtet, og da han vaagnede befandt han sig igien paa en behagelig Høi. Han saae sig om, og allerlængst borte, i Horizonten, var det ham netop muligt at sene Musnebjergets Ruiner. Han ledte efter Tavlen, men fandt den ei. Forfærdet og forvirret søgte han at kalde sig alting tilbage i Erindringen. Hans hele forrige Liv laae forvirret og omtaaget for ham. Det Sælsomste og det Almindeligste blandte sig. Alt hvad han havde oplevet, forekom ham som en Drøm. Kun begreb han ikke, hvorledes han havde forvildet sig i disse fjerne Egne.

Da han steg ned af Høien, for at finde Veien igien paa den flagne Landevei, som gik igiennem det flade Land, var alt ham fremmed, og han formodede nu at han uden at mærke det, i phantastiske Tanker, var vandret over Bjerget i Nat, og var kommen over paa dets sydlige, mere blomstrende Side. Henimod Middag stod han uden for en By, fra hvis Hyster en fredelig Røg steg i Luften. Børn, pyntede i deres Søndagsklæder legede paa en Grønning, og ud af den lille Kirke tonede Orgelklang og Menighedens Røst.

Alt dette indtog ham med ubeskrivelig sød Veemod; alting rørte ham saa stærkt, at han maatte

græde. De smaae Haver, de snevre Hytter med deres ryggede Skorstene, de lige afdeelte Kornmarker, erindrede ham om den stakkels Menneskeslægts Nødetørst, om dens Afhængighed af den venlige Jordbund, til hvis Gavnildhed den maa beile. Imidlertid opfyldte Sangen og Orgelets Toner hans Hierte med hidtil aldrig-folet Fromhed. Hans Følelser og Ønsker fra forrige Nat forekom ham ryggesløse og formastelige. Han vilde atter forbinde sig barnligt, tarveligt og ydmygt med Menneskene, som med sine Brødre, og afholde sig fra alle ugudelige Følelser og Forsæt. Fortryllende og tillokkende forekom ham Dalsen med den lille Flod, der i mangfoldige Bugter slyngte sig giennem Haver og Enge. Med Frygt tænkte han nu paa sit Ophold i de eensomme Bierge, mellem de øde Stene. Han ønskede sig at boe i denne fredelige Bye; og med disse Følelser traadte han i Kirken, der var fuld af Mennesker.

Sangen var just tilende, og Præsten havde begyndt sin Prædiken over Guds Velgierninger i Høsten; hvorledes hans Godhed bespiser og mætter alt, hvad lever; hvor forunderligt der i Kornet er sørget for Menneskeslægtens Næring; hvorledes Guds Kiærlighed uafsladeligt meddeler sig i Brødet, og at enhver andægtig Christen rørt burde hiraane sig en Fæst. Menigheden var opbygget, Jægerens Blik hvilede paa den fromme Taler, og opdagede tæt ved Prædi-

festolen en ung Pige, som især lod til at være lyster Andagt og Opmærksomhed. Hun var rank og blond, hendes blaa Øine straaede med en giennemtrængende Blidhed, hendes Ansyn var som forklaret, og blomstrede med de skønneste Farver. Den fremmede Yngling havde endnu aldrig følt sli­ en Fornemmelse: saa megen Kiærlighed, forbunden med saa megen No. Han nedbøiede sig grædende, da Præsten uddeelte Velsignelsen; han følte sig giennemtrængt af de hellige Ord, som af en usynlig Magt; og Skyggebilledet af den foregaaende Nat, veg som et Spøgelse tilbage i den mørkeste Daggrund. Han forlod Kirken, dvælede under et stort Lindetræ og takkede Gud i en brændende Bøn, at han havde befriet ham fra den onde Aands Fristelser, uden at han fortiente det. Byen holdt paa denne Dag sit Høstgilde, og alle Mennesker vare muntert stemte. De pyntede Børn glædte sig til Dandsen og Ragen; de unge Svende indrettede alting til Festen paa Grønningen, der var omringet af unge Træer. Musikanterne sad og prøvede deres Instrumenter. Christian gik først noget ud i den fri Mark, for at fatte sig; derpaa vendte han tilbage til Byen, hvor Alle havde forenet sig til Høstidens Glæde. Ogsaa den blonde Elisabeth var tilstæde der, med sine Forældre, og den Fremmede blandte sig i den lystige Sværm. Elisabeth dandsede, og han havde imid-

lertid indladt sig i en Samtale med Faderen, som var Forpagter og een af de rigeste Mænd i Byen. Den Fremmedes Ungdom og Ytringer lod til at behage ham; og snart bleve de enige i, at Christian skulde være hos ham, som Gartner. Denne kunde paatage sig det; thi han haabede nu, at de Kundskaber og Veskæftigelser vilde komme ham til Nytte, hvilke han hjemme tilforn saa meget havde foragtet.

Nu begyndte et nyt Liv for ham. Han tog ind i Huset hos Forpagteren og blev regnet til hans Familie. Med sin Stand forandrede han ogsaa sin Dragt. Han var saa god, saa tjenstfærdig og altid venlig; han forestod sit Arbejde saa flittig, at snart alle i Huset, og fornemmelig Datteren, fik ham kjær. Saa tidt han om Søndagen saae hende gaae i Kirke, havde han altid en smuk Blomsterkøst færdig til hende, for hvilken hun takkede ham med rødmende Venlighed. Gik der en Dag hen, uden at han saae hende, saa savnedes hun. Om Aftenen fortalte hun ham Eventyr og lystige Historier. De bleve hinanden hver Dag uundværligere, og de Gamle, som mærkede det, lode ikke til at have noget derimod; thi Christian var den flittigste og smukkeste Ungkarl i Byen. De havde selv, fra Begyndelsen af, følt en Tilbøjelighed af Kiærlighed og Venfæb for ham. Inden et halvt Aar var Eli-

saberb hans Hustru. Det var atter Vaar. Svæ-
lerne og Sangfuglene fyldte Egnen igien; Haven
stod i sin fagreste Pryd; Brylluppet blev holdt med
al Munterhed; Brud og Brudgom lod til at være
glædesdrufne. Om Aftenen filde, da de vare allene,
sagde den unge Egtemand til sin Kone: Nei! Hint
Billed er du ei, som engang henrykte mig i Drøm-
me, og som jeg aldrig ganske kan glemme; men
dog er jeg lykkelig i din Nærhed og salig i dine Arme.

Hvor fornøjet blev Familien da den, et Aars
Tid derefter, blev formeret med en lille Datter, hvil-
ken man kaldte Leonora. Christian blev vel under-
tiden noget alvorligere, naar han betragtede Barnet,
men dog vendte hans ungdommelige Munterhed al-
tid tilbage. Men nogle Maaneder derefter tænkte
han ofte paa sine Forældre, og hvor meget hans
Fader vilde glæde sig over hans rolige Lykke, over
hans Stand, som Gartner og Landmand. Det æng-
stede ham, at han i saa lang Tid havde funnet
forglemme sin Fader og Moder. Hans eneste Barn
erindrede ham om, hvilken Glæde Børn ere for de-
res Forældre; og nu besluttede han endelig at be-
give sig paa Reisen, og besøge sit Hiem igien.

Ugierne forlod han sin Hustru; alle ønskede
ham til Lykke, og i den skønneste Aarstid begav
han sig tilfods afsted. Efter faae Timers Forløb følte
han hvormeget Afskeden smertede ham; for første

Gang i sit Liv fornam han Skilsmisſens Qual. De fremmede Gienſtande forekom ham ſaſt vilde. Det lyf-
tes ham, ſom om han var ſat hen i en fiendtlig Gen-
ſomhed. Da opſtod den Tanke hos ham, at hans
Ungdom var forbi, at han havde fundet et Hiem, til
hvilket han nu hørte, hvori hans Hierte havde ſlaaet
Rødder. Han var nærved at beklage Tabet af de for-
rige Tiders Letſind, og han var yderſt bedrøvelig til-
mode, da han maatte tilbringe Natten i en Kro, ſom
han fandt i en Wondeby. Han fortrød at han havde
forladt ſin venlige Huſtru og ſine Svigersforældre.

Engſteligheden tog til, alt ſom han nærmede
ſig Biergene, og ſaae de ſierne Ruiner paa Klippen
i den blaa Taage. Han ſagtnede ſine Fied og for-
undrede ſig over ſin Frygt og over den Gysen, ſom
betog ham, ved hvert Skridt, han gjorde. Jeg
kiender dig nok, Banvid, og din farlige Friſtelse,
ſagde han, men jeg vil mandig bekæmpe dig. Elisa-
beth er ingen forfængelig Drøm; jeg veed, at hun
nu tænker paa mig, at hun venter mig tilbage, og
kærlig tæller Timerne i min Fraværelſe. Seer jeg
ikke hiſt alt Skovene for mig, med deres ſorte Haar?
Stirrer ikke de funklende Dine paa mig, fra Bækken?
Nærmer ſig mig ikke hiſt de ſtore Ledemod, fra Bier-
gene? — Med diſſe Ord vilde han kaſte ſig under et
Træ for at hvile, da han i det ſamme blev en gammel
Mand vaer, der i Træets Skygge med ſtørſte Opmærk-

somhed betragtede en Blomst. Snart holdt han den mod Sölen, snart skyggede han for den med sin Haand, talte deres Blade og anvendte alt, for ret nøie at præge sig den i Hukommelsen. Da Christian kom ham nærmere, blev denne Skikkelse ham alt mere og mere bekendt, og snart var der ingen Tvivl om, at den gamle Mand med Blomsten var hans Fader. Med den hæftigste Glæde kastede han sig i hans Arme. Oldingen var fornøiet, men ikke meget forundret ved at see sin Søn igjen. Kommer du mig alt imøde, mit Barn? sagde han, jeg ventede vel snart at finde dig, men troede dog ikke, at denne Dag allerede skulde skænke mig saamegen Glæde. — Hvorfor ventede I at træffe mig saasnart, Fader? Fordi jeg fandt denne Blomst, sagde den gamle Gartner. Saalænge jeg har levet har jeg forgiæves ønsket mig den, thi den er saare sielden og vøxer kun i de biergrige Egne. Jeg begav mig paa Reisen for at finde dig, da din Moder er død, og det eensomme Huus var mig altfor tomt og sørge- ligt. Jeg vidste ikke hvorhen jeg skulde vende mig. Endelig gik jeg over Bierget, saa tung endogsaa denne Vandring var mig. Jeg søgte imidlertid bestandig efter Blomsten, men fandt den ikke. Først her blev jeg den vaer, hvor den skønne Dal begynder at udstrække sig. Da tænkte jeg, du maatte vel heller ikke være langt borte. Og nu seer du, hvor sandt den skønne Blomst har spaaet mig min Lykke. — De om-

favnede hinanden igien og Christian begræd sin Moder. Men Gubben tog ham ved Haanden og sagde: Lader os gaae, for at tabe Biergets Skygger af Sigte. Jeg føler mig endnu altid saa underlig mørk tilmode ved de steile vilde Klipper, ved de græsselige Kløfter, ved de hulkende Vandbække. Lad os besøge det gode, fromme, jevne Land.

De vandrede tilbage, og Christian blev atter mere munter. Han fortalte sin Fader sin ny Lykke, om sit Børn og sit Hiem. Samtalen gjorde ham som drukken, og under Fortællingen følte han først ret dybt, at der nu aldeles intet mere manglede i hans Lykksalighed. Saaledes kom de, under muntre og sørgelige Meddelelser, tilbage til Byen igien. Alle vare glade over Rejsens hurtige Tilendebringelse, især Elisabeth. Den gamle Fader tog ind til dem, og gav dem sin lille Formue til deres Udkomme. De udgjorde den eendrægtigste og gladeste Mennekkere. Ageren var frugtbar, deres Qvæg formeerte sig; Christians Huus blev inden faae Aar et af de anseeligste paa Stedet. Snart var han ogsaa Fader til flere Børn.

Saaledes vare fem Aar henrundne, da en Fremmed reiste giennem Byen, og tog ind hos Christian, fordi han havde det bedste Huus. Det var en venlig snakksom Mand, der fortalte meget om sine Reiser. Han legede med Børnene, gav dem Forælinger, fortalt, han gjorde sig lidt af Enhver. Egnen behagede

ham saa vel, at han fik Lyst til at opholde sig her nogle Dage. Men af Dagene bleve Uger og af Ugerne Maaneder. Ingen undrede sig over Opsættelsen, thi enhver havde allerede vænt sig til at betragte ham, som en Lem af Familien. Christian sad ofte dybt henfængt i Tanke, thi det kom ham for, som om han alt kiendte den Reisende fra forrige Tider; og dog kunde han ikke erindre sig, hvor han havde seet ham. Efter tre Maaneders Forløb tog den Fremmede endelig Afsked og sagde: Kiære Venner! en forunderlig Skæbne og sælsomme Forventninger kalde mig hen til det nære Bierg. Et Tryllebilled, som jeg ikke kan modstaae, lokker mig. Jeg forlader Eder nu, og jeg veed ikke om jeg nogensinde vender tilbage til Eder igien. Jeg har en Sum Penge hos mig, som er sikkrere i Eders Hænder, end i mine, og derfor beder jeg Eder at forvare den. Kommer jeg inden Aar og Dag ikke tilbage, saa beholder den, og tager den, til Tak for alt Eders mig beviiste Vennskab.

Derpaa reiste den Fremmede bort og Christian tog Pengene i Forvaring. Han giemte dem omhyggeligt under Laas og Lukke, og saae tidt af overdreven Vængstelighed efter, om de vare der; talte dem om ingen manglede, og havde meget at færdes med dem. Denne Sum kunde gjøre os fuldkommen lykkelige, sagde han eengang til sin Fader. Dersom den

Anden Deel. S

Fremmede ikke kom tilbage, vare vi og vore Børn for stedse betryggede. Lad det Guld være! sagde Oldingen; deri bestaaer Lykken ei. Endnu har der, Gud være lovet, intet manglet os; og vend overalt dit Sind fra disse Forestillinger.

Ofte stod Christian op om Natten, for at vække Karlene til Arbeid, og for selv at have et Øje med alt. Faderen var bekymret over at han ved denne overdrevne Flid skulde skade sin Ungdom og sin Helse, derfor stod han op en Nat, for at formaae ham til at dæmpe sin overdrevne Driftighed. Hvor stor var hans Forundring, da han fandt Sønnen siddende ved Bordet, ved en lille Lampe, og tælle Guldstykkerne med den største Jorighed. Min Søn, sagde den Gamle med Smerte, skulde det komme saavidt med dig? Er dette fordømte Metal bragt herind under Taget til vor Ulykke? Fat dig, fiære Christian! bliver du saaledes ved, saa vil den onde Frister fortære dit Liv og Blod. — Ja, sagde Christian, jeg forstaaer mig ikke længer selv. Hverken Nat eller Dag lader det mig med Fred. See kun hvorledes det nu atter stirrer paa mig! Hvorledes den røde Glands gaaer dybt ind i mit Hierte. Hør, hvorledes det klinger, dette gyldne Blod! Det kalder mig, naar jeg sover; jeg hører det naar Musikken toner, naar Vinden blæser, naar Folk taler paa Gaden. Skinner Solen, saa ser jeg kun disse gule Dine, hvorledes de blinker

ad mig, som om de hemmeligt i Øret vilde sige mig et kjærligt Ord. Saa maa jeg vel nødes til at staae op om Natten, for at tilfredsstille denne Kjærlighed; og da føler jeg hvor det jubler og klinger af Glæde, naar jeg berører det med mine Fingre! Da blusser det af Fornøielse altid rødere og herligere. See kun selv, denne henrykkende Glands! — Oldingen tog skjælvende og grædende sin Søn i sine Arme, bad en Bøn, og sagde derpaa: Christian du maa atter vende dit Hjerte til Gud; du maa gaae flittigere og andægtigere i Kirke, ellers maa du forsmægte, og den sorgeligste Elendighed vil fortære dig.

Pengene bleve igien indsluttede; Christian lovede Bedring, og Gubben blev beroliget. Allerede var et Aar forgangen, og man havde aldeles intet faaet at vide om den Fremmede. Oldingen gav nu endelig efter for sin Søns Bønner, og Pengene bleve anvendte til at købe Jorde for, og paa andre Maader. Man talde i Byen om intet meer end om Christians Rigdom, og han lod til at være saa tilfreds og fornøiet, at Faderen nu ret igien beroligede sig, og al Frygt forsvandt af hans Hjerte. Hvormeget maatte det altsaa forfærde ham, da Elisabeth en Aften gif hen i en Krog med ham og med Taarer fortalte, at hun ikke længer forstod sig paa sin Mand. Om Natten havde

han svare Drømme, gik ofte op og ned i Stuen i Søvne, uden at vide det, og fortalte saa forunderlige Ting, at hun ofte maatte gysse. Allerskrækeligst var endnu hans Lystighed om Dagen, thi hans Patter var saa vild og fræk, hans Blik forvirret og fremmed. Faderen blev forskrækket, og den bedrøvede Hustru vedblev: Altid taler han om den Fremmede, paastaar at han alt har kiendt ham længe, og at denne fremmede Mand egentlig er en underlig Kvinde. I Haven og ud paa Marken vil han heller ikke gaa, thi han siger at han hører en underjordisk frygtelig Klynken, som naar man trækker en Rod ud af Jorden. Han farer sammen og flyr, for alle Planter og Urter, som for Spøgelse. — Almægtige Gud, raabte Faderen, er allerede denne frygtelige Hunger bleven saa stærk hos ham? Er det kommen dertil? Saa er hans forherede Hierte ikke mere menneskeligt, men af koldt Metal. — Den som ingen Blomster elsker mere, han har tabt al Kiærlighed og Gudsfragt.

Næste Dag spadserede Faderen med sin Søn, og sagde ham noget igien af hvad Elisabeth havde talet med ham om; formanede ham til Fromhed, og bad ham vænne sin Siæl til hellige Betragtninger. Christian svarede: Gierne, Fader! Ogsaa befinder jeg mig ofte ganske vel, og alting lykkes mig. Jeg kan i lang Tid, i hele Aar, glemme min egentlige

inderste Tilbøielighed; og sætte mig med Lethed ind i en fremmed Levemaade. Men pludselig opgaaer der mig da et Lys, som en Maane, over min Tilstand, som min egentlige regierende Stjerne, og bekæmper den fremmede Magt. Jeg kunde være ganske glad; men eengang, i en sælsom Nat, har jeg havt et Tegn, et Billed i min Haand, som trængte sig dybt i min Siæl. Ofte sover og hviler den magiske Figur; jeg troer den er forsvunden; men da yttres den sig atter pludselig, som en indtaget Gift, og viser sig i alle Linier. Da kan jeg kun tænke, føle den, og alt omkring mig er forvandlet, eller meget mere opslugt af denne Skikkelse. Ligesom den Banvittige forskrækkes ved at see Vandet, og den indtagne Gift da i ham vorder endnu giftigere, saaledes gaaer det mig med alle kantede Figurer, med enhver Linie, enhver Straale. Alting vil da forløses fra den indvortes Skikkelse og føde den, og min Aand og mit Legem føler en ubeskrivelig Angest.

Det var en ulykkelig Stjerne, sagde den gamle Fader, som drog dig bort fra os. Du var født for et stille Liv, din Hu begyndte at vænne sig til Blomsterne og Planterne; da førte din Utaalmodighed dig hen i de forvildede Stenes Selskab. Fjeldene, de sønderrevne Klipper med deres steile Bægge, have forrykt dit Sind, og indplantet dig

den ødelæggende Hunger efter Metallet. Du skulde altid taget dig vare for Synet af Bierget, og saaledes tænkte jeg ogsaa at opdrage dig. Men det maatte ikke saa være! Din Ydmyghed, din Ro, din barnlige Siæl er fordærvet af Trods, Bidskab og Hovmod.

Nei, sagde Sønnen, jeg erindrer mig heel tydeligt, at det var en Plante, som gjorde mig først bekiendt med den hele Verdens Ulykke. Fra den Tid af forstaaer jeg først de Suf og Klager, der høres i den hele Natur, naar man kun lytter opmærksomt derefter. I Planterne, Urterne, Blomsterne og Træerne bløder kun et eneste uhyre Saar. De ere Liget af fordums herlige Steenverdener, der fremstiller for vort Øie kun den skrækkeligste Tilintetgørelse og Forraadnelse. Nu forstaaer jeg nok at det var det, som hin Rod vilde sige mig, med sin dybe Klynken. Den forglemte sig selv i sin Smerte, og forraadte mig alt. Derfor ere alle grønne Bærter saa opbragte paa mig, og staae mig efter Livet. De ville udslutte hint Billed i mit Hjerte, og om Foraaret indtage min Siæl med deres fortrukne Liigminer. Utilladeligt og lumskt er det, hvorledes de have ført dig bag Lyset, gamle Mand! Thi de have aldeles indtaget din Siæl. Spørg kun Stenene! Du vil falde i Forundring, ved at høre dem tale.

Faderen stirrede længe paa ham, og vidste intet meer at svare. De gik tiende hjem igien, og Gubben maatte nu ligeledes gyse over sin Sønns Ustighed, thi den forekom ham ganske ulig Sønnen; som om et andet Væsen talde ud af ham, og brugte ham ubehændig, og uøvet som en Maskine.

Høstgildet skulde atter holdes, Menigheden gik i Kirke, ogsaa Elisabeth klædte sig paa med sine Børn, for at bivaane Gudstienesten. Hendes Mand gjorde ogsaa Anstalter til at følge hende; men ved Kirkedøren vendte han om, og gik dybsindig ud af Byen. Han satte sig paa Høien, og saae igien de rygende Tøge dernede, hørte Sangen og Orgeltønerne fra Kirken, pyntede Børn dandsede og legede paa Grønningen. Har jeg dog ikke hendrømt mit Liv? sagde han ved sig selv. Der er forgaact Aar, siden jeg steg ned herfra til Børnene. De som den Gang legede her, sidde i Dag alvorlige i Kirken. Jeg traadte ogsaa dengang derind. Men i Dag er Elisabeth ingen blomstrende barnlig Pige meer; hendes Ungdom er forbi; jeg kan ikke mere med Længsel, som dengang, opsoge hendes Dines Blik. Saaledes har jeg da letfindig givet Slip paa en høj evig Lykke, for at vinde en timelig og forgiængelig.

Han gik længselsfuld hen til Naboekoven, og fordybede sig i dens tykkeste Skygger. En gyselig Stilhed omgav ham, ingen Lust rørte sig i Blade-

ne. I det samme saa han en Mand langt borte komme sig imøde, som han opdagede var den fremmede Rejsende, der havde været hos ham. Han blev forskrækket, og hans første Tanke var, at hin vilde forlange sine Penge tilbage. Da Skikkelsen kom noget nærmere, saa han hvormeget han havde taget feil, thi de Omrids som han først havde seet, forandrede sig. En yderst hæslig gammel Kvinde nærmede sig ham. Hun var klædt i smudsige Dialeter, et sønderrevet Korsklæde sammenholdt nogle graae Haar, og hun haltede ved en Krykke. Med frygtelig Stemme tiltalede hun Christian, og spurgte om hans Navn og Stand. Han svarede hende omstændeligt, og sagde derpaa: Men hvem er du? Man kalder mig Skovkvinden, sagde hun, og hvert Barn veed at fortælle Noget om mig. Har du aldrig kiendt mig før? — Med de sidste Ord vendte hun sig om, og det forekom Christian, som han saa det gyldne Slør, den høie Gang, den mægtige Legemsbygning, mellem Træerne. Han vilde ikke efter hende, men hans Bine fandt hende ikke meer.

I det samme blev han noget Glimrende vaer, som blinkede i det grønne Græs. Han tog det op; og det var den magiske Tavle, med de funklende Edelstene og med den sælsomme Figur, som han for saamange Aar siden havde tabt. Figurerne og det brogede Lys forvirrede pludselig alle hans Sands-

fer. Han frystede den ret fast, for at overbevise sig, om han ogsaa virkelig igjen havde den i sine Hænder, og derpaa ilte han til den nærmeste By. Faderen mødte ham. See, sagde han; det som jeg kun troede at have eiet i Drømme, hvorefter jeg saa ofte har fortalt Eder, er nu vist og virkelig mit. Oldingen betragtede Tavlen længe, og sagde derpaa: Min Søn, det gyser i mig, naar jeg undersøger disse Stenes Pincamenter, og ahner Meningen af disse fremmede Tegn. See kun hvor koldt de funkler! Hvilke grusomme Blik de kaste, blodtørstigt, med Tigerens røde Øie. Vortkast denne Skrift, som gjør dig kold og grim, og som forstener dit Hierte.

See dog Blomsten paa sin Stængel,
 Hvor de hulde Kinder glæde!
 Som et Barn, en venlig Engel
 Smiler den din Siæl imøde.

Vaaghet af sin Drøm, den Spæde
 Vender sig mod Solens Blikke.
 Det er Blomstens bedste Glæde
 At den kan sin Straale drikke.

Ei den vil sin Eng forlade,
 Fremt den staaer, hvor den er baaren;

Strækker sine rene Blade
Saligt mod sin Gud i Vaaren.

Klar i Kærlighedens Straaler
Sødt den sig i Luften kigler.
Duften i de skønne Skaaler
Tolker hvad dens Hjerte føler.

Og naar visnet den maa segne,
Klynker ikke den i Nøden;
Lærer Mennesket at blegne
Tillidsfuld med Haab i Døden.

Forunderlige, umaadelige Skatte, svarede Sønnen, maa der endnu være i Jorden. Hvo der blot kunde udgrunde disse, udgrave dem og bemægtige sig dem. Hvo der kunde trykke Jorden i sine Arme, som en elsket Brud, saa at hun, i Angest og Kærlighed, gierne skænkede ham det Kostbareste hun ejede. Skovkvinden har kaldet mig. Jeg gaaer at søge hende. Her i Nærheden er en gammel forfalden Grube, som alt for Aarhundreder siden Biergfolkene have forladt, maaskee finder jeg hende der.

Han skyndte sig afsted. Forgæves stræbte den gamle Fader at holde ham tilbage; han var snart forsvundet for dennes Dine. Efter nogle Timers Forløb naaede Faderen med megen Anstrængelse hen

til den gamle Grube. Han saae Fodsporene i Sandet ved Nedgangen, og vendte grædende tilbage, overbevist om, at hans Søn i Vildelse var steget derned, styrtet i Afgrunden, og druknet i det gamle stillestaaende Vand.

Fra den Tid af var han uophørlig bedrøvet og græd. Den hele By sørgede over den unge Forpagter, Elisabeth var utrøstelig, Børnene jammerfæge. Efter et halvt Aars Forløb var den gamle Fader død. Elisabeths Forældre fulgte ham snart, og hun maatte nu alene bestyre den store Huusholdning. Det meget daglige Arbeide dulmede hendes Kummer og bragte hende noget til at glemme den. Hendes Børns Opdragelse og Beskæftigelsen med Godset overlod hende ingen Tid til Sorg og Græmmelse. Saaledes fandt hun sig da, efter to Aars Forløb, i at indgaae et nyt Ægteskab. Hun gav sin Haand til en ung, munter Mand, som havde elsket hende fra Ungdommen af. Men snart fik alting i Huset et andet Udseende. Kvæget døde, Karle og Piger bleve utroe; Lader og Loer bleve ødelagte ved Ildbrand, med alt hvad der var i Folk i Hovedstaden, hos hvem de havde Summer staaende, bortvege med Pengene. Snart saae Husbonden sig nødt til at sælge nogle Tønder Land. Men der kom Misvært, og dette satte ham i en ny Forlegenhed. Det var ligesom de forunderligt erhverv

vede Penge paa alle Maader og Veie toge Flugten igien. Smidlertid faldt der flere Børn til, og Elisabeth og hendes Mand bleve i Fortvivlelsen uagtsomme og uordentlige. Han søgte at adsprede sig og drak hyppig Viin. Dette gjorde ham fortrædelig og hidsig, saa at ofte Elisabeth med hede Taarer begræd sin Elendighed. Ligesom deres Lykke veeg, trak sig ogsaa deres Venner i Byen tilbage, saa at de inden nogle Aar vare ganske forladte, og kun med Møie kunde komme ud af det, fra den ene Uge til den anden.

De havde kun nogle Faar tilovers og en Ko, hvilke Elisabeth ofte selv vogtede med sine Børn. Saaledes sad hun eengang ved hendes Arbeid paa Engen, med Leonore ved sin Side og et diende Moer ved sit Bryst, da hun noget borte saae en forunderlig Skikkelse nærme sig hende. Det var en Mand i en aldeles sønderrevet Kiortel; barfodet; hans Ansigt sortebrunt forbrændt af Solen, med et langt indfiltret Skæg, som gjorde ham endnu mere ukjendelig. Han havde ingenting paa Hovedet, men omkring hans Haar var der flættet en Krands af grønne Løv, hvilken gjorde hans vilde Udseende end mere sælsomt og ubegribeligt. Paa Ryggen bar han en tung Byrde i en fast sammensnøret Sæk, og alt mens han gik, støttede han sig til en afrevet Fjorrenippel.

Da han kom nærmere satte han sin Byrde paa Jorden og drog sin Nande tungt. Han ønskede Konen god Dag; hun forfærdedes ved at see ham, og den lille Pige klyngede sig bange op til sin Moder. Da han havde hvilet lidet, sagde han: Nu kommer jeg fra en meget besværlig Vandring, fra de ødste Bierge paa Jorden. Men jeg har derfor ogsaa medbragt den kostbareste Skat, som Indbildningen kan tænke, eller Hjertet ønske sig. Seer her, og forundrer Eder. — Han aabnede derpaa sin Sæk, og rystede den ud. Den var fuld af Flintestene, imellem hvilke laae store Stykker Kvarts og andre Steene. Disse Juveler, sagde han, ere kun ikke polerede og slebne endnu, derfor mangle de Udseendet og Blikket. Glden som skulde vise sig udvortes, er endnu ligesom begravet i dem, men man maae slaae den ud; at de frygte sig, og mærke der ingen Forstillelse hjælper; saa seer man snart hvad der boer i dem. — Med disse Ord tog han en haard Steen og slog den stærkt imod en anden, saa at de røde Gnister sprang ud derved. Har I seet denne Glands? raabte han. De ere lutter Fyr og Flamme; de opklare Mørket med deres Latter. Men endnu giøre de det ikke frivilligt. — Han pakkede derpaa alting omhyggeligt i Sækken igien, og snørede den i. Jeg kiender dig ret godt, sagde han derpaa veemodig. Du er Elisabeth. — Konen blev forkræffet. Hvor-

ledes er mit Navn bleven dig bekendt? spurgte hun, med en ahnende Skælven. — Af gode Gud, sagde den Ulyksalige, jeg er jo den Christian, der eengang kom til Eder som Jæger. Kiender du mig da slet ikke meer? Hun vidste ikke hvad hun i Forbærfelsen og den dybeste Medlidenhed skulde sige. Han faldt hende om Halsen og kyskede hende. Elisabeth raabte: O Gud, min Mand kommer!

Vær rolig sagde han. Jeg er saa godt som død for dig. Hst i Skoven venter mig alt min Skionne, den Mægtige, som er prydet med det gyldne Slør. Dette er mit kæreste Barn Leonora. Kom hid min lille søde Pige og giv mig ogsaa et Kys! Kun et Geneste, at jeg engang igien kan føle din Mund paa mine Læber; saa vil jeg forlade Eder.

Leonore græd; hun flængede sig til sin Moder, der med Hulken og Graad halv holdt Barnet henimod Vandreren, halv trak det til sig og trykte det til sit Bryst. Dervaa gik han stille bort, og i Skoven saae hun ham tale med den forfærdelige Skovvinde.

Hvad fattes Eder? spurgte Manden, da han fandt Moder og Datter blege, svømmende i Taarer. Ingen vilde svare.

Den Ulykkelige saae man fra den Tid aldrig mere.

Det ranede Slør.

Ikke langt fra Staden Zwickau i Wertsbiergerne, ligger det bekiendte Swanefeld, der har sit Navn af et Rier, som kaldes Swanedammen, og som nu vel meget er sunkne, men dog ikke aldeles udtørret. Vandet besidder en Egenkab, der mangler alle andre Suurbrønde og Sundhedsbade: Det er en Skønhedskilde! Stille og larmløse flyde dens Bølger hen i Skyggen af Torn og Krat, hvis Rødder de vande, og skule sig snart igien i Jordens Skød, undseelige og beklæmmede over, at man misse kiender deres Virkning. Der er intet Spørgsmaal om, at hvis denne Kildes Dyder vare bekiendte, da vilde det smukke Rion strømme derhen, som tyrkiske Karavaner til Profetens Grav i Mekka. Stadens Døttre vilde da vist ogsaa flittig gaae ud og hente det kostelige Vand i deres Krukker, ligesom i de patriarkalske Tider. Men ikke enhver Skyens Kant forgyldes af Solen, ikke enhver Blomst forfriskes af Morgenduggen; heller ikke enhver badende Nymfe vilde føle Tryllekildens forskønnende Virkninger.

Den fornyer kun dem, som stamme ned fra Feernes Slægt, om det ogsaa var i tusende Led. Ingen lade sig derfor aldeles afkrække. Hvo kan være fuldkommen vis paa sin Stammefølge? Fra det

Di blif hun udsprang af Evas moderlige Side til nu, kunde der let have blandet sig nogle Draaber ætherisk Blod i hendes Arter. Enhver udmærket Siælceevne eller Færdighed, enhver sielden legemlig Skionhed, i Værten, i Diets Blik, i Mundens Smil, Varmens Hvælving, Stemmens Lyd, giver Formodning om et saadant Slægtskab.

Nærvæd den lille Egn, i hvilken Tryllefilden udsiged sine Sølvstrømme, boede den fromme Eremit Venno, paa Ekrinten af en yndig Høi, i en lys Fjeldsgrotte. Ingen vidste hvem han egentlig var, eller hvor han var kommen fra. For mange Aar siden havde han sat sig ned i denne Egn, byggede med egne Hænder sin Bolig og plantede en lille Have omkring den, i hvilken han anlagde den herligste Plantereskole for udenlandske Frugter, og reiste et Viindruerækværk. Han opelskede ogsaa søde Meloner der, som paa den Tid holdtes for den største Lækkerhed, hvormed han vederqvægede dem, som besøgte ham. Saa vel hans Gæstfrihed som hans muntre Væsen gjorde ham meget elsket. Indbyggerne i Eggen agtede hans Fromhed høit, og han indsluttede dem gierne i sine Bønner, hvorfor de ogsaa bragte ham rigelige Almisser, saa han havde Overflødighed paa Alt. Om forresten den fromme Venno var drevet til sin Ensomhed af et himmelsk Kald, eller om en Heløise

havde bragt ham til dette Liv, som en anden Abel, lard, vil Følgen lære.

Paa den Tid, da Markgreve Frederik med Bist det feidede mod Keiser Albert, og den Schwabiske Hær herjede i hans Land, havde Alderdommen alt blottet den ærværdige Bennos Tinding, og forsværet de overblevne Haar. Han gik krumt nedbøiet ved sin Stav, og havde ikke længer Kræfter til at grave i sin Hauge om Foraaret. Derfor ønskede han sig en Stalbroder og Medhielp. Men Valget faldt ham vanskeligt. Det var ham ikke let at træffe Een efter sit Sind; thi Alderdommen havde gjort ham mistænkelig og sær. Uformodentlig skaffede Tilfældet ham, hvad han ønskede.

Reisnerne havde slaaet Schwaberne i et stort Slag ved Lucka; en panisk Skræk overfaldt disse; mange flygtede til den nærmeste Skov, og de Udmattede skjulte sig i hule Piletræer. Et tro Stalbroderskab, syv Mand i alt, vilde ikke skilles ad, men svore, at leve og døe med hverandre. Det lykkedes dem at undgaae Fienden; thi de vare alle friske Karle og vel tilbeens. Men endelig bleve de dog trætte; i aaben Mark fandt de det ikke raadeligt at forblive; de besluttede derfor at snige sig ind i en By, da de gjorde Regning paa, som sandt var, at Mandskabet der, var gaaet ud i den Anden Deel.

schwabiske Leir. For nu ikke at blive opdagede, toge de deres Herberg i en Bagerovn. Dette Leie var vist nok ikke meget beqvemt; før Elaget havde de neppe taget tiltakke dermed; thi tusind Gild i en Tønde sove fredeligere, ved Siden af hverandre, end syv Soldater i en Bagerovn. Men her maatte de nu gjøre en Dyd af Nødvendighed, og i al Stilhed vente Morgendæmringen.

Men før Sysoverne vaagnede, bleve de opdagede af en Bøndekone. Af lutter Glæde over det vundne Slag, vilde hun ganske tidlig bage en Kage til de tilbagevendende Seierherrer. Da hun nu, paa de sønderrevne Klæder, havde mærket, at det var Flygtlinge, løb hun strax ind i Byen, og sagde det til sine Naboer. Paa Øjeblikket forsamlede Bønderqvinderne sig, bevæbnede med Stegesped, Høthve og Kestekaste, som om de vilde ride til Bloksbiere. Der blev holdet Krigsraad og besluttet, at man vilde hævne den Skændsel, som Egnens Koner og Jomfruer havde lidt, paa disse skammelige Knægte. Skøndt nu Fangerne, muligt, vare ganske uskyldige, bleve de dog, uden Naade, alle fordømte til Stegespedet. Allerede svang de hævngierrige Bønderqvinder deres uvante Vaaben, ligesom en Flok Dryader Thyrsusstavene, i bachantisk Raserie. Det hjalp ikke, at de stakkels Opvaagnede anraabte Gæsteretten, og bade om Livet. Qvinderne stak og gaffede saa

længe ind i Ovnen, til der blev bumstille, og ingen af de Ulykkelige rørte en Lem. Da droge de triumferende giennem Byen.

Ser vare virkelig blevne Offere for denne Forbittrelse; den Syvende havde ikke tabt Besindigheden, var steget op i Skorstenen, derfra var han kommen ud paa Taget, var flatret over adskillige Huse, steget lykkelig ned, løbet ud af Byen, og skjulte sig nu i et nærliggende Krat, til Solens Nedgang. Af Hunger og Mæthed sank han under et Træ, men da Aftenfuglingen havde forfrisket ham igien, hævede han sine Dine, og saae ikke langt derfra en from Eremit, der holdt sin Andagt, for et Kors af Grene; sammenbundet med Bæst. Han hørte den stakkels Flygtlings Skæbne med hiertelig Deeltagelse, bad ham glemme al Frygt, og bød ham ind i sin Grotte. Den Flygtende indtraadte med Skælven, og kunde endnu ikke jage Skrækken af Blodet. Eremitens Fioldhvælving, Spiiskammer og Kielder, ja selv Himlens blaa Hvælving, saae i hans Dine ud, som lutter Bagerovne. Men den venlige Gubbe trøstede ham snart; gav ham Brød, Frugter, et godt Bæger Vlin og et magerligt Leie, paa det tørre bløde Mus.

Efter tre Dages Forløb var det Tid at reise videre. Dog længtes han ikke meer, end en Skip

per, der har fastet Anker, i en sikker stille Havn, mens Stormen raser paa Dybet. Venno fandt ogsaa saamegen Ærlighed og Tienstvillighed hos den godhiertige Schwaber, at han fik Lyst til at beholde ham. De bleve snart enige. Friedbert modtog Tonsuren af Gubben, omkastede sin Soldaterkiortel med en Eremitdragt, og blev i Hytten, som tienstgjørende Broder, for at besørge Kjøkkenet, holde Haven vedlige, og opvarte de forbi dragende Pilegrimme.

I Solhørfstiden, naar Vaaren skiller sig fra Sommeren og Solen gaaer ind i Krebsen, undlod Venno aldrig at sende sin tro Tiener hen til Dammen, for at vide, om ingen Svaner lode sig see der. Han bad ham ogsaa bemærke deres Flugt og tælle hvormange der var. Han var altid meget opmærksom under Beretningen. Havde der været Svaner, saa blev han glad, men havde der ingen været, saa rystede han nedslaaet paa Hovedet. Den ærlige Schwaber gjorde sig ingen videre Betænkning herover, søgte ikke at vide Grunden til Gubbens synderlige Nysgierrighed, men tænkte at Svanernes Komme eller Bortebliven maatte vel være et Tegn paa Aarets Frugtbarhed eller Misvært.

Eengang da Friedbert fortalte Eremitten, at han i Tusmørket havde seet nogle Svaner svæve over Dammen, blev den Gamle meget oprørt, lod

lave et velsmagende Maaltid, og satte den bedste Viin paa Bordet. Det jovialske Bæger yttrede snart sin oplivende Kraft. Den ærverdige Gubbe afslagde ganske sin Alvorlighed, blev snaksom og lystig og talde om Druer og Elskovsfryd, saa man skulde troet at høre Gubben fra Tejos, der var levet op igien, og blevet Eremit. Han begyndte selv at synge den gamle Sang, der var i alles Munde, saalænge Druer bleve pressede og Piger elskede, og som en nyere Digter har gjort sangbar for sine Samtidige: „Uden Kiærlighed og Viin, hvad er hele Livet?“ Derpaa rakte han Friedbert Bægeret og sagde: Min Søn, siig mig oprigtig, men tal Sandhed, thi ellers vil Løgnen sværte din Tunge, som Soden en Potte paa Skorstenen; har Qvindekiærlighed nogensinde opfyldt dit Hjerte, eller slumrer endnu denne sømme Lidenskabs Følleser i din Siæl? Har du nippet af reen Elskovs Honningbæger, eller har du tømt Bøllystens Kalk? Bræder du endnu hemmelige Kiærlighedsflammer med Haabets Olie? Ere de afkjoledede og slukte, af Bægelsindets Aande; eller ulmer endnu en Gnist i Midkiærlighedens Aske? Græder en Møe for dig, som behagede dine Dine, og som nu troer dig død, eller venter hun med Længsel din Hiemkomst til Fædrelandet? Giv mig deelagtig i din Hemmelighed, saa skal du ogsaa erfare min!

Ærværdige Fader, svarede den ærlige Schwaber, hvad mit Hierte angaaer saa viid, at det aldrig har baaret Kiærlighedens Lænker, men er endnu saa frit, som en Fugl i Luften, der flyver over Fuglefangerens Næt. Jeg er, som en Ungersvend, bleven tvunget til at stride med Landse under Keiser Albrechts Banner, endnu før, jeg fik Duun paa Hagen; og en Grønskolling veed I vel, staaer ikke synderlig høit anskrevet hos Fruentimmerne. Desuden er jeg en forsagt Stakkel i Kiærlighed; om jeg ogsaa tit havde havt Lyst til at kaste forelskede Dine paa en smuk Pige, saa havde jeg dog aldrig Mod dertil; og det er aldrig hændet mig, at Nogen med et Blik eller et Smil er kommen mig imøde. Derfor kan jeg ikke troe, at der er flydt andre qvindlige Taarer for min Skyld, end min Moders og min Søsters, da jeg drog bort med Hæren. — Dette hørte Gubben med Glæde, og sagde: Du har nu tient mig i tre Aar, som en redelig Tiener, derfor tilkommer dig en billig Løn, hvilken jeg vilde ønske, du maatte modtage af Kiærligheds Haand, hvad vel kunde skee, hvis Lykken var dig lidt gunstigere, end den har været mig. Viid, at ikke Andagt men Kiærlighed har bragt mig hid til denne Grotte, fra fjerne Lande. Nu skal du høre mit Eventyr, og Eventyret om den Dam, der hisset ligger for vore Dine, i den maaneklare Nat, som en Sølsflade.

I min Ungdom var jeg en fiæk og mandhaf-
 tig Ridder, boende i Helvetien, af Greverne von
 Ryburgs Stamme, drev Tant og Minneleg, og
 ihjelslog en Munk, der havde fraløstet mig en smuk
 Pige, som jeg elskede, saa at hun blev mig utro.
 Da drog jeg til Rom, for at faae Afslad af den
 hellige Fader formedelst Manddrabet. Han paalag-
 de mig den Bod, at jeg skulde gjøre tre Korstoge
 med til det hellige Land, mod Sarazenerne; med den
 Betingelse, at hvis jeg ikke kom igien, skulde Kir-
 ken arve mig. Jeg seilede altsaa bort paa en Ga-
 lei fra Venedig, og var ved godt Mod. Men paa
 det ioniske Hav blæste den lumste Afrikanvind i
 vore Seil, Havet svulmede, vort Skib blev en Bold
 for Bølgerne, og løb i Aegeerhavet, ikke langt fra
 Den Naros, paa en Klippe, hvor det sønderfloges.
 Skjønt jeg ikke kunde svømme, tog min Skytsen-
 gel mig dog i Haartotten og holdt mig over Vandet,
 saa jeg naaede Land og blev reddet. Derpaa
 begav jeg mig til Quisa til Fyrst Zenos Hof, hvor
 jeg, under Navn af en velsk Ridder, blev vel mod-
 taget. Her saa jeg den ranke Zoe, hans Gemal-
 inde, der var af den skønneste græske Skabning,
 som Apelles kunde valgt sig, til en Kiærligheds Gud-
 inde. Hendes Blik tændte Flammer i mit Hjerte,
 som forvirrede alle mine Tanker, og fremkaldte alle
 mine Ønsker. Jeg glemte min Reises Hensigt,

og min fæle Hu stod kun til at yttre den unge Fyrstinde min Kiærlighed. Jeg udspæidede nu ved enhver Fæst, hvorledes hun vilde klæde sig, og mit Skjær og min Hielmbusk havde altid hendes Farve. Hun elskede Sang og Strængeleg, og dansede selv som Herodias Datter. Jeg overraskede hende med en Serenade, da hun vandrede en Aften, under den klare græske Himmel, paa sin Blomsterterrasse.

Hvis du var erfaren i Kiærlighedsfager, saa kiendte du alle slige smaae Opmærksomheder, der ere en Slags Hieroglypher; uforstaaelige for alle andre, men tydelige nok for et Par Forelskede, til at tale hemmeligt sammen, i Andres Nærværelse. Disse mine Stumme, som jeg sendte ind i Palladsets Underste, talede der høit til min Fordeel. Jeg mærkede med Henrykkelse, at Fyrstindens Dine tit opsogte mig i Sværmen, for at sige mig noget Venligt. Dette gjorde mig dristigere. Jeg fandt en Fortrolig mellem hendes Slavinder; det kom til værdsfærdige Erklæringer, og der blev en Sammenkomst under fire Dine berammet, men som altid mislykkedes, da den fæle Dæmon Skinsyge holdt den skønne Grækerinde under saa streng Bevogtning, at der altid var en Jernmuur mellem hende og mine Ønsker og Lidenstaber. Denne Længsel fortærede min Sundhed, mine Kinder blegnede, og jeg blev saa vaklende i min Gang, som et let Sivvør,

der bevæges frem og tilbage for Vinden. Heller ingen fortrolig Ven havde jeg, hos hvem jeg kunde lette min Kammers trykkende Byrde.

Da jeg laae saaledes syg i mit Herberg, sendte Fyrsten mig sin Livslæge Theofrast, som han havde befalet at sørge for min Helbredelse. Jeg rakte ham min Haand, i den Tanke, at han vilde føle min Puls; men han trykte den med et venligt Smil, og sagde: Tro ikke, ædle Ridder, jeg er her for at give Eder Salver og Latverger, som andre uvidende Læger, der gaae i Taaget. Eders Sundhed er fløiet bort paa Kiærligheds Vinger, og kan kun vende tilbage paa dem igien. Jeg forundrede mig saare over, at Mester Theofrast vidste saa god Besked om mit Hjertes Hemmeligheder, som om han havde sønderlemmet det med en Anatomcerkniv, og nu spaaede deraf, som en Offerpræst. Bedrøvet sagde jeg derfor: Der bliver ikke andet tilovers for mig, end at finde mig i min elendige Skiæbne. Nu hvorfor det? sagde han. Kiærlighed uden Haab er vist nok mere bitter end Døden, men derfor maa I heller ikke lade Haabet fare. Der skeer intet Nyt under Solen; og hvad før er skeet, kan atter skee. Da Hyrdedrengen slog det tørre Græs til sine Faar paa Idabierget, havde han ingen Ahnelse om, at han skulde skille den sorgesløse Menelaus ved sin fionne Spartanerinde. Og hvad var Ridder Anchi-

ses mere end J? Dog gav Himlens skønneste Gudinde ham Fortrin for den vældige Krigsgud; og den dødelige Kriger udstak den udsødelige Seierherre. Saaledes trøstede Lægen mig, og hans Ord vare mig sand Lægedom. Han blev min Hjertensven, min Fortrolige, og min Kiærligheds Haandlanger. Den skønne Zoe bedrog hendes Paapasseres Narvaagenhed; og endelig havde jeg den Lyksalighed at tale allene med hende i en Jasminhytte. Henrevet af Kiærlighed fastede jeg mig for hendes Fødder, greb hendes svanehvide Haand og trykte den i taus Henrykkelse til mine Læber. Men den snedige Dynast havde holdt Die med ethvert af mine Skridt. En Flok af hans Livvagt traadte frem, og rev mig af den skønne Zoes Arme. Ved at høre Baabnens Larm forsvandt hendes Livaander, den skønne Rose blegnede, og hun sank i Alsmagt paa en Sopha.

Rundt omflydt af Havet staaer et stort Taarn paa en steil Klippe, et Steenkast fra Den, som blot er tilgiængelig over en med Vagt besat Vindesbro. I de hedenske Tider havde Glæden boet her. Denne Ruin var i gamle Dage et Bacchus-Tempel. Men denne hedenske Vederstyggelighed havde Christenkiærlighed forvandlet til et Hungertaarn, hvor der var Graad og Tønderøgnidse. Despotasariets ulykkelige Slagtoffere fandt her deres uundgaaelige Undergang. Jeg blev tvunget til at stige ned i

denne skændige Hule, ad en uendelig Stige. Saa snart min Fod berørte Afgrunden, blev Stigen trukket tilbage. Et egyptisk Mærke herskede i den dybe Mordkielder, og en fæl Liiglugt betog mig mine Sandser. Jeg mærkede snart, at jeg befandt mig ved Indgangen til de Dødes Rige; thi jeg snublede over nogle Beenrader og halvforraadnede Legemer, da jeg vilde opsoge mig et Sted, at udaande Livet paa. Fortvivlet fastede jeg mig paa det haarde Steengulv, og anraalte Døden om at befrie mig snart fra mine Lidelser. Men han sendte mig den gang sin Broder Sønnen, der en tidlang bragte mig til at glemme min Elendighed. Da jeg vaagneede saae jeg til min Forundring en Lykning i Hulen, og da jeg sprang op for at see hvad det var, opdagede jeg en brændende Lampe i Midten af Gravhvælvingen, som hang over en Hankesurv, der lod til at være truffet ned ved en Snor oppe fra. Jeg undersøgte hvad der var i, og fandt allehaande Levnetsmidler, samt en Flaske Chicerviin, og en Oliekrukke, til at vedligeholde Lyset ved. Skjønt nu Lampen viiste mig alle den skrækkelige Hules Rædsler, bekæmpede dog snart Hungersfølelsen al Uvælskhed. Jeg skræbde strax nogle Knokler sammen, og gjorde mig to Hobe; den ene til et Bord, den anden til en Stol. Derpaa satte jeg Kurven for

mig, og holdt mit Maaltid, som en Graverkarl, der har kastet en Grav, før han har faaet Frokost.

Efter nogle Dages Forløb, som det tyktes mig, (thi her i dette underjordiske Buur havde Tiden Blyvinger), hørte jeg en Larm; den uendelige Strikkeskifte sank ned igien, og jeg saae en Mand komme ned, som jeg holdt for en Bødel. Det var min Ven Theofrast, hvis Stemme klang mig saa lifligt i Dødningsgruben, som om det havde været den sidste Basun, der kalder alle Døde til Opstandelsen. Han omfavnede mig hierteligt, talde meget laconisk, og dvælede ikke længe, fordi den mephitiske Luft i Helvedhulen mishagede ham. Formodentlig var jeg den Første, som kom ud af denne Løverkule. Min gode Engel ledsagede mig til sin Bolig og sagde: Fly, min Ven! og tag Kiærligheds Magt, for at I er undgaaet Hungersdøden. Men forlod strax denne Cykladernes Tryllefreds! En nidkær Fyrste er værre, end Argus og Briareus, han har baade hundrede Øine at see, og hundrede Arme at gribe med. Zeno er den meest forelskede Egtemand, men den hævngierrigste Fiende. I hans Arer flyder Tigerblod, men Kiærligheds Lænker binde hans rasende Sind, derfor hævner han sig altid paa den skønne Zoes Paladiner, men aldrig paa hende. Eders Skiæbne vilde have været den samme, som Eders Forgængeres, hvis hun ikke havde følt

mere for Eder. Hun tilbød at bevise sin Uskyldighed og Eders Dyd ved Ildprøven; og da det ikke hialp, truede hun med at sulte sig selv ihjel, hvis I ikke blev sat paa fri Fod. Hun begyndte virkelig at sætte det iværk; men da Fyrsten saae, at de skønne Roser visnede, kastede han sig for hendes Fødder, og skænkede Eder Livet, med den Betingelse, at I skulde vandre ud af Paradis, som vor første Fader Adam, og aldrig vende tilbage mere. Fyrsten paalagde mig at sørge for den skønne Zoes Sundhed, og hun paalagde mig igjen at sørge for Eders. Skynd Eder altsaa og reis hurtig bort! Et Skib ligger seilfærdigt i Hellesponten, som bringer Eder til det faste Land.

Jeg omfavnede min Ven Lagen og sagde: Eders sidste Ord ere mig et Budskab om Døden. Har I ikke selv sagt, at Kiærlighed uden Haab er bittrere end den? Lad mig døe en ærlig, ridderlig Død! Siig Fyrsten reent ud, at den skønne Zoe er mit Hiertes Dame, og at jeg er rede til at bevise dette, ved en Kamp med ham, paa Liv og Død. Galder jeg, som jeg haaber, saa vil Zoe begræde mig. — Eders Forslag er Daarskab, sagde min Ven. Fyrsten vilde ved denne Udfordring ikke tee sig som Ridder, men som fornærmet Egtemand, og atter sende Eder til Forgaarden af Orkus. Men da jeg seer, Fornuften ikke mægter at betvinge Eders Til-

bøielighed, saa vil jeg gyde en Draabe Haabets Olie i Eders Hierte. Hør en Hemmelighed, som kun mit oprigtige Venſkab til Eder bringer mig til at aabenbare. Eders elſkede Zoe ſtammer (Ligesom flere Skønheder af den græſke og andre Nationer,) ikkun halvt ned fra Menneſkene, og halvt fra Feerne. Det gamle Folkeſagn om en Gudeſlægt, der engang boede i Grækenland, er ingen blot Drøm af Phantaſien, ſkjøndt Poeterne have overdrevet det, med en heel Deel Fabel og Løgn. Denne Gudeſlægt er intet andet, end et Slags ætheriſke Luſtaander, ſom beboe den øverſte Atmosphære, vil ſige: Olymp. De levede tilforn i fortrolig Omgang med Menneſkene, blandte ſig med dem, og deres Efterkommere leve endnu, den Dag i Dag, her paa Jorden. Saaledes var den ſkælmske Svane, der overrumplede Leda i Badet, og ſiden spillede den idealiſke Tordners Rølle, ikke andet, end ſlig en Genius, der har udstyret ſit qvindelige Afkom med den Gave, under viſſe Omſtændigheder og til viſſe Henſigter at paatage ſig deres Stamfaders Evanefkikkelse. Ud af den møderlige Jordſ Skød vælder, i de tre bekiendte Verdensdele, frende Kilder, hvori Luſtaanderne affikle ſig, og i hvis Bad Feerne vedligeholde deres Skønhed. Den ſamme Egenſkab har Vandet for de Deilige, der nedſtamme fra hine, naar de i Sommersolhverfstiden bade ſig der. Men da diſſe Kilder ere langt

borte i fremmede Lande, og da kun den Fæslægt, der stammer ned fra den høie Leda er begavet med Vinger til at flyve did, saa have de Fleste ingen Nytte af deres medfødte Egenkab, men visne hen med Tiden, ligesom de øvrige Evadøttre.

Saa sælsomt som det maaskee forekommer Eder, ædle Ridder, saa vist er det dog, at den skønne Zoe stammer i lige Linie ned fra Ledas Æg. Det sikreste Beviis derfor er, at hun hvert Aar nogle Dage bliver en Svane, eller som hun kalder det, klæder sig i sin Evanedragt. Thi Ledas Døttre komme ikke nøgne til Verden, som andre Mennesker, men deres spæde Legemer ere bedækkede med et luftigt Klædebon, vævet af Ætherens tykkeste Lysestråler, hvilket udvider sig, alt som de vore, og formaer ikke blot at overvinde Tyngden og høre dem høit i Lusten, men endog at give dem Evaneskelse. Den aarlige Reise til Skønhedsbadet udkræver en Tid af ni Dage, og naar denne Fart ikke forhindres, saa skaffer den Eierinden af Evanehammen, en fornyet Skønhed og Ungdom.

Vil I nu see at træffe den skønne Zoe der, for at sige hende, hvad her ingen Leilighed er til, og fortryder Eder ikke Reisen did, saa vil jeg sige Eder, hvor I skal finde disse tre Kilder. Den første ligger i Abyssinien dybt inde i Afrika, og udgjør Begyndelsen til den berømte Nilstrøm. Den anden

er et bundløst Riar, ved Foden af Bierget Ararat i Asien, som har indslugt hele Viinopfinderens Syndflod. Den Tredie er i Europa i det Rige Germania, der hvor Sudenternes Rod taber sig Vester i det flade Land. Den samler sit Vand i en Dam, der ligger i en yndig Dal, som af Indbyggerne kaldes Svanemarken. Denne Dam pleier Jøe oftest at besøge, fordi den er nærmest. Det vil heller ikke falde Eder vanskeligt, at skille Tryllesvanerne fra de Naturlige, thi de have Fjærkroner paa Hovederne. Naar I nu staaer paa Luur i den tidlige Morgenstund, før Solens Straaler endnu have berørt Vandet i Dammen, eller om Aftenen, strax efter at den er gaaet ned, og endnu farver Himlen med sit blege Skin; saa giv vel Agt, om der ingen Svaner komme. Mærker I nu at de dale ned i Vandet, eller mellem Sivene, saa vil I snart faae badende Nymfer at see i Dammen, istedet for Svaner, og I vil da snart opdage, om Eders Elskede er deriblant. Er nu Lykken Eder saa gunstig, saa dvæl ikke, men skynd Eder at bemægtige Jer hendes Slør og Krone, som ligge paa Strandbredden; thi uden denne Fjæderham kan hun ikke flyve. Hvad I da mere har at tage vare, vil vel Riærligheden sige Eder.

Den Theofrast taug nu, og jeg vidste ikke hvad jeg skulde sige til denne Efterretning; men hans

alvorlige trofaste Mine overbeviste mig snart om, at han ikke havde villet giække mig; med et Eventyr. Velan, min Ven, sagde jeg, bring mig paa Skibet; og som den evigvandrende Jøde vil jeg krydse Verden om, til jeg finder Kilden. Derpaa reiste jeg over HellsPonten til Constantinopel; og drog derpaa, i Pillegrimsdragt, med en Hob fromme Brødre, der kom fra det hellige Land, i saa lige Linie som muligt, hen imod Sudeterne; hvor jeg længe forvildede mig omkring, inden jeg fandt den kiære Gra nedam. I Nærheden af den byggede jeg mig en Eremit hytte, og hyklede saa vel min Fromhed, at de ærlige Siæle, i Egnen, snart holdt mig for en Helgen, hvilket jeg var langt fra at være; thi mine Tanker og Ønsker beskæftigede sig kun Dag og Nat med den deilige Svaneskikkelse, med hvilken jeg saa brændende ønskede at foreenes.

Kort efter min Ankomst hid opreiste jeg hist hiin Sivhytte, hvorfra jeg i Skiul kunde lure paa Badegæsterne, og mærkede snart, at Ven Theofrast ikke havde bundet mig noget paa Ermet. Thi i Sommersolhværf saae jeg snart flere, snart færre Svaner flyve til Dammen, hvilke først beholdt deres naturlige Skikkelse, men naar de berørte Vandet bleve de forvandlede til nydelige Piger. Men min Elskede fandt jeg ikke mellem dem. Tre Sommere

ventede jeg forgiæves med taalmodig Forhaabning. Den fjerde kom. Jeg passede nøie paa i mit Baghold, hørte een Dag i Morgendæmringen Vinger suse i Luften over mig, og opdagede snart badende Nymfer i Dammen, hvilke uden mindste Undseelse legede med hverandre i Vandet, uden at troe, de bleve belurede af en Speiders Øine.

Da nu Dagen brød frem, blev jeg med Henrykkelse den skønne Zoe vaer. Hjertet slog høit i mit Bryst, men Lidenkabens Tummel rev mig saaledes hen, at jeg ganske derover forglemte Theofrasts gode Lærdom. Istædetfor at forsikre mig min yndige Elskerinde, ved at bemægtige mig hendes Elser, drev den ubændige Glæde mig frem af Sivrerene; og jeg raabte høit: Zoe fra Naxos! Min Siæls Udvalgte, kiender du din velske Ridder igien, din tro Paladin? til hvem Kiærligheden betroede din Hemmelighed, og fik ham til at vente dig her, ved Skønhedskilden.

Det undseelige Badeselskab, heel bestyrtet ved denne Overraskelse, gav et høit Skrig, og kastede Vand af Dammen, med den hule Haand, henimod mig, for at betage mig Synet. I det jeg nu tænkte paa Actæons Skiebne og veeg betænkelig tilbage, smuttede de ind mellem Rørene, hvor de skjulte sig. Kort derpaa saae jeg syv Svaner stige høit i Luften og forsvinde for mine Øine. Nu indsaae jeg først min

Daarlighed, bar mig ad som en Rasende, sønderrev mine Klæder, afrev mit Haar, udryste mit Skæg, og jamrede saa længe, til min Hæftighed tabte sig i mat Veemod. Jeg gik tungsindig tilbage til Hytten forbi Sivene. Her fandt jeg Morgenduggen visket af Græsset, og et Fodspor i Sandet, som lod til at ligne min Zoes nydelige Fod. Der laae ogsaa en lille Pafke, hvilken jeg strax tog op. Da jeg aabnede den, fandt jeg en Fruentimmerhandske af fin hvid Silke deri, som ikke kunde have været til andre, end til Zoes spæde Haand. I denne laae en Ring, med en klar funklende Rubin, dannet som et Hjerte. Af dette, efter al Anseelse frivillige Efterladenskab, gjorde jeg mig det bedste Haab. Jeg troede Zoe dermed vilde sige, at hun efterlod mig sit Hjerte, skøndt hun denegang, for Anstændighedens Skyld, maatte følge sit Selskab; og at hun, saasnart det var muligt, vilde komme til Euanedammen, for at hørere mine Ønsker.

Med disse Tanker trøstede jeg mig to og flere Aar. Men alle Euanerne havde min Ubefindighed kysset bort. I Tidens Længde kom der vel atter nogle. Jeg belurede dem bag Sivet, og fik ofte de deiligste Skabninger at see; men jeg havde kun Dine for min Zoe, og hende saae jeg aldrig. Imidlertid glemte jeg min Ring, som en Reliquie. Paa Ste-

det, hvor jeg havde fundet den, plantede jeg en Rosenbush, Eviggrønt og Kiærminder. Men i den Tid, jeg ventede forgiæves, har Aarene bøiet min Næse og gravet dybe Rynker i min Pande. Alligevel fornøier mig dog Euanernes Komme altid end i denne Dam, fordi de erindre mig om mit Ungdomseven-tyr, og om mit Livs skønneste Drøm. Naar jeg nu, ved Enden af min jordiske Pillegrimsfart, skuer tilbage, mærker jeg vel med et vist Mischag, at jeg har forspildt mit Liv, uden Frugt og Nydelse, ligesom en riig Edeland sit Arvegods. Det er forsvundet som en Drøm, i en lang Vinternat, hvorfra Phantasien ikke kan løsrive sig, og som, ved Opvaagnelsen efterlader mere Mæthed, end Beders-gvægelse. Dog trøster igien den Erfaring mig, at det er de Dødeliges almindelige Lod, at hendrømme deres Dage; at opofre den bedste Deel deraf til en Phantasie, en tom Grille, og at give deres hele Virksomhed denne Retning. Alt Sværmeri og Fjæleri, det være nu vendt mod det Himmelske, eller det Jordiske, er lutter Tant og Daarfskab; og en from Grille er ikke en Hvid mere værd, end en for-elsket. Alle i sig selv indsluttede Mennesker, om de ogsaa gælde for Helgener, enten de nu forvildes om-kring paa Fjeld og i Skov eller ei, see paa Maas-nen, faste Blomster og Græsstræe i en forbiilende Bæk, og som Martyrer for en Liden-skab, sukke de

res Beemod i Elegier, for Klipper og Rildelvæld, eller for den eenlige Maane, — ere daarlige Drømme-
 re. Thi Contemplationsaanden, den være af hvil-
 ken Natur den vil, naar den ikke gaaer bag Ploven,
 eller forener sig med Spaden og Riven, er det elen-
 digste Gigglespil i det menneskelige Liv. At jeg har
 podet unge Frugttræer, opreist Viindrurækværker,
 og opelsket Meloner, hvorved den matte Vandrer
 har gaaet sig, er i Sandhed et fortienstligere Værk,
 end al den Fasten og Beden og alle de Bodsfærdig-
 hedssøvelser, som bragte min Andagt for Orde. Det
 er ogsaa mere værdt, end mit Livs Roman. Der-
 for — vedblev Fader Venno til sin trofaste, lydige
 Friedbert, derfor vil jeg heller ikke have, at du, som
 en kraftig Yngling, skal tilbringe dit Liv i denne
 Ørk. Den korte Tid, jeg endnu har at leve i, kan
 du vel holde ud hos mig; men naar du har viist mig
 det sidste Venskab, og lagt mine Been i Graven,
 som jeg for mange Aar siden, af Hyklarie, selv har
 udhulet her i Sandstenen, da skal du vende tilbage
 til Verden, og som en daadfuld Mand, fortjene dit
 Brød, i dit Ansigtets Sveed, til en elskværdig Hustru
 og til en blomstrende Slægt af Sønner og Døt-
 tre, der sidde ved dit Bord. Cabinerinderne's Nov
 kom fordum Romerne vel tilgode; dersom du nu vil,
 saa kan du jo prøve din Lykke, med at fange een
 af Svanesøerne. Har derimod allerede en tidligere

Flamme angrebet dit Hjerte, saa at der ingea Riærlighed var at vente mere, saa lad Sommerfuglen flyve; at ikke et glædeløst Ægteskab skal forvandle dig hende til en Satansengel.

Morgenens brød allerede frem, og med denne Formaning sluttede Gubben og gik tilsengs. Men i Friedberts Hierne afløste den ene brogede Forestilling den anden; saa han ikke kunde sove. Han satte sig udenfor Eremitboligen, stirrede hen imod det Sted, hvor Solen skulde staae op, og ansaae enhver forbiflyvende Svale, for en Evane, som han skulde gaae paa Jagt efter. Efter adskillige Maanestifter slumrede Fader Benno roligt i sin Grav, til stor Sorg for Engens Folk, som gjorde Valfarter til hans Hvilested, og forlangte Reliquier af den hellige Mands Efterladenskab. Hermed forsynede Friedbert dem ogsaa rigeligen, for klingende Mynt. Han skar Bennos Eremitkiortel i stykker, og gav Enhver, som ønskede det, en Lap. Da han saa, Handelen lykkedes saa godt, vaagnede Riibmandsaanden i ham, og han spekulerede paa andre Artikler, som kunde bringe større Fordeel. Han skar sin Mesters hvide Tornekjæp i lutter Spaaner, hvilke skulde hjælpe for Tandpine, naar de bleve brugte som Tandstikkere. Da det nu aldrig manglede ham paa Materialier hertil, saa havde han udentvivl forsynet hele Christenheden med Tandstikkere, hvis han

havde fundet Røbere. Men lidt efter lidt aftog Tillsæt, og Eremitboligen blev atter en virkelig Eremitbolig.

Imidlertid ventede han taalmodig paa Sommer-solhværf, holdt flittig Væ med Dammen, og Aftenen før Sanct Albani gjorde han den længe ønskede Opdagelse. Tre Svaner komme flyvende Syd fra. I majestætisk Flugt omkrandsede de Dammen tre Gange høit i Luften, ligesom for at see om der ingen Fare var. Derpaa dalede de ned i Sivene, og fort derpaa kom tre deilige Piger ud deraf, Arm i Arm, ligesom Gratiernerne, og dannede den herligste Gruppe, som nogen Dødelig vilde see. De spøjte og gyngede paa Krystalbrølgene, kiggede for hverandre, og sang en sødt klingende Vise. Lytteren stod i stum Henrykkelse, og der manglede ikke meget i, at ogsaa han var gaaet Glip af det gunstige Øjeblik. Til Lykke fattede han sig og kom endnu i rette Tid til Besindigheden igien. Han forlod sit Baghold, og sneeg sig ubemærket giennem Krattet hen til Stedet hvor Svanehammene laae. Han fandt tre jomfruelige Elor i Græsset, saa fine som Spinderav, og hvidere end nysalden Sne. Den øverste Flig var draget igiennem en lille Guldkrone og samlet i Puf, saa at det dannede ligesom en Fæderbusk. Ved Siden af disse laae endnu Underklæder af stærkere Løi, søegrønne og rød-farvede, og, efter Anseelse, af persisk Silke. Med ivrig Haand greb den klække Røver det første det bedste Elor,

og ilte glad hlem med sit Bytte, i utaalmelig Forventning om, hvad Lykken havde tildeelt ham.

Saa snart han havde gienet sin Skat i et Jernskrin, satte han sig uden for Indgangen til Klippesgrotten paa en Græsbænk, liig en romersk Augur der bemærker Fugleflugten, for deraf at spaae sin Skiæbne. Aftenstiernen begyndte just at funkle, og strax derpaa hævede der sig to Svaner i Veiret, og ilede saa hurtig bort, som om en Rovfugl forfulgte dem. Da begyndte det at arbeide i hans Hierte, og Glæden giød sin milde Gld giennem alle hans Aarer. Efter lang Kamp beholdt Overlægget Overhaand, hvilket er sjældent hos Forelskede. Den listige Skælms meente, det var bedre at spille Hykler, end vise sig strax som Røver. Han tændte derfor sin Lampe, hvis Skin han formodede vilde hidlokke den skønne Natfugl. Derpaa tog han et Paternosterbaand i Haanden, knælede ned i en andægtig Stilling, og lod den ene Perle efter den anden glide ned mellem Fingrene; med det samme lyttede han nøie efter, om der intet rørte sig udenfor.

Det lykkedes. Han hørte en sagte Lyd af en Fodgænger i Sandet, der lod til at tage sig vare for at blive hørt. Hykleren forstærkede sin Andagt, og sank aldeles hen i from Betragtning. Endelig reiste han sig, og vendte sine Bine til Siden. Der stod den skønne Fange, i den yndigste qvindlige Harme,

med et henrivende Udtryk af dyb Smerte. Ved dette Syn smeltede Friedberts Hjerte, som en Bøddraabe, der falder fra et brændende Alterlys. Hendes Rummer var saa skøn, hun aabnede sin Mund for at trygle, og de sødeste Toner strømde over hendes Læber; men i et Sprog, som Fremitten ikke forstod. Snidtlertid kunde han vel slutte sig til, hvad hun vilde; men han misforstod hende med Flid. Han viiste hende et eenligt tilberedet Leie i et affides Fjeldkammer og bragte hende de nydeligste Frugter og Bagværk. Men den bedragne Skigonne vred uaf-ladeligt sine Liliehænder, og græd bestandig. Dette rørte Friedbert inderligt, og hans Medlidenhed bragte hende endelig til at troe, at han var uskyldig i Noget.

Den første Nat forsvandt i stor Bedrøvelse; men Morgenrøden har bestandig havt den Evne, med sine Rosenvinger at astørre den Lidendes Taarer. Friedbert læste med megen Andagt sin Morgenbøn; og dette syntes Gensfruen godt om. Hun lod sig overtale til at spise lidt Frokost; derpaa gik hun ud at søge efter sit Elsk. Hun haabede endnu, at maaskee et Windpust havde viftet det hen i en affides Busk. Den tjenstfærdige Friedbert hjalp troligt at søge, skønt det var forgiæves-Åleilighed. Det mislykkede Forsøg bedrøvede atter den hulde Pige meget; men der flød let ætherisk Blod i hendes Åarer;

Græmmelsen slog ikke dybere Rod i hendes Bryst, end Matteskyggen i Flyvesandet. Hun fandt sig i sin Skiæbne. Hendes mørke Die opklaredes, som naar Skyerne bortdunste i Aftenrøden. Hun vante sig til sin Stalbroder, og hendes Blik hvilede med Velbehag paa hans blomstrende Kinder. Alt dette mærkede den snedige Enebygger, med megen Gammen. Kiærligheden havde forfinet hans Jølelse saaledes, og givet ham saa dybt et Blik i det qvindlige Hjerte, at hans jevne eenfoldige Schwabervæsen aldeles lod til at være omskabt. Den samme opfinderiske Kiærlighed lærte Eremitparret et lakonisk og dog udtryksfuldt Sprog, hvori de kunde tale ligesaa forstaaeligt med hinanden, som Inkle og Yoriko.

Friedbert havde stor Lyst til at vide, hvem og hvorfra hans skønne Ubekiendte var. Han vidste ikke at det var græske Ord, som tonede fra de hulde Læker, thi for ham var ethvert Tungemaal Malesbarisk, undtagen det Schwabiske. Imidlertid kom han dog endelig efter, at hun var en Grækerinde. I Friedberts Tid ophidsede endnu intet græsk Ideal de tydske Ungersvendes Phantasie. Ingen faldt det dengang ind, at omsætte sin Kiærestes Yndigheder paa græsk, at rose hendes hellenske Vægt, at fastsætte det qvindlige Legems skønneste Forhold til otte, ni Hovedlængder, og at kalde det en græsk Profil, naar Næsen gik i een Linie med Panden. Diet og ikke

Maalestokken, Følelsen og ikke udenadlærte Grafer vare dengang endnu Skønhedens eneste Dominere. Og saaledes følte da Friedbert at Kalliste var skøn, inden han endnu vidste, hun var græs. Men meget forundret blev han, da han erfarede, at hun var Fyrsten Zenos og den skønne Zoes yngste Datter, fra Naxos.

Siig mig, min Ven Eremit, hvis du veed det, sagde hun eengang, hvorledes hænger det dog sammen med denne Dam? Og hvorfor har min Moder altid fraraadet mig at besøge det midnatlige Bad? Har hun her havt et lignende Eventyr, og mistet sit Elær? Hun pleiede aarlig at sende os til Milkilderne, dog uden at følge selv med; thi min Fader holdt hende, af Skinsyge, i et strengt Fængsel, lige til sin Død. Da hun nu ikke kunde komme meer til Fæebadet, for at forfriske sin Skønhed og sin Ungdom, saa afblomstrede hun, visnede og blev gammel. Endnu lever hun stille og mismodig i sin Enkestand, thi naar Ungdom og Skønhed er borte, saa er Livets Glæde forbi for vor Slægt. — Eengang fik min ældste Syster Lyst til at gjøre en Flugt mod Norden, fordi den kislige Luft behagede hende meer, end den uudstaaelige Hæde i de afrikanske Sandørkener. Paa denne Reise, som jeg, uden vor Moders Vidende gjorde med,

hændte der os intet ondt. Men nu er jeg straffet for min Dristighed.

Friedbert digtede et Eventyr om en forheret Prinds, der spøgede omkring Euanedammens Bredder, og havde sin Glæde af undertiden at bedrage de vingede Badegæster. Han fortalte, at det for mange Aar siden var gaaet en vis Euanhilde ligesviis, men hun havde i sit Slørs Sted fundet en tro Elsker; og under Kiærlighedens Vinger havde hun snart glemt det forrige Værktøi til sin Flugt. Denne Efterretning beroligede den skønne Kalliste for endeel; kun fandt hun det alt for øde i denne stille Egn, hvilket viser, at hun ikke kiendte noget til den rigtige Følsomhed. Thi i en eensom Dal, en øde ubeboet Øe bestaaer de ømme Siæles egentlige Elysium. Den tienstagtige Eneboer mærkede ikke saasnart sin Venindes Ønske, før han strax skulde give Slip paa sin Eensomhed, og vende tilbage til den stæiende Verden, da kunde intet erstatte ham hint Forliis, uden huuslig Lyksalighed i en dydig Ægtefælles Arme. Med disse Ord funkede hans Dine saa kiærligt paa hendes, at hun nok kunde forstaae, hvad han meente. Hun slog sine Dine rødmændede ned; og det henrev ham saameget og gav ham saa stort Haab, at han paa Øjeblikket begyndte at pakke ind. Han klædte sig atter som en Kriger, og

reiste derpaa til sin Fødeby, med den skønne Ledsa-
gerinde.

Der ligger en lille Stad i Schwaben, hedder
Eglingen, Herr von Gravenags Arvegods. Der boede
Friedberts Moder, i sin Enkestand, signede sin salig
Mands Minde, og forbandede Meissnerne, som hun
meente havde ihjelslaet hendes kære Dreng Friedbert.
Enhver Krøbling, der kom tilbage fra Slaget, og
som tiggede ved hendes Dør, gav hun venlig en
Skilling, og spurgte om han intet vidste om hendes
Søn? Og naar en sladrende Invalid kunde digte
Historier om, hvorledes Friedbert havde stridt, som
en Kæmpe, var faldet som en Helt, og havde bedet
ham bringe Moderen sin sidste Betsignelse; da tap-
pede hun ovenikøbet en Kande Viin til Løgneren,
og græd sit Forflæde vaadt. — Under disse Beekla-
ger vare fire Somre henrundne, og den barske Ef-
teraarsluft havde allerede begyndt at ryste de gule
Løv fra Qvistene, da pludselig den stille lille sæde-
lige Stad kom i Oprør. Et ridende Bud forkyndte,
at Friedbert var ikke faldet i Slaget; som en fiæk
Ridder havde han havt mange Eventyr i Østerland, og
kom nu hjem med Sultanens Datter af Egypten,
og en stor Morgengave. Sandheden var, Friedbert
havde arvet saameget efter Fader Benno, og for-
tient saameget selv, ved sin Tandstikkerfabrik, at
han paa Veien kunde købe Heste med prægtige Dæk-

kener, klæde sig selv og den skønne Kalliste med Pragt, tage Svende og Tærner i sin Tieneste; og nu holdt han sit Indtog, saa stolt som en Gesandt fra Kongen af Arragonien.

Da Eglingerne saae dette Tog komme travende i Augspurgergaden, stimlede alle Mennesker sammen, med Hurra og Glædesraab; og Friedberts Søstre og Svogere, og det lovlige Borgerskab, anført af den velædle Magistrat, drog ham imøde, med Borgerfanen, og lode, ved den hjemvendende Medborgers Indtog, Trommer og Skalmeyer saaledes lyde, som om det havde været de Dødes Opstandelsesdag. Den hulkende Moder omfavnede sin Søn, anrettede et stort Gæstebud, og uddeelte alle sine Smaapenge til de Fattige. Hun kunde ikke see sig mæt paa den deilige Svigerdatter. Den skønne Grækerinde vakte almindelig Beundring. Mange Riddere gjorde Bekendtskab med Friedbert, kaldte ham Broder og Fætter, gjorde Kammeratskab med ham, og tilsvore ham evigt Venskab. Men da han havde en skinsyg Nare i Panden, der let svulmede og forarsagede ham Hovedværk, saa skulde han den skønne Kalliste for Verdens Dine og ilede med Bryllupet. Da hun nu ingen Mulighed saae i, at komme tilbage til sit Fædreland, og da den blomstrende Ungersvend gjorde en ganske anden Figur i Ridderdragten, end i den graa Eremitkappe, saa satte

hun sig ogsaa ud over Standens Forskiellighed og gav ham sit Ja. Han forærede hende en kostelig Brudedragt, Bryllupsdagen blev berammet, den fede Kalv og Kapunerne bleve slagtede, og Ragedeigen æltet.

Dagen iforveien reed Brudgommen omkring efter gammel Skik, for at indbyde Gæster. I hans Graværelse beskæftigede den skønne Kalliste sig med at ordne sin Brudestads. Qvindlig Forsængelighed drev hende til at prøve den ny Kiole, om den passede hendes ranke Liv. Da fandt hun nu, efter det smukke Kigns almindelige Dablesyge, meget at udsætte, og troede det fornødent at indhente Svigermoderens Betænkning. Den snaksomme Kone kom, og kunde ikke blive fied af at rose sin Svigerdatters Fuldkommenheder, og den deilige Dragt. Men med den sidste var Kalliste aldeles ikke fornøiet, især med Sløret, som hun sammenlignede med et Augsburgers Regnfløde. — O — sagde hun, hvi har jeg dog ikke mit græske Slør med Guldkronen? Som en let Sneeskj i Luften skulde det svæve efter mig, og vække alle Pigers og Koners Misundelse; og Friedberts Elskede skulde hyldes af alle, som den skønneste Brud. En vemodig Taare faldt hende, ved disse Ord, ned over Rosenkinden i Svanebarmen, og gjorde Svigermoderen ganske bedrøvet; da hun holdt for, det var ligesaa slemt, naar en Brud græd, som naar et Barn græd i Moders Liv.

Denne Beflemmelse præssede Hemmeligheden ud af hende; thi den aabenhjertige Friedbert havde begaaet den Schwabestreg, at betroet sin Moder det ranede Slør, uden dog at sige hende dets Egenskaber. Han havde kun bedet hende forvare det vel, og tie med Hemmeligheden. Græd ikke min Engel, sagde den Gamle, Sløret er vel forvart. Siden I har saa stor Forlængsel derefter, saa skal jeg hente det paa mit Pulterkammer, hvis I vil love mig at holde reen Mund, og ikke forraade mig for Eders Brudgom. Jeg har selv Lyst til at see, hvorledes det klæder Eder.

Kalliste stod som en Billedstøtte. Blodet stivnede i hendes Arer af Forundring. Dog fattede hun sig snart, og tvang sin Forbittrelse. Da hun hørte Svigermoderen komme trippende tilbage, ilede hun hende imøde, greb Sløret, aabnede et Vindue, fæstede Guldkronen paa sit Hoved, og i det Øjeblik, det ætheriske Klædebon rullede ned over hendes Skuldre, blev hun en Svane, udbredte sine Vinger, og fløj bort.

Man tænke sig Moderens Forfærdelse og Sønnens Fortvivlelse, da han kom hjem, og hørte hvad der var forefaldet. Der gives neppe en piinligere Tilstand, end at lide Skibbrud midt i Havnen; og han bar sig ad som en rasende Roland. Moderen derimod troede han var blevet en Herremester, og overvæl-

dede ham med Vebreidelser. Da den første Hede havde lagt sig, retfærdiggjorde han sig for hende, og fortalte sine Tildragelser; men hun troede ham ikke; og han havde kun det moderlige Instinct at takke for, at hun ikke anklagede ham, som en Trolde-
mand for Øvrigheden.

Friedbert havde intet andet Midel til at sætte efter sin Elskede med, end Frøerne have. De hoppe nemlig og svømme, til de ere komne paa rette Sted. Han vidste ikke om Kalliste nu var fløiet til sit Fædreland. Og var han ogsaa endelig paa Naxos, hvad kunde det hjælpe ham? Hvor turde jeg Epidauri-borger vove, sagde han, at hæve mine Dine til en Fyrstedatter? Imidlertid drev Længselen ham; han sadlede sin Ganger, indrettede hvad han ejede i Lommeformat, og reed ud af Bagporten, for at undgaae Moderens bedrøvelige Farvel. Han erindrede sig den Bei, Fader Venno havde beskrevet ham; og saaledes kom han lykkelig til Venedig, og dersfra — uden at lide Skibbrud — til Naxos.

Men ingen kunde sige ham her, hvor Frøkenen var blevet af. Man mumlede allehaande, som man pleier, naar en ung Pige pludselig unddrager sig sine Bekendteres Kreds. Dette gjorde Friedbert meget ondt, og han overlagde ved sig selv, om han skulde gaae tilbage til sin Eremitgrotte, eller

P

Anden Deel.

fortsætte sin Vandring til Milkilderne. Smidlertid viiste han sig til sin Fordeel, under Navn af en svabisk Ridder. Han brød sin Landse med Vren, holdt sig fast i Sadelen, og fortiente virkelig den Ridderløn, som han modtog af Kallistes ældre Søster Irre, paa dennes Bryllupsdag.

Da nød han ogsaa den Lykke at kysse den skønne Zoes Haand. Saaledes kaldte man hende endnu for Høfligheds Skyld, skønt Tiden for længe siden havde afgnavet alle Yndighederne, saa at hun nu høist kunde tient Apelles til Model, for et smukt gammelt Hoved. Ved denne Leilighed fik hun Rubinringen at see paa hans Haand, som han havde arvet efter Benno. Fyrstinden skulde sin Forundring; men da han siden spadserede med hende i en skyggefuld Allee i Haven, spurgte hun ham pludselig: Siig mig, kiære Ridder, hvor har I faaet denne Ring? Friedbert holdt gode Miner, og foregav han havde vundet den som Krigsbytte fra en gammel Ridder. Det er min Ejendom, sagde Zoe; hvad vilde I svare hvis jeg bad Eder derom? Friedbert bukkede sig ærbødigt og sagde: Jeg vilde med Glæde strax give Eder den tilbage, ædle Fyrstinde, dersom jeg ikke havde svoret en høi og frygtelig Sed paa, aldrig at skille mig ved denne Ring, før i det Djeblik, jeg sætter den paa min Bruds Finger, ved Herrens Alter. — Velan, sagde Zoe, vælg een

af mine skønneste Damer, til Eders Brud. Jeg skal udstyre hende, med en riig Morgengave, og forlanger intet andet igien derfor, end denne Ring.

Nu tilbragte Friedbert nogle Dage i alle optænkelige Forlystelser, han saa de største Skønheder, hvilke, da de hørte Fyrstindens Bestemmelse, gjorde sig al Umage for at behage ham; nogle ved at pirre hans Sandselighed; andre ved at røre hans Hierte; atter andre ved at vise deres Forstand og Vittighed. Men det hjalp altsammen saa lidt, at Fyrstinden paa næste Spadseregang var nødt til at sige: Ufølsomme Ridder, har den blomstrende Natur da saa faae Yndigheder for Eder, at ingen af dem er istand til at henrive Jer? Hvi dvæler og sukker I, i disse eensomme Lovhytter, naar saa mange lofkende Glæder vinker Eder? — Friedbert tilstod at hans Hierte var koldt for alle de Piger, han havde seet. Den himmelske Skønhed, som besidder min Omhed, sagde han, svæver ikke i Eders Dandsserinders Flok; dog har jeg seet hendes Willed i Eders Pallads. Fyrstinden var yderst utaalmodig efter at vide, hvem da det kunde være? Hun besad en skøn Samling af Malerier, iblant disse hang hun selv adskilligegange malet, fra den Tid, hun var i sin yndigste Skønheds Blomstren. Forsæneligheden bragte hende paa den Formodning, at Fried-

Bert maaskee havde forelsket sig i hendes eget Villed, og med disse Tanker førte hun ham i Galleriet.

Saa snart han var der, fløi han strax hen imod det elskede Contrafei, og raabte: Her er min Kiærligheds Gudinde! Døm nu selv, om jeg skal dø eller leve. Paa Eders Læber, ædle Fyrstinde, svæver min Skæbne. Ubetænksomme, sagde den ydmygede Zoe, (med et halv forlegent, halvt misforstået Ansigt, hvis Rønde Oval blev en Tomme længere); hvorledes kan J skænke Eders Hierte til en Dame, som J ikke kiender, ja J veed jo ei engang, om hun er til? Dette er Willedet af en ung Frøken, ved Navn Kalliste; som aldrig kan vorde Eders. Hendes Hierte brænder endnu for en Forræder, skønt firehundrede Mile adskiller dem. Hun har havt Mod til at undgaac hans skændige Snare; men dog elsker hun ham, og begræder sin Ulykke, i et eensomt Kloster.

Saa inderlig dette glædede Friedbert, saa lod han dog, som om han blev meget bestyrtet, og spurgte om Sammenhængen. Kalliste, — sagde Zoe, spadserede engang togviis ved Havet uden for Ringmuren. Bag ved en Høi laae der et Roverskib for Anker. Røveren sprang frem, hendes Selskabsøstre flyede, og hun blev bragt ombord. Røveren førte hende til hans Hiem; men det var ham ikke muligt, at vinde hendes Hierte. Lykken førte det saa

ledes med sig, at ogsaa der kom et fremmed Skib forbi engang, som hun flyede til; og som bragte hende hjem igien. Men en uovervindelig Lidenſkab fortærer hendes Sundhed, og snart er hun ikke mere til. — Nu, raabte Friedbert, saa vil jeg døe med hende. Alt hvad jeg beder om, er, at mit Liig maae blive begravet ved Siden af hendes. Men und mig blot først den Trøst at ſige hende ſelv, at hun er mit Hiertes Dame, og lad mig give hende Ringen, til Pant paa min Troſkab; saa er jeg mit Løfte qvit, og I kan da tage den, ſom et Arvegodt.

Moder Zoe blev inderlig rørt over denne hertebrækkende Kiærlighedserklæring, og gav ham en ſkriftlig Befaling at foreviſe Kloſtrets Archimandrit, hvilken vilde forſkaffe ham Udgang til den ſkønne Kalliste. Med bankende Hierte traadte han i den jomfruelige Celle. Frøkenen ſad paa en Sofa, med Ryggen imod Døren; hendes Haar faldt i naturlige Lokker ned over Skuldrene, og var kun ſammenholdt af et blaat Bånd. Med dybsindig Mine og ſtirrende Blik, ſtøttede hun ſit Hoved til den ſvanehvide Arm. Hun ſlog Øiet op — og Friedbert laae for hendes Fødder. Neppe blev hun ham vaer, før hun forfærdet ſprang op, ſom et ungt Roedyr, der tager Flugten. Men Friedbert, ſom

havde forudseet dette, lod sig ikke forvirre. Han greb hendes Haand, trykte den til sine Læber, og med Kiærlighedens Mine forsøgte med al Kiærlighedens Veltalenhed, at bevise Kalliste hvor uskyldig han forresten var, og al denne Brøde ene og allene var begaaet af Lidenstkab for hende. Hvad tilgiver vel en Kvinde lettere, end Forbrydelser, der have flige Aarsager? Kalliste elskede ham, — og tilgav.

Den skønne Zoe kostede det mere, at skænke sin fyrstelige Datter til en Eventyrer, der ei engang kunde bevise sit Ridderkab. Men — Ringens Besiddelse var hende for vigtig, til at hun skulde gjøre mange Vanskeligheder. Hun havde ladet den blive i Handsken fordi hun var forelsket i Venno, og ganske rigtig havde isinde, som han troede, at besøge ham igien. Men ved hendes Hjemkomst havde den nidkiære Zeno bemægtiget sig Svanehammen, og revet den i tusinde Stykker. Herved saae hun sig den Evne berøvet at besøge sin Elsker og aarlig at forynge sine Skønheder. Det varede heller ikke længe før hun sporede Virkningen deraf. Men nu havde Ringen som Friedbert besad, den Egenkab atter at skaffe hende en ny Evaneham. En Fee af hendes Slægt havde foræret hende den, paa Buggen i Fadbergaven. Derfor var den hende saa vigtig.

Paa Kallistes og Friedberts Bryllupsdag fik hun den; og havde altsaa den Glæde, at bivaane Festen i sin forrige Skønhed, til Under for alle Nærværende. Hun fortalte sin Svigersøn Ringens Egenkab, takkede ham, og stak den atter paa hans Fingrer. Friedbert undrede sig ved, at hun vilde stille sig ved et saa dyrebart Klenodie; men hans Forundring svandt, da han hørte, at Ringen kun een gang kunde vise sin sjældne Kraft; og at Zoe derfor herefter maatte være mere forsigtig med sit Elær.

Hvilket større Beviis kunde derfor den trofaste Kalliste give paa sin Kiærlighed, end at hun, tyve Aar derefter, paa deres Sølvbryllupsaften, (da hun endnu blomstrede som en Rose; men da Friedberts Guldhaar virkelig havde forvandlet sig til Sølv) tog Svanehammen, og fastede i Jlden med disse Ord: „Uden Lighed, ingen Kiærlighed. Evig Vaar, ingen Høst.“ Friedbert trykkede hende tavs til sit Bryst, men hans Tausked udtrykte, hvad han følte.

Kalliste vilde ogsaa Kiule Hemmeligheden for sine Døttre, men den forfængelige Bedstemoder satte sig med Liv og Siæl derimod. Og da Nisserne engang spurgte hende, hvorledes det gik til, at hun kunde være deres Bedstemoder, da hun dog var meget yngre end deres Moder, saa fortalte hun dem omstændeligt hele Hemmeligheden. — Da

der nu mellem et halvhundrede Hierterielden gives meer end Et, der foretrækker Trost for Egen: Kierlighed, og Siælens Følelser for sandfelige Glæder, saa er det vel sandsynligt, at de fleste af Kallistes Døttre have været Bestemoderen uendeligt forbundne for Opdagelsen.

Ridderkiælden paa Kyffhauserborgen.

En fattig, men god og altid lystig Mand i Tilleda, havde eengang Barnedaab. Det var alt den ottende. Efter Sædvane maatte han give Fadderne et Gilde. Landvinen, som han satte for dem, var snart druffet, og de krævede meer. Gaa, sagde den lystige Barnedaabsfader, til sin ældste Datter, en smuk Pige paa sexten Aar; gaa, og hent os bedre Viin op af Kiælden. „Af hvilken Kiælder da?“ Ih, sagde Faderen for Spøg, — af den store Viinkælder, paa gamle Kyffhauserborg.

Pigen gaaer, rolig i sin Enfoldighed, med en lille Spand paa Armen op ad Bakken. Midt paa Bierget finder hun, ved Indgangen til den forfaldne Borgkiælder, en gammel Huusholderske sidde i Indgangen, i en ganske usædvanlig Dragt, med et stort Nøglesnippe ved Eiden. Pigen forfærdedes, men venlig sagde den Gamle: Du vil nok hente Viin af Ridderkiælden? — Ja, svarede den bange Pige frygtsomt; men Penge har jeg ikke. „Kom med! sagde Huusolderken; du skal faae Viin for intet; og bedre Viin, end din Fader nogentid har druffet.

De gik begge giennem en halv nedfalden Gang, og Pigen maatte fortælle, hvorledes det nu saae ud i Tilleda. — Eengang, sagde den Gamle, var jeg

ligesaa ung og smuk, som du, da Ridderne her toge mig om Natten ud af mine Forældres Huus. Det samme Huus, hvor din Fader nu boer. Kort tilforn havde de, ved høilys Dag, bortført fire deilige Jomfruer fra Kolbra, der endnu undertiden ride omkring Bierget, paa prægtigsadlede Gangere, til de pludselig forsvinde. — Mig gave Ridderne, da jeg blev gammel, Opsigten over deres Viinkjælder. Og den har jeg endnu.

Nu stode de for Kjælderdøren, og Huusholdersken aabnede den. Det var en rummelig Hvelving; til begge Sider laae Viinsfadene. Huusholdersken bankede paa Tønderne, og de vare alle enten ganske, eller i det mindste halv fyldte. Hun tog den lille Spand, tappede den fuld af fortræffelig Viin, og sagde: Bring den til din Fader og saa ofte der er en Fest i Eders Huus, kan du komme igien. Men sig ingen, uden din Fader, hvor du faaer Vinen. Heller ikke maae J sælge min Viin. For intet faaer J den, for intet skal J lade andre drikke med. Kommer her engang Een, og henter Viin for at aagre dermed; — hans Timer ere talte.

Pigen bragte sin Fader Vinen, og den smagte Gæsterne fortræffelig uden at de kunde begribe hvor den kom fra. — Saa tit der siden var et lille Gilde der i Huset, hentede Isabe Viin fra Kyffhauserborgen i sin Spand. Men længe varede Glæden ei.

Naboerne forundrede sig over, hvor den fattige Mand fik al den herlige Druesaft fra, der overgik al anden Viin i Landet. Faderen sagde Ingen det; Isabe heller ikke.

Men lige over for boede en Kromand, som handlede med forfalskede Vine. Han havde eengang smagt Middervinen, og tænkte: Den Viin kunde du spæde med tigange saameget Vand, og dog sælge dyrt. Han sneeg sig efter Nigen, da hun fjerde Gang gik til Kyffhauserborgen med sin Spand; skjulte sig i Krattet, da hun blev staaende; og saa hende kort derefter komme ud af Gangen, der gik fra Kælderen, med den fulde Spand.

Næste Aften gik han selv op paa Bierget, og trak den største Tønde han kunde overkomme, med paa en Karre. Hans Hensigt var at fylde Tønden med den fortræffelige Midderviin, rulle den ned af Bierget om Natten, og siden komme igien, hver Dag, saa længe der endnu var Viin i Kælderen.

Da han stod paa det Sted, hvor han forrige Nat havde seet Kældertrappen, blev det paa een gang sort for hans Øine. Stormen begyndte at hyle frygteligt, og Spøgeriet kastede ham, hans Karre og den tomme Tønde, fra den ene Klippe ned paa den anden. Han faldt alt dybere og dybere, og laae tilsidst i en Gravhvelving!

Da saae han, at der blev baaret en sortovers-
trukken Kiste forbi; og hans Kone og fire Nabo-
sker, som han tydelig kiendte paa deres Klæder og
Skikkelser, fulgte Liigbaaren. Af Skræk faldt han
i Afmagt. Nogle Timer derefter kom han til sig
selv igien, saae sig bange om i den svagtopleyste
Gravhvælving, og hørte, lige over Hovedet paa sig,
den ham velbekiendte Kirkeklokke i Tilleda slaae Tolv.
Nu vidste han, at det var Midnat, og at han laae
nede i Kirkens Gravkælder, hvor han havde en
egen Begravelse. Han var mere død end levende,
og vovede knap at drage Veiret.

See, da kom en Munk, og bar ham op ad
en lang Trappe, aabnede en Dør, trykkede ham stil-
tiende nogle Penge i Haanden, og lagde ham ned
ved Foden af Bierget. Det var en iskold Nat.

Lidt efter lidt kom Kromanden til sig selv igien,
og krøb hjem til sit Huus; uden Lønde og uden
Viin. Da han traadte ind ad Døren slog Klokken
Eet. Han maatte strax lægge sig tilfængs; og —
tre Dage derefter var han død. Pengene, som den
forherede Munk havde givet ham, stogge netop til at
bestride Begravelsesomkostningerne med.

Hakelnberg og Tud = Osel ved Bund = løse = Riær.

Rundt omkring i Hartseggen og Thåringerskoven jager den vilde Jæger Hakelnberg omkring. Ofte hører man ham ved Midienat, hvorledes han, i Storm og Regn, eller i Maanskin, forfølger det dræbte Bildts Skygger, med sine Hunde, giennem Drivskyerne.

Men see ham kan kun nogle faae Søndagsbørn. Undertiden møder han dem, som eensom Jæger med en Hund. Imellem see de ham i en Vogn, trukken af fire Heste, fulgt af sex Jagthunde. Men Enhver kan høre hans Susen giennem Luften, Hundeglammet, hvorledes hans Heste pladse, ligesom i Mosevand, og hans Jagtskrig: Hu! Hu! Og de kan see hans Ledfagerinde og Hornblæseriske Tud = Osel.

Eengang sadde tre Vandringsmænd paa den nordlige Side af Hakelbierget, hvor det løber ned mod et Riær, tykt bevokset med Siv, hvis Bund ikke kan naaes med en lang Stang, og som derfor kaldes Bundløse. Det var langt ud paa Natten. Maanen kigede giennem forbidrivende Skyer. Rundt om var alting stille. Pludselig susede det over deres Hoveder. De saae i Beiret, og en stor

Ugle fløi. Ha, sagde den ene Vandrers, der er Tud-Osel; nu er Hakelnberg, den vilde Jæger, ikke langt borte. Lader os flye! sagde den Anden angst, før Utyffet naaer os. Flye, kunne vi ikke, sagde den Tredie; men J have heller intet at frygte for, naar J ikke driller ham. Lægger Eder roligt ned paa Brystet, mens han farer os forbi. Men tale til Hakelnberg maae J ikke; ellers gaaer det Eder ilde.

Vandringensmændene lagde sig ned i Krattet. Snart hørte de en Ræsen, som af et Kobbel Hunde, der trængte giennem Busken. Høit i Luften lød en dæmpet Larm, som af forfulgt Vildt; og alt imellem raabte den vilde Jæger sit frygtelige Hu hu! — Men den Tredie kunde ikke tvinge sin Nysgierrighed, han saae i Veiret, og blev Skyggen af en Jæger vaer, som med sine Hunde fløi forbi hen over ham.

Nu blev det stille. Vandrerne reiste sig langsomt og bange og vilde see efter Hakelnberg; — men han var forsvunden, og kom ikke tilbage.

Hvem er da Tud-Osel? spurgte den anden Vandrers, efter en kort Taushed.

J et fiernt Kloster i Thüringen, svarede den Første, levede engang en Monne, ved Navn Ursel. Denne plagede alt i levende Live sine Bedesøstre daglig med sin hylende Røst, og forstyrrede ofte Chorsangen, uagtet alt hvad de bade hende at tie. Der-

for kaldte de hende *Eud-Ursel*. Men meget værre blev det efter hendes Død. Thi fra Klokken elleve af om Aftenen, stak hun Hovedet ind giennem et Hul paa Taarnet, som var over Choret, og tude de gudsjammerligt; og hver Morgen Klokken fire istemte hun Chorsangen med, uden at nogen bad hende derom.

Nogle Dage i Nød udholdt Søstrene dette, med bankende Hjerter og vaklende Knæ. Men da hun begyndte ligedan fjerde Morgen, og een af Nonnerne, med sagte skælvende Stemme sagde: Det er vist *Ursel*! — da taug pludselig Sangerinderne, Haaret reiste sig paa deres Hoveder; og alle Nonnerne styrtede ud af Kirken, og skrege høit: *Ha, Eud-Ursel! Eud-Ursel!* Og ingen Trudsel eller Straf kunde formaae dem til, at gaae ind i Kirken igien, før *Ursel* blev manet bort fra Klostermurene. Man hentede altsaa den berømteste Dæmlemand paa de Tider, fra et Capucinerkloster i Dohna; og han maaned, under Bøn og Faste, *Ursel* hen i Skoven ved Dohnaberg, i Skikkelse af en Natugle.

Her traf hun Hafelnberg, den vilde Jæger; og fandt ligesaa megen Forlystelse i hans *Hu hu!* som han i hendes *Uhu!* — Og saaledes drage de nu bestandig afsted sammen, paa Lustjagt; han inderlig glad over at have truffen et Væsen af sit eget Slags; hun høist tilfreds over at hun ikke slut

tes længer ind af Klostermurene, og over at høre Gienlyden af sin egen Sang.

Der have vi nu Tud:Osel, sagde den anden Vandrer; men hvem er Hakelnberg?

Tænk, hvilken sølsom Tildragelse, sagde den Tredie: En Hyrde hørte engang den vilde Jæger fare hen over sit Hoved, og pudse sine Hunde paa Bildtet. Til Lykke Hakelnberg! raabte han. — Hakelnberg vendte hurtig om, og svarede med dæmpet Tordenstemme: Har du hiulpen mig at pudse, saa skal du ogsaa have Deel i Byttet. Hyrden skulde sig skielvende. Men Hakelnberg fastede et halvraaddent Hestelaar ned i hans Hiulbør, saa han af Skræk længe ikke turde røre sig, hverken frem eller tilbage.

Hans von Hakelnberg, sagde den Første, døde for mange Aar siden i et Hospital ved Landeveien, ikke langt fra Wulperode. Hans Been dækkes der paa Kirkegaarden af en Gravsteen, jeg selv har seet, hvor paa er ridset en harnisket Ridder paa et Muulæsel, hvis det ikke skal være en Hest. Tilforn saae man altid der i Vhæn hans tunge Harnisk hængende; men nu er kun Hielmen der; alt det øvrige af hans Rustning er nu i Deersheim. Hvorfor, veed ieg ikke. Han var Overjægermester hos Hertugen af Brunsvig, og Jagten var det eneste, som beskæftigede ham i levende Live. Hver Dag drog han med et stort Kobbel Hunde over Mark og Eng, giennem Skov

og Krat, baade tidlig og silde. Gengang tilbragte han Natten i Harzburg. Der saae han i Drømme et frygteligt Bildsviin, som overvandt ham, efter en lang Kamp. Da han vaagnede, stod det fæle Drømmebilled ham endnu bestandig for Øine, og det var ham ikke muligt, paa nogen Maade at slaae sig disse Tanker af Hovedet.

Nogle Dage derefter träf han virkelig et vældigt Bildsviin i Harzskoven, aldeles liigt hint, han havde seet i Drømme, saavel af Farve, som af Værster, Størrelse, og Huggetænder. Med Wildskab og Mod, fra begge Sider, begyndte Kampen, og var længe tvivlsom. Hans von Hakenberg kunde takke sin Færdighed for Seieren; og han fældte tilsidst lykkeligen sin frygtelige Fiende. Da han saae Svinet ligge udstrakt for sine Fødder, qvægede han en tidlang sine Øine, med dette Syn, og derpaa sparkede han med sin Fod, mod een af de græsselige Huggetænder, med disse Ord: Du lod mig dog gaae dengang! Men han sparkede saa hidsig, at den skarpe Tand gik ind i Støvlen, og saarede ham Foden.

I Førstningen brød han sig ikke om Saaret, og fortsatte Jagten til den mørke Nat. Da han kom hjem, var allerede Foden saa svulmet, at man maatte sprætte Støvlen op. Af Mangel paa anden Deel.

bentlig Pleie blev det daglig værre, saa han tilsidst maatte reise til Wolsenhüttel, for at søge Hielp. Men Kystelsen paa Bognen var ham utaaalelig; og kun med Nød og Neppe naaede han Hospitalet i Wulperode; hvor han kort derefter døde.

Til Straf fordi han aldrig sparede Bondens Sæd eller Korn, aldrig gik i Kirke, men jagede bestandig under Gudstienesten, agtede Heste og Hunde meer end Mennesker, og forresten førte det vildeste Levnet, maa han nu jage saaledes til Dommens dag, og faaer ingen No.

Det er en fæl Tildragelse, sagde den tredie Vandrer, i det han stirrede ned i Bundløse-Kiær; men den er dog ikke nær saa skrækkelig, som Begivenheden med dette Vand. Kiender I den? Nei, sagde de tvende Andre, ikke rigtig i Sammenhæng. Ved du noget mere derom?

Her stod, sagde den Tredie, for mange hundrede Aar siden, en Borg, da endnu det hele Land var overgroet med Skov. Den var en Samlingsplads for Skovridderne, som gjorde Egnen usikker. Her deelte de deres Bytte, tvang Landets Indbyggere til at arbejde for dem, og røvede deres Døttre. Her fraadsede og larmede de, til langt ud paa den mørke Nat. Med Skræk hørte den forbigaaende Pillegrim ofte Paukers og Trompeters Lyd blande sig med Jammerkriget af Ulykkelige, der bleve myr-

dede i de underjordiske Hvælvinger. Menneſkelig Hielp var forgiæves. Men Uſkyldighedens Skrig ſteg til Himlen, og Hævnens Time kom.

Engang forvildede ſig her i Skoven en fremmed velſt Ridder med ſin Svend. Det var en taar get Høſtdag. Natten kom, og der var hverken Menneſker eller Dyr at ſee, rundt omkring Borgmuren. Dog hørte de indenfor vild Støi, af beruſede Menneſker; Horn, Trommer, og glammende Hunde. De Reiſende bankede paa og raabte, ved en Bagport i Krattet. Men til deres Lykke hørte ingen dem. Stormen hvinede, Regnen pladſkede paa Tagene.

Svenden, kied af at falde, ſøgte Ly, og endelig fandt han, nær ved Laagen, en hvælvet Fordybbning, og deri en Stald, hvori adſkillige ædende Ganger ſtode. Glad over denne lykkelige Opdagelſe ſagde han det til ſin Herre, bragte Heſtene did, og lod dem vederqvæge ſig med det Foer, hvoraf Krybben var fuld.

Mat af den lange Reiſe ſov den fremmede Ridder ſnart, paa et lille Straaleie. Den ſierne Muſik og den eenslydende Pladſkregn lullede ham i Sovn.

Men Svenden hovede det ikke ſaa godt. Ham holdt Omſorgen for Heſtene, og Hungeren vaagen;

og den langt fra lydende Taffelmusik gjorde ham Tomheden i Maven kun saa meget føleligere. Ved Midnat forekom det ham alt fælere og fælere, i den mørke Hule. Han følte sig for overalt i den rummelige hvælvede Stald; men fandt ikke andet, end Hoer til Hestene. Der kunde gierne endnu staaet tyve. — Hvem boer her? Hvem tilhøre disse Gangere? Naar nu Karlene komme tilbage, og finde dig her, og see du har taget deres Hø? — Hvis de sove i Halmen og vaagne? Eller — boer her maaskee endogsaa Røvere og Mordere? — Saaledes opstege tusind forskellige Forestillinger i hans Hjerne, og hindrede ham i at sove.

Den stigende Frygt bragte ham atter til at nærme sig Herren. Endelig sank han mismodig paa Høet, men faldt langt ned. Under ham gik nogle trødsfede Lægter istykker; han faldt nogle Fod dybt, i en underjordisk Hule; og hans Ansigt og hans Hænder berørte — o. Skræk — lutter Menneskepander og Menneskeknokler, som laae adspredte rundt omkring.

Høitkrigende sprang han op, krøb skælvende ud af det afføelige Hul og ravede ud af Døren. Han glemte reent sin Herre og sine Heste; sad i Krattet, som bedækkede Indgangen, gienremstormet af Vinden, giennemvædet af Regnen, og Tænderne flapprede ham i Munden.

Lidt efter lidt taug Hornene og Trompeterne, og det blev dødstille. Nu slog Taarnkloffen tolv, og ethvert Haar paa hans Hoved reiste sig. Thi hvert Øjeblik ventede han at see de Myrdedes Hænder. Han vovede hverken at see ind i Hvalvingen, eller lige frem for sig. Sammenknuget sad han saaledes og holdt Hænderne fast for Øinene.

Pludselig trængte nogle Straaler giennem Krattet, som af en luende Fakkell; og paa Øjeblikket var alting forsvundet. Ofte troede han at høre fierne Renser rasle, og en sagte Klynken. Han lyttede — og alt var igien stille. Hvert Øjeblik troede han, han skulde døe af Angst, og overleve de dog sin Skræk.

Nu slog endelig Taarnkloffen Et; Ekserne skilte sig ad, nogle Straaler af Maanen faldt paa ham giennem Buxen, og Livshaabet vendte atter tilbage i hans Hierte. Snart stod Maanen, klar i sin Pragt, paa den muntre Himmel, der ikke længer bedækkedes af Ekser. Og nu vovede Evenden at bevæge sig nogle Skridt fremad, og at see, hvor han var.

Han opdagede snart en meget høi Muur, med mange smaae Taarne, og ikke langt fra Stalden blev han et Jernsaldgitter vaer, der skjultes af en mægtig Eg, og lukkede Indgangen til Borggaarden. Med stigende Mod, (thi Midnatstimen var

forbi og Maanen skinnede) nærmede han sig med sagte Trin, og saae ind i Gaarden. I Baggrunden af den blev han et Laarn vaer, hvis Vindes trappe førte til Riddersalen.

Midt i Gaarden stod en Rolandstøtte *) med udbredte Arme. Pludselig havde Riddersvend den her det forunderligste Syn. Tre store Haner steg majestætisk ned fra Borgfængselets runde Tag, og vandrede langsomt over Gaarden, henimod den harnisflædte Sværddrager. Der hævede de sig paa eengang med Vingerne i Luften. Den største Hane, høiere og stærkere fædret, end en Orn, satte sig paa Rolandstøttens Hoved; de andre toge deres Plads paa dens Albuer. Og nu galede alle tre paa eengang, saa det gienlød i Gaarden og den store Skov. Alt var stille. Da hylede det, som dæmpet, i en fiern Afstand: Bee, Bee, Bee! — Syv Gange galede Hannerne endnu høiere end før, og: Bee, Bee, Bee! lød det andengang. Nigange galede Hannerne atter, med dobbelt Skingren; derpaa hævede den største Hane sig høit i Luften og skreg: Bee, Bee, Bee! Endnu i Dag synker Røverborgen!

*) Rolandstøtten var den piinlige Nets Tegn, og forestiller en Ræmpe, hugget af Sandsteen, med et stort Sværd.

Tumlende ravede Svenden tilbage til den hvælvede Stald, og ruskede saalænge med Skælven i sin Herre, der laa som i en Dødsøvn, til han vaagne. Vævende som et Espeløv fortalte han ham sit Eventyr, i det han sadlede Hestene. Den velcke Ridder rystede paa Hovedet, sagde til Svenden at det var ikke sandt; men troede det dog, og gyste ved det gientagne: Bee, Bee, Bee! Og uden at dvæle rede de begge, alt hvad Tøiet kunde holde, giennem Hækker og Buske, indtil de funde Landeveien.

Nu gik endelig Solen op, som de saalænge havde ønsket, men halvformørket og omslørt af en Taage. Alt saae de Magdeburgs straalende Spire; da hørte de langt borte et dæmpet Bulder, som det kunde været en Torden. De saae tilbage, og en stor tyk Røgstøtte steg i Veiret, som af et ildsprudende Bierg. — Ha, raabte Svenden, nu synker vist den fæle Borg. Dampen stiger vist op af den Svovlsøl, hvori Ridingerne synke.

Kom, sagde Herren, vi ville vende tilbage og see denne forunderlige Begivenhed. Jeg har desuden glemt mine Handsker i Stalden, som min Brud gav mig med, til en Amindelse. Men Svenden vægrede sig; og vred og truende reed den velcke Ridder allene hen mod den stigende Røgstøtte.

Skjelvende fulgte Svenden endelig, i en lang Fraastand.

Efter nogle Timers Forløb naaede de Egnen, hvor Dampen opsteeg. Ridderen befalede Svenden, at ride ind i Røgstøtten, og hente ham hans Handsker. Svenden nægtede det gnavent og vilde ikke. Da stødte den opbragte Ridder ham sit Sværd i Brystet. Seer I den store Steen derhenne? Hver gang der er Soleformørkelse, bliver man endnu Blodsdræberne vaer, som oversprøitede den.

Ridderen dvælte indtil Solen steg høiere, og til kun endnu en tyk Dampstøtte stod midt over Stræffens Egn. Han saae kun en Sø for sig, som bestandig blev større, jo mere Taagen trak sammen i Midten. Ved Bredden af Søen fandt han Krybben, ved hvilken hans Hest havde staaet forrige Nat; og i den — o Under! — Handskerne, som hans Brud havde foræret ham.

Henslunken i dybe Tanker stod den fremmede velske Ridder med Dinene stivt fæstede paa sine Handsker.

Men snart vaktes han af sin Henslirren ved et Gammerskrig. Han saae i Veiret. Solen havde nu naaet Midten af Himlen, og nedtrykket Dampskyen ganske. Da saae han Taget paa den alt dybere synkende Borg, fuldt af Mennesker, som i største Hjertensangst, hvert Djeblik kræbe høiere op;

jo mere Vandet i den stigende Søs nærmede sig. Efter Klædedragten at skønne, var det otte Riddere og tolv Svende.

Den der freg høiest, var en tyk vanskabt Kvinde, med ildrøde Haar og Dine. For at have Hænderne frie, havde hun bundet sig et stort Nøglesnippe om Halsen. Thi til dette Alfsum havde Nøglerne været betroede til Nøverborgens Kiældere og Hvalvinger; hvor de ulykkelige Slaytoffere bleve styrtede ned.

Nu kom et græffeligt Syn. Utallige Beenrader af de Thielslagne og Myrdede, kravlede ogsaa op ad Taget, paa den modsatte Side. Den Ene efter den Anden; satte sig paa Tagrenden, og stirrede, i det de grinende viste Tænder, paa Nidingerne, som i Dødsangsten hverken vovede at skue op eller ned. Derpaa reiste Beenraderne sig, og sloge deres Pinere, med Knokkelhænderne og Lænkerne.

Først styrtede Huusholdersten i Bølgerne, med Nøglesnippet om Halsen, og blev paa Djeblikket forvandlet til en uhyre Karudse. Derpaa bleve Noveridderne nedpidskede. De forvandlede sig, saasnart de komme ned, til sexfodlange Giedder. Tilslidst plumpe Svendene med Jammerskrig i Vandet, og bleve Karper, uden at miste Størrelsen eller Tyngden.

Og saaledes forfølge nu i Harhundreder de sultne Giedder Karperne og Karudsen i Bundløsefiær, uden Rist og Ro. Gjør Hungeren dem matte, saa de synke, da jage Beenraderne dem op fra Dybet igien.

Endnu undertiden see Egnens Indbyggere, paa Egnens Overflade, de musbegroede Karper, der ligne smaae svømmende Der; og! den centnertunge Karudse, med de ildrøde Dine og det store Nøglesnippe om Halsen. Men i samme Øjeblik, man mærker dem, dukke de forkrækkede ned igien.

Hermed endte den tredie Vandrers sit Eventyr, og de Andre maatte tilstaae at det var det gyseligste. Kom, sagde den Første; det gaaer os ligesom den velcke Ridder, med sin Evend; skøndt man ikke troer det, bringer det dog Een til at gysse. Det mørkner alt; lader os forlade dette sørgelige Riær og den skumle Skov. Hift paa Landeveien vinker et venligt Værtshuus, der skal en god Flaske Biin gjøre os lystige igien.

Gid den var af Kyffhauserkiælderens! sagde den Anden. — Dermed reiste de dem og gif.

B o r n e e v e n t y r.

I.

Tommeliden.

En Skræder havde en Søn, han var kun lille af Væxt, ikke meer end en Tomme lang; derfor kaldte de ham Tommeliden. Med alt det havde han Courage og sagde til sin Fader: Fader! jeg vil vandre paa mit Haandværk. Det var ret, min Dreng, sagde den Gamle; tog en Stoppenaal og satte en lille Klat Lak paa den ved Lyset. Der har du en Kaarde med paa Veien! Den lille Skræder drog ud i Verden, og fik Arbejde hos en Mester; men der var Maden ham ikke tilpas. Moder! sagde han til Skrædderkonen, dersom hun ikke giver os bedre Mad, saa skriver jeg i Morgen tidlig med Kridt paa Huusdøren: „For lidt Smul, Kartøfler for mange; Pokker være Kartøffelfange.“ Hvad vil du da have, du Spirrevip? sagde Mesterens Kone; greb efter en Lap og vilde slaae ham dermed; men den lille Skrædder svubbede ind under Fingerbøllet, kigede ud bag det, og rakte Tungen ud ad sin Madmoder. Hun tog Fingerbøllet i Beiret, da hoppede Tommeliden ind imellem Lapperne, og da hun rev dem fra hverandre, og søgte efter ham,

Styndte han sig ned i Bordsprækken, stak Hovedet frem, og raabte: Hei, hei! Moer! Og da hun slog efter ham — vips var han i Bordskuffen. Til sidst fik hun dog fat paa ham, og jog ham paa Døren.

Den lille Skrædder vandrede nu, og kom til en stor Skov, der mødte han en Flok Røvere, som vilde stjæle Kongens Skat. Da de saae den lille Skrædder tænkte de: Han kan være os til stor Nytte; derfor tiltalde de ham blidt, sagde, han var en dygtig Karl, at han skulde gaae med til Skatkammeret, snige sig ind og kaste Pengene ud til dem. Det lovede han da, og fulgte med til Døren, for at see, om der ingen Sprækker var deri. Lykkeligvis fandt han Een, og vilde just stige derop og krybe ind. Da sagde den ene Skildvagt til den anden: Hvad er det for en hæslig Vædderkep der kryber? den maae man træde ihjel. Na hvad, lad den gaae, sagde den Anden; den har jo ikke gjort os noget. — Saaledes kom Tommeliden i Skatkammeret, gik til Vinduet, hvor Røverne stode, og kastede den ene Daler ud til dem efter den anden. — Da Kongen eftersaae sit Skatkammer, manglede der meget i Pengene, og intet Menneske kunde begribe hvem der havde stjaalet dem, da alle Låse vare i god Stand. Kongen lod sætte Vagt i Skatkammeret, da hørte de det rasle imellem Pengene, ginge hen og vilde gribe Tyven. Den lille

Skædder satte sig i en Krog, bag ved en Daler, som stod paa Skraa, og raabte: Her er jeg! Bægterne løb did; da sprang han hen i en anden Krog, og da de komme derhen, skreg han hiffet: Her er jeg! ligesom før. Og saaledes holdt han dem saa længe for Nar, til de bleve kiede deraf, og ginge deres Wei. Tømmeliden kastede nu den ene Daler ud efter den anden; satte sig selv paa den sidste, og gled ud af Vinduet med den. Nøverne roste ham meget, og havde gierne gjort ham til deres Anfører, hvis han havde villet det. Derpaa delte man Byttet. Den lille Skædder fik kun en Enestilling for sin Part; thi meer kunde han ikke bære.

Derpaa tog han igien Vandringstaven i Haand, og da hans Arbeid ikke vilde flaske sig, tog han Tieneste som Gaardskarl i et Værtshuus. Men Nigterne kunde ikke lide ham, fordi han saa alt hvad de toge sig hemmeligt for, uden at de kunde mærke det, og forklagede dem. De havde derfor stor Lyst til at spille ham et Puds. Da han nu engang spadserede over en Eng, hvor der blev slaaet Hø, meiede de ham med, satte ham i Stak, og kastede ham for Røerne med Høet; hvorpaa den Sorte slugte ham. Tømmeliden var nu indspærret i Koen og hørte om Aftenen tale om, at den skulde slagtes. Da var hans Liv i Fare, og han raabte: Jeg er her. —

Hvor er du? — I den Sorte. — Men de forstode ham ikke ret og slagtede Koen. Lykkeligviis blev han ikke hugget i Stykker, og han kom med i Vølsekødet. Da nu det skulde hakkes, skreg han: Hak ikke for dybt! Her er jeg inde! — Men de gjorde saamegen Støi, at ikke et Menneske hørte ham. Dog sprang han behændig frem og tilbage over Krumkniven, saa at han ingen Skade kom til; men flippe bort kunde han ikke, og blev stoppet i en Blodpølse. Med den blev han hængt op i Skorstenen i Nøg, og maatte hænge der, til Vinteren kom, og Vølven skulde spises. Da nu hans Vopæl blev skaaret op, sprang han ud, og løb sin Vej.

Den lille Skrædder drog afsted igien, da mødte ham en Ræv paa Veien, som snappede ham. — Ak, Herr Ræv, raabte han, lad mig med Fred. Det er mig! — Ja, sagde Ræven, du vilde desuden kun lidt forslaae. Kan du faae din Fader til at give mig alle sine Høns i Gaarden? Det lovede han, og saa bar Mester Mikkel ham hjem, og fik alle Gaardens Høns; men den lille Skrædder bragte sin Fader den Enesteskilling, som han havde erhvervet, paa sit Pillegrimskab. — „Men hvorfor fik dog Ræven alle de rare Vipiphøns at æde? — Ih du Nar, troer du ikke at din Fader heller vilde have sit Barn igien, end sine Høns?

Den tappre Skrædder.

En Sommermorgen sad en Skrædder paa et Bord ved Vinduet, da kom der en Bondekone forbi og raabte med Honning. Skrædderen stak Hovedet ud af Vinduet og sagde: Kom op Moer! Jeg skal give Jer god Handsel. Da Konen kom op, besaae han alle hendes Potter, og tilsidst købte han et Fierdingpund. Derpaa skar han sig et Stykke rundt om Brødet, smurte Honning derpaa, satte Maden paa Bordet, og tænkte ved sig selv: Du skal smage mig godt; men jeg vil først have denne Brynstedug færdig, før jeg fortærer dig. Dermed begyndte han at sye, og tog lange Sting af lutter Glæde. Smidlertid lugtede Fluerne Honningen; da kom de i Mængde, og satte sig paa Honningbrødet. „Hvem har havt Bud efter Jer?“ sagde han, og jog dem bort; men det varede ikke længe, saa kom der dobbelt saamange. Da blev Skrædderen vred, greb efter en Klædelap og — „jeg skal lære jer“ slog han efter dem. Derpaa trak han Lappen bort, og talte efter, hvor mange han havde truffet. Der laae ni og tyve Døde paa Valpladsen. „Er du saadan en Karl?“ sagde han, og forundrede sig over

sig selv. Derpaa syede han sig et Belte, hvorpaa han baldyrede disse Ord: Niogtyve i eet Hug. — Du maa ud i Verden, tænkte han; bandt sig Beltet om Livet, og søgte efter i Huset, om der intet var, han kunde tage med. Da fandt han en seig Ost; den puttede han i Lommen. Undervejs fangede han en Fugl; den maatte ogsaa derned. Skrædderen steg op paa et høit Bierg; paa Toppen af det fandt han en stor Kæmpe, til ham sagde han: Hvor gaaer det, Kammerat? I seer jer vel om i Verden heroppe? Jeg maa ogsaa ud i den! Men Kæmpen saae til ham med Foragt, og sagde: Du er en miserabel Karl. Skrædderen knap-
pede Riolen op, viste ham Beltet og sagde: Der kan du see, hvilken Mand, du har for dig. Kæmpen læste de Ord: Niogtyve i eet Hug; og da han troede det var niogtyve Mennesker, Skrædderen havde slaaet ihjel paa eensgang, saa begyndte han at faae Verbødighed for ham; dog vilde han først prøve ham. Han tog derfor en Steen, og trykkede den saa hardt, at Vandet løb ud af den. „Saa stærk er du dog ikke.“ — Ikke andet end det, sagde Skrædderen, det kan jeg ogsaa; — „greb i Lommen, tog den vaade Ost og trykkede Ballen ud. Hvad siger du om det? det var dog mere!“ Kæmpen forundrede sig, tog en Steen, og kastede den saa høit at man neppe kunde pine den. Gjør mig det efter!“

— Det var godt kylet, sagde Skrædderen; dog med alt det, er din Steen faldet ned til Jorden igien. Jeg skal kaste dig een, saa den ikke falder ned. Dermed tog han Fuglen af Lommen og kastede den i Luften. Og Fuglen fløj reent bort i Skyerne. „Der traf du dog din Mester! — Kæmpen forbausedes, indgik Stalbroderskab med ham, og de droge videre. Da kom de til et Kirsebærstræ. Kæmpen tog Toppen, bøjede den ned imod Jorden og gav den til Skrædderen, at han kunde spise deraf. Men Skrædderen var for svag, til at modstaae Grenenes Styrke, og blev vippet op i Veiret med. Hvad for noget? sagde Kæmpen; kunde du ikke holde den svage Kvist? „Det er en smal Sag, sagde Skrædderen, for den der har slaaet ni og tyve med eet Hug; men veed du hvorfor jeg gjorde det? Der nede skyde Jægerne i Krattet. Da jeg saa de sigtede paa mig, sprang jeg over Træet. Det gjør du mig ikke efter. Da Kæmpen hørte det, tabte han Næse og Mund, og forlangte ingen flere Beviis paa sin Kammerats Dygtighed. Han lystrede ham i alt hvad han sagde, holdt ham frit med alt, og troede, ingen i Verden overgik Skrædderen i Klogskab og Styrke.

Frøkongen og Henrik med Fjernbaandene.

Der var engang en Kongedatter, hun gik ud i Skoven og satte sig ved en kislig Brønd. Hun havde en Guldfugle, som var hendes kæreste Legetøj; den fastede hun i Beiret, og greb den i Luften, og havde sin Fornøielse deraf. Eengang fløj Kuglen meget højt, og, hun havde alt udstrakt sin Haand og frummet Fingrene efter den, — da faldt den ned paa Jorden, ved Siden af, rullede og rullede, indtil den trillede ned i Brønden.

Kongedatteren saae forskrækket efter den, men Brønden var saa dyb, at der sket ingen Bund var at see. Da begyndte hun bitterligt at græde: „Åh gid jeg kun havde min Kugle igien, hvormeget vilde jeg ikke give derfor! alle mine Perler, mine Edelstene! alt hvad jeg ejer i Verden.

Da hun klagede saaledes, stak en Frø sit Hoved ud af Vandet, og sagde: Kongedatter, hvi ynker du dig saa? — Åh, sagde hun, du hæslige Frø, hvad kan du hjælpe mig? Min Guldfugle er falden i Brønden. Dine Perler, dine Edelstene og dine Klæder forlanger jeg ikke, sagde Frøen, men hvis du vil lade mig blive din Kæreste, og jeg maae sidde hos dig, spise

med dig af een Guldtallerken, sove i din Seng, og du vil holde af mig, skal jeg skaffe dig Guldfluglen igien. — Kongedatteren tænkte, hvad sladdrer den enfoldige Frø mig der for? Den maa dog blive i sit Vand; men maaskee den kan hente mig Fluglen. Jeg vil sige Ja. O hun sagde: O ja, for mig gierne! Skaf mig kun først Guldfluglen igien. Jeg lover dig det altsammen. — Frøen dukkede ned under Vandet, og det varede ikke længe, saa kom den op, havde Fluglen i Munden og kastede den i Land. Da Kongedatteren saae sin Flugle, løb hun hurtig hen, tog den op og ilede hjem, uden at tænke videre paa, hvad der var forefaldet. Frøen raabte: Vi lidt, Kongedatter, og tag mig med, som du har lovet. Men hun agtede det ikke. —

Næste Dag sad hun tilbords, da hørte hun noget komme humpende op ad Marmortrappen: Pliff, plaff, pliff, plaff. Strax derefter bankede det paa Døren, og der blev raabt: Kongens yngste Datter! Iuf mig op. — Hun løb hen og lukkede Døren op, da var det Frøen, som hun reent havde glemt. Ganske forkræffet slog hun hurtig Døren i for den, og satte sig atter tilbords. Kongen blev hendes Urolighed vaer og sagde: Hvad fattes dig? — Af der er en hæslig Frø derude, sagde hun, den har hentet mig min Guldflugle af Vandet; jeg lovede, jeg vilde være dens Kiærest derfor;

thi jeg havde aldrig tænkt, at den kunde forlade sit Vand. Nu er den herudensfor Døren og vil ind. I det samme bankede det anden Gang og raabte:

Yngste Kongedatter,

Her jeg staaer.

Husk, hvad du mig lovet

Har igaar.

Bed den kisle Brønderand,

Da din Kugle faldt i Vand,

Gav du mig din Tro og Love!

Nu hos dig

Skal jeg spise, drikke, sove.

Du skal elske mig.

Kongen sagde: Hvad man har lovet, maa man holde. Gaa hen og luk Frøen op! Hun adlød, og Frøen hoppede ind, og fulgte hende i Hælene, hen paa Stolen. Og da hun havde sat sig, raabte den: Tag mig op, og lad mig sidde hos dig. — Kongedatteren vilde ikke, men Kongen befalede det. — Da Frøen sad til højbords, sagde den: Skyd din Guldallerken lidt længer herhen, at jeg kan spise af den, med dig. Det maatte hun ogsaa. Da Frøen var mæt, sagde den: Nu er jeg træt og vil sove; bring mig op paa dit Kammer, red din Seng, saa ville vi lægge os. Kongedatteren blev forfækket, da hun hørte det; hun frygtede for den kolde flamme Frø; hun torde ikke røre ved den, og nu skulde hun ovenikøbet lægge den i sin Seng.

Hun gav sig til at græde og vilde paa ingen Naade. Da blev Kongen vred, og befalede hende, under sin Naades Fortabelse, at holde sit Løfte. Det hjalp ikke, hun maatte lyde sin Fader; men hun var smækvred. Hun tog Frøen mellem to Fingre, bar den op i Kammeret, lagde sig i Sengen, men istedet for at lægge den ved Siden af sig, fastede hun den — dækk — henimod Bæggen. Saa! vil du nu lade mig være i Ro, du hæslige Frø? —

Men Frøen faldt ikke død ned fra Muren, men da den kom hen til Sengen igien, da var det en deilig ung Prinds. Han blev nu hendes Kiærest, og hun holdt af ham, som hun havde lovet ham, og de sov fornøjet ind sammen.

Næste Morgen kom en prægtig Vogn med otte Heste for; de vare udsmykkede med Fjæderbuske, og med Guldseletøi. Og med Vognen fulgte Prindsens tro Henrik. Han havde græmmet sig saaledes over Forvandlingen, at han havde maattet lægge tre Jernbaand om sit Hjerte, for at det ikke skulde briste af Sorg. Prindsen satte sig i Vognen med Kongedatteren; men den tro Tiener stod bag paa. Saaledes vilde de nu reise hjem igien til Prindsens Rige. — Da de vare kjørt et Stykke Vej, hørte Prindsen pludselig noget knække stærkt i Stykker bag ved sig. Da vendte han sig om og sagde:

„Henrik Vognen gaaer itu!“ —

„Nei det er ikke Vognen nu.

Det var et Baand omkring mit Hierte,
Der daglig leed af Sorg og Smerte,
Dengang I sad paa Brændens Rand,
Og var en Frø i Kildevand.

Endnu engang, og endnu engang hørte Prindsen det
knæk; og troede Vognen sprak; men det var kun
Jernbaandene om den tro Henriks Hierte, der sprang
af, fordi hans Herre nu var frelst og lykkelig.

A l f e r n e.

Hvor er da Maria, vort Barn, spurgte Faderen.

Hun leger derude paa Grønningen, med vor Nabo's Søn; svarede Moderen.

Vare hun ikke løber vild, sagde Faderen befymret, hun er saa uregierlig. Moderen saae efter Børnene, og bragte dem deres Middagsmad. Det er hedt, sagde Drengen, og den lille Pige greb begierligt efter de røde Kirsebær. Værer kun forsigtige Børn! sagde Moderen; løber ikke altfor langt bort fra Huset, eller ind i Skoven. Fader og jeg gaae ud paa Marken. Den lille Andres svarede: Frygt ikke for det! Skoven ere vi saa bange for; vi skal blive siddende her ved Huset, hvor der er Mennesker i Nærheden.

Moderen gik og kom snart ud med Faderen. De lukkede Huusdøren i Laas, og vandrede ud paa Marken, for at see' til Folkene som meiede Hø. Deres Huus laae paa en lille grøn Høi, omringet af et smukt Stakit, der ogsaa indhegnede deres Frugt- og Røffenhauge. Byen laae noget længer nede; og hist hævede sig Grevens Slot. Martin havde forpagtet det store Gods af Herskabet, og levede fornøiet med sin Kone og sit eneste Barn.

Han lagde aarlig noget op, og havde den Udsigt med Tiden at blive en formuende Mand; da Jorden var frugtbar, og Greven ikke paalagde ham trykkende Afgift.

I det han nu gik med sin Kone, saae han sig munter om, og sagde: Hvor aldeles forskjellig er dog denne Egn, Birgitte, fra den, hvor vi før boede. Her er det saa grønt. Hele Byen er fuld af herlige Frugttræer; Jordbunden bedækt af de skønneste Urter og Blomster; alle Husene ere muntre og pene, deres Eiermænd velhavende. Ja det forekommer mig, som om Skovene her vare skønnere og Himlen blaaere; og saa vidt som Øiet rækker har man sin Lyst og Glæde af den gavmilde Natur.

Saa snart man kun, sagde Birgitte, kommer paa hin Side Floden, befinder man sig strax som i en anden Verden. Alt er saa sørgeligt, saa tørt. Men alle Reisende paastaae ogsaa, at vor By er den smukkeste, vidt og bredt i hele Egnen.

Paa hin Granskov nær, svarede Manden. See engang der tilbage, hvor sort og bedrøvelig den afsides Plet ligger der, omringet af den skønne lystige Egn! Og, bag de dunkle Grantræer, den indrøgede Hytte, de forfaldne Stalde, den tungsindig forbiflydende Bæk.

Det er sandt, sagde Konen, i det begge stode stille; saa ofte man kun nærmer sig hint Sted bli-

ver man nedslaaet og angstelig; man veed selv ikke hvorfor. Hvad det dog egentlig kan være for Mennesker, som boe der? Hvorfor mon de dog holde sig saaledes adskilt fra alle Folk i Menigheden; som om de ingen god Samvittighed havde?

Fattigt Pak! svarede den unge Forpagter; efter al Sandsynlighed Zigeunerfolk, som røve og bebruge paa fjerne Steder, og her maaskee have deres Smuthul. Det undrer mig kun, at det naadige Herskab taaler dem der.

Det kunde maaskee dog ogsaa være stakkels skikkelige Folk, sagde Konen blødhjertig, som skamme sig over deres Armod; thi man veed jo dog intet ondt om dem. Kun er det hvad det er, at de ikke gaae i Kirke, og at man heller ikke egentlig veed hvoraf de leve. Thi den lille Have, der desuden lader til at ligge ganske udyrket, kan umuligt føde dem; og Marker have de ikke.

Ja Gud maa vide, vedblev Martin, i det de ginge videre, hvorledes det har sig med dem. Intet Menneske kommer der til dem; thi Stedet hvor de boe, er jo ligesom det var forheret og fordømt; saa ikke den dristigste Karl vover sig derhen.

Denne Samtale fortsatte de, medens de gik ud paa Marken. Hin mørke Egn, om hvilken de talde, laae affides fra Byen. I en Fordybning, som omgaves af Graner, skimtede man en Hytte,

og adskillige reent forfaldne Baaningskure. Kun fielden saae man Røg opstige derfra, endnu stældnere blev man Mennesker vaer. Undertiden havde de Nysgierrige, som vovede sig nærmere, seet nogle affkyelige Qvinder i pialtede Klæder, paa hvis Skjold ligesaa hæslige og smudsige Børn havde væltet sig. Sorte Hunde løbe omkring ved Grændsen. Ogsaa havde man imellem i Tusmørket seet en uhyre Mand, som ingen kiendte, gaae ad Stien langs med Bækken, og at forsvinde i Hytten. Saa saae man ogsaa forskellige Skikkelser bevæge sig i Mørket, som Skygger, omkring en Kulild. Denne Lund, Granerne og den forfaldne Hytte stak virkelig paa den synderligste Maade af, til det muntre grønne Landskab, de hvide Huse i Byen og det prægtige ny Slot.

Begge Børnene havde nu fortæret deres Frugter; de faldt paa at løbe omkaps, og den lille behændige Marie var altid et langt Stykke foran den langsomme Andres. Paa den Maade er det ingen Kunst, raabte endelig han; men lad os engang prøve det i Længden, saa skal vi see, hvem der vinder. — Som du vil, sagde den lille Pige; kun hen til Vandet tør vi ikke løbe. Nei, svarede Andres; men hist paa Høien staaer det store Pæretre en Gjerdingvei herfra. Jeg vil løbe venstre om Granlunden, saa kan du løbe højre om; og naar vi

saa kan samles paa Høien igien, kan vi see hvem der kommer først.

Godt, sagde Marie, og begyndte alt at løbe; saa er den Ene ikke den Anden i Veien. Og Fader siger jo, der er lige langt til Høien, om man saa gaaer denne eller hin Wei, omkring Zigeunerstoven.

Andres havde allerede faaet Forspringet, og Marie, der løb til højre, saae ham ikke meer. — Han er egentlig en Nar, sagde hun ved sig selv; thi hvis jeg nu bare havde Mod til at gaae over Stien, forbi Hytten, og løbe hist ud af Gaarden igien, saa kom jeg vist meget før end han. Allerede stod hun lige for Bækken og Granhøien. Skal jeg? — Nei, det er dog altfor skrækkeligt, sagde hun. En lille hvid Hund stod lige over for paa hin Side, og gisgede alt hvad den kunde. I For skrækkelsen forekom dette Dyr hende som et Uhyre, og hun sprang tilbage. O fy! sagde hun, nu er den Klods alt langt forud, mens jeg staaer her og overlægger. Hunden gisgede i eet væk, og da hun næiere betragtede den, forekom den hende ikke mere frygtelig, tvertimod allerkiærest. Den havde et rødt Halsbaand, med en glindsende Bælde, og alt som den strakte Hovedet i Veiret, for at gise, klang Bælden overmaade nydeligt. — Ei hvad, frisk Mod, sagde den lille Marie; jeg render alt hvad jeg kan, og er snart, snart ovre paa den anden Side igien. De

lade dog vel være, at æde mig i Flugten. Dermed sprang det muntre modige Barn hen ad Stien, løb den lille Hund rask forbi, som blev stille og logrede for hende; og nu stod hun i Lunden, og rundt omkring skjulte de mørke Graner Udsigten til hendes Forældres Huus og til det øvrige Landskab.

Men hvor forundret blev hun! Den meest brogede Blomsterhave omgav hende, i hvilken Tulipaner, Roser og Lilier lyste med de herligste Farver. Blaae og røde guldsprængte Sommerfugle gnyggede paa Bladene. I Bure, flættet af gylden Traad, hang tusindfarvede Fugle paa Plankeværkerne. De sang de herligste Sange, og Børn i hvide korte Kioiler, med lokkede gule Haar og lyse Dine, sprang omkring. Nogle legede med smaae Lam, andre gav Fuglene Føde; andre plukkede Blomster og forærede hinanden; atter andre spiste Kirsebær, Viindruer og rødlige Aprikoser. Ingen Hytte var at see, men derimod stod der et stort skønt Huus med Malm-døre og ophøiet Billedværk midt for Haugen. — Marie var ude af sig selv af Forundring, og vidste aldrig hvad hun skulde sige dertil; men da hun ei var bly af sig, saa gik hun strax til det første Barn, hun traf, rakte det Haanden og sagde god Dag. — Kommer du dog engang og besøger os? sagde det deilige Barn. Jeg har seet dig rende og lege deruden for; men du har vel været bange for Hunden?

— Saa er I vel ingen Zigeunere eller Kæltringer? sagde Marie, som Andres altid siger. Ja, han er rigtignok toffet, og sladrer meget op af Væggene og ned ad Stolperne. — Bliv kun hos os, sagde det forunderlige Barn, det skal nok behage dig her. — Men vi løbe jo omkaps. — O ham indhenter du tidsnok. Der! tag og spis! Marie spiste og fandt Frugterne sødere, end hun endnu havde smagt nogle. Og Andres, og Bæddemaalet, og hvad hendes Forældre havde forbudt hende, glemte hun.

En stor Kone i straalende Klæder nærmede sig, og spurgte efter det fremmede Barn. Skønneste Frue, sagde Marie, hændelsesviis er jeg løbet her ind, og nu vil de beholde mig her. Du veed, Zerrina, sagde den Skønne, at det kun kan tillades hende paa en kort Tid; ogsaa skulde du spurgt mig først derom. Jeg tænkte, sagde det deilige Barn, siden hun dog var lukket ind over Broen, kunde jeg gjøre det. Vi have jo desuden ofte seet hende løbe om der ude paa Marken, og du har selv moret dig over hendes muntre Væsen. Hun maa jo dog forlade os tidsnok igien.

Nei jeg vil blive her, sagde Marie; thi det er deiligt her. Her er det bedste Legetøj og desuden Jordbær og Kirsebær. Udenfor er det ikke saa godt.

Den guldklædte Frue trak sig smilende tilbage. Nu vil vi lege en deilig Leeg, sagde Zerina og hentede en Kiste, hvilken var fuld af glimrende Sødsåb, da hun aabnede den. Hun tog deraf med de smaae Fingre og strøede det paa den grønne Grund. Strax saae man Græsset suse som Bølger, og kort derpaa vorte allerede Rosenbuske frem af Jorden. Marie strøede med, og de hvideste Lilier og meest brogede Negliker steg frem. Paa et Blik af Zerina forsvandt det alt. Nu lagde hun to Piniekorn i Jorden, og stampede derpaa. To grønne Buske hævede sig. Træd herind og hold dig fast ved mig, sagde hun. Det skedte, og nu steg Pinierne i Veiret med de skønne Børn, og gnygede dem, medens de omarmede og kyskede hinanden i Aftenrøden. De andre Børn klavrede op ad Stammen, spøgede og stødte hinanden ned; og naar noget faldt, svævede det langsomt til Jorden, uden at støde sig. Derpaa sank Træet igien, ligesaa hurtig, som det var voret frem.

I giennem Måsindørene gif de derpaa ind i Paladsset, hvor mange skønne Fruer sad, ældre og yngre, i den runde Sal, og bøde dem de herligste Frugter under den herligste Musik. Væggene vare malede med de deiligste Børn, Blomster og Løvværk, og Farverne luede snart stærkere, snart blegere fra Maleriet, alt efter Tonernes Klang.

Fra Ealen gif de ned i en underjordist Hvalving, fuld af Guld, Sølv og Edelstene. Mange smaa Dværge vare beskæftigede med at opsoge disse Kostbarheder og at lægge dem i synderligt dannede Kar. Andre, puffelryggede og hiulbenede, med lange røde Næser, bare tunge Sække, i nedbukkede Stillingen, ligesom Møllersvende Meelsække til Møllen, og rystede Guldstøvet paa Jorden, i det de hivende og aandeløse snappede efter Veiret. Derpaa sprang de flodfede frem og tilbage og greb efter de rullende Kugler, som vilde trille bort; og i Jovrigheden stødte tidt den Ene den Anden omkuld, saa de faldt om, og strakte alle Fire i Veiret. De gjorde fortrædelige Miner og saae skævt til, at Marie loe deres Udfærd og Hæslighed ud. Bag ved sad en lille indkrumpet Mand, hvilken Zerina hilsede med Erbødighed. Han havde et Septer i Haand, og bar en Krone paa Hovedet. Alle Dvergene lode hans Vink. Hvad er der nu igjen? spurgte han gnavent, da Børnene kom ham noget nærmere. Marie taug, men Zerina svarede, at de kun vare komne, for at see sig lidt om i Kamrene. Beständig de gamle Barnestræger, sagde Gubben. Saaer den Lediggang ingen Ende? Derpaa vendte han sig igjen til sit Arbeide, og lod Guldstykkerne opsoge og veie. Nogle Dverge sendte han bort, paa Andre skændte han vredt. Hvem er den Herre? spurgte Marie.

Vor Metalfyrste, svarede den Lille, i det de ginge videre.

Det lod til at de atter vare i frie Luft; thi de stode lige for en stor Dam. Men der skinnede ingen Sol, og de havde ingen Himmel over dem. En lille Baad modtog dem, og Zerina roede meget flittigt. Det gik rask. Da Marie var kommen midt i Dammen, saae hun utallige Rør og Vandledninger udbrede sig derfra til alle Kanter. Dette Vand paa høire Haand, sagde Zerina, flyder til Eders Have; deraf blomstrer alting saa friskt. Mange svømmende Børn omringede Baaden i Vandet og rakte Marie Krands, stættede af Siv og Vandliljer; andre holdt røde Koraltakker i Beiret. Nogle blæste paa krumme Sneglehuse. Endelig løb Baaden ind i en lille Vig og standsede. En hvirvelvindig Skikkelse mødte dem paa Strandbredden. Gaaer det ret lystigt? spurgte Zerina. De ere alt i Bevægelse, svarede den røde Frue; og saa muntre, som man kan forlange; men Varmen er ogsaa overmaade behagelig.

De steg op ad en Vindetrappe, og pludselig befandt Marie sig i en saa straalende Sal, at hun i Førstningen maatte holde Haanden for Øinene. Guldbrøde Tapeter bedækkede Væggene med Purpurglød, og da hun havde vænt Diet noget dertil, saae hun til sin Forundring, hvorledes Tapeter-

nes Figurer bevægede sig op og ned, i den største Glæde. Deres Legemer vare giennemsigtige, som rødtligt Krystal, saa man kunde see Blodet flyde og bevæge sig i dem. De smilte til det fremmede Varn, og hilste det, med forskellige Meininger. Men da Marie vilde gaae nærmere, holdt Zerina hende med Magt tilbage, og raabte: Du brænder dig, Marie! det er altsammen Gld.

Marie følte Heden. Hvorfor komme ikke de nydelige Skabninger ud og lege med os? spurgte hun. Som du lever i Lusten, var Svaret, maa de leve i Glden. Her vilde de forsmægte. Seer du vel hvor de svæver og virke? De udbrede Gldstrømme til alle Dele af Jordens Overflade. Deraf vore Blomsterne, Frugterne og Wiinranterne. Men det bliver dig for hedt her; lad os gaae ud i Haven.

Her havde Scenen forandret sig. Maanskin laae paa alle Blomster, Fuglene vare tause og Børnene sove i forskellige Grupper i de grønne Løvhytter. Men Marie og hendes Ledfagerinde vare slet ikke søvnige, og vandrede sammen i den varme Sommernat, under mangehaande forskellige Samtaler.

Næste Morgen vederqvægede de dem, med Brød og Mælk; og Marie sagde: Lad os engang til en Afveksling gaae ud til Granerne, og see, hvordan det der seer ud. Gierne, svarede Zerina, saa kan

Anden Deel.

den ogsaa see vore Skildvraater. Og giennem en Lund fuld af Rattergale vandrede de langs den flangebugtede Bæk, over et Wiinbjerg, og kom saaledes endelig til den Granelund, som udgjorde Egnens Grændse. — Hvor kommer det sig, sagde Marie, at vi have saa langt at gaae herinde, da dog Omfredsen uden for os er saa liden? — Jeg veed ikke hvor det kommer sig, sagde Veninden; men saa er det.

De ginge ud til de mørke Graner, og en kold Blæst viftede dem imøde. En Taage laae udenfor tykt over Egnen. Paa Grændsen stode underlige Skikkelser, med melde støvede Ansigter; deres fæle Hoveder lignede hvide Ugler; de vare klædte i foldede Rapper af lodden Uld, og holdt Regnskærme over sig, udspændte af sælsomme Hænder. Med Slaggermunsvinger, som besynderligt struttede ud af deres Kavaier, viftede de og sløge de uafsladeligt. Det er baade til at lee og gysse over, sagde Marie. — Disse ere vore gode tro Bægttere, svarede den lille Legesøster; de staae her og vifte, for at ængste og forfække alle dem, som kunde faae Lyst til at nærme sig os. Men nu ere de saaledes bedækkede, fordi det regner og fryser udenfor, hvilket de ikke kan taale. Her inde kommer aldrig Sne og Vind, eller kold Luft. Her er en evig Sommer og Vaar.

Men dersom de Stakler derude ikke bleve saa tidt afløste, saa forkom de snart.

Men hvem er J da? spurgte Marie, i det de ginge ind i Blomsterlunden igien. Have J ingen Navne, hvorpaa man kan kiende Eder?

Vi kaldes Alfer, sagde det venlige Barn; og man taler ogsaa tit om os i Verden, saa vidt jeg har hørt.

De hørte en stor Tummel paa Engen. Den deilige Fugl kommer, raabte man. Og Marie saae virkelig en overmaade skøn Fugl komme flyvende. Alle ilte til Salen, hvor Fuglen allerede var fløiet ind, og var modtaget af den herligste Musik. Dens Fier vare purpurfarvede og grønne, med gyldne Stri-ber. Paa sit Hoved havde den en Duff af Edelstene. Næbet var rødt og Benene glindsende blaae. Den var saa stor, som en Orn. Nu satte den sig ned paa en straalende Krone, som hang inde under det runde Loftvindue, og sang saa sødt at alle Børnene, selv det Mindste maatte sukke af Henrykkelse. Da Sangen var endt, fløi den atter adskillige Gange Salen rundt, derpaa foer den ud af Vinduet, steg saa høit, at man tilsidst kun saae en lille rød Plet, og forsvandt. —

Det var Phønix, sagde Zerina til Marie, (og dette Barn forekom Marie meget mindre idag, end

igaar) Mange af os havde aldrig seet Phønix endnu, sagde Serina; han kommer, for at melde vor Konges Ankomst. Han boer i Arabien paa et Træ, hvoraf der kun gives et Eneſte i Verden. Naar han mærker at han bliver gammel, gjør han ſig en Nede af Balsom og Virak, tænder den, og brænder ſig ſelv op; ſaa dør han ſyngende, og af den duftende Aſke ſtiger en nye Phønix, i ung Skønhed. Sielden ſee Menneſkene ham, thi han lader ſig neppe ſee eengang i et heelt Aarhundrede. Men nu, min Veninde, maa du ogſaa forlade os; thi at ſee Kongen bliver dig ikke tilladt.

Da kom den guldklædte ſkønne Frue giennem Haven, vinkte Marie til ſig, og gik ind med hende i en eensom Løvgang. Du maa forlade os, mit elſkte Barn, ſagde hun. Kongen kommer og vil nu holde ſit Hof her, en tyve Aars Tid, og maaſkee længer. Nu vil Frugtbarhed og Velſignelſe udbrede ſig vidt og bredt i Egnen. Alle Brønde og Bække ville vorde fuldere, alle Haver og Marker rigere, Vinen ædlere, Engen federe, Skoven friſkere, grønnere. Mildere Luſt viſter, ingen Hagl ſkader, ingen Overſvømmelſe truer. Tag denne Ring, og tænk paa os! Men tag dig vel iagt for at fortælle noget om os; ellers maae vi flygte fra denne Egn, og alle her, du ſelv med, maae da undvære vor velgjørende Nærhed. Kys endnu engang din Legesøſter,

og lev vel! — De gik ud igien, Berina græd. Marie bukkede sig for at omfavne hende; de skiltes ad. Alt stod hun paa den smalle Bro; den kolde Luft blæste paa hende fra Granerne, den lille Hund gispede af alle Kræfter, og lod sin Bieldde klinge. Hun saae tilbage og skyndte sig afsted i Marken; thi nu fyldte Granernes Mørke, de forfaldne Hytters Sortehed, og de utydelige Skygger, atter hendes Siæl med Frygt.

Hvor mine Forældre vist have været angst over mig i Nat, tænkte hun ved sig selv, da hun stod paa Marken. Og jeg tør dog ikke fortælle dem hvor jeg har været, hvad jeg har seet. De vilde saa al ligevel ikke troe mig. To Mænd gik hende forbi de hilste, og hun hørte dem sige: Det var en deilig Pige! Hvor mon hun er fra? — Med hurtige Skridte nærmede hun sig sin Faders Huus; — men Træerne som igaar vare fulde af Frugter, stode i Dag tørre, uden Løv. Huset var malet med en anden Farve; og der stod et nyt Skuur ved Siden af. Marie blev forundret, og tænkte: Er det en Drøm? I denne Forvirring aabnede hun Døren, og ved Bordet sad hendes Fader, mellem en fremmed Kone og en fremmed Yngling. — Min Gud Fader, raabte hun, hvor er da min Moder? — Din Moder? raabte Konen, med Ahnelse, og styrtede sig hende imøde; — ha, du er dog vel ikke? — Jo vist er du, vist

er du min bortkomne eneste, kære Marie, som vi troede var død. — Hun havde strax kiendt hende, paa en lille brun Plet under Hagen, paa hendes Dine og hendes Skabning. Alle omfavnede hende, alle vare hæftig bevægede, og Forældrene græd. Marie undrede sig over, at hun næsten naaede lige op til Faderen; hun begreb ikke hvorledes Moderen kunde være bleven saa forandret og gammel; hun spurgte om det unge Menneskes Navn? — Det er jo vor Nabo Andres, sagde Martin. Hvorledes kommer du nu, efter syv lange Aars Forløb, saa munter tilbage? — Syv Aar? sagde Marie; og kunde slet ikke finde tilrette i sine Forestillinger og Erindringer; syv hele Aar? Ja, ja, sagde Andres leende og rystede trohiertig hendes Haand; jeg har vundet, Marie! Jeg har allerede for syv Aar siden været ved Væretæet og her tilbage igien, og Du Langsomme, kommer først i Dag!

Man spurgte hende paany, og vilde vide hvordan det hang sammen; men hun mindte sig Forbudet, og kunde intet Svar give dem. Man lagde hende næsten den Fortælling i Munden: at hun havde forvildet sig, var kommet paa en forbigående Vogn, og bragt til et fremmed Sted, hvor hun ikke havde kunnet beskrive Folkene sine Forældres Hiem; at hun siden var bragt til en langt bortliggende Stad, hvor gode Mennesker havde opdraget og elsket hende; at disse nu vare døde, at hun endelig havde udfundet sit Fødested,

havde benyttet sig af en Leilighed, og var vendt tilbage. Lad det nu altsammen være hvad det er, raabte Moderen; nok at vi have dig igien, min Datter! du min Eneſte, du mit Alt!

Andres blev der om Alſtenen og Marie kunde endnu ikke finde sig i nogeting. Huſet forekom hende lidet og mørkt, hun forundrede ſig over ſin Dragt, der var reentlig og ſimpel, men af et ganſke fremmed Snit. Hun betragtede Ringen paa ſin Finger; dens Guld ſtraalte ſtærkt, og indfattede en brændende rød Steen. Paa Faderens Spørgsmaal ſvarede hun, at denne Ring ligeledes var en Gave af hendes Belgierer.

Hun glæbte ſig over at det var Sengetid, og ilede til Hvile. Næſte Morgen følte hun ſig beſindigere; hun havde ordnet ſine Foreſtillinger mere, og kunde bedre ſvare og imodtage de Folk, ſom kom fra Byen, for at hilſe paa hende. Andres var allerede tidlig paaſærde, og viſte ſig meget virkſom, glad og tienſtfærdig. Den femtenaars blomſtrende Pige havde gjort et dybt Indtryk paa ham, og han havde tilbragt Natten uden Søvn. Herſkabet lod Marie komme til ſig paa Slottet; her maatte hun atter fortælle ſin Hiſtorie, hvilket allerede nu faldt hende lettere. Den gamle Herre og den naadige Frue beundrede hendes gode Opdragelſe; thi hun var beſſeden, uden at være forlegen, ſvarede høfligt

og udtrykte sig vel, om hvad hun blev spurgt. Frugten for de fornemme Mennesker og deres Omgivning havde tabt sig hos hende; thi naar hun sammenlignede disse Sale og Indretninger med de Underværker og den høie Skønhed, som hun havde seet, under sit hemmelige Ophold hos Alferne, saa forekom denne Glands hende kun dunkel, og Menneskenes Nærværelse fast ringe. De unge Herrer vare især ganske indtagne af hendes Skønhed.

Det var i Februar. Træerne fik tidligere Løv end før, saa aarle paa Aaret havde Nattergalen endnu aldrig indfundet sig. Foraaret kom skønnere i Landet, end de ældste Gubber kunde mindes Lige til. Overalt pibledede Bække frem og vandede Engene og Markerne. Hviene lode til at svulme mere; Veiret, Druerækværket strakte sig længer op, Frugttræerne blomstrede usædvanligt, og en svulmende, dustende Velsignelse hang tungt i Blomsterskyer over Landskabet. Alting trivedes, over al Forventning; intet raat Veir, ingen Storm skadede Frugten; Vinen hovnede rødmende frem i uhyre Druer, og Stedets Indbyggere stirrede med Forundring paa hverandre, og gif ligesom i en behagelig Drøm. Det følgende Aar var ligesaa; man var allerede da mere vant til det Underfulde. I Høsten gav Marie efter for Andres's og sine Forældres Bønner, hun blev hans Brud, og da det blev Vinter ægtede hun ham.

Ofte tænkte hun med inderlig Længsel paa hendes Ophold bag Grantræerne; hun blev stille og alvorlig. Saa skönt end alting var, hvad der omgav hende, kiendte hun dog noget end mere Skönt; hvorfor en let Sorg udbredte sig over hendes Siæl og stemte Hjertet til mild Beemod. Smerteligst var det hende, naar Faderen, Moderen eller hendes Mand talde om de Skælmer, de Zigeunere, som boede i den mørke Lund. Ofte vilde hun forsvare dem, da hun vidste at de vare Egnens Belsigstørere; især imod Andres, der lod til at have sin Lyst af at skælde dem ivrigt ud; — men hvergang tvang hun Ordet tilbage i sit Bryst. Saaledes tilbragte hun Aaret, og næste Aar blev hun glædet med en ung Datter, som hun kaldte Alfride, for derved at erindre sig Alfernes Navn.

De unge Folk boede i samme Huus med Martin og Birgitte, thi det var rummeligt nok, og hiulpe Forældrene at føre den vidtløstige Huusholdning. Den lille Alfride begyndte snart at vise særdeles Færdigheder og Anlæg; thi hun løb meget tidlig, og kunde snakke alting før hun var Aar. Efter nogle Aars Forløb var hun saa klog og sindig og saa særdeles skøn, at alle Mennesker betragtede hende med Forundring; og hendes Moder kunde ikke bølge sig selv, at Barnet lignede de smaa straalende Børn, hun havde seet i Granlunden. Alfride holdt

fig ikke meget til andre Børn, men undgik, selv med Ængstelighed, deres larmende Lege, og var helst ene. Da trak hun sig tilbage i en Krog af Haven og læste, eller arbejdede flittigt paa sit lille Sytsi. Ofte saae man hende ogsaa sidde henstunken i dybe Tanker, eller ogsaa at gaae hæftigt op og ned i Gangen, og tale med sig selv. Forældrene lode hende have sin egen Billie, fordi hun var sund og trivedes; kun gjorde hendes sær forstandige Anmærkninger og Svar dem ofte bekymrede. Saa kloge Børn, sagde Bestemoder Virgitte ofte, blive ikke gamle; de ere for gode for denne Verden. Ogsaa er det Barn overnaturlig skønt, og vil ikke finde sin Mage paa Jorden.

Den lille Pige havde den Særhed at hun høist ugiernerne lod sig hjælpe af nogen; alting vilde hun gjøre selv. Hun var næsten altid tidligt oppe om Morgen, vaskede sig omhyggeligt og klædte sig selv paa. Ligesaa ordentlig var hun om Aftenen; hun lagde selv sine Klæder og sit Linned i sine Giemmer, og lod aldeles ingen, ei engang Moderen, røre ved sine Sager. Moderen fandt sig i denne Egenfindighed, da hun ikke tænkte det havde videre at betyde; men hvor forbausedes hun, som hun en Helligdag, da de skulde i Besøg paa Slottet, uagtet Barnets Skrig og Taarer klædte det om, og fandt et Guldstykke af sær Skikkelse hængende i en Lidse paa Al-

frides Bryst; just saaledes som hun havde seet mange deraf, i den underjordiske Hvalving hos Alferne. Den Lille blev meget forfækket, og tilstod endelig, at hun havde fundet det i Haven; og da det behagede hende saa meget, havde hun omhyggelig giemt det. Hun bad ogsaa Moderen saa inderligt og hæftigt om at maatte beholde det, at Marie tilod hende at bære det, ligesom før, og gik tankefuld op paa Slottet med hende.

Udsides fra Forpagterfamiliens Huus laae nogle Lader og Skure, hvor Frugterne og Markfredskærne bleve giemte, og bag disse var en grøn Plads med en gammel Løvhytte, hvor intet Menneske nu mere kom, fordi den, efter den ny Indretning, laae altfor langt borte fra Haven. I denne Ensomhed opholdt Alfride sig helst, og det faldt ingen ind at forstyrre hende; saa at der gik mangan halv Dag hen, uden at Forældrene saae hende. En Eftermiddag var Moderen i Skuret, for at rødde op, og søge efter Noget, der var kommen bort, da hun i det samme blev vaer, at en Lysstraale faldt igiennem en Sprække i Kammeret. Det faldt hende ind at kige ud igiennem den, for at see efter Barnet; og hun mærkede, at der var en løs Steen, som kunde tages ud, hvorved hun kunde see lige ind i Løvhytten. Derinde sad Alfride paa en lille Bænk, og ved Siden af hende den velbekendte Serina; og

begge Børnene legede sammen og fornøjede sig, i huld Endrægtighed. Alf en omfavnede det skønne Barn og sagde sørgmodig: Af du fiære Skabning! saaledes som jeg nu leger med dig, har jeg allerede leget med din Moder, da hun var lille og besøgte os; men I Mennesker vore altfor hurtigt op, og blive saasnart store og fornuftige. Det er ret besværligt. Lad mig see du nu længe bliver ved at være Barn, som jeg.

Gierne vilde jeg gjøre dig den Fornøjelse, sagde Alfride, men de mene jo her, at jeg faaer snart Forstand og leger ikke meer, fordi jeg har ret Anlæg til at blive selvklod. Af, og da seer jeg dig heller ikke tiere, du fiære lille Berina. Ja, det gaaer som med Træets Blomst. Hvor herligt staaer det frodige Æbletræ, med sine rødlige opsvulmende Knupper. Træet gjør sig saa tykt, og kneiser saa høit, og Enhver, som gaaer forbi, bilder sig ind, at det ret skal blive til noget Stort. Nu kommer Sølen, Blomstret aabner sig saa livsaligt; men da lurer allerede den hæsle Rørne derinde, som siden fortrænger den brogede Prydelse, og kaster den ned. Nu kan det tilbageblevne Bøimster, ængstet og i Skudet som det er, ikke mere hielpe sig, men maa i Høsten blive til Frugt. Vel er et Æble ogsaa sødt og glædeligt, men dog intet imod Foraarsblomstret. Just saaledes gaaer det os Mennesker! Jeg

kan ikke alæde mig over at jeg skal blive en stor Pige. Al, kunde jeg dog kun engang besøge Eder!

Siden Kongen boer hos os, sagde Zerina, er det umuligt; men jeg kommer jo saa ofte til dig, min Elfte! Og ingen seer mig; ingen veed det, hverken hist eller her. Useet gaaer jeg giennem Luf-ten, eller flyver herhen, som en Fugl. O vi skal ret ofte være sammen med hinanden, saalænge du endnu er lille. Gid jeg kun vidste hvad jeg skulde gjøre for at behage dig.

Det meget skal du holde af mig, sagde Alfride, saa meget, som jeg holder af dig. Men lad os nu engang gjøre en Rose.

Zerina tog den bekiendte lille Vesse frem af sin Barm, kastede to Korn hen paa Jorden, og pludselig stod der en grøn Busk for dem, med to højrøde Roser, der bøiede sig mod hinanden, som om de kyssede. Børnene brøde dem smilende, og Busken forsvandt. O hvi dør det dog saa hurtigt, sagde Alfride, det røde Barn! Jordens Underværk! — Giv hid, sagde den lille Alf; aandede tregange paa Rosenknuppen og kysse den tregange. Nu holder den sig frisk og blomstrende, til Vinteren kommer, sagde hun, i det hun gav Alfride den. Jeg vil giemme den i mit Kammer som et Billede paa dig, sagde Alfride; og kysse den Morgen og Aften, som om det var dig. — Solen gaaer alt ned, sagde

hun, jeg maae hjem. De omfavuede hinanden endnu engang, og Zerina forsvandt.

Om Aftenen tog Moderen sit Barn, med en vis ængstelig og ærbødig Følelse, i sine Arme; hun gav den hulde Pige mere Frihed end før, og betog ofte Manden sin Frygt, naar han søgte efter Barnet; hvilket han paa den senere Tid oftere gjorde, fordi hendes Tilbageholdenhed ikke behagede ham, og han meente, hun blev eenfoldig eller halvtosset af sligt. Moderen sneeg sig ofte hen til Muursprækken, og næsten altid saae hun den lille straalende Alf sidde ved Siden af sit Barn. Enten legede de, eller de talde alvorligt sammen. Gad du kunne flyve? spurgte Zerina engang sin Veninde. — Hvor gierne, raabte Alfride. Strax tog Heen den Dødelige, og steg op fra Jorden med hende, saa at de svævende berørte Løvhyttens Hvælving. Moderen glemte sin Forsigtighed, og strakte forskrækket Hovedet ud, for at see efter dem. Da hævede Zerina sin Finger i Lusten, og trueede smilende; sank ned med Barnet igien, kialsede for det, og var forsvundet. Det skeete siden oftere, at Marie blev seet af det forunderlige Barn, som altid rystede paa Hovedet, eller trueede; men med venlig Mine.

Lit alt havde Marie sagt med Hæftighed til sin Mand, naar de flamredes derom: Du gjør de stakkels Folk i Hytten uret! Naar da Andres trængte

ind paa hende, at hun skulde sige ham, hvoraf hun vidste det bedre, end alle Byens Folk, og end Her- skabet selv, saa afbrød hun altid forlegen og taug. Een Middag, da de havde spist, var Andres hæstige end nogensinde, og paastrød at de skadelige Landstrygere nødvendig maatte jages bort. Da raabte hun fortrydelig: Tie! det er dine og alles Belgiorere! Belgiorere? sagde Andres forundret; det lumpne Paf? — Hendes Brede forledte hende til at fortælle ham sin Ungdomshændelse, da han havde lovet at holde alting hemmeligt; og da han rystede paa Hovedet med en spottende Mine, ved hvert Ord, hun sagde, tog hun ham ved Haanden, og førte ham hen i Skuret, hvor han til sin Forundring saae den straalende Alf sidde hos sit Varn i Løvhytten, og at lege kjærligt med hende. — Han vidste ikke et Ord at sige, et Udbrud af Forundring foer fra hans Læber, og Berina hævede sit Die. Hun blev pludselig bleg og skælvede stærkt; ikke med en mild men med en fortørnet Mine gjorde hun den truende Bevægelse, og sagde derpaa til Alfride: Du kan intet derfor, du stakkels Pige! men de blive aldrig floge, saa forstandige som de end bilde sig ind at være. — Derpaa omfavnede hun den Lille med hæftig Til, og fløi som en Ravn med et hæst Skrig hen over Haven til Granlunden.

Om Aftenen var den lille Alfride meget stille og kyskede grædende sin Rose. Marie var ængstelig tilmode. Andres talte lidet. Det blev Nat. Pludselig susede Træerne, Fuglene fløj omkring med bange Skrig; man hørte Jordnen rulle, Jorden skælvede og Klagetoner hylede i Luften. Marie og Andres havde ikke Mod til at staa op; de trak Sengetæppet over Hovedet, og ventede Dagen med Frygt og Bævelse. Henimod Morgen blev det roligere; og alt var stille, da Solen trængte sig frem med sit muntre Lys gennem Skoven.

Andres klædte sig paa, og Marie mærkede at Stenen i hendes Fingerring var blegnet. Da hun aabnede Døren, skinnede Solen hende klart imøde, men Landskabet trindt omkring kjendte hun neppe. Skovens Friskhed var forsvunden, Hviene vare nedstunkne, Bækkenene fløde matte med lidet Vand, Himlen var graa, og da hun vendte sit Blik henimod Granerne, stode de ikke længer mørkere og skumlere der, end de øvrige Træer. Hytterne bag dem havde intet frastødende, og flere Byens Indvaanere kom og fortalte om den sælsomme Nat, og at de vare gangne over Gaarden, hvor Zigeunerne havde boet, som vel maatte være borte nu, da Hytterne stode tomme; og indvendigt saa det ligesaadan ud, som i andre fattige Folks Boliger. Noget lidet Husholdningsgeraad havde de ladet staa tilbage. Alfride sagde hemmeligt til sin Moder:

Da jeg ikke kunde sove i Nat, og i min Angst had ret inderligt, medens Tummelen varede, da aabnede sig pludselig min Dør, og min Legesøster traadte ind, for at tage Afsked med mig. Hun havde en Tværsæk over Skulderen, en Hat paa, og en stor Vandringstav i sin Haand. Hun var meget vred paa dig, fordi hun for din Skyld maatte lide den største, smerteligste Straf, da hun dog altid havde elsket dig saa høit; thi de forlode alle hvist ugieerne denne Egn.

Marie forbyd hende at tale derom, og i det samme kom ogsaa Færgemanden over fra Strømmen, og fortalte underfulde Ting. Da Matten frembrød, var en stor fremmed Mand kommen til ham, som havde leiet hans Færge til næste Morgen, med den Betingelse, at han skulde holde sig roligt hjemme og sove; eller i det mindste ikke gaae ud af sin Dør. — Jeg var bang, vedblev den gamle Mand, og den sælsomme Handel tillod mig ikke at lukke et Øje. Sagte sneeg jeg mig til Vinduet, og stirrede hen over Strømmen. Store Skyer dreve urolige hen over Himlen, og de fjærne Skove brusede forfærdeligt. Det forekom mig, som om min Hytte bævede, og som om en Klagen og Hysten lød omkring Huset. Da saa jeg pludselig et hvidt strømmende Lys, der alt blev bredere og bredere, som mange tusind nedfaldende Stierner. Funklende og bølgende bevægede det sig ud af den mørke Grænsen.

P

Anden Deel.

lund, drog over Marken, og bredte sig hen imod Floden. Da hørte jeg en Trippen, en Klirren, en Hviſſen og en Gysen, der alt kom nærmere og nærmere. Det gik hen imod min Færge, og deri ſtege alle, ſtore og ſmaaelyſende Skiffelſer, Mænd og Qvinder, ſom det lod, og Børn; og den ſtore fremmede Mand roede dem alle over. I Strømmen ſvømmede, ved Siden af Færgen, tuſind klare Skabninger; i Luften flagede lyshvid Taage; og alle klagede og jamrede over, at de ſkulde reiſe ſaa langt bort. Dertil pladſkede Hareſlaget og Vandet riſlede; og ſaa blev det igien pludſelig ſtille. Ofte gik Færgen frem og tilbage, med nye Ladninger. De havde ogſaa mange tunge Kar og Tønder med ſig, hvilke bares og rullede af ſmaa hæslige Svende. Om det var Dæmle eller Miſſer veed jeg ikke. Derpaa kom der et prægtigt Tog. Det var en Olding, ſom det lod, paa en lille hvid Heſt, om hvilken Alle trængte ſig. Men jeg ſaa kun Heſtens Hoved, thi den var overalt behængt med et koſtbart Skabrak. Paa Hevedet havde Gubben en Krone; ſaa at jeg tænkte, da han var kommen over, Solen vilde gaae op fra den Kant, og at Morgenrøden funkede mig imøde. Saaledes varede det hele Natten. Jeg ſov endelig ind over al den Larm, deels i Glæde, deels med Gysen. I Morges var alting roligt; men

Floden er sunken saa dybt, at jeg har ondt ved at faae mit Fartøi afsted."

Endnu det samme Aar var der Misvæxt; Skovene visnede, Bækkene tørredes, og den samme Egn, som før havde været enhver Forbireisendes Glæde, stod nu der i Høsten øde, nøgen og skaldet, og viste knap endnu hist og her i Sandørken en lille Plet, hvor Græsset vorte med kummerlige Straae. Frugttræerne gik alle ud, Biiinbjergene bare intet mere, og Synet af Egnen var saa sørgeligt, at Greven næste Aar med sin Familie forlod Slottet, saa det forfaldt, og blev til en Ruin.

Alfride betragtede Dag og Nat sin Rose med den største Længsel, og tænkte paa sin Legekammerat; og ligesom Blomsten sank og visnede, saa bøjede hun ogsaa sit lille Hoved, og da Foraaret kom, var hun allerede blegnet. Marie stod ofte paa Pladsen foran Hytten og begræd den forsvundne Lykke. Hun hentæredes, lig sit Varn, og fulgte det nogle Aar derefter. Den gamle Martin drog hen med sin Svigersøn i den Egn, hvor han før havde boet.

Den korte Raabe.

Kong Artus af Bretland holdt sit Hof i Karlseile med megen Pragt. Foruden hans Dronning, den skønne Guenevre, udmærkede sig mange andre deilige Damer der ved Hoffet; men især to, hvorfor Dronningen slet ikke heller kunde lide dem. Den ene var Morgane, Kongens Søster, en blendende Skønhed, som gjorde utallige Erobringer, elskede og blev elsket. Hun forstod sig paa Naturens Hemmeligheder, var en Lærling af den vise Merlin, ført sagt, en Troldvinde af anden Rang. Den anden var den lille Genelas fra Wallis, der kom som et faders og moderløst Barn til Hoffet, og som meget slet giengjældte Dronningen den Godhed, hun havde viist hende, ved at fordunkle Guenevres prægtige Skønhed, med sine naturlige Ynder. Prindsesse Morgane var just i Begreb med at indlade sig i sin syv og tyvende Kiærlighedsforstaaelse, da Frøken Genelas første Gang fik en Ahnelse om hvad Kiærlighed var. Dette skeete da Ridder Karados, Tidsalderens Pryd, ligesaa blid i Fred, som gram i Strid, gav hende et Haandtryk. Morgane og Guenevre hadede især hinanden; den første holdt, som Kongens Søster, et Øje med Dronningen, og vidste ret godt alle hendes hemmelige Elskovshandler. Selv

giældte hun for et Dydsmonster, da hun forstod at holde alle sine Handlinger skjulte. Dette vilde hun bestandig have kunnet, hvis hun ikke uheldigviis engang var bleven alvorlig forelsket. Men det bragte hende reent ud af sin Fatning, og lod hende glemme sin Klogskab, saa hun ikke bar sig meget anderledes ad ved denne Leilighed, end en halvvoxen Pige, der første Gang hører af en Unglings Mund, at hun er smuk.

Fru Guenevre glædte sig inderligt over denne Opdagelse, og lod som hun intet mærkede, for at finde Leilighed til at vise Kongen og det hele Hof, hvor falsk Morganes Uskyldighed var. Dronningen satte alle sine Venner ud paa hende; kun Genelas kunde hun ikke bruge, da denne forekom hende alt for ærlig og ensfoldig.

Imidlertid havde Genelas nok at gjøre med sit eget lille Hjerte. Ridder Karados havde en Aften i ondt Veir fulgt hende hjem, og hyllet hende ind for Regnen i sin Kaabe. Dengang havde han sagt hende saamange smukke Ting, at hun ikke vidste, hvad hun skulde tænke; ja ved Afskeden havde han endogsaa vovet, i Mørket, at trykke et Kys paa hendes Læber, og hun — o Himmel — havde i sin Adspredelse giengiældet det. Dette bragte hende for nogle Dage ud af sig selv af Bedrøvelse; og hun

søgte ved Tilbageholdenhed og paataget Knibskhed at sætte sig i Respekt hos Ridderen igien.

Imidlertid havde Dronningen indledet alt, faaet det rigtige Djeblik at vide, talet hemmeligt med sine Fortrolige; og da det var paa Tide, sendte hun Genelas til Morgane, med Begiæring, at hun skulde komme til hende. Det blev paalagt Genelas, som en Sag af største Vigtighed; hun fik Befaling, at trænge ind i Prindsessens inderste Værelser, og nøiagtig at bringe Dronningen Efterretning, om alt hvad hun havde seet og hørt.

Derpaa gik Guenevre ind i Salen for Kong Artus, en gammel godlidende Herre uden Mistænkelighed, og sagde: Edle Konge, vi ere nu alle her forsamlede, for at begynde Lystigheden; kun to mangle: Eders ædle Søster, og Ridder Guiomars. Jeg har derfor i Hast sendt Bud efter dem. Hun havde neppe talet disse Ord, førend Genelas ganske aandeløs kom tilbage, og saa rød som et Blod. — Har J udrettet min Befaling? spurgte Gueneren? — Nei, svarede Genelos, og blev endnu rødere. — Har J ikke fundet Prindsessen? — „Jo — Nei! Jo!“ stammede Pigen. „Og hvorfor talede J ikke med hende?“ „Mig tyktes hun var i Badet.“ Og hvor? — „Jeg veed sandelig ikke. — Jeg tittede gienem Buskene — og saa at hendes Jomfruer vare omkring hende, og morede hende med Spil og Sang!

Men — „Hvad er det for en Tale? raabte Dronningen. — Tillad, min Fyrstinde, sagde Ridder Britomarte, jeg vil indhente næriere Efterretning. Baser det har formodentlig været i Prindsessens Have. „Vi ville alle gaae med, sagde Guenevre, og see om Genelas har talet Sandhed.“ Jeg har ikke løiet, sagde Pigen; og havde det ikke saa strengt været mig paalagt, saa havde jeg ikke trængt mig giennem Hækkerne, siden Havedøren var lukket. — Det hjalp ikke, alle de Forestillinger, den undseelige Genelas gjorde derimod; man gif.

Morgane benyttede sig blot af sine hemmelige Kunster, for at smage Livets Glæder i deres fulde Maal. Hendes Pallads var det prægtigste, hendes Have den deiligste, hendes Hofstat den talrigste; hendes egen Skønhed den meest blændende. „Men det er kun altsammen Bedrag og Taagespil!“ plettede Guenevre at sige i et philosophiskt Lune; „bleven til ved Døst, og tilintetgøres ved et Døst! Intet saaledes, som Skaberen dannede det.“

I sin Tryllehave gav Prindsessen ofte Kong Artus prægtige Fester, men de skønneste tilbragte hun ene i en Bens Arme, uden andre Bidner, end flige Bæfener, som fik deres Tilværelse ved hendes Tryllestav, og, naar hun vilde, atter opløste sig i Luft. Det var i denne Kred, at den uskyldige Genelas fandt den skønne Trold kvinde. Hun var trængt

ind i en Pomerandskov, der omringede en stor Strækning, hvor himmelhøje Cedertræer og lave Myrter omfjuggede et Marmorbad, hvor Morgane pleiede at afstøle sig i Middagsheden. Genelas sneg sig gienem Myrtehækken, og saae Prindsessen i Badet, omringet af sine lustige Tærner. Et himmelsk Syn, selv for en Piges Dine, som ikke selv manglede Yndigheder. Men Morgane var ikke allene. Paa Græstørvæn, hvor hendes Følge i maleriske Flokke havde leiret sig, laae en Ridders Vaaben; og han delte Rørligheden med hende, i de speilklare Bøver.

Man forestille sig hvorledes den uskyldige Genelas var blevet tilmode over dette Syn; hun som følte Samvittighedsangst over et eneste Kys, hun havde givet en Ridder. Med den største Forvirring stod hun for Dronningen, og bad alle saa indstændigt om ikke at gaae derhen, at man ikke ret vidste hvad man skulde troe om Genelas? Om hun maaſkee ikke var en hemmelig Medvider? Thi ved Artus Hof forstod man sig kun lidet paa Uskyldigheden.

Imidlertid blev hun nødt til at vise Selskabet Bei; og inden den uforsigtige Morgane vidste et Ord deraf, var Marmorbadet omringet af utallige Herrer og Damer. Kong Artus hævede sine Hænder og Dine til Himlen ved dette Syn; Ridderne anstrængte deres saa meget som muligt, for at intet deraf skulde gaae tabt for dem; Damerne

Åge sig, med bortvendte Bine, for Bryttet, og kun Dronningen havde Kraft nok, til at bryde Tausheden og, i en spodst Strøm af Ord, at vise Prindsessen sin Haan.

Forkrækkelse, Skam og Brede betog de Overraskede. Herr Guimars skulde først sit Ansigt i sine Hænder, indtil et Instinkt, der driver Helten ved enhver Fornærmelse, bragte ham til at søge sine Vaaben. Den mere forbittrede end undseelige Morgane, kastede Vand imod Tilskuerne, og heraf dannede sig et Taagesløv, og en blaa Dunst, som lagde sig over hele Egnen. Da den lidt efter lidt forsvandt igien, befandt hele Selskabet sig i en brændende Sandørk, hvor kun hist og her vorte en enkelt Busk. Ganske den samme øde Egn, som Morgane selv havde fundet her, og forvandlet til en Sø.

Da man endelig var kommet hjem igien, nød Guinevre sin Hævn. Morgane var nu, sandsynligvis for bestandig, forsvundet fra Hoffet; thi kun Flugten kunde redde hende for Straf. Men nu var Røden til den stakkels Genevras. Hendes Forvirring og Bøn, om ei at overrumple Prindsessen og blotte hendes Skændsel, blev udlagt til Medhold og hemmelig Forstaaelse. Den uskyldige Pige blev mistænkt for at have deeltaget i Morganes Udsvævelser, og forviist Hoffet. Dette skede just den samme Dag, da den tappre Karados havde ifinde at heile om

hendes Haand. Men da han hørte alle de afstørelse lige Rygter, Dronningen havde ladet udsprede, og som ingen vovede at modsiges, afstod han fra sit Forsæt, og troede, han havde elsket Skønhed uden Dyd. For at adsprede sig i sin Bedrøvelse, da han endnu bestandig elskede hende, tog han Orlov fra Hoffet, og drog i Ledingsfærd, for at glemme sin Riærlighed eller miste sit Liv.

Imidlertid forlod Genelas Hoffet, saa fattig som hun var kommen, eller rettere, meget fattigere. Thi dengang var hun tilfreds i sit Hierte, og kiendte ikke alle de Livets Begvemmeligheder, der ved Aarsen tilsidst bliver halv Nødvendighed. Dengang eiede hun ogsaa en Rigdom i det glade Haab. Men disse Eiendomme høre kun Barndommen til, og forsvinde som oftest i den modnere Alder. Genelas vandrede Dag og Nat og levede sparsomt af hvad hun i bedre Dage havde sammensparet, og som kun var ubetydeligt. Vel havde Kong Artus af Medlidenhed sendt et Bud efter hende, med en Gave; men ogsaa dette Bud havde hendes Fiender opsnappet. Thi hverken Dronningen eller de andre Damer kunde tilgive Genelas, at hun havde gjort Indtryk paa den tappre Ridder Karados.

Det var engang silde paa Aftenen, da Vandrerken kom til en By, hvor hun blev saa overfaldet af Mæthed, at hun ikke mægtede mere.

Ved knap Næring og ringe Hvile havde hun vandret saa længe i Solhede og i Regnfulde, at hendes Kræfter forlode hende; og ved en Bondehytte, som laae noget fra Byen, sank hun ned. Hendes Klynken og Gispn vakte Opmærksomheden; man aabnede et lille Vindue paa Døren og spurgte: hvad det var? Af, sukkede Genelas! En syg Vandrerste! Hielp, Hielp! ellers er det ude med mig.

Det varede længe inden der blev lukket op; endelig kom en qvindlig Skikkelse, hvis Ansigt havde kun lidet lovende, med et Lys i Haanden. Hvad vil I, hvad fattes jer? spurgte Bondekonen i en gnaven Tone. Af alting, alt! svarede Genelas.— Hvordan, sagde Qvinden, i det hun belyste Genelas; saa ung, saa smuk, og i saadan en Tilstand? Vort fra min Dør! Her er ikke Plads for saadanne Gjomfruer. Og med det samme gik hun ind igien og slog Døren i efter sig.

O Barmhiertighed, Barmhiertighed! raabte Genelas. Ved Giestfrihed have jo dog selv Mogle her berget Engle. — Jo vist, Giestfriheden! svarede Qvinden; den faaer man godt betalt. Den stakkels Rejsende blev saa længe ved at græde og bede, at endelig den haardhiertede Værtinde rakte hende et Glas Vand ud giennem Dørhullet; skøndt Genelas neppe kunde reise sig, for at modtage det.

Er her da intet andet Sted her i Byen, spurgte hun, da hun havde lædsket sig, hvor jeg kunde finde Ly? — Na jo, svarede Bondekvinden; der er nu først Bærtshuset! og saa er der desuden en grumme riig Kone, som huser alle Tiggere, og har godt af det selv. See engang det store røde Huus, med de to Lindetræer! Prøv om I kan slæbe Jer derhen! Hun vil ikke afvise Eder.

Genelas vendte sine matte Dine did, men blev ikke andet vaer, end en lille reenlig Hytte, som kun Misundelse, Uvidenhed eller Spot kunde give hiint Navn. Hun takkede imidlertid for Efterretningen, og slæbte sig derhen.

Saa snart hun havde banket paa, og med et Par Ord givet sig tilkiende ved Vinduet, blev hun lukket ind af en gammel venlig Kone, som mødte hende, hvis reenlige Klædning virkelig vidnede om Bondevelstand; men hvis Blik var saa mildt og deeltagende, som man sielden finder det hos den Rige. Hun ledte Genelas ind; lod hende sætte sig ned; hentede en Skaal Mælk, bragte hende et Bad for de saarede Fødder, og stod saa tjenstfærdig for hende, som for dums Abraham for Englene. Genelas var saa svag, at hun kun med Bevægelser kunde ytre sin Taknemmelighed. Den godhiertige Bondekone behandlede hende med yderste Forsigtighed; gjorde ingen nysgierrige Spørgsmaal; bragte hende i

en god Seng med fine Lagen, stoppede ned om hende for Nattefulden, og spærrede Hænen i Baggaarden, for at den ikke skulle vække hende.

Det var alt Middag da Genelas vaagnede, uden at kunde finde sig i at forlade Sengen endnu. Men den venlige Bertinde havde allerede et Par Gange aabnet Døren og seet ind; og Genelas stod op, for ei at blive mistænkt for Dovenskab. Saaledes var hun der i to Dage. Den tredie Dag begyndte hun med skælvende Stemme at tale om Afskeden; men da Bertinden indvendte, at hendes Svaghed endnu ikke tillod hende at drage videre, bad hun om Arbeide. Først da Genelas flere Dage havde været der, blev det hende tilladt at tage Deel med i Arbeidet. Hun trykte den gamle Kone i sine Arme, kaldte hende Moder, og det blev afgjort, at Genelas skulde være som Datter hos hende, og at de ikke vilde forlade hinanden.

Men længe G dog ikke efter at vide min Historie, sagde Pigen nogle Uger derefter, da de sadde sammen og spandt. Jeg veed mit Barn, svarede den Gamle, at du er stille, sødelig, from, og taknemmelig. Det Øvrige er Biting, som du vel en gang vil opdage mig, naar du føler Trang dertil. Jeg selv skulde aldrig spørge dig derom, om vi saa levede vort hele Liv sammen.

Da Genelas havde fortalt Moer Rose alt, uden at blive afbrudt, sagde denne: Tillad mig kun eet Spørgsmaal: Stod du virkelig ikke i nogen Forstaaelse med den lastefulde Morgane? — Jeg kan ikke bevise Eder min Uskyldighed med andet, svarede Genelas bedrøvet, end med mine Forsikkringer og min Tilstand. Du har ret, svarede Rose, Lasten lønner sædvanlig sine Tilhængere bedre. Du behøver ikke at forsvare dig videre. Dine Dienbeyne droge sig ikke vildt i Veiret ved mit Spørgsmaal, ingen Bredestrødme farvede dit Ansigt; din Mine blev mild og blid. Du har udstaaet din Prøve. Jeg haaber det Bedste for Dig i Fremtiden. Vær taalmodig og vent! saa vil alting vel give sig.

Den hæslige Bondeskone, der havde behandlet Genelas saa haardt, besøgte dem tiere end Rose skjøttede om. Hun er mit Sødskendebarn, sagde denne, hendes Hovedfeil er Misundelse og Gierrighed, og hun besøger os ei af anden Årsag, end for at udlokke dine Hemmeligheder, og for at skade os. Genelas troede Rose paa sit Ord; men den gamle Kone, som vilde at hun selv skulde overbevise sig om Sandheden, viklede et frisk Lag Hør om sin Tøt, og begyndte saaledes at fortælle:

Jeg er tyds af Fødsel, og saae første Gang Lyset i en lille By, dybt inde i Harzskoven. Jeg mistede tidlig mine Forældre; hvad de ejede tilfaldt

deres Gældnere. Jeg kom i Huset til en Faster, som ogsaa havde været min Gudmoder, og som for Skams Skyld maatte tage sig af mig. Hun undte mig ikke den Vid jeg stak i min Mund, forlangte Ting af mig, som hun ikke havde lært mig; og skændte uophørlig. Hendes Brede tog til, alt som jeg vorte, og ved Blidhed og Sagtmodighed gjorde mig mere lidt af Naboerne, end hendes egen Datter; et forkiælet Barn, der ikke duede til nogen Ting, og hvis Ondskab og Stivsind stod skrevet paa hendes Pande. Da den gamle Tienestepige døde, havde jeg ikke en eneste Ven. Hun havde lært mig den Smule jeg kunde, og fortalte mig gyselige Eventyr om Aftenen, naar vi skulde i Seng. Søndagen var den eneste Dag, jeg havde Ro, for mit Slid og min Græmmelse; naar Faster og hendes Datter gik i Kirke, saa kunde jeg i Eensomhed lette mit Hjerte ved at græde. Da jeg var vant til aldrig at være ledig, tog jeg min Haandteen, og jeg forekom mig selv fornemmere og bedre, ved dette reenlige Arbeide, som jeg ellers ikke mere blev holdt værdig til. Men den Traad, jeg spandt, var grov og ujevn. Jeg havde seet Byens pene Niger fylde deres Tene med Garn, saa hvidt og blødt og fint som Silke, og græd over min Keithaandethed.

I disse min tungfindige Tensligheds søde Tæ-
 mer, sad jeg gierne under et af de Lindetræer, som
 beskyggede vor Huusdør, ved en forfalden Brønd,
 bevokset med Mus og Krat, som ikke længer var
 brugelig. Naturligviis maatte denne Brønds Na-
 bostab bringe mig adskillige Eventyr tilbage i Erin-
 dringen, hvormed den Afhøide, som jeg ofte begræd
 her, havde møret mig i forrige Dage. Du maae
 vide, (havde hun ofte sagt, naar hun formanede mig
 til Flid og Orden) fra Arilds Tid af boer her et
 Spøgelse i denne Egn, som kaldes Hulla eller Hul-
 da. Paa hin Side Brønden stiger det op, sniger
 sig ind i Husene, seer om Pigerne gjøre hvad de
 skulle; finder han Ureenlighed i Kammer eller Kjøf-
 ken, paa Bord eller Skorsteen, saa kniber hun de
 dovre Tøse, trækker Dynen af dem, og lægger dem
 nøgne paa Steengulvet. Finder hun en Helligaften
 eller om Løverdagen Totter, som endnu ikke ere af-
 spundne, eller ufuldendt Syetsøi, saa dypper hun det
 i Mudderet i Gadekæret, eller tænder Ild deri, saa
 at undertiden hele Huse og Skure derved ere gaaede
 i Løbet. Men Flid, Orden og Reenlighed lønner
 hun; og det er ikke sielden, at flinke Piger, naar de
 oom Mrgenen tidlig, ved Solens Opgang, hente Vand
 ind i det skurede Kjøkken, finde Sølvskillinger paa
 Bunden af Spanden, hvorfor de kunne købe sig

Baand og smukke Skoe, for at være pyntede om Søndagen.

Saaledes fortalte min godhiertige Lærerinde, og jeg troede hende gierne. Hulas Sølvskillinger havde jeg rigtig nok, uagtet al anvendt Nøie, endnu ikke mærket noget til, derimod var der engang kommen Gld i Hørtotten, da jeg var sovet ind over den; og jeg havde neppe tidsnok faaet den slukket, for at undgaae min fortiente Straf. Imidlertid holdt det mig til Flid. Straffen havde jeg allerede forsagt, og Belønningen forestod mig. Jeg satte mig aldrig ved Brønden, førend alting i Huset var reent og pænt; førend jeg syv gange havde vasket mig i Kilden, og taget mine bedste Klæder paa. Saa spandt jeg, og lærgede over, at jeg ikke kunde spinde bedre; og naar der imellem lykkedes mig en Traad, saa jeg mig stolt omkring, og mine Dine dvælede altid længst i den Krog, hvor, efter Nøytet, det agtpaagivende Spørgelse pleiede at komme fra; som om jeg krævede hende til Bidne paa min gode Opførsel.

En Dag, da jeg længe havde spundet, og Solens Stilling forkyndte mig, at mine Hærskaber snart kunde ventes hjem, overfaldt mig en stor Tungfind. De havde allerede været vrede tidlig om Morgenens, før de gif, og saa vidste jeg, hvad jeg kunde vente mig om Middagen; thi de pleiede altid at komme ar-

Anden Deel. Q

gerlige fra Kirken. Jeg tænkte ved denne Leilighed mere levende, end sædvanligt, paa min hele Stilling, og brast i Graad. Min Haand sank i mit Skød, og Hvirvelen gik af min Haandteen, og trillede i Brønden, saa jeg kunde høre, hvorledes den to Gange faldt klingende ned, paa de indvendige Stene.

Forfækket foer jeg op af mine Drømmerier. Var jeg bleven behandlet saaledes, naar jeg intet havde forbrudt, hvad kunde jeg da nu vente mig? Jeg var saa fattig, at jeg selv ingen Teen ejede; den jeg brugte tilhørte mit Sødsfendebarn, som gierne saae, at jeg skulde hendes Dovenskab, uden at lønne mig derfor med en venlig Mine; og jeg var vis paa, at hun vilde tilregne mig Tabet af den nedfaldne Blyring, som om den havde været af røden Guld.

Drevet af Fortvivlelse, uden at vide hvad jeg skulde gribe til, løb jeg hen, og boiede mig over Randen paa Brønden, i hvis Dyb jeg troede at sine mit tabte Alexodie. I det samme hørte jeg min Faster og hendes Datter komme snakkende sammen over Fælleden, i det de gik hjem; og jeg veed ikke om det var Frygt for dem, eller Higen efter at faae Ringen tilbage, som bragte mig paa det fortvivlede Indfald, at styrte mig i Afgrunden.

Hvorlænge mit Fald varede, veed jeg ikke; men det forekom mig, som jeg sank lige ned til Jordens

Middelpunkt. Rundt omkring var Bælmørke. Endelig vaagnede jeg af min Bedøvelse, ved et stærkt Stød, dog uden at føle Smerte. Jeg befandt mig paa en blød Grønning, over mig hvælvende Himlen sig klar; blaae Bierge omringede Synskredsen. Jeg saa en skøn Bygning for mig; herlige Blomster og Træer, som bugnede med de skønneste Frugter. Alt havde jeg strakt Haanden ud efter nogle, da den Tanke holdt mig tilbage: du har ingen Tillægsdelse! Jeg nydedes med at nyde ganske lidet af den Frugt, som Vinden havde blæst i Græsset; og til Tak for denne Bederqvægelse, reiste jeg Stiverne under de tunge Grene, som Stormen havde revet om. Ikke saa næisom var jeg ved Kilden, jeg kom forbi. Jeg drak saameget jeg havde Lyst til; dog ei af Guldskælen, som stod ved Siden af, men af den hule Haand. Da Tørsten var lædsket, følte jeg Hungeren stærkere. Nu kom jeg til Slotsporten. Høje fiolige Haller stode aabne for mig, langs ad Siderne; jeg saa en Gld, som vinkede mig med sin Bellugt, og formodede det var et Kjøkken, hvor man tilberedte Maaltidet for Folk, som ikke vare saa sultne som jeg. — Jeg gik ind i Kjøkkenet; men ikke Lyst efter at smage nogle af Retterne gjorde mig saa dristig; jeg mærkede til min Misfornøjelse, at Stegevenderne stode stille, og at den lyse

Gld hvert Øjeblik truede med at gaae ud, og at
 berøve Netterne deres Velsmag. Derfor bragte jeg
 Stegevenderen i Gang igien og pustede til Glden, i
 det jeg sagte ved mig selv skændte paa Køkkene, for
 deres Forsømmelighed. Jeg gik ogsaa hen til Ba-
 gerovnen, vendte Hvedebrødene, som allerede be-
 gyndte at forbrændes paa den ene Side; og skyndte
 mig hurtig derfra, for ei at ledes i Fristelse, til at
 møtte mig paa fremmed Mad. Disse Overvindelse-
 rer kostede mig nogle dybe Suk, og jeg kunde ikke
 lade være at vende om, og samle nogle Brødkrum-
 mer op, som laae paa det rene Køkkenbord, og at
 spise dem graadigt, inden jeg gik videre.

Alt som jeg steg op ad Trapperne blev mig
 den Tanke klarere, at her vist maatte boe fornemme
 Folk. Hvad vil du her? tænkte jeg. Hvi styrtede
 du dig ned i Brønden, efter en saa ubetydelig Ting?
 Det vil lade smukt, hvis de nu møde dig, og du
 spørger efter din Hvirvel. — Og dog tør jeg ikke
 komme hjem igien til min Fæster, uden den.

Med disse Tanker saae jeg mig om, som for
 at søge den, og blev en aaben Dør vaer, som jeg
 gik ind ad, og den bragte mig i en Spindestue,
 fuld af alle muelige Spindeanstalter. Et Syn, som
 drog mig til sig med uimodstaaelige Baand.

Himmel, hvilke Herligheder saae jeg her! Rei-
 serindens Spindestue kunde ikke være bedre forsynet.

Hør og Garn af det fineste Slags, Nøkke og Tene af det kosteligste Stof og det skønneste Arbeid; og frem for alt en heel Hær af de nydeligste Hvirvler, dannet efter alle Kunstens Regler, som kunde give selv den plumpeste Haandteen sit fornødne Sving. Ja, raabte jeg med sammenslagne Hænder; her er Forraad! Havde jeg kun een af disse nydelige Tingester, saa vilde jeg være glad. Men disse ere af Guld og Sølv! Nei, dem kunde jeg ikke være tient med. Min var af Bly, overtrukken med grøn Firnis. Men hvad? Disse her ligne min paa et Haar. Lad os see engang, om jeg ikke kan finde den rigtige igien. Jeg søgte ivrigt mellem mit tabte Værktøis Tvillingbrødre, men da jeg ikke kiendte min egen Hvirvel paa noget Mærke eller Plet, saa gik jeg bedrøvet derfra og sagde: Sagtens kunde jeg her erstatte mit Forliis, og Faster vilde ikke mærke Forskiællen. Men — du skal ikke stæle. Ja, hvis jeg havde fundet min egen! det var en anden Sag.

Hvad vil du her i min Spindestue? hørte jeg en frygtelig tonende Stemme spørge bag ved mig, just da jeg vilde træde tilbage over Tærskelen, og lukke Døren, for at undgaae al videre Fristelse. — Forfærdet vendte jeg mig, og saa en lang qvindlig Skikkelse, hyllet i mange tusind linnede Lapper, der truede mig med en spids, maver Finger, i det den gientog Spørgsmaalet. Dette Syn gav mig

strax tilkiende, hvem jeg havde for mig. Det saae aldeles ud, som det Spøgelse, min gamle Lærerinde havde beskrevet mig, og en iiskold Gysen rystede mine Ledemod. — Naadige Fru Hulda, sagde jeg, i det jeg faldt paa Knæ; — Kald mig ikke Hulda, freg hun; du seer at jeg ikke fortjener dette Navn. Naadige Fru Hulla, vedblev jeg. — Kald mig ikke saa, raabte hun, end mere frygteligt; det er et Døgenavn, jeg har faaet for mine Klæders Skyld, og som jeg ikke vil taale. Desuden vil jeg ingen Undskyldninger høre; men siig mig med saa Ord hvad du vil; skøndt jeg allerede veed det altsammen.

Saa veed I da ogsaa, svarede jeg med bæven-
de Stemme, at jeg ikke vilde bestaae Jer; jeg søgte blot efter min Eiendom mellem Eders Sager; og da jeg ikke fandt den, gif jeg videre.

Det er godt, sagde hun; i Morgen skal du have igien hvad dit er, og faae Orlov. Følg mig nu! Du skal spise med mig.

Ved det Ord: „spise“ hoppede Hjertet mig i Livet af Glæde. Jeg fulgte hende giennem mange skønne Bærelser, og dækkede Bord. Hun satte mig strængt irette og var meget hæftig imod mig. Men det var jeg saa vant til, hos min Fæster; jeg taug derfor, og gjorde hvad hun vilde. Har du rystet mine Træer? spurgte hun kort derpaa med en grovere Stemme. — Nei, naadige Frue; jeg har sat

Stiver under dem. Har du været Slikmund? — Jeg spiste nogle Pærer, som laae i Græsset. — Har du stiaalet Guldskaaen ved min Kilde? — Jeg har ikke rørt den. Men jeg drak meget af den hule Haand, fordi jeg var saa tørstig. — Hvorledes gaaer det i Kioffenet? — Jeg har dryppet Algerhønsene, og rørt Ragouten om; thi Koffen var ikke nærværende. Jeg har ogsaa vendt Eders Hvedebrød i Bagerovnen, som vare isærd med at brændes til Kul. — Har du smagt dem? — Nei. Nogle Krummer sankede jeg op, for at tilfredsstille min Hunger. — Det kunde du ladet være. Dog, det er godt! Og du kan bære Mæden ind.

Jeg adlød strax, og vilde staae bag hendes Stol for at varte op; men med en suur Mine sagde hun, jeg skulde sætte mig lige over for hende. Troer du ikke jeg veed, hvad jeg selv gjør? sagde hun tvært, i det hun lagde rigeligt paa min Tallerken. Jeg har budet dig til Gæst; og derved bliver det.

Da jeg havde spist, maatte jeg klæde hende af; og med Skælven gik jeg til dette vanskelige Arbejde. Jeg løste det ene Stykke efter det andet; der var næsten ikke andet paa det tynde spøgelseagtige Legem end lutter Duge. Det Eneste hun havde i Overflødighed, var et meget stort Haar; saa filtet, at man skulde troet, der aldrig havde været

Kam deri. Ogsaa dette maatte jeg bringe i Orden, med en Sølvkam og en Guldbørste.

Jeg forrettede mit Arbeid med største Omhyggelighed og Lemfældighed, og havde den Fornøielse, at see min Frue smile. Efter fire Timers Forløb, bølgede Løkkerne mellem mine Fingre, og omstyggede ret behageligt det blege udtærkede Ansigt. Da vi skulde gaae tilsengs, sagde hun noget venligere:

Rose! Du har ført dig godt nok op hos mig; men dog ikke fuldkomment. Du erindrer dig vist de første Følelser, som henrykte dig i mit Næge! Det var de Saliges Følelser, som du altid kunde have deelt, hvis du havde haft Kraft nok, til at imodstaae Legemets Fristelser. Nu maae du tilbage i Elendighedens Liv, saa gierne jeg havde beholdt dig hos mig. Men jeg elsker dig; du har vel udstaaet dine Prøver. For da nu at holde dig skædesløs for alt, hvad du har taalt af mig, saa see her! Med disse Ord trykkede hun mig noget i Haanden, og lod mig gaae i Seng.

Jeg kunde ikke lade være at see efter, ved Natkelampen, hvad det var, hun havde givet mig, og saa til min store Forundring, at det var intet uden den tabte Hvirvel. Ogsaa godt! tænkte jeg; egentlig var den det bedste hun kunde give mig; thi hvorledes vilde jeg ellers vove at komme min forstørnede Fæst igien for Dine?

Med disse Tanker sov jeg ind, og blev snart vakt igien, ved endeel sølelige Slag og Puf, som jeg strax mærkede maatte komme fra min Fæster. Jeg saae i Veiret, og blev vaer, at jeg sad paa Brøndens Rand. Tenen laae ved min Side, Hvirvelen laae i mit Skød, og foran stod min Fæster og mit Sødsfendebarn, samt nogle flere Naboesker. De behandlede mig ubarmhiertigt.

Du doyne søvnige Dovenlasse! raabte min Fæster: Vi har søgt hele Huset om uden at finde dig; have selv været her ved Brønden, uden at see dig, og nu finde vi dig dog her! Jeg troer du kan gjøre dig usynlig; eller du løber grasatis. Fortil dit Arbeide.

Jeg adlød, og vidste ikke hvad jeg skulde tænke. Man havde kun savnet mig fra Morgen til Middag, og jeg havde været hos Hulla en heel Dag og en Nat. Desuden havde jeg ikke det ringeste som kunde bevise mit Ophold der. Jeg holdt det tit for en Drøm. Undertiden havde jeg Lyst, at stige ned i Brønden, for at see om jeg ikke igien kunde komme i de deilige Egne; men et eneste Blik dermed, skræmmede mig snart tilbage igien. Ikke at tale om den farlige Dybde, saa var der saa fuldt af Mudder, Fiirbeen og Skruptudser, at jeg snart opgav min forvovne Beslutning.

Imidlertid blev Sædet ved Brønden mit første Opholdssted, og Grindringen om de skønne Skyggeegne, var min Tankefest. Ofte sov jeg forsætlig ind der, i det Haab endnu engang at nyde den søde Drøm. Det lykkedes ei.

Men paa den senere Tid beskæftigede en Anden mine Tanker vel saameget, som min underjordiske Veninde. Der var indquarteret Krigsfolk i vor By; jeg var just ikke smuk; men jeg var ung, reenlig og pæn; og det var nok, for at tiltrække mig Fleres Bine. Men jeg kunde ingen lide, uden den lange Morten, en Kæns, som med en indtagende Skabning forbandt et fortræffeligt Hjerte, der aldeles henrev mig. Han havde sit Qvarteer i vor Hytte, og det var altsaa umueligt at hindre mig i at see ham undertiden, hvis man ikke vilde spærre mig inde. Han begyndte at tale til mig om Kærlighed og Ægteskab; og skøndt jeg ikke svarede med et Ord, tænkte jeg dog nu kun bestandig paa ham, naar jeg var allene, og glemte næsten reent Moder Hulla derover.

Min Fæster og hendes Datter havde den samme Godhed for Morten, som han for mig. Mit Sødsvendebarn overhængte ham bestandig, og gjorde ham Ægteskabsforslag, hvilke han ligesaa lidet besvarede, som jeg hans. Herved steg deres Grumhed til det Høieste; de tænkte kun paa at gjøre mig Fortræd;

og da de en Søndag havde skjult dem i Huset, istemte det for at gaae i Kirke, i den Tanke at overrumple mig med Morten, og fandt mig sidde spindende ved Brønden, rev de mig Tenen af Haanden, og slog mig saa rasende, at jeg fortvivlet sprang ned i Brønden, i det Haab at døe, eller reddes af min forrige Belgiererinde.

Saa? sagde en venlig Stemme, i det jeg fælte mig modtaget af et Par bløde Arme; saa voldsomt et Middel maatte der altsaa til, hvis du skulde besøge mig igien? — Jeg slog Dinene op, og befandt mig ved min Venindes Bryst. Hun var ikke mere saa frygtelig maver, ikke nær saa indhyllet, og havde en fornøjet Mine.

Naadige Frue, svarede jeg, jeg holdt det altsammen for en Drøm, og turde ikke paa maa og faae vove mit Liv. — For at du ikke altid skal troe, det er en Drøm, sagde hun, og sætte dig i Fare ved at springe ned, saa tag denne Blyring; den vil bringe dig til mig, saa tit du ønsker det, naar du staaer med den ved Brøndens Rand. Gaa nu! Man søger dig i Oververdenen med angstelig Uro. Eller, vil du heller blive hos mig?

Nei, naadige Frue! sagde jeg hurtig, i det jeg tænkte paa den ranke Morten. — Eller, vedblev hun, har du en Naade at udbede dig af mig? — Jeg kunde ikke finde paa noget i en Hast. Saa be-

tænk dig til næste Gang! sagde hun; og bragte mig hurtig ind i en Hule, som havde sin Udgang til Vunden af Brønden.

Jeg hørte min Fasters og mit Sødskendebarns Stemme oppe fra Brøndranden. Der var ogsaa adskillige Naboer; og Morten var fortvivlet. Han vilde sætte sig i Spanden, og lade sig hidse ned, for at søge efter mig, om jeg maaskee var bleven hængende ved mine Klæder, og endnu kunde reddes. For Guds Skyld, Morten, raabte jeg; vov ikke Eders Liv! Hernede er Mudder og giftigt Utsi. Lad Spanden gaae ned, og træk mig op! Jeg er ikke kommet til Skade.

Et Glædeskrig fra Morten var Svaret; men min Fater og hendes Datter sagde: det tænkte de nok; det havde kun været et Kneb af mig, for at sætte dem i Skræk. Hvorledes jeg altsaa blev modtaget af dem, kan du tænke. Men Morten var desto hierteligere; og saaledes forbandt denne Begivenhed os endnu nærmere med hinanden. — Hidtil havde jeg ikke kunnet komme i Kirke, af Mangel paa et Rastetørklæde; nu laante Magdalene mig sit, for at faae mig ud af Huset, og imidlertid gruble ud, hvorledes hun kunde skade Morten og mig.

Ved Brøndranden maatte jeg heller ikke sidde. Jeg besluttede derfor en Nat at vove Reisen ned til min Belgiorerinde. Men først bagte jeg en Kage,

hvorpaa jeg forstod mig saa godt, at selv min Pleiemoder flere Gange havde roest den; og den tog jeg med, for at forære den gode Værtinde. Jeg syntes, det var en Opmærksomhed, jeg skyldte hende, og troede den vilde smage hende bedre, end hendes Hvedebrød, ved hvilke jeg havde mærket adskillige Feil. Nu skulde jeg finde paa noget, som jeg vilde bede hende om. Naar Morten har gjort saa stort Bytte i Krigen, tænkte jeg, at han kan købe sig en Bondegård, saa er du endnu en stakkels Pige uden Medgivt. Ubehændig er jeg ogsaa til mit Arbeide. Jeg vil bede Fru Hulla om at gjøre mig til den kunstigste Spinderske i hele Landet; saa kan Morten arbejde i Marken, og jeg arbejder hjemme; saa have vi god Fortieneste, og blive velhavende Folk. — Med disse Tanker gik jeg ud til Brønden, dreiede min Ring i Haanden, som hun havde lært mig, og da jeg var nede hos min underjordiske Veninde, neiede jeg dybt, rakte hende Kagen (som hun spiste med mild Tilfredshed) og frembragte ydmygst min Begiæring.

Hun betragtede mig med Forundring, og raabte derpaa leende: Stakkels lille eenfoldige Gial! Er det alt hvad du har at ønske dig? Dog, dette Ønske berøver dig ikke Tilladelsen til flere. Gaa nu og pas mit Arbeide! Nyst mine Frugter ned,

vand mine Blomster, lav min Middagsmad! Saa ville vi spise, og tænke videre frem.

Jeg gjorde hvad hun befalede mig. Derpaa nedlod hun sig til selv at sætte sig ved Rokken, for at give mig Underviisning. Siden maatte jeg rede hendes Haar, klæde hende af, bringe hende i Seng, og sove ved Foden af hendes Sengested. Sov vel! sagde hun; vaagn i Oververdenen, og kom snart igien, at jeg kan lære dig at spinde bedre.

Da jeg vaagnede hos min Faster, greb jeg strax Treen, for at see, hvormegget jeg havde lært. Magdalene havde paa den senere Tid lært at spinde i Riibstæden, og spottede mig altid for mit flette Spind. Men hvor forundret blev hun, da hun saae mig spinde med største Behændighed, og at min Treen i et Øjeblik fyldte sig med det fineste Garn. Enhver løb hid, for at see mig arbejde. Og nu maatte jeg altid sidde ved Rokken, thi jeg gjorde min Faster større Nytte med det, end med min øvrige Tieneste.

Smidlertid forbedrede dette aldeles ikke min Tilstand, og jeg kunde dog aldrig nok tilfredsstille min Fasters og hendes Datters Gierrighed og Vindebyge. Dog besøgte jeg fra Tid til anden min Huusfrue, og bragte hende altid en Kage med. Gengang var hun ret vemodig stemt, og sagde: Rose! jeg frygter for at miste dig. O aldrig, raabte jeg. Og denne Ring, som jeg el-

sker meer, end den, jeg eengang skal modtage for Alteret af min Brudgom, sætter mig jo hvert Øjeblik istand til at see Eder. — Rose, Rose, raabte Fru Hulla, tael ikke saaledes. Mit Venskab vilde du dog aldrig sætte over din Kiærlighed. Men det forlanger jeg heller ei. Pas kun vel paa din Ring, at ikke ubudne Gæster nogentid skulle forstyrre mig her i min stille Bolig.

Jeg kyssede hendes bløde, hvide Haand (thi hun havde aldeles forandret sig) og hun sagde med Taarer: Tag i det mindste denne gyldne Teen, og forvar den vel! Den vil gjøre dig riig. Men lad den ikke komme bort; thi da taber du al Det til min videre Omfarg.

Jeg fortrød, da jeg var kommen hjem, at jeg ikke fortrolig havde aabenbaret hende mit Hiertes Tilstand. — Det er jo intet Skjælsstykke at elske, tænkte jeg; og besluttede jo før jo heller at sige hende alt. — Da nu min Faster og Magdalene havde kjøbt dem smukke Klæder, som de gik ud at spadserere med, skyndte jeg mig, saasnart de vare borte, til Brønden. Men i det Øjeblik jeg havde isinde at springe ned, følte jeg mig sagte grebet af en varm Haand. Jeg vendte mig om, og det var Morten.

Fy dog! raabte jeg med glødende Ansigt; hvor du har forskrækket mig. Gaa! Jeg kan ikke tale med dig, du seer, vi ere allene.

Just fordi vi ere allene! Jeg har saameget at sige dig, kære Rose; og dine Bevogterinder forlade dig ellers intet Øjeblik.

Jeg blev endnu rødere, trykte hans Haand, som han holdt min med, og saae ned for mig med vaade Øine.

Min Taushed var ham nok. Vi satte os paa Brøndranden, og begyndte en Samtale, hvis Udfald man kan forestille sig. O min Belgiererinde! raabte jeg, da Morten havde endt sin Kiærlighedstilstaaelse, i det jeg med foldede Hænder saae ned i Brønden: Du hører denne Mands Eed; vær hans Dommer, hvis han nogensinde bryder den! Og vær ogsaa min Dommer, hvis jeg skulde bryde min. Thi jeg elsker ham meer, end en Pige nogensinde har elsket en Yngling. Lev vel Morten! Nu iler jeg, for at faae hendes Minde til vor Lykke. Jeg taabelige Pige, hvi har jeg ikke for længe siden bedet min gode Frue derom?

Hvad har du isinde! raabte min Beiler, der intet forstod af hvad jeg sagde, og med Forfærdelse blev vaer, at jeg vilde springe ned i Brønden. Slip mig! svarede jeg; vort Livs Lykke beroer paa det Skridt, jeg nu vil vove.

Men Morten, som aldeles ikke forstod mig, omfavnede mig med en bønlig Mine, og var ikke rolig, før jeg steg ned fra Brøndranden igien og satte mig

ved hans Side. Og nu fortalte jeg ham den hele Begivenhed, til hans store Forundring og Glæde. Men neppe havde jeg endt min Fortælling, førend vi hørte Faster komme over Fælleden. Endnu en Omfavnelse, og vi skiltes ad.

Næste Nat vaagnede jeg, ved at høre hende og mit Sødsfendebarn tale sammen i næste Værelse. — Der seer J, at jeg havde Ret, sagde den sidste, saa hidstigt at jeg kunde høre det. Nu vide vi hvorfra hun har sin Færdighed, og sine friske røde Kinder. Ha hvor det kostede mig Overvindelse, at jeg ikke strax brød frem, og kvalte den Forræderske med egen Haand. Men jeg fandt dog min Regning ved at tvinge mig; thi da jeg nu har hørt den hele Historie, veed jeg ogsaa, hvordan jeg skal bære mig ad, for at komme ned til den gamle Kone i Brønden, og hvordan jeg skal blive behændig og smuk. Og saa skal Morten nok elske mig. Thi hvis mit Anslag lykkes, bliver jeg meget skønnere og bedre, end Rose.

Stille dog, hviskede Moderen; jeg beder Dig for Guds Skyld. Du glemmer at vi maae have Ringen, som hun bærer paa sin Finger og aldrig tager af; hvorfor vi hemmelig maa see at afdrage hende den, mens hun sover. Jeg har længe seet hende med den; men da den kun var af Bly, brød jeg mig ikke videre derom.

Anden Deel.

R

Med Skræk hørte jeg dette; og da jeg erindrede mig min Frues Forbud, at lade Ringen komme i Andres Hænder, aftrak jeg den, og prøvede paa at lade den falde sagte bag Sengen. Men den klang som Metal, der kastes fra Hieldet i en dyb Klippehule, og stødte to Gange mod Stenene, da den faldt ned; ligesom Magdalenes Hvirvel havde gjort.

Jeg følte mig forunderlig tilmode ved dette Fald. Det var som om en Røst havde raabt i mit Inderste: God Nat, kære Belgiererinde! Vi sees aldrig meer.

I min Forvirring vidste jeg ikke at svare andet, da de styrtede ind som Furier, end at Ringen laae under Sengen. De søgte, og fandt virkelig en Jernring, der formodentlig engang var falden af eet eller andet Løsbre. Skøndt den var saa stor, som til en Kæmpesfinger, vilde de dog paadutte mig, at det var den; og jeg maatte tie; hvormeget jeg end havde modsagt dem, af Frygt for at Magdalene skulde komme til Skade.

Hun havde midlertid pyntet sig med sin bedste Stads, og nu sprang hun op paa Brøndrønden, uden at høre mine Formaninger; hævede først den høire, derpaa den venstre Fod (ligesaa som jeg havde fortalt Morten, jeg maatte gjøre) og styrtede derpaa med stort Bulder ned, uden anden Redning end den,

maaffce at blive hængende ved en Steen eller i Brøndens Krat, med sine lange Klæder.

Jeg vilde løbe om Hielp; men min opbragte fortvivlede Pleiemoder spærrede mig inde, og forfikkrede mig, at jeg ikke skulde komme paa fri Fod, før hun havde sin Datter. Jeg faldt i Afmagt, og i denne Tilstand havde jeg en Drøm. Min gode Frue stod igien alvorlig for mig, hævede sin spidse truende Finger i Beiret, og sagde blot de Ord: „Oprigtighed, Sælsked, Forsigtighed.“ Af jeg forstod hende kun altfor vel. Da jeg vaagnede henimod Aften, hørte jeg en Hylen ved Brønden, jeg saae ud, og blev en Skikkelse vaer, som jeg formodede maatte være Magdalene. Man kunde neppe kiende hende igien, saa fulde af Buler og Hævelser vare hendes Ansigt og Hænder. Det høie Hovedtøi og det lange Kiølesløb vare dyppede i Dynd, og droge en heel Deel med sig af Brøndens Mudder og Smaa-krat. Hun trøb meer end hun gik, og hendes Næst, som hun fra Tid til anden hævede, blev græffelig gientaget af Biergenes Echo. Hun truede mig fælt, da hun gik mit Vindue forbi, og derpaa slog hun paa Døren med knyttede Næver. Af Skræk kunde Moderen, da hun saae hende i dette Optog, længe ikke finde Dørnøglen, saa hun en tidlang maatte staae paa Gaden, til Spot for alle Forbigaaende.

Magdalene havde havt det samme Eventyr som jeg, og var vaagnet i Haven. Men hun havde baaret sig ganske anderledes ad. Blomsterne og Frugterne havde hun traadt i Stykker; Kjøkken, Kælders og Bagerovn havde hun plyndret; og Fruen, der var kommen hende imøde med spottende Høflighed, havde hun sagt de største Grovheder. For at ave hende, havde Fru Hulla viist hende, hvad hun havde skaanet mig for: søle sorte Mattens Trolde, der vel ikke havde slaaet hende ihjel, men dog gjort hende saa smidig, at hun snart faldt sin Herskerinde til Fode, og bad om Naade; hvilken hun ogsaa fik. Men om Matten var hun staaet op, vilde flygte bort, og forglemte ikke at tage Guldskaaalen ved Kilden med. Hundrede Aander, som vare lønkede til Skaalen, vaagnede derved, havde hylende forfulgt hende, frataget hende Skaalen, og med Slag og Stød kasted hende op igiennem Brønden igien.

Magdalenes Fortælling bevægede mig til Medlidenhed; men Moderen rystede paa Hovedet, og meente det var altsammen en Drøm, eller en Phantastie, og at hun havde faaet sine Saar og Hævelsen, blot ved at støde sig i Brønden. Men Magdalene vilde paa ingen Naade lade sig den Ære betage, at have været der. Det er sandt, hvad jeg siger, raabte hun; og ville I ikke troe mig, saa

føler hvad jeg har i min Lomme. Skjøndt de toge det meste fra mig igien, har jeg dog endnu den gamle Hexes Guldkam og Guldbørste. Og det er nok til et godt Udstyr, naar jeg skal have Morten.

Neppe hørte Moderen tale om Guldklenodier, før hun søgte i sin Datters Lomme; men istedet for Kam og Børste, hoppede der hende et Par føle Skrubbudser imøde, som hang sig om hendes Nakke, og havde uidentvivl qvalt hende, hvis ei en Naboske havde havt Mod nok, til at rive dem bort, og kaste dem paa Jlden.

Dette Optrin endte med Trudser og Forbandelser imod mig. Men Natten derpaa hørte jeg min Elskedes Røst ved mit Fængselgitter. Jeg fløi til Vinduet og saae ved Maanens svage Skin den ranke Morten paa en Stige, med en Fiil i Haanden, hvormed han giennemsaugede Jernstængerne. Qvindernes Hyl i det andet Værelse, hindrede dem i at høre os. Vi flyede, og inden Morgenens frembrød, havde Præsten viet os.

Mortens Hovedsmand beskyttede mig imod min opbragte Pleiemoder, og saaledes var jeg da nu lykkelig. Men da jeg en Nat vilde gaae hen til Brønden, for at styrte mig ned, og besøge min Belgiererinde, og at bede hende om Forladelse for min Letsindighed, — af da fandt jeg Brønden tilkastet og

spærret, og saae mig saaledes, med grædende Taarer, for evig skilt fra hende.

Min Mand havde kjøbt sig en Bondegård; men da han atter maatte gaae i Krig, blev jeg tilbage. Mit hele Haab stod nu til min Guldteen, som Fruen havde givet mig, og jeg mærkede snart, hun med rette havde sagt, den vilde gøre mig riig. Thi jeg spandt ved Hielp af den mere i tre Timer, end Andre en heel Dag; og hvad der var det forunderligste: naar jeg blot om Aftenen havde omspundet den med en enkelt Traad, og lod den hænge, var den næste Morgen ganske fuld af saa fiint Garn, som mine Fingre, uagtet deres Færdighed, ikke kunde spinde saa fiint, og det fik jeg ved Hoffet betalt i dyre Domme.

Jeg saae aldrig dette Under, uden at takke min Belgiorerinde i mit Hierte derfor. Men den største Henrykkelse havde jeg en Nat, da jeg ikke kunde sove, og tilfældigviis lod mine Dine falde hen paa Boksen ved Vinduet i det lyse Maaneskin; thi jeg saae Frue Hulla sidde og spinde meget flittigt. Jeg udstødte et høit Glædeskrig, nævnte hende ved Navn, og styrtede mig ud af Sengen, for at kaste mig for hendes Fødder. Men da jeg nærmede mig, opløste det elskede Spøgelse sig i Luft, og jeg fik intet andet fat, end den neppe halvfuld spundne Teen.

Desuagtet forsøgte jeg dog ofte de følgende Nætter at see min Belgiorerinde igien, og at omfavne

hendes Knæ. Det første lykkedes mig stedse, men det sidste aldrig. Undertiden lod det, som hun langt fra betragtede mig, smilende og kærlighedsfuldt; men mine Arme kunde aldrig naae hende, og hun taug til alle mine Klager. Imidlertid tog min Rigdom daglig til, men jeg holdt den hemmelig, for at overraske min Mand dermed, ved hans Hiems-komst. Jeg levede egentlig lykkeligst i den rolige Middelstand, som tilkom mig, og glædte mig kun for hans Skyld over mine Skatte.

Forresten søgte jeg at gjøre saa meget godt mod de Fattige, de Syge og Pillegrimmene, som muligt. Da jeg engang havde pleiet og vederqvæget en spansk Soldat, der var kommen fra Kri-gen, bad han mig ogsaa vise Barmhiertighed mod hans Kone. Hun har egentlig ikke fortient det af mig, sagde han. I vort korte Egteskab har hun ganske artigt plaget mig allerede. Men hvad skal man sige? Hun er fremmed og hjælpeløs, uden Trøst. Soldaten døde, jeg opfyldte hans sidste Villie og tog den Elendige i Huset til mig. Hendes Ansigt var fuldt af Arr, et ægte Billed paa hendes fæle Siæl. Hun var snart trodsig og utaalsmodig, snart krybende imod mig. Der overfaldt mig en Gysen, naar jeg saae paa hende, som jeg ikke ret selv kunde forklare, og jeg var glad, da hun

var kommen sig saa vidt, at hun igien kunde forlade min Hytte.

Jeg skaffede hende en lille Bolig i Byen, og Arbeide, som jeg betalte hende dobbelt; thi hun var en Spinderſke ligesom jeg. Desværre udsatte vort Mellemværende mig altfor meget for hendes ubehagelige Omgang. Denne blev mig alt mere trykkende, jo mere jeg i hendes Stemme troede at opdage noget Bekiendt, som jeg ikke havde fundet igien i hendes Ansigt. Jeg gav hende derfor en lille Sum Penge, for at hun selv skulde have noget at begynde med. Men ikke desmindre overhang hun mig dog, listede sig ind til mig, naar jeg sad ved mit Arbeid, saae sig om i alle Kroge, bedømte alting, og satte mig i Net- te. Et pludseligt Ildebefindende, der engang overs- faldt hende, gav hende selv Leilighed til at blive en Nat over hos mig; og jeg havde Grund til at troe, at det mere var Nysgierrighed end Svaghed, der for- længte hendes Ophold til flere Dage.

Jeg dulgte hende ikke mine Tanker, og hun for- lod mig vred og truende. Der gives Folk, sagde hun, som selv jage Lykken ud af Huset; hvorfor ogsaa Ulykken snart træder dem i Hælene. Jeg ag- tede ikke hendes Uglesang, men faae Dage derefter stod mit Huus i lys Lue, mit hele Garnforraad brænd- te, og alt hvad jeg reddede var min Guldteen.

I denne gyselige Forfatning fik jeg at vide, at min Mand var gjort til Krigsfange, og at han skulde henrettes, hvis jeg ikke løskøbte ham strax. Summen var umaadelig, jeg kunde spundet hele Maaneder ved min Belgiererindes Hielp, uden at bringe den tilveie. Der var kun en eneste Udvei, saa tung den var, nemlig at sælge min Teen. Jeg solgte den, tog grædende imod Pengene og fløi hen i Leiren, for at løskøbe min Husbond. Af, Kierlighed, raabte jeg paa Veien, i det jeg vred mine Hænder, hvilket Offer har jeg gjort dig! Nogens Forliis berøvede mig kun min gamle Venindes Omgang, men Teenens Tab hindrede mig nu aldeles i at see hende mere, i at nyde hendes Omsorg og Velsignelse. Hvad sagde hun til mig, da vi skiltes ad? „Forvar den vel! Med den mister du alt Krav i Fremtiden, paa min Beskærmelse, paa min Velvillie.

Med disse Betragtninger gif jeg bedrøvet hjem med min Mand; men den Tanke at have reddet hans Liv trøstede mig, og jeg besluttede at anvende al Glid, for at fortjene Noget, skøndt jeg nu kun var en almindelig Spinderke. Saaledes gif jeg da trolig, uden Murren, til mit Arbeide. Men hvad beskriver min Glæde, da jeg en Aften pludselig igien fandt Guldtenen hænge ved min Nof? Min Taksigelse og Fryd var uudsigelig, og nu vorte mit Haab. Vort Huus steg atter af sin Aske, vore Marker laae ikke

længer udyrkede, Morten styrede selv de vældige Ørne bag Ploven, og Høsten fyldte vore Lader med Guds Belsignelse.

Alt hvad der undertiden krænkede mig, var, at min Mands Bine paa nogen Tid ikke mere saae paa mig med den forrige Omhed. Men jeg tænkte: Morten er ikke længer Elsker, han er Egtemand. Du er heller ikke meer den forrige blomstrende Rose. Krigen og Anstrængelsen have betaget ham hans Munterhed. Han har endnu Godhed for dig, men han formaaer ikke nu at yttre det, saaledes som før.

Du formindskede hans Kulde mod mig vel ikke min Kiærlighed, men den gjorde mig sty og tilbageholden. Jeg havde stedse taget i Betænkning, at aabenbare ham vor hemmelige Rigdomskilde, og denne Betænkelse tog til. Tausched, Tausched, sagde jeg med mig selv, er min Skats bedste Bevogterinde.

Men denne ilde anbragte Tilbageholdenhed, som min Husbond sporede i alt hvad jeg foretog gjorde kun Ondt værre. Han blev hele Dage borte fra mig, og, hvad der krænkede mig meest, denne Tid tilbragte han i Huset hos min lumste Nabo. Midt i det kunde jeg vel ikke være paa hende, dertil var hun altfor hæsleg; men den Frygt, at hun fyldte min Mands Hjerte med Avind imod mig udfyl-

dige, var kun altfor vel grundet. De rasende Forekæstelser, han gjorde mig, den hæslige Udtydning, som han gav enhver af mine Handlinger i hans Fraværelse, mens han var i Krig, viiste mig noksom at han havde indaandet Slangens Forgift.

Min Omsorg for Pillegrimme og de Fattige blev kaldet Ødselhed, og et Skul for hemmelige Udsvævelser. Min Rigdom var slet erhvervet Mæmmon, og min Forstaaelse med min Belgiererinde, Trolddom og Omgang med onde Mander. Ved den sidste Beskyldning var jeg nær ved at synke i Jorden, og jeg spurgte Skælvernde, hvad han vidste om disse Ting?

Lad mig heller gøre dig Spørgsmaal, raabte han. Dengang du var ung og uskyldig, skulde du mig intet, og jeg var altfor uerfaren og blind af Kiærlighed, til at mærke noget Slet af dig. Nu er du en hykkelsk Forbryderke, og jeg veed allerede nok, for at give dig Valget mellem to Ting: enten evig at skilles fra mig, eller fra det afskyelige Spørgelse, som hver Nat sidder ved din Nok, og udtrækker Hjerren med sine Knokkelfingre.

Jeg saae nu tydelig hvorledes det var fat, og min Mands Maserie, hvormed han stormede mod sin egen Lykke, bevægede mig til den inderligste Medlidenhed. Jeg tænkte paa hans forrige Kiærlighed, saa forskiellig fra den nærværende Forbittrelse, og raabte: Af Hulla! hvad gavner mig alle dine Belgjerninger,

naar jeg skal købe dem saa dyrt? Tag din Gave! Tag din hele Velsignelse tilbage, kun giv mig min Ven igjen, som engang tilsvor mig Kærlighed ved din Br  nd.

Morten stod med Armene overkors, med stirrende B  ne, og ventede paa mit Valg. Bliver du fast ved din Beslutning? spurgte jeg, i det jeg tørrede mine B  ne.

Sa Rose! Pligt, Religion og selv Kærlighed til dig, byder det, sagde han rørt.

Kærlighed til mig? raabte jeg, i det jeg sprang op og gjorde min Teen l  s fra Hækken. O har du endnu Kærlighed for mig, saa tag alt, alt, og v  r igjen aldeles min. Tag den bort, denne dit Livs Opholder  ke, dit Livs Frelserinde. Tag det bort, dette trofaste Baand, som bandt mig til een af Himlens saligste Aander. Jeg opoffrer det gierne, naar jeg kun derved kan faae dit Hierte tilbage.

Morten tog Klenodiet, betragtede det en liden Stund, betragtede mig, trykte mig til sit Bryst, og kastede den uheldige Aarsag til vor Tvist ud i den forbiglydende Strøm, som slugte den graadigt.

Med min fiære Skats Forl  s var Kilden til vor Velstand forsvunden. Vor Rigdom havde ingen Tilv  rt mere, ogsaa hvad vi alt havde erhvervet, forsvandt os mellem Hænderne. Vi vare fattige Landsbyfolk, ligesom vore Naboer, min Teen fyldte

sig kun med sædvanligt, møjsomspundet, stet betalt Garn. Jorden var gold under min Mand's Ploug, og gav kun enkelt, hvad vi ellers tifold havde høstet i eet Aar. Men troer du vel at dette frænkede mig? Aldrig har mit Hjerte higit efter Rigdom. Hvad der bedrøvede mig, var den evige Adskillelse fra min Belgiererinde, som nu ikke mere i de klare Nætter, sad ved Rokken og tilsmilte mig. Dog, min Mand's Kiærlighed erstattede mig rigeligt dette Tab. Han var nu aldeles forsonet, og ligesaa kiærlig, som i de første Dage jeg kiendte ham.

Det lykkedes mig fuldkommen at overbevise ham om, han havde gjort mig Uret, og at sætte den fæle Naboske i sit rette Lys for ham. Hans Afsky for hende vorte saameget hurtigere, da hver Dag den Formodning fik mere Sandsynlighed, at hun var den lastefulde Magdalene selv, som fra Begyndelsen af havde misundt os vor Lykke, og ikke hvislet, før hun fik en Deel deraf, (Gud være lovet ikke den bedste) tilintetgiort. Hendes egen Tilstaaelse gjorde Formodningen til Visshed. Hun bar sig ad som en bodfærdig Synderinde, og saaledes fik hun da igien Udgang til os.

Vi saae hende ugierne, og taalte hende blot af Medlidenhed; imidlertid stræbte hun bestandig at udsmykke, eller at benægte sine Skarnagtigheder. Aldrig var hun mere veltalende, end naar hun for-

svarede sit Had imod Brønden's Frue. Kunde jeg, sagde hun, koldfindig see min Fiende i Forstaaelse med mine Venner? Hun, som saa grusomt straffede en ungdommelig Overilelse? Som berøvede mig min Skønhed, og brændemærkte mit Ansigt med saa afskyelige Arr, at de selv gjorde mig ufiendelig for Eder? Takker Gud, mine Venner! at jeg har befriet Eder fra dette Utsyke, som dog tidlig eller sildig vilde vendt det lodne ud, og ynkeligen omkommet Eder.

Jeg maatte tie til disse Taler. Ogsaa min Mand taug; men jeg troer at han leed mere derved i Hjertet end jeg. Jeg havde fundet mig i min Skæbne; men da han med Tiden kom til bedre Indsigt, og fandt at han maatte betragte sig selv som vor Velstands Forstyrrer, græmmede han sig hemmeligt, tæredes hen, og — døde.

Jeg var nu en stakkels forladt Enke, og havde baade mistet min Husbond og min Veninde. Alderdom og Taarer havde svækket mine Dine, min Fortieneste var ringe, Armoden truede. Da blev jeg nødt til, for at faae lidt Penge mellem Hænderne, at sælge min Geed, som hidindtil havde næret mig med sin Mælk. Jeg gik ud paa Engen, for sidstegang endnu at hente den noget godt Foder, og at husvæle mig ved den. Jeg sankede det bedste Kløver i mit Forfløde, og sukkede og græd

alt iblandt, ved Tanken om at skilles fra mit kjære Huusdyr.

Da drev en Hyrde, som jeg aldrig før havde seet, sin Hiord forbi. Hvi græder I Moder? spurgte han; og jeg fortalte ham, hvad der laae mig paa Hjertet. Ei, sagde han, man maa aldrig fortvivle. Gjør som jeg! See, syngende driver jeg min Hiord ud i Marken, og syngende driver jeg den ind igien, og Held og Trivsel følger min Færd.

Åk, jeg drev ogsaa tilforn min Haandtering med Sang og Munterhed, var mit Svar; men nu væder jeg Tønnen med mine Taarer.

Er I en Spinderstke? Nu, jeg kan ogsaa spinde! Men jeg væder ikke Tønnen med Taarer, og derfor har jeg god Lykke med mit Arbeid. Tag dog for Løiers Skyld dette Nøggle Garn af mit Spind. Jeg forærer Jer det! Maaskee bringer det Eder Fordeel ind, siden det er spundet under idel Lystighed.

Jeg betragtede Tønnen, der var en ung Knæver Svend, og tog det Garnnøggle, som han leende rakte mig. Vind saameget deraf, som du vil, sagde han. Din Lykke varer saa længe som Traaden holder. Men grav ikke ind efter Kilden hvoraf den udspringer.

Forundret ilede jeg hjem med mit Garnnøggle; thi Hyrde og Hiord vare borte, inden jeg vidste et Ord deraf. Jeg ahnede hvordan det hang sammen.

Jeg vandt og vandt og havde om et Par Dage Garn nok, til at skaffe mig alt det for, som jeg brugte, uden at sælge min Geed. Mit Garnforraad var uudtømmeligt; jeg stod mig godt igien. De Fattige og Pillegrimmene havde atter en Veninde i mig; selv Magdalene fik sin Deel.

En Aften, da jeg sad i min Stue, og i Maaneskin vandt en Hoben andre Nøgler af det Ene, Hyrden havde givet mig, hørte jeg pludselig Magdalenes Stemme bag min Stol. Alting vel overveiet, Nabomoer, sagde hun, saa har det sig saa underligt med dette Garnnøgle, at jeg tør vædde Guldtienen sidder midt indeni. Grav kun lidt med en Naal; saa skal I se, jeg taler Sandhed.

Forfærdet foer jeg op. For ingen havde jeg mere søgt at skjule min Hemmelighed, end for mit onde Sødsfendebarn, og jeg viiste hende Døren med Forekastelser og Brede. Men da hun var borte, kunde jeg ikke slaae af Tankerne, hvad hun havde sagt mig.

Var det dog ikke muligt, tænkte jeg, at ogsaa Fanden engang talde Sandhed? Der er ingen Tvivl om, at dette Garn er fra min Belgiererinde. Dersom maaskee nu Tenen var inden i dette Nøgle, og hun derved atter vilde knytte Baandet fast, som var sønderrevet mellem os?

Denne Forestilling forfulgte mig uophørligt; og en Nat, da jeg havde drømt, at min Indbildning var Sandhed, stod jeg hurtig op, tog endnu, halv i Søvn, en Naal; og grov saalænge ind efter Hjertet af mit Nægle, indtil Traaden, der trængte sig ud indenfra, brast, og ingen Kunst var istand til at finde den igien.

Jeg begyndte nu at vinde af, udenfra, og mærkede snart at jeg paa den Maade vilde komme hurtig til Enden af min Nidom; thi den fyldige Runding blev altid smekkrere, indtil jeg havde vundet alting af, og fandt, ikke det søgte Klenodie, men en Flintesteen!

Hvad jeg nu følte ovenpaa alle disse udfandne Ulykker, kan du tænke dig. Men min bittreste Gjællelse vendte sig med Foragt mod mig selv, i det tilfælde mit Had voxte paa det høieste, til min Forsørkeresse. Dog, jeg havde egentlig ingen Ret til at klage over hende. Maaskee havde hun dog denne Gang meent det ærligt; og jeg maatte tilstaae mig selv, at ingen uden jeg selv fortiente Dadel.

Jeg havde opnaaet og mistet for megen Lykke i Verden, til at jeg paa mine gamle Dage skulde troe, jeg atter kunde vente nogen. Jeg levede derfor indskrænket, sparsomt og stille. Een og Bæverstolvare endnu mine kæreste Syner; og jeg holdt Anden Deel.

dem trolig i Bevægelse, indtil et nyt Eventyr hændte, som overbeviste mig om en højere Magts Beskyttelse, og fyldte mit Hjerte med den Ro og Tilfredshed, som du nu mærker hos mig, min kiære Genelas! og som jeg gierne vilde meddele dig.

Jeg sad en Aften, som jeg pleiede, ved min Hyttedør, og saae ud i Tusmørket, om ikke en forvildet Vandrers Skulde vise sig, der kunde husvales ved min Arnes Ild, og dele mit lille Maaltid. Da stod pludselig en Mand for mig i Pillegrimssdragt fra den hellige Grav; men neppe var det ærværdige Klædebon kiendeligt, saameget havde det lidt ved den lange Reise. Alderdommens Sneedække hans Ise, og hans skælvende Lemmer holdt han i Beiret ved en Knortestok, til hvilken han gispende støttede sig.

Jeg stod ærbødig op og bad ham gaae ind i mit Huus. Der gjorde jeg ved ham, hvad jeg har gjort ved dig; husvaledede ham med Mælk og Brød, gav ham Vand til at toe sine Fødder, og redte ham et Natteleie. Men jeg kunde ikke sove af Medlidenhed, saa stærkt havde hans Elendighed rørt mig. Jeg tænkte paa, hvordan jeg skulde hjælpe ham, og fandt mig ei istand dertil. Blive længer i min Hytte vilde han ikke, thi han havde gjort et Løfte at vandre, uden Ro, til sin Død. Da faldt hans flette Klæder mig ind, der ikke længer vare istand

til at beskytte ham for Hunger og Frost; og jeg stod hurtig op, for at afbøde Manglen. Jeg fandt endnu Lærred nok i mit Forraad til at gjøre ham to Ekiorter af; og satte mig strax til at sye saa flittigt, at Morgensolen endnu fandt mig ved mit Arbeide. Derpaa tog jeg Mortens Søndagskiøle frem (det Eneste jeg havde tilbage fra ham) pakkede det altsammen nøt ind, og inde i Bylften glemte jeg et Brød, og Hælften af de Penge, som jeg ejede; lagde det altsammen ved Siden af hans Seng, og gik derfra.

Kort derefter vaagnede han, greb Vandringsstaven og Bylften, og gik bort, uden synderlig Taksigelse; kun med Døren vendte han sig om, for at velsigne mig, og det gjorde han med saa sælsomme Ord, at det mere forekom mig som en Forbandelse, end en Velsignelse; eller rettere sagt, jeg vidste slet ikke hvad jeg skulde udlægge det til.

Lad ham sige, hvad han vil, sagde jeg, i det jeg gik tilbage til mit Kammer. Jeg gjorde ham det Gode jeg kunde, ikke for at faae hans Tak, men af Christenkiærlighed.

Den Til hvormed jeg havde tilendebragt mit Matarbeide, var Skyld i, at Sytsiet endnu laa uordentligt paa Bordet. Jeg tog den Stuv Lærred der var tilbage, og greb Alnen for at maale den,

da jeg tvivlte om; at kunne bruge den lille Levnings
til noget. Men Linnedet strakte sig forunderligt ud
langs Alnen, under min Haand. Jeg maalte ti
Alen efter hverandre, uden at see, hvorfra Forraa-
det kom. Det fik ingen Ende. Vag mig svulmede
et Bierg af det fineste Lærred, saa høit, at jeg ikke
kunde oversee det. Jeg blev ganske aandeløs, jeg
holdt op at tælle. Gierne havde jeg hvilet, men
en usynlig Magt nødte mig til bestandig at bruge
Alnen og formere min Rigdom. Timerne svandt.
Allerede ved Middagstid stod jeg i et blændende Sne-
bjerg af det skønneste Linned; og om Aftenen vilde
min Rigdom sandsynligviis have grast mig, dersom
ikke Magdalene var kommen ind ad Døren og raabt:
Bewares Gud, Nabomoer! Hvad gjør J? Allerede
en heel Time har jeg havt et Die med Jer? Saaer
den Maalen da ingen Ende?

Jeg saae forskrækket tilbage. Enden af mit
Lærred gled mig af Haanden, og jeg maalte den
sidste Alen. Kraftesløs sank jeg tilbage paa min
Stol, og snappede efter Veiret. Tak, kiære Nabo-
ske! raabte jeg, fordi J har forstyrret mig. O det
er for meget, for meget godt, Gud har givet mig.
Jeg synker under Byrden af hans Gaver.

Magdalene meente, af Sligt kunde man al-
drig faae nok. Næste Dag vilde jeg prøve min Lykke
gien, men jeg maatte fortryde min Fortrolighed

til min hemmelige Venindes Fiender; thi Lærredet vilde ikke strække sig længer under min Alen.

Jeg havde fortalt Magdalene, at min Belgierer havde lovet om et Aar at besøge mig igien. Herover fik hun Lyst til at eie mit Huus, for at beværte ham næste Gang, i det Haab, at han skulde begave hende ligesom mig. Spinderiet var hun bleven fied af; paa den senere Tid gif hun omkring i Landet og gav sig ud for en Spaagvinde. Hendes Hæslighed, List og Kiendskab til det menneskelige Hierte stode hende bi herved. Saaledes var hun selv kommen til Kongens Hof, hvor Dronning Guenevre havde viist Naade mod hende. Det ligger i flige Fruers Natur, at være tilbøielig til alle Daarligheder; de have altid stor Lyst til at see i Fremtiden, og tilfredsstille denne Nysgierlighed, i hvad det saa koster. Da nu desuden Guenevre frygtede den mægtige Morgane, tænkte hun maaskee ogsaa paa denne Naade at vogte sig for hendes hemmelige Efterstræbelser.

Saaledes var det da Magdalene en let Sag for at aftrætte mig mit Huus, som hun paaastod tilhørte hende. Skiondt jeg nu, som en velhavende Linnedhandlerke var istand til at føre Proces med hende derom, tabte jeg den dog. Jeg overlod hende altsaa Huset, og tog ind i denne lille Bolig, med Resten af hvad jeg ejede, og hvor jeg tilbringer et

roligt og stille Liv, glad ved saalænge at have været fri for Magdalenes Overhæng; thi det er først siden du er her, at hun atter undertiden besøger mig.

Næret efter, samme Dag som sidst, kom Villegrimmen til Magdalenes Hus, uden at spørge efter sin forrige Værtinde, og blev paa det kosteligste bevertet. Morgenens derpaa gjorde hun ham ogsaa mange praleriske Foræringer. Han skildtes fra hende med den samme Betsignelse, som han havde givet mig. Neppe havde han forladt hende, saa løb hun ind i Huset igien, i det Haab at finde en stor Skat. Allerede var hun over Dørtærskelen, da hun i det samme blev en stor Edderkop vaer, som havde spundet sin Væv mellem Dørstolperne, medens hun fulgte Villegrimmen ud. Hun havde sin Haand, for at rive Spindevæven bort; men neppe havde hun nedtraadt sin ækle Dørvogterske, saa viste sig en anden i dens Sted, der var meget større og afskyeligere. Ogsaa denne maatte bøde med Livet; men nu dannede der sig af dens søndertraadte Lemmer tyve andre Edderkopper, hvilke strax begyndte at sammenspinde de forrige Vævlaser paa ny. Alting levede og vævede; de ottesøddede Uhyrer kravlede, og fordunklede Lusten omkring hende, ved deres tæt sammenslyngte Traade. Stedse var hendes Haand i Beiret, for at dræbe, og aldrig blev hun færdig med sit ækle Arbeide. — Da tænkte hun paa den

Beslignelse, hun havde astrodfet Pillegrimmen, med Bønner og Forættinger. De qvæle mig, de myrde mig, raabte hun. Her maae jeg døe. Rose, Nabomoer! Kom dog ind og red mig! Betænk at jeg har beviist Eder samme Tieneste, da I ogsaa var isærd med at bukke under Lasten af Eders Rigdomme.

Jeg kom just forbi hendes Vindue, thi jeg var gaaet ud for at møde den velgjørende Pillegrim. Jeg havde ogsaa mødt ham; men et mørkt Blik, standsede Taksigelsen paa min Tunge, som jeg havde isinde at gjøre ham for sidst. Gaa, Gladderhank! syntes mig hans Dje sagde; din Daarskab har skilt dig ved den største Deel af din Lykke, ved mit Benskab. Gaa nu, og vær dig til at være tilfreds med Lidet. —

Aldrig saasnart hørte jeg Magdalene skrig, før jeg kom hende til Hielp. En Krukke kogende Vand af Riedelen, som hang over Ilden, dræbte alle de fæle Dyr; og jeg gik igien, uden at indlade mig videre med hende.

Åh Genelas! det har du gjort igaar. Du har sagt hende noget om dit Forhold til Hoffet og til Dronningen. Jeg kiender hendes Gave til at aflokke Folk Hemmeligheder; og jeg har især fortalt dig mine Tildragelser, for at du skal vide, hvem det er,

som gjør sig Umag for at vinde din Fortrolighed; at du kan hytte dig for hende.

Saaledes havde da den gamle Rose endt sin Historie; og Genelas fandt sig i Fremtiden gierne i, at hun tog Nøglen med til Døren, naar hun gik til Staden for at sælge sit Arbeide.

Men havde Genelas intet Besøg af Magdalene, saa blev hun desto mere forundret i sin Eensomhed, da Døren sprang op, og Prindsesse Morgane stod for hende. Jeg har miskiendt dig, sagde hun; men nu kiender jeg dig, og vil antage mig din Sag. Følg mig! Du er skabt til andre Glæder, end til at sidde ved den sørgelige Rok. Ingen Fornærelse skal du savne. Følg mig! Jeg ender din Elendighed, og skaffer dig Hævn.

Naadige Frue, svarede Genelas ydmygt og frygtsomt, jeg er ikke elendig, og jeg forlanger ingen Hævn.

Det er godt, svarede Morgane. Jeg gaaer og tænker dig Betænkningstid. Ogsaa din Karados skal du eje, som smægter efter dig i en fremmed Offrog paa Jorden. Jeg hører de Kommenzes Trin, og forlader dig. Kun naar du er ene faaer du mig at see.

Det er vel mit Varn, sagde Rose, da Genelas havde fortalt hende sin Hændelse, at du ikke har indladt dig med den lastefulde Morgane. Den

mindste Fortrolighed til hende, vilde skade dit gode Navn. Morgane er en mægtig Sansfærdig, hun kan vise dine Dine hvad hun vil. Hendes nærværende Opholdssted er en liden Øspids i Nærheden af Sicilien, hvor Skipperen kalder hendes Taagebilleder Fata morgana, naar han seer dem paa Søen. Den uvidende Sømand troer i Taagen at opdage Stæder, Slotte, vandrende Mennesker, og sælsomme fremmede Dyr. Men driver Nysgjerrigheden ham did, saa opdager han intet, uden en giftig Damp, giennem hvilken, ikke sjelden, lyder en ondskabsskand Patter. Thi Morganes Øe er øde. Der boer hun med sin luftige Hofstat, og bliver ikke seet af noget menneskeligt Væsen, undtagen langt fra.

Genelas lagde vel paa Hjerte, hvad hendes Pleiemoder sagde hende; og besluttede ei at lade sig forføre. Men een Dag kom hun meget glad springende Rose imøde, og fortalte, at nu havde hun havt et Besøg, inden lukte Døre, af et ganske andet Slags. En Pilgrim, der saae ud ligesom den, Rose fortalte hende om, havde været hos hende, lovet hende bestandig Færraad til sin Teen, og dobelte Betaling for sit Arbeid. En stor Bunke purpur, himmelblaa og guldfarvet Uld laae paa Bordet. Da dette nu just indtraf paa den Tid, Pilgrimen pleiede at komme, frygtede Rose ikke for at Morgane skulde have nogen Deel heri. Og

nu fyldte deres Tene sig daglig med et Garn, der i Tiinhed overgik Arachnes Traad. Hver Uge kom Pillegrimmen i Roses Fraværelse til Genelas, og sagde: Spind Stoffet, Pige, til din Fædresdragt, spind Traaden til din Lykke. Men da han sidste Gang gik bort med Garnet, uden at give hende mere Uld, blev Genelas bedrøvet, og sagde til Rose: Af Moder, der forestaaer nu vist mit Liv en Forandring, siden jeg ikke faaer mere Uld. Hvor vilde det smerte mig, hvis jeg skulde skilles fra dig.

Hvad hun havde anet traf ind. Der kom Bud fra Hoffet, at hun skulde komme tilbage. Hendes Ophold havde Guenevre erfaret af Spaaqvinden Magdalene. Af hende havde Dronningen hørt noget om Morganes Besøg hos Genelas; denne Forbindelse kunde Dronningen ikke udstaae. Hun frygtede det skulde være til hendes Skade. Og dette var Aarsagen i, at Genelas maatte rive sig ud af sin elskte Pleiemoders Arme, og følge Budet til Kongsgaarden.

Med Hoffet havde hun ei engang den Naade at fremstilles for Dronningen, men blev anvist et affides Pigekammer paa Slottet, hvor hun maatte opholde sig i Ensomhed, under Bevogtning, som i et Fængsel. Snart indsaae hun endnu en anden Grund til denne Indspærrelse. Helten Karados var

kommen tilbage fra sin Ledingsfærd, og man paa-
stod, han havde isinde at beile til een af Hoffroke-
nerne. Det er derfor sagde Genelas, med Taarer, at
de ville have mig hid, for at jeg skal være Vidne
til min egen Ydmygelse.

Vindsefesten nærmede sig; det var paa den Tid
Kong Artus pliede at holde størst Gilde og den
skønneste Lystighed. Alle Landets fornemste Herrer
og Fruer, Junkere og Frøkener komme sammen ved
denne Fest, som de hele Aaret igiennem havde glæ-
det og forberedet sig til. Genelas saae de glimren-
de Anstalter, og de Fremmedes Komme, uden Læng-
sel derefter, og uden Haab om at tage Deel i Fe-
sten. Hun formodede at Ridder Karados ved den-
ne Leilighed vilde holde sit Bryllup; og at Festen
fornemmelig var indrettet for hans Skyld.

Hun holdt sig rolig paa sit Kammer, og saae
kun fra Vinduet de prægtige Skarer komme over
Slotsgaarden. Selv sad hun i sin ringe sneehvide
Dragt, som hun selv havde virket, og som sluttede
fortryllende om den herlige Skabning. Hendes skøn-
ne Dine smægtede af Kiærligheds Kummer, og hun
støttede sit Hoved til den fulde sneehvide Arm. Saa-
ledes saae hun hele Hoffet gaae til Kirke, Par og
Par; og Ridder Karados førte en ung Dame ved
sin høire Haand.

Ved dette Syn foer hun tilbage, slog Vinduet i og kastede sig grædende paa sit Leie, med Hænderne for Vinene. Nu var hun da vis paa sin Elskedes Utroskab. En Fieberfrost rystede hendes Ledemod.

Midlertid var dog Dronning Guenevre bleven hange for, at Prindsesse Morgane skulde tage det alt for ilde op, hvis hun ikke blev indbuden til Høitiden. Dronningen erindrede sig, hvor megen Glæde Prindsessens Trædskhed havde forbittret hende. Da hun nu vidste, at Morgane kom, hvor hun saa var, naar der kun blev roget med en vis Virak; lod hun, da hun var kommen fra Kirke, et Fyrfad ryge, og paa denne Maade indbød hun sin Rivalinde.

Morgane kom strax i en Pragt og Skønhed, som Guenevre maatte misunde. Efter en kold og falsk Omfarnelse, kom nogle Anmærkninger over den sildige Indbydelse; hvortil Dronningen meget forbindtligt svarede: at hun vidste hvor liden Tid en saadan Skønhed behøvede ved sit Natbord, og at der endnu ikke var forsamlet andet end Kirkegangen, hvoraf Prindsessen jo dog aldrig havde været nogen synderig Elskerinde. Ja, ja, det er godt, svarede Prindsessen, og fulgte Damerne ind i Salen.

Hvis nu ogsaa Morgane havde havt isinde, at sætte et suurt Ansigt op, glemte hun det dog snart, da hun saae alle de unge smukke Riddere. Hun havde altid baaret et godt Hjertelav til disse, og

paa eensgang blev hun Venligheden og Elskværdigheden selv.

Nu var det Tid at gaae tilbords; og den vigtigste Ret, en kunstig lavet Vaasfugl i en krydderduftende Sod, skulde bæres op. Den var smykket med alle sin Stiærts skønneste Fiære, en Guldkrone omringede dens Hoved, og af dens Næb flød uophørlige blaae Flammer i Sølvfadet. Denne Ret havde Dronningen selv været med at lave; og med den kunstige Ild havde Morgane hjulpen hende.

See, da travede en prægtig Smaadrenge paa en sneehvid Ganger ind ad Slotsporten, klædt i himmelblaat Silke, og med en Purpur: Tværsæk snøret paa Hesten. Han sprang behændig af, bandt sin Hest med Ring, tog Tværsækken med, og skyndte sig op ad Trappen ind i Spisesalen.

Herr Konge, sagde han knælende, i det han blottede sit Hoved,— en fornem Frue i fremmed Land sender mig til Eder og beder om en Naade. — Den være hende bevilliget, sagde Artus, med et venligt Nik. Drengen takkede, reiste sig, lagde Tværsækken paa et Sidebord, og gav sig til at spænde den op. Herrerne (thi Damerne vare der ei endnu) trængte sig tæt omkring ham; saa han maatte bede dem om at faae Luft. I det samme uddrog han en Raabe saa stor og bred, som Reiserens Kroningskappe; og af saa fin en Væv, at

man ikke kunde opdage mindste Traad, glimrede den med alle Regnbuens Farver.

Dette Klædebon, sagde Smaadrenge, i det han drog det tilbage og færvarede det, for de Paastrængende, er spundet af Gomsfruhænder, af et Stof, kosteligere end Silke. Det er fra Seelandet, og saaledes tilberedet ved den høieste magiske Kunst, at det kun passer en Eneste ved dette Hof; og for denne er det bestemt. Den Naade min høie Frue beder Eder om, Herr Konge, bestaaer deri, at hun maa forære sin Gave til den af Eders Qvinder, som aldrig har begaaet en Uretskab mod sin Husbond eller Veiler, og som desuden i Dyd og indvortes Fortræffelighed overgaaer alle.

Og hvem er da denne Lykkelige, raabte alle med een Mund, som holdes værdig til slig forunderlig Hædersdragt?

Det vil vise sig, var Svaret; thi i Kraft af det kongelige Lyfte, maae nu enhver Dame her ved Hoffet paalægges at prøve den indviede Naabe, paa det man kan see, hvad Dyd og Troskab der boer i brittiske Qvindehjerter.

Det vil blive et deiligt Skuespil, raabte Herr Gavin; tillad, Herre Konge, at jeg henter Damerne. Og uden at vente Svar, løb han ud for at møde dem; thi de havde just begyndt deres Paastrængelse fra Røkkenet af. Edle Fruer raabte han,

med inbbildt Latter, jeg beder Eder, fordobler Eders Skridt; der er kommen Gaver fra fremmede Lande, hvilke Kongen har tiltænkt den iblandt Eder, som findes at være den Skønneste.

Dronningens Kinder begyndte at glæde stærkere ved disse forføreriske Ord, hendes Hierte bankede af Utvalmedighed efter Seieren, og hendes Hænder skælvede saa stærkt, at hun neppe var istand til at holde den tunge Paafuglepaaesteg paa Fadet. Og saa de andre var meget begiærlige efter Udfaldet; kun Morgane blev noget bleg og vilde træde ud af Rækken. Men pludselig betænkte hun sig, og fulgte med de andre, de skyndte sig afsted, uden Taft og Orden, aldeles mod Paafuglefestens aarlige Sædvane, hen til Spisesalen, hvor de fandt Kongen og hans Mænd i Betragtning over den forunderlige Raabes Beskaffenhed. Herr Artus, som imidlertid havde faaet Skrupler, stod just og tingede med Drengen for at faae ham til at aflaae noget af sin Forordning, saa at i det mindste Dronningeh kunde blive fritaget for Raabeproven. Men forgiæves! Den Fremmede beraabte sig paa det kongelige Løfte, og beviste det ikke indeholdt en sliig Undtagelse.

Mine Veninder, sagde Kongen, da Damerne styrtede ind, her er en kostelig Raabe, som jeg forærer den, der passer den bedst.

O jeg seer allerede, svarede Guenevre, i det hun overraktede Fadet til en Kammerherre, at den vil passe mig som den var syet til mig. Men siig mig engang, Talen var jo om, at her skulde holdes en Skønheds Prøve. Er det sandt, at den er den Skønneste hvem Klædebaandet passer bedst?

Ja den Skønneste! den Skønneste i hele Verden! raabte Kongen og Ridderen med een Mund.

Guenevre, som ikft lagde Mærke til den dobbelte Betydning disse Ord kunde tages i, ilede med at kaste Raaben over sig. Men neppe var det skeet, før den tæt sammentræk sig, mistede alle sine Folder, og blev til den ubetydeligste Lap. Det værste var at ved denne Sammentrækning ogsaa Dronningens øvrige Dragt kom i Ulave, og lod mere see af hendes Person, end Tidsalderens sædelige Mode kunde tillade.

Nu, raabte Guenevre, som selv var blind for dette sælsomme Skuespil; hvad er Eders Dom? Binder jeg Prisen. — Jeg beder Eder for Guds Skyld, Frue, raabte Kongen saa rød som et Blod, i det han med sin Kappe søgte at bedække hendes Nøgenhed, skynd Eder at afkaste den fæle Tingest igien, som aldeles ikke er syet for Eder; og til saa bort, uden at lade Eder see i de første Dage. Thi jeg forsikkrer Eder: Dette Eventyr har mere at siige, end I tænker og troer!

Herr Yvain, Kongens Søn, tog hende derpaa med indbidt Latter Raaben af, og bragte den til den blonde Yselde, den holde Hektors Brud. Skønne Frue, sagde han, I, som lader Eders Slaver sukke tyve Aar i Eders Vænker, skulde maaskee dette kostelige Klædebon være Eder tiltænkt? — Hun isørte sig det derpaa, stolt over at det sødeligt rullede ned til hendes Fødder — foran. Men bag ved blev der en stor Latter. Og da man mindre skaaente hende, end Dronningen, erfoer hun snart, i hvilken Tilstand man havde seet hende bagfra.

Paa en lignende Maade gif det Frøken Agnes og den stolte Britomarte. Derpaa maatte Seneschallens Frue forsøge sin Lykke. Med hende skeete fuldstømmen hvad man ventede, og hun vilde været utrøstelig, hvis ikke den fromme Grevinde Ellinor af Bretagne endog, tvertimod alles Formodning, havde overgaaet hende.

Nu hentede Herr Perseval, Kampetvingeren, sin fraværende Elskede, i det Haab at denne hulde Pige vist vilde indlægge sig Vre. Men o Himmel — han blev kun altfor tydeligt overbevist om det modsatte; saa blottet stod hun med den forunderlige Raabe, der istædet for at skjule, bragte alting for Lyset.

Er her ingen Flere? spurgte endelig Smaadrenge, da alle tilstedeværende Fruer, mere eller mindre, havde

Anden Deel.

fristet samme Skiæbne, og sadde beskæmmede paa deres Bænke.

Det skulde da være min Søster Edda, svarede Ridder Karados. (Det var hende, han havde fulgt til Kirke, og som Genelas havde seet og var blevet nidkær over.) Jeg vil hente hende. — Men Damerne tillode ikke at en tjaars Jomfru skulle seire således; thi de meente, det var ikke hendes Dyd, men hendes Alder der gjorde hende saa uskyldig. Dronningen derimod, som i det samme tænkte paa den indspærrede Walliserinde, nævnte hende høit ved Navn, og lod strax en Kammersvend hente hende.

Genelas laae endnu grædende paa Leiets. Hun maatte følge uden Modsigelse, og gik til Hallen. Udenfor stod Herr Karados. Frøken, sagde han, jeg er her, for at bringe Eder tilbage til Eders Kammer, eller hvor I selv vil. Endnu altid taler mit Hierte for Eder; og jeg vilde nødig, at I skulde lide en Ydmygelse i hele Hoffets Paasyn. Genelas forstod ham ikke, trak sin Haand med et bebreidende Blik ud af hans; (thi hun havde ikke glemt sin Skinsyge over Kirkegangen) og skyndte sig ind, i det hun, dybtneiende for Dronningen, spurgte hvad hun havde at befale?

Intet, mit Varn! svarede Guenevre med et ondskabsfuldt Smil, uden at du skal prøve denne Raabe, der tilhører dig, hvis den passer dig. — Genelas gjorde store Pine over Dronningens Gævmildhed; thi

Raaben bølgede ned med sin hele Herlighed i Overbringerens Hænder. Binden legede med dens flagrende Følger, og hvert Øjeblik gav Bevægelsen den underfulde Bæd en forskiellig Farveglans.

Hvor er den Pige, hvis Hjerte ikke slaaer hurtigere, ved Synet af en ny Klædning? Genelas rødmædte af Glæde over den kongelige Gave, og raabte i det hun forundret slog sine Hænder i hinanden: Søg denne kostbare Dragt? O hvordan fortjener jeg sig Naade? Med disse Ord sank hun i Knæ for Dronningen, som bød hende staae op, og ufortøvet lægge Haand paa Bæltet. Da hvidskede Ridder Karados den henrykte Pige i Øret, at hun heller skulde taale alt, end tage Rappen paa.

Men Genelas, som holdt ham for sin Lykkes Forstyrrelse, agtede ikke hans Formaninger, hvilke hun ansaae for slet meente, og fastede dristig Tryllekaaben over sine Skuldre.

Karados vendte sit Ansigt bort; Damerne begyndte ondskabsfuldt at hviske til hverandre, og Dronningen lagde alt sit Hjertes hele Had i et eneste Blik, for at knuse den Beskæmmede i Støvet dermed.

Men hvorledes blev hun, hvorledes bleve alle den unge Frøken's Misunderinder tilmode, da Raaben slyngte sig omkring den ranke Piges deilige Skabning, uden at kaste en tvetydig Blik. Og af de forsamlede Ridders Munde tonedet det eenstem-

mige Raab: Det er hende! Her er Møen af siel-
den Trost og Dyd, for hvem den underfulde Raabe
er bestemt.

Genelas stod i sin Herlighed, og begreb ikke,
hvorledes man kunde yttre saa høie Glædesraab, og
beundre en saa ringe Sag, som den, at passe en
ny Raabe. Og i den store Larm kunde Ridder Ka-
rados, der var henrykt over hendes Seier, neppe
komme til med faae Ord at sige hende, at paa dette
Udfald var hendes Livs Værelse og Lyksalighed grundet.

Undseelig, forvirret og forlegen over den over-
drevne Roes, stod den deilige Pige. Hendes Kin-
der glødede, hendes Dine sank til Jorden, og hen-
des høire Haand havde Ridder Karados grebet, og
trykte den, med tusind henrykte Ord, som han hvis-
kede til hende.

O lad os faae Ende paa det Narrerie! raabte
Guenevre, som neppe kunde tvinge sin Misundelse.
Hvi beruser I den stakkels Giente med Eders Lov-
taler, før I vide, om hun ganske, eller kun til-
deels har fortient dem? Lader os først undersøge
hende fra alle Kanter. Med disse Ord dreiede hun
den skælvende Skjønne to tre Gange rundt, for at
finde Feil. Men see, Raaben bølgede overalt i saa
anstændige Folder, at alle Mændene atter raabte
med een Mund: Hun er uden Dadel!

Men saa tænkte Genelas ikke selv. En Begivenhed randt hende pludselig i Sinde, hvilken, meente hun, gjorde hende uværdig til det almindelige Bifald. Og da hun i denne bodefærdige Tilstand slog Hænderne ned paa sin Barm, og fandt den mere blottet, end Gædeligheden kunde tillade, blev hun saa rød som et Blod, og svømmede i Taarer.

O forræderske Raabe, raabte hun, i det hun med sine Hænder bedækkede et Bryst, der var ligesaa skæmt, som Hjertet der slog deri; træk dig høiere op; jeg vil jo gierne, gierne bekiende hvad jeg har syndet.

Der seer I, raabte Guenevre, at hun er ligesaa god, som vi andre. Paa Øjeblikket, du Ugudelige, bekiend din Forbrydelse, og tag den Kiortel af igien, som ikke tilkommer dig.

Saa sagte, saa sagte, skønnne Frue! raabte Smaadrenge. Man maatte være blind, hvis man ikke kunde skielne Forskiellen mellem Eder og denne uskyldige Siæl. Raaben er uimodsigelig hendes Ejendom. Vil hun nu maaskee, ved Tilfælsen af en lille Feil, gjøre sig endnu værdigere til den, saa kan ingen forbyde hende det.

Ikke ja, sagde Genelas; jeg vil bekiende, gierne bekiende, naar jeg kun befries fra denne Skam. — Jeg havde engang en Veiler; jeg elskte ham maaskee mere end jeg burde, og saa kom det sig

engang — da han kyssede mig i Tusmørket, — at jeg — var saa dristig — at kysse ham igien! Og, spurgte Karados, den Lykkelige, som forførte dig til denne overordentlige Synd, hvem var det?

Et Blik af de blide Duevine, som hvilte paa Spørgeren, var Svar paa Spørgsmaalet.

Og aldrig saasnart havde hun aflagt dette Skriftemaal, før Raaben sædelig trak sig op omkring hendes sneehvide Nakke, og satte hende istand til atter at overlade Eiskeren den lille Haand. Men Dronningen, som af mange Marsager fandt dette Skuespil uudstaaeligt, befalede at der skulde blæses tilbords. Man gik til Maaltidet, og Ridderne paa stode, at Genelas ikke maatte gøres Rangen stridig af andre, end Dronningen, og at hun skulde sidde mellem Kongen og Herr Karados.

Det havde slet ikke været Guenevres Mening, at Genelas skulde spise med ved det kongelige Tafel. Hun indvendte, at Balliserinden intet Hofembede havde, som berettigede hende til denne Ære. Men man agtede ikke derpaa, og det blev ved Afsælden.

Under Maaltidet herskede en sørgelig Taushed. Fruerne sadde med nedslagne Dine, som om de aldrig havde været tilstæde, og alle Riddersnes Dine vare henvendte paa den skønne Genelas, der prydede som en Dronning og sædelig som en Nonne, sad ved sin Elfers Side.

Den eneste muntre ved Bordet, var Smaadren-
gen, som man havde taget med, og søm bragte allehaan-
de lystige Indfald paa Bane. Saaledes drog han et
Bilbsvinehoved, der var sat ind, midt hen paa Bordet,
og svor høit og dyre paa, at ingen Ridder vilde være
istand til at skære et Stykke deraf, som havde en utro
Hustru eller Fæstemø. Da nu Herrerne erindrede dem
vel, hvorledes det var gaaet Damerne før, vove-
de ingen sig til at prøve det. Nogle, hvilke han især bad
derom, fastede deres Knive under Bordet, og sagde,
de kunde ikke finde dem. Andre havde gjort et Løfte,
aldrig selv at skære for ved Bordet. Da stod Ridder
Karados op, og skar Hovedet for i pæne Skiver; gav
Enhver af Selskabet et Stykke deraf, og Genelas det
Første.

Lettere fik Smaadrenge Herrerne til at løbe i Fæl-
len, da han fremtog et Guldhorn, fyldte det med Vin
og rakte Kongen det, med den Forsikring, at kun
den der aldrig havde været sin Kiæreste utro, kunde
tømme det, uden at spilde. Man meente, med Mæn-
denes Troskab blev det ikke regnet saa nøie, og drak
altsaa med dristigt Mod, i Haab om at der ikke vilde
tages Hensyn til nogle Smaagalanterier. Men o
Himmel! hvilket Skuespil blev der af dette? Kong
Artus slap endda bedst, thi han spille kun lidet i sit
Skæg; de fleste Andre fik ikke en Draabe ned,
men hældede al Vinen over dem og deres Damer, paa

den latterligste Maade af Verden. Herover begyndte Fruerne igien at kneise med Nakterne, bleve dristigere og gjorde spodske Anmærkninger. Men Smaadrensen bød Tausshed, og nu kom Naden til Ridder Karados, som tillidsfuld tog Hornet, og tømte det til Vre for den skønneste Pige, uden at spille det mindste.

Frøken, sagde Drengen til Genelas, lyksalig den Mand, der faaer Eder til Hustru; men lyksalig ogsaa den Pige, der faaer saadan en Husbond. — Genelas taug; thi hun stolede ikke ganske paa Hornets Sanddruehed; den skønne Vedsagerinde, der havde fulgt med Karados til Kirken, svævede hende endnu altid for Dine. Men den lille Edda, der sad lige overfor, behøvede kun en eneste Gang at kalde Karados Broder — saa var Gaaden løst.

Man reiste sig fra Tasselet, og Genelas søgte at komme til at tale hemmeligt med Smaadrensen, fra hvem hun ikke havde vendt Dinene hele Tiden. Siig mig dog, sagde hun, hvem I er! Jeg veed aldrig hvad jeg skal troe. Det hele Selskab kalder Eder en ung Dreng, og mig forekommer I ganske anderledes. Jeg troer i Eders Ansigt at spore Træk af en ærverdige Olding, der engang i min Armod understøttede mig med Arbeid og opmuntrede mig med Haab.

Spørg ikke saa meget! sagde den Fremmede smilende. Kient mig, eller kiend mig ikke. Det er det samme; naar du blot veed, at du selv i din Rummers

Dage har spundet den Traad, hvoraf denne din Hæderskiortel er virket.

Det er Morgane, der har spillet os denne Streg, sagde Dronningen, i det han lod sig lyse tilfængs. Det er Morgane, gientog Enhver. Men Genelas giettede meget rigtigere paa det godhiertige Huusspøgelse, den qvindlige Dyds Beskiærmeriske og Belønnerinde, hvis Godhed hun maatte takke den gode Rose for.

Herr Karados beilede; næste Dag til den skønne Genelas af Wallis, og fik hendes Ja uden Bægring. Hun bragte ham ingen anden Medgift, end den velfortiente Kaabe, og et Hjerte fuldt af Troskab og Dyd; et Udstyr, som han ikke havde bortbyttet for de kostbareste Edelstene.

Han skyndte sig fort derpaa bort med hende fra det forfærriske Hof, til sine Godser i Skotland, hvorhen deres gamle Veninde Rose ledsagede dem, som gierne forlod sin Hytte, og Magdalenes Naboskab, for at tilbringe de sidste glade Dage af sit Liv hos den elskede Pleiedatter.

SECRET

1. The first of these is the fact that the Commission has not yet received any information from the Government of the United States regarding the results of its investigation of the activities of the Committee for the Liberation of the Americas (CLA) in the United States.

... ..

... ..

10-10-68

SECRET

1. [illegible] 3710052 [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

5. The Commission has also received information from the Government of India that the Government of India has decided to grant a concession of 10% in the price of the goods to be supplied to the Government of India.

and it is hoped that the Commission will be able to make a final decision on the matter.

THE BUREAU OF THE ARMY AND THE BUREAU OF THE NAVY
WASHINGTON, D. C. 20315

CONFIDENTIAL

